

КЕЙТ КУИН ДЪЩЕРИТЕ НА РИМ

Част 2 от „Рим“

Превод от английски: Емилия Ничева-Карастойчева, 2012

chitanka.info

ПРОЛОГ

Ръка.

Ръка на момиченце, ръка като всяка друга — с пухкави пръстчета и леко лепкава, но в миг той я видя окървавена.

— Интересно — рече задавено Несий.

Момиченцето се взираше очаквателно в него и той отново впи очи в дланта ѝ, надявайки се светлината да му е изиграла шега. Ала не — не беше сянка, а кръв.

„Привижда ти се“, каза си той, „въображението те подвежда.“

— Е? — възкликна любопитно момиченцето.

Несий сподави напушилия го истеричен смях. Нали това е работата на астролозите — да виждат неща, когато погледнат звездите или нечия длан?

Случваше му се обаче за пръв път, откакто се захвана с този занаят. Все пак задачата на астролозите не е да разкриват истината, а да доставят задоволство на клиентелата. Да казват на бременните, че звездите им вещаят здрави синове, а на легионерите — че бъдещето ще им донесе медали и слава. Кой преуспял астролог би посмьл да предскаже, че нечия длан е побрала море от кръв, способно да погълне цял Рим?

„Да беше отворил виночерпница.“ Слънцето грееше жарко, но Несий усети как ручей студена пот се стича по врата му. „Да беше станал търговец. Но не, реши да си астролог. Да четеш по звездите, да четеш по дланите, когато пазарът върви мудро. Защо не отвори виночерпница?“ Единствената кръв във виночерпниците се лее от подутите носове на счепкали се пияници.

А сутринта започна толкова обещаващо. Несий дойде рано във Форума^[1], избра си място от сенчестата страна, където следобедното слънце няма да разжари главата му като чука на Вулкан, и подреди скромните си звездни карти върху парче излиняла коприна. До обяд му възложиха три хороскопа (с уговорка да ги платят при доставката), „разчете“ дланта на търговец на зърно и с тайнствен глас му предрече

голяма печалба от следващата реколта; вторачен в ръката на вятърничава девойка, ѝ обеща шепнешком богат съпруг. Тъкмо изтри с ръкав вече олисялото си чело и се наклони да се почерпи с чаша вино в най-близката кръчма, когато четири момиченца се строиха очаквателно пред него.

— Искаме да ни предскажеш бъдещето — заяви най-високата, а останалите тутакси се разкикотиха.

— Нямаме време — скастри ги бавачката, но Несий ги огледа с опитно око.

Несъмнено деца на патрици — копринени рокли, сандали от орнаментирана кожа, воали, предпазващи кожата им. А благородничките, дори невръстните, винаги са готови да похарчат по някоя монета.

— Блясково бъдеще ви очаква! — възкликна той с тайнствен глас. — Звездите ви ми нашепват за слава и богатство, за красота и любов... по две сестерции за всяка. Евтино вземам. Коя ще е първа?

— Аз, аз! — вдигнаха се четири поизцапани ръце.

— Не! Аз съм първа! Най-голяма съм! Казвам се Корнелия Прима, а това е сестра ми — Корнелия Секунда, а това са Корнелия Терция и Корнелия Кварта, те са ни братовчедки...

Безспорно патрицианки — само патриций би проявил подобна липса на въображение, когато дава имена на дъщерите си. Четири момичета от един род — и все Корнелия, естествено! — и по традиция и четирите са наименувани Корнелия и номерирани по ред. Несий ги слушаше с половин ухо, безразличен коя е първа и коя — четвърта. На възраст бяха навярно между тринадесет и пет-шест — тъмнокоса девойка с корона от плитки, по-високо момиче с наченки на бюст, момиче с буйни коси и ожулени колене и пухкаво усмихнато дете.

— Да! Какво бъдеще! — подхвана той с най-оракулския си тон и първото момиче се приведе към него с ококорени очи, сякаш не чува нетърпеливата въздишка на бавачката. — Златокос мъж, влюбен в теб, и дълго пътешествие по вода... дай сега да видя твоята ръка. Тъмнокос чуждоземец те обожаваше тайно и се оказва предрешен принц... На теб ти е отреден богат съпруг... да... ще имаш шест деца и цял живот ще се обличаш в коприна...

Тъкмо се поздравяваше, предвкусвайки тлъстото възнаграждение, когато улови последната длан. Дъхът му секна в

гърлото и за миг оживеният Форум — забързаните домакини с пазарски кошници, прегракналите търговци, хвалеци стоката си, бездомните кучета, шумните деца и облаците бял летен прах — сякаш застина неподвижно.

— Е? — повтори момичето и го изгледа изпитателно.

Несий усети как ледени пръсти танцуват нагоре-надолу по гръбнака му, постара се да не пусне ръката ѝ като горещ въглен и да не хукне из Форума с безумни викове. Бедните млади астролози, прохождащи в занаята на предсказанията, не се задържат дълго на пазара, ако надават крясъци пред клиентите си, и той се насили да се усмихне широко.

— Млада господарке, очаква те велико бъдеще. Всички момиченца мечтаят за корона, но ти ще станеш императрица на Рим! Съпруга на император с неизброими скъпоценности, роби и дворци. Не е ли чудесно?

— Аз искам да стана императрица! — възрази една от помалките Корнелии.

— Не, аз!

— Конче! — възкликна най-малката и размаха пухкава ръчичка към трополящата край тях каруца.

Несий пусна ръката на Корнелия номер три или две, или която там беше. „Не излъгах“, помисли си замаяно. „Просто не казах... всичко.“

Погледна към другите момичета, на които бе обещал богати съпрузи, смугли любовници и много деца, както предричаше на всички девойчета, и усети как по тялото му се леят водопади от пот. Защото вече нямаше нужда да се взира в дланите им; виждаше бъдещето и на четирите.

„Призлява ми“, каза си. „От рибата снощи. Беше развалена и сега халюцинирам.“

Ала не халюцинираше. Ясно като бял ден видя три от тях да остават вдовици; видя злочестини за едната и слава за другата; общо единадесет съпрузи и осем деца и, разбира се, кървавите реки, стичащи се от онази ръчичка.

Нещо любопитно привлече вниманието на четирите момичета и те се втурнаха нанякъде, развели воали. Бавачката пусна няколко монети в шепата на Несий, подсмръкна неодобрително при вида на

овехтялата коприна и се спусна след питомците си. Несий събра припряно звездните си карти и тръгна към най-близката кръчма.

Трябваше да удави във вино първото си видение.

[1] Форум — пазарен площад, пазар. Римският Форум (Форум Магнум или само Форум) — площад в центъра на Древния Рим. Първо е бил пазар, по-късно е включвал и място за народни събирания, после и за заседания на Сената; имал е и политически функции. — Б.пр. ↑

ЧАСТ ПЪРВА

ГАЛБА

*„По всичко изглеждаше, че ще носи
достойно короната, докато не стана
император.“*

Тацит

ГЛАВА ПЪРВА

Юни 68 година след Христа — януари 69 година след Христа

— Отиваме на сватба, не на война — примигна Марсела, когато сестра ѝ влезе в стаята с огромно копие в ръка. — Или възнамеряваш да убиеш младоженката?

— Не ме изкушавай — въздъхна Корнелия и измери с поглед копието. — Лолия и нейните сватби... Заръчах на прислужницата да вземе само острието, но тя, естествено, се върна с цялото копие. Остави това перо, моля те, и ми помогни да сваля дръжката.

Марсела побутна настрани писалището и стана. Хванаха копието от двете страни — Корнелия дърпаше острието, а Марсела извиваше дългата дръжка.

— Не иска да излезе — оплака се Марсела точно когато острието се освободи и сестрите се строполиха назад.

Марсела си блъсна лакътя в плочките и изруга. Корнелия отвори уста да изрази аристократично недоволство, но вместо това се разкикоти. За миг строгото ѝ чисто лице се превърна в момичешко. Появиха се дълбоките трапчинки, които Корнелия ненавиждаше. Марсела също се разсмя.

— Струва ли си труда — зажалва се тя — да разделяш косите на Лолия с копие на мъртъв гладиатор, та семейният ѝ живот да бъде щастлив? Подейства ли предишните два пъти?

— Не съм изгубила вяра.

— Не подейства и на моята сватба...

— Стига!

Корнелия стана и протегна ръка, елегантно украсена с пръстени. Марсела я пое и се изправи на крака.

— Още ли не си готова? Обещах да отида рано, за да помогна на Лолия.

— Описвах смъртта на Нерон и съм изгубила представа за времето — сви рамене Марсела. — Нали знаеш, че сега пиша за Нерон? Разказът ще е кратък, но по-подробен от историята на Калигула.

— Не ти ли омръзнаха тези драсканици! — намръщи се Корнелия и затършува из роклите на Марсела. — Ето, облечи си жълтата... Кога си смени спалнята?

— Когато Тулия реши, че предпочита гледката от моята стая — Марсела огледа със сбърчен нос тясната ъглова спалня, наскоро станала нейна, свали през глава простата вълнена роба и я захвърли върху тясното легло, — нашата скъпа снаха се сдоби с хубавата спалня с прозорец към градината, а аз — с гледка към кухнята и мозайката с кривогледите нимфи. Не, остави жълтата, ще сложа бледосинята...

— Бледосинята е твърде семпла — възрази Корнелия. — Не искаш ли да те забележат?

— Че кой ще гледа мен?

Марсела надяна бледосинята стола^[1], потрепервайки от ноемврийския хлад, нахлуващ в стаята въпреки спуснатите кепенци.

— Всъщност никой няма да обърне внимание на булката. Всички ще гледат теб — бъдещата императрица на Рим.

— Глупости.

Корнелия завърза сребърния пояс около кръста на Марсела и лека усмивка затрептя върху устните ѝ.

— Ако са глупости, защо си се облякла така?

Марсела измери с очи сестра си от главата до петите.

Корнелия Прима, на двацет и четири, с три години по-голяма от нея и най-възрастната от четирите братовчедки, които всички наричаха събирателно „Корнелиите“, единствена нямаше прозвище. Строго елегантната ѝ фигура бе облечена в кехлибарена коприна, носеше огърлица от топаз, а къдравата ѝ махагонова коса обрамчваше като диадема овалното ѝ лице с класически черти като на статуя. Сериозното ѝ изражение също напомняше статуя. При всяка усмивка от двете страни на устата ѝ се появяваха дълбоки трапчинки, но тя отдавна бе решила, че трапчинките не са изискани. Усмихнеше ли се, заприличваше на сестрата, помагала на Марсела да крадат сладкиши от кухнята. Сериозна, Корнелия напомняше досущ статуя на Юнона.

— Изглеждаш много царствено.

— Не достатъчно. О, защо не израснах висока като теб? — оплака се Корнелия и се взря в огледалото. — Ами фигурата, носят ти! Моят чип израстък просто не е изискан!

— Не е императорски, искаш да кажеш?

— Не го изричай гласно! Ще урочасаш Пизон.

— Къде е той между другото?

Марсела я избута и застава пред огледалото. Вдигна бързо косите си на тила и се протегна към кутията със сребърни фиби.

— Ще дойде по-късно. С императора. — Гласът на Корнелия прозвуча съвсем нехайно, но Марсела вдигна вежди и тя поруменя. — Дали ще го обяви днес...?

Марсела не си направи труда да попита за какво става дума. Всички в Рим знаеха, че император Галба се нуждае от наследник. И всички в Рим знаеха колко високо император Галба цени съпруга на Корнелия — Луций Калпурний Пизон.

Ноемврийското утро синееше студено. Дъхът на Марсела излетя на бели облачета във въздуха, когато слезе от носилката пред откритото светилище на Юнона и се присъедини към вече събралите се гости на сватбата. Корнелия беше отишла да помага на младоженката, стиснала в ръка острието на копие. „Да видим дали този път ще подейства по-добре“, помисли си Марсела и се скри сред група братовчеди, отбягвайки брат си и противната му нова съпруга. Пред светилището чакаше младоженецът с антуража си. Марсела отбеляза мъжком, че не е апетитна гледка — петдесет и седем годишен, плешив, сбръчкан и изцъклен... но много високопоставен — консул и съветник на император Галба. Всички съпрузи на Лолия бяха високопоставени. „Най-богатата наследничка в Рим може да си позволи да избира.“

В студения въздух най-сетне се понесоха едва доловими трели и гостите се оживиха. Свитата на младоженката пристигаше — флейтистите свиреха, робите хвърляха цветя по улицата. Ето ги: гордия дядо на Лолия, роден роб, а сега най-богатия човек в Рим, накичен с празничен венец върху перуката, къдрокосо момиченце като кукличка — дъщерята на Лолия от първия ѝ краткотраен брак — усмихнато в прегръдката на працядо си... Корнелия, царствена като императрица, повела младоженката за ръка към новия ѝ съпруг, и самата невеста в дълга бяла туника — Корнелия Терция, позната на всички като Лолия. Всепризнато не най-красивата от четирите братовчедки, но с овална брадичка и страстни устни, които изглеждаха едва ли не подпухнали, и с весели гримирани очи. Буйните ѝ къдри, в които Корнелия надлежно бе затъкнала острието от гладиаторското копие, за да ѝ осигури

семеино щастие, този месец бяха боядисани в яркочервено и грееха в шеговита дисхармония с огненочервения булчински воал. Очертаното с черна линия око на Лолия смигна пътьом на Марсела, която сподави напушилия я смях.

Корнелия постави дланта на Лолия в ръката на сенатор Флакус Виний и застана сред гостите.

— Не е необходимо да ми отговаряш — промърмори ѝ Марсела. — Нали не пропусна да обясниш на Лолия как, когато слага червеното було, е момиче, а когато го свали, ще стане жена?

— От къде си толкова сигурна? — прошепна ѝ Корнелия, докато жрецът припяваше какви добродетели изисква бракът.

— Държа същата реч преди моята сватба. Трябва да си обновиш материала.

— Е, участвам в свитата ѝ. Длъжна съм да я подготвя за предстоящото.

— На деветнайсет е и това е третият ѝ съпруг. Повярвай ми, знае какво ѝ предстои.

— Шшшт!

— Quando tu Gaius, ego Gaia...

Застанали ръка за ръка пред олтара, Лолия и сенаторът заповтаряха ритуалните думи.

— На моята сватба едва успях да изрека клетвата от вълнение — прошепна Корнелия и Марсела долови усмивката в гласа ѝ.

— На моята си повтарях непрекъснато, че трябва да се събудя, защото това не може да е истина.

Лолия и сенатор Виний си поделиха ритуалната торта, седнали на високи столове, инкрустирани със злато. Рубините на Лолия блещукаха — гривни на двете китки, брошки на двете рамене, дълги обеци и огърлица около врата.

— Дядото на Лолия я отрупва с подаръци на всяка сватба — удиви се Марсела. — Татко ми подари само поздравително писмо, изпратено с четиримесечно закъснение от Галия. И не помнеше за кого съм се омъжила.

— Татко беше велик човек.

— Не различаваше и нас двете! Едва не забрави да ни задели зестра, за да се омъжим, и не се връщаше у дома от безценните си легиони дори веднъж на пет години...

— Великите мъже се вълнуват от въпроси, по-важни от домашните грижи — изсумтя Корнелия.

След като император Нерон му заповяда да се самоубие, Корнелия го оплака, както се полага, спазвайки всички традиционни ритуали, но Марсела не сметна за необходимо да се преструва на тъжна. Все пак почти не познаваше баща си — докато беше малка, той се подвизаваше в Галия, жънейки победа след победа. „Спечелените битки сигурно са разтревожили Нерон. Ето защо прекаленият успех е вреден за здравето“, помисли си тя. С малко шлифоване от това щеше да излезе добър афоризъм за амбицията. Съвсем подходящ завършек на разказа ѝ за живота и управлението на Нерон...

Пред стъпалата към олтара доведоха бял бик, жрецът запретна ръкави и му преряза гърлото с два опитни замаха. Бикът измуча, но се строполи без съпротива пред олтара — добро знамение за младоженците. Марсела отдръпна бледосините си поли от ручейчето кръв, а иззад гърба ѝ долетя нехаен глас:

— Закъснях ли?

— Да — отвърнаха едновременно Марсела и сестра ѝ.

Диана, разбира се, както винаги закъснях. Докато Лолия нервничеше пред олтара с мъртвия бик, а жрецът се суетеше с кървавия нож и призоваваше богинята на семейството да приеме жертвата, Диана се шмугна зад тях.

— На малката арена имаше великолепно надбягване! Четирите арабски жребеца, които се състезаваха за Белите, победиха Белерофон и Зелените. Бога ми, Корнелия, какво толкова придиряш? Лолия няма да се обиди, че закъснях. Представяш ли си? Белите да победят Зелените! Вече се кълнат, че гръцкият колесничар няма да повтори победата на голямата арена, но според мен ще успее. Здрави ръце, добра координация, от осем месеца се състезава за Белите и, естествено, няма много победи, понеже и богът на слънцето Хелиос не би могъл да спечели с мулетата, които Белите наричат коне... Марсела, защо присвиваш очи?

— Защото надвикваш жреца и всички ти шъткат. Затова.

Сватбената церемония приключи. Жрецът довърши молитвите и сенатор Виний подаде ръка на Лолия. Марсела и сестра ѝ се смесиха с останалите гости, които поеха в бавно шествие обратно към дома на дядото на Лолия. Сега всички крачеха по-бодро, предвкушвайки

сватбения банкет. Тълпа шумни доброжелатели вече наобиколи новия съпруг на Лолия и тя махна на братовчедките си да застанат от другата ѝ страна.

— Елате да ми правите компания! Ама че скучна сватба! Аз ли съм причината, или наистина всяка следваща е все по-отегчителна?

— Сватба като сватба, Лолия — въздъхна Корнелия. — Трета или не, опитай се да я приемеш на сериозно.

— Представям си го по-скоро като договор за наем, отколкото като брак — Лолия сниши глас, за да не я чуе младоженецът. — Сенатор Виний получава временно право да ползва мен и зестрата ми, докато обслужва интересите на дядо ми.

— Звучи справедливо — прецени Марсела.

— Съжالياвам, че закъснях. — Диана се приближи невъзмутимо до Лолия и я хвана за ръката. По лицето ѝ не се четеше нито капчица разкаяние. Половин дузина медали от състезания с колесници подрънкваха около врата ѝ, по носа ѝ като златна пудра сияеха лунички, а робата ѝ от червена коприна беше закопчана толкова небрежно, сякаш всеки момент щеше да се свлече от раменете ѝ. Всички мъже наоколо сигурно предвкусваха точно това. — Гледах страхотна надпревара!

— О, не започвай пак! — простена Марсела. — По-отегчителна си от целия Сенат накуп.

Корнелия Кварта бе красива и следователно ѝ беше позволено, разбира се, да е отегчителна. Шестнайсетгодишна, най-млада от четирите, тя несъмнено беше и най-изящна с платиненорусите си коси, сияйната кожа и загадъчните синьо-зелени очи. Диана обаче не обръщаше и капчица внимание на ухажорите, които се трупаха пред прага ѝ. Само конете караха очите ѝ да заблестят; конете и колесниците, прелитащи по пистата на Циркус Максимус. Беше готова да запрати всичко останало в Хадес, включително мъжете, молеци я да се омъжи за тях. Именно отблъснатите кандидати ѝ измислиха прозвището Диана — девствената богиня на лова, презираща мъжете.

„Обожавам Диана“, повтаряше Лолия, „но не я разбирам. Ако бях толкова красива, нямаше да остана девствена за нищо на света.“

Марсела също завиждаше на Диана, но не заради красотата или обожателите.

— Погледни си косата, Диана! — скастри я Корнелия. — Прилича на птиче гнездо. Ела тук! И защо не облече друга рокля? Знаеш, че на сватба само булката носи червено. Наситено синьо например, за да изпъкнат очите ти...

— Никакво синьо! — настръхна Диана. — Не и след онези Луперкалии^[2], когато колесничарят на Сините ни измъкна нечестно победата!

В Циркус Максимус се състезаваха четири фракции: Червени, Сини, Зелени и Бели. За най-младата братовчедка на Марсела обаче съществуваше само една — Червената. Всеки ден отиваше на арената, окуражаваше своите Червени и ругаеше всички останали като плебейка на панаир. Недопустимо поведение, но баща ѝ също беше бяла врана в клана Корнелий и оставяше дъщеря си да прави каквото си иска.

„Каква щастливка!“, помисли си завистливо Марсела. „И дори не го съзнава.“

— Наслаждавай се на състезанията, докато можеш, скъпа — казваше Лолия на Диана. — Галба не одобрява конните надбягвания, нарича ги „лекомислено разточителство“. Ако си въобразяваш, че фестивалите и състезанията с колесници не заемат челно място в списъка с бюджетни съкращения...

— Къде го чу? — попита Марсела, пренебрегвайки стенанието на Диана. — Обикновено аз научавам първа новините.

— Преди няколко месеца, когато Галба се възкачи на трона, ми назначиха преториански страж — обясни Лолия и праметна аления си сватбен воал върху главата. — Е, готова ли съм за банкетата?

— Във всяко отношение, с изключение на скромността — изгледа я вразумително Корнелия, когато приближиха преддверието.

Марсела се засмя, робите се втурнаха към тях да ги окичат с празнични венци, а Лолия, олиселият ѝ съпруг и всички гости се стълпиха в банкетната зала.

* * *

Пиршеството се развихри с пълна сила и Корнелия въздъхна неволно с досада. Вдетиненият дядо на Лолия беше организирал

обичайния си спектакъл — сребърни ложета, отрупани с възглавнички от индийска коприна, арфисти в невидими ниши, жасмин и рози по всички колони в огромната зала от син мрамор с изглед към целия Палатински хълм. Златокоси робини в сребристи одежди стояха до лакътя на всеки гост и рояк прислужници разнасяха подноси с екзотични ястия — свински бърбери, пълнени с яйца, варено фламинго с фурми, печен глиган, пълнен с печена овца, на свой ред напълнена с диви кокошки...

„Толкова помпозност и зрелищност?“, помисли си Корнелия. „И за какво?“ Отпи от виното — отлежало, скъпо и с изящен вкус като всичко в този дом. Колко разходи за брак, който едва ли ще издържи и година! Е, дядото на Лолия си оставаше освободен роб, въпреки че бе успял да забогатее и да вземе жена от стар патрициански род. Независимо колко добър вкус имаше, робската кръв си казваше думата. Сватбата на Корнелия беше сравнително скромна — баща ѝ никога не би одобрил подобно прахосничество — но вече осем години живееше със същия мъж.

Между блюдата ги развличаха танцьори в прозирни одежди, жонгльори с позлатени топки, поети рецитираха химни за брачната любов. Оратор в гръцка роба тъкмо се канеше да изнесе слово, когато хор от тромпети заглуши арфистите. Корнелия вдигна очи и видя в залата да се излива поток от войници в червени и златни униформи: Преторианската стража — личната войска и охрана на Понтифекс Максимус, върховен властелин на света. Шепот премина през множеството:

— Императорът!

Прегърбена фигура в императорски пурпур пристъпи тежко през прага. Като един всички гости — от домакина до младоженката — скочиха на крака.

— Това значи е той — Марсела успя да вдигне очи, макар да се бе привела в поклон подобно на всички гости. — Чудесно. За пръв път го виждам отблизо.

— Шшшт!

Корнелия беше виждала император Галба неведнъж — все пак се явяваше далечен братовчед на съпруга ѝ и гостуваше на трапезата ѝ дълго преди да надене императорската пурпурна тога. На седемдесет и една години, с клонест нос, сбръчкан като костенурка, но все още

жизнен. Император от пет месеца, избран от Сената след самоубийството на Нерон.

Галба огледа цветните венци, сребърните подноси, гарафите с вино. Величайшите устни се присвиха неодобрително надолу. Всички знаеха, че императорът е с пестеливи вкусове. „Някой би казал евтини“, промърморваше Марсела всеки път когато Сенатът приемеше поредния декрет за ограничаване на разходите.

Галба поздрави с обичайния си лаещ глас, махна раздражено към гостите да подновят веселбата, а Корнелия се изправи и си запроправя развълнувано път през тълпата към единствената фигура от новодошлите, която имаше значение.

— Пизон!

— Скъпа моя! — усмихна ѝ се той. Беше самият Луций Калпурний Пизон, неин съпруг от осем години. Избраха ѝ го, когато беше на шестнайсет, и никога не пожела друг. — Изглеждаш прекрасно!

— Той каза ли нещо? — Корнелия сниши глас, докато Галба издаваше кресливи заповеди на преторианците, а група танцьори, накичени със звънчета и мъниста, се залюшкаха из стаята да забавляват гостите. — Императорът?

— Още не.

— Сигурна съм, че ще е скоро.

Зад лаконичните фрази отекваше шумно неизреченото: „Денят, когато Галба ще те посочи за наследник.“

Кого друго да избере? Мъж на седемдесет и една години се нуждае от наследник — колкото по-рано, толкова по-добре — а нима има по-подходящ от изискания му, сериозен племенник? От Луций Калпурний Пизон с аристократичното му потекло и безупречна кариера в служба на Империята? Всички знаеха, че Пизон ще бъде избраникът.

В цял Рим нямаше по-красив кандидат за император. Корнелия се взря в съпруга си — висок и строен, със сериозни черти, които грейваха, когато се усмихнеше, и с очи, които никога не се отместваха, когато другите търсеха убежище. Веднъж император Нерон се бе усъмнил в този прям поглед и бе заплашил да заточи съпруга ѝ в Капри или дори в Пандетария, където малцина оцеляваха, ала Пизон не отклони очи и Нерон насочи страховете си към другото.

— Изглеждаш много умислена — усмихна се Пизон.

Корнелия вдигна ръка да приглади кичур от тъмните му коси.

— Спомних си нашата сватба.

— Толкова сериозна ли ти се стори?

В тъмните му очи просветнаха искрици.

— Е, приех я на сериозно. — Корнелия поклати глава към Лолия, която се заливаше в смях на канапето и напълно пренебрегваше поредния си съпруг. — Пизон, позволи ми да те представя на новия префект^[3] на Преторианската стража. Не пропускай да го попиташ за назначението на сина му в легионите, много се гордее с него...

Корнелия също се изпълни с гордост, наблюдавайки съпруга си с крайчеца на окото, докато си проправяха път през множеството. Усмихваше се и кимаше, вдигнал с една ръка чашата, готова за наздравица, а другата — готова да потупа по рамото колега или да стисне десницата на нов познат. Сдържан, учтив, елегантен... царствен...

Тя го запозна с новия префект, усмихна се и се оттегли с поклон, както подобава на достопочтена съпруга, когато мъжете заговорят за политика. Император Галба остана на пиршеството само няколко минути, изпепели с още един укоризнен поглед разточителната зала и я напусна също тъй ненадейно, както се появи.

— Слава богу! — изкикоти се Лолия твърде шумно, докато преторианците се изнизваха след него. — Ама че кисело лице! Нерон беше смахнат, но поне излъчваше обаяние.

— А Лолия е глупачка, но е права — промърмори Марсела в ухото на Корнелия.

— Не е. Галба се слави с блестяща кариера.

— Кисел старец с евтин вкус — уточни Марсела под прикритието на белобрадия оратор, който подхвана наново мелодична гръцка строфа. — Спестовната му политика...

— Нерон изпразни хазната. Трябва да сме доволни, че някой се опитва да я напълни отново.

— Е, така няма да си спечели приятели. Но ще ти направи услуга, разбира се. Когато Галба умре, а на тази възраст едва ли ще е след много време, всички ще посрещнат твоя Пизон като божество.

— Млъкни, Марсела!

— Вярно е, Корнелия. Винаги говоря истината, поне пред сестра си. — Марсела вдигна чашата си. — Или по-скоро на бъдещата императрица?

— Не го изричай гласно...

Императрица...

Многозначителната усмивка на Марсела я смути. Корнелия никога не успяваше да заблуди по-малката си сестра. Макар един от всеки двама да предполагаше, че Марсела е по-голямата — с половин лакът по-висока и стройна като храмова колона; колона от студен син лед, увенчана с кестенява коса и със спокойно, изваяно лице. „Далеч по-царствена от мен. О, защо не съм взела нейния нос?“

— Отиди да поговориш с Цезоний Фругий, Марсела. Благоразположен е към съпруга ти, май заедно са били трибуни в Дванайсетия легион. Сигурна съм, че можеш да направиш нещо за Луций, за кариерата му...

— Кариерата на Луций си е негова работа — сви рамене Марсела. — На мен ми е по-забавно да те гледам как обработваш залата.

— Не разбирам защо винаги говориш пренебрежително за Луций. Той е изключително приятен човек.

— Не си омъжена за него. Знаеш, че не всички извадихме късмет да се влюбим безумно в мъжете, които татко ни избра. — Очите на Марсела се устремиха над рамото на Корнелия. — Мили боже! Противната Тулия се е запътила право към нас. Скрый ме!

— Винаги правиш така! — обвини я Корнелия. — Дори когато бяхме малки, ме оставяше да поемам ударите... Тулия, колко се радвам да те видя!

— Не споделям радостта ти, Корнелия. Разбрах, че си поканила императора на вечеря, а си пропуснала мен! Своята снаха!

Най-сетне слънцето залезе, бокалите се изпразниха и скоро гостите заизлизаха за последното шествие. Корнелия улови съпруга си за ръка и двамата се сляха с множеството, предвождано от Лолия и сенатор Виний. Пред тях се стрелкаха робите и хвърляха орехи за плодовитост и сребърни монети за благополучие. Корнелия заръкопляска с другите, когато пренесоха Лолия през прага на новия ѝ дом. Младоженката коленичи да запали за пръв път огъня в новото си огнище. Момичетата се заблъскаха с писъци да уловят булчинската

факла, а Лолия я хвърли право към Диана. Диана насочи запаления ѝ край към млад трибун, умоляващ я за целувка.

— ... Трябва да дойдете с мен — хленчеше Лолия на Марсела, когато Диана и Корнелия приближиха. Последните подпийнали гости се изнизваха от къщата на сенатор Виний, отправяйки завалени благопожелания. — Ще бъде по-скучно от Хадес... Корнелия, следващата седмица Виний ще ме води на вечеря в двореца с твоя кисел Галба. Кажи ми, че ще дойдеш и ще ме поглеждаш намръщено, за да не прекалявам с виното...

— Ще дойда, разбира се — усмихна се Корнелия. — С Пизон вече сме поканени. Мислех да си облека синята...

— Никакво синьо — прекъсна я Диана. — Мразя синьото и всички трябва да сме облечени в еднакъв цвят, когато излизаме на бойното поле.

— Защо? — Марсела срещна очите на сестра си над главата на Диана и двете си размениха обичайните развеселени погледи.

— Защото сме като колесничари — обясни Диана. — Корнелия е от вътрешната страна: бавна, но непоклатима като скала на завоите. После е Марсела, за да обуздава вътрешната двойка. След нея — Лолия, стремителна, ала непокорна. А аз съм от външната страна. По-бърза от всички.

— Защо аз да съм бавната? — удиви се Корнелия и всички се разкикотиха.

Виний се намръщи.

— Най-добре вървете, мили мои — простена Лолия, доловила изражението му. — Клетата аз! Най-лошата част от деня тепърва предстои...

— Не бъди жестока — укори я Корнелия.

— Виний мирише на киснатото мляко — вметна Марсела. — Едва ли ще трае дълго.

— Почитател ли е на Червените? — осведоми се Диана.

Лолия ги изпрати с въздушна целувка и Корнелия улови ръката на съпруга си. Обърна се в мрака да помахна на сестра си и на братовчедка си и видя как Диана захвърля сватбената факла в канавката.

— Много хубаво тържество. — Пизон вдигна ръка и един роб се втурна да доведе носилката им. — Мъж на възраст ще уравни

Лолия, сигурен съм.

— Няма да се задържи достатъчно дълго, за да я уравни.

Носилката приближи; Корнелия пое протегнатата ръка на съпруга си, качи се и дръпна розовите копринени завеси, които затъмниха бледожълтото сияние на уличните лампи.

— Дядото на Лолия ще я накара да се разведе и да се омъжи за друг, щом сенатор Виний престане да му бъде от полза...

Пизон почука по носилката, тя се залюля върху гърбовете на шестима гали и пое в нощта. Завесите трепнаха и лъч жълта светлина пробяга по орловия му нос и ъгловатата му брадичка. Корнелия се усмихна. Съпругът ѝ се усмихна в отговор и се премести до нея, за да я прегърне. Корнелия усети как носачите долу се размърдват, за да уравни тежестта.

— Днес ходих в храма на Юнона — промълви Корнелия, прислонила глава върху рамото на Пизон.

— Нима?

Напрегна ли се, или така ѝ се стори?

— Да. Принесох жертва. Предпочетох свиня вместо гъска.

— Ти знаеш най-добре, скъпа.

Осем години семеен живот и нито един укор, задето не е успяла да му осигури наследник.

„Понякога ми се иска да възнегодува.“

— Е, Диана улови сватбената факла — подхвърли Корнелия ведро. — Тя ще е следващата ни младоженка.

— Трудно ще я накарат да наметне брачното було — засмя се Пизон. — Лолия ще се омъжи за четвърти път, преди Диана да избере първия си жених.

— Лолия мени съпрузите като рокли. — Носилката спря; Корнелия забеляза треперливите пламъци на факлите пред главната им порта и вдигна поли, докато Пизон се спускаше долу. — Всеки сезон си купува нова и хвърля старата.

— Тя е модерна съпруга. — Пизон ѝ подаде ръка да слезе от носилката. — Класическите вече са малцинство, скъпа.

Той се усмихна. Корнелия стисна дланта му, а той я поведе край мъждукащите факли в двора. В повечето домове робите вече дремеха, облежани по стените, но робите на Корнелия будуваха, готови да поемат мантиите им и да им донесат стоплено вино. Треперливи

пламъци осветяваха бюстовете на предците им в нишите в дългия коридор. По едната стена се редяха прадедите на Пизон — чак до Помпей Магнус и Маркус Крас. На отсрещната бяха предшествениците на Корнелия, започвайки от родоначалника на клана Корнелий, потомък на етруските. Последният бюст представляше изсеченото лице на Пизон, който чудатият баща на Диана беше изваял като сватбен подарък. „Устните са прекадено присвити“, помисли си Корнелия.

— Лолия е от новите съпруги — повтори Пизон, обгръщайки я през кръста, понеже робите вече се бяха оттеглили от спалнята им. — Аз съм щастлив с моята Корнелия.

Корнелия се усмихна леко, колебливо. Лолия беше непостоянна жена, суетна, лекомислена и вятърничава. Ала боговете я бяха дарили с дете. Малката Флавия Домицила — тригодишна и красива като слънчев лъч, — която Корнелия отнесе в спалнята ѝ, когато заспа в разгара на сватбеното пиршество.

При това братовчедка ѝ дори не искаше Флавия.

— Толкова внимавах — оплака ѝ се тя, когато откри, че е бременна. — Как, в името на боговете, се е случило? Кой знае дали е на Тит или не? Надявам се да прилича на него...

При тези думи Корнелия си прехапа яростно езика.

Говореха как преди много години попитали друга Корнелия от рода защо не носи бижута, а тя събрала децата си около себе си и каза, че нейните синове са бижутата ѝ.

„И аз не се кича с украшения.“ Корнелия разкопча огърлицата от топази и започна да се съблича. „Защо тогава нямам синове?“

— Марсела! — просъска снаха ѝ Тулия, когато влязоха в къщата. — На такива тържества не бива да витаеш из облаците. Чу съпругата на сенатор Летул едва на третия път, когато се опита да те заговори.

— Сенатор Летул ми помага много — намеси се неодобрително братът на Марсела, Гай. — Подкрепя предложението ми за новия акведукт...

— ... трябва да съблюдаваш семейния си дълг на такива събития. — Тулия подхвърли мантията си на суетящия се край тях роб, нареди да запалят лампите и се намръщи на Гай, че поръча да донесат вино —

всичко наведнъж, без да прекъсва потока от порицания. — Присъстват много влиятелни хора, от които зависи кариерата на брат ти. Дължиш му го... Гай, не прекалявай с виното! При всяка възможност трябва да му съдействаш. Да не говорим за съпруга ти. В Иудея е, но ти можеш да работиш за него. Защо не дадеш вечеря в негова чест? Дядото на Лолия непрекъснато организира приемите на Пизон в замяна на малко помощ относно търговските закони в Сената...

— В замяна на което вие всички го презирате — отвърна Марсела. — Колко благородно от ваша страна!

— Хайде, хайде... — подхвана Гай, но откакто се бе оженил за Тулия, не му се отдаваше да довърши нито едно изречение.

— Не се заяждай, Марсела. — Сандалите на Тулия затропаха по мозайката. — Загрижена съм единствено за интересите на семейството.

— Член си на семейството едва от десет месеца — уточни Марсела. — Е, изглеждат като десет години или десет века...

Излезе от стаята, преди противната ѝ снаха да измисли отговор.

Фамилното имение на семейство Корнелий беше мрачно, внушително и значително обновено през последните няколко години, благодарение на паричния приток от дядото на Лолия. „Макар повечето членове на семейството да си затварят очите за този факт.“

В красивата къща всяка ваза и всеки орнамент нашепваха за отминали славни времена и за стотици потомци на рода, кръстосвали безгрижно коридорите ѝ. Тулия съсипа градината с крещящите си делфиниуми в избождащи очите цветове. Наслага безвкусни статуи на нимфи навсякъде, но не успя да помрачи красотата на имението.

„Но този дом не е мой.“ Вече не. Макар и омъжена, Марсела така и не се сдоби със собствена къща. „Задържам се в Рим по-малко от четири месеца“, сви рамене съпругът ѝ Луций Елий Ламия след сватбата. „Защо да харчим пари за скъпо домакинство? Ще се установим при твоето семейство, докато получа подобаващ пост в града.“ Постът в града обаче някак си не се материализира през четирите години брачен живот и Марсела така и не напусна дома, в който отрасна.

Не че имаше значение — поне докато баща ѝ беше жив. Той беше твърде погълнат да шества с легионите си из Галия, за да се интересува от нея, а Гай беше твърде зает да се опитва да следва

примера му, та Марсела се разпореждаше с домакинството, както намери за добре. Нерон обаче се лиши от услугите на баща ѝ и семейството преживя трудни времена — докато Гай, понастоящем пълноправен глава на фамилията, не се ожени за богатата и влиятелна Тулия. А после...

— Марсела трябва да се държи прилично, докато е под нашия покрив — побърза да заяви новата съпруга на Гай с характерния си глас, напомнящ каруца, скрибуцаща по плочник. — Развратниците и нехранимайковците се лепят като мухи по мед на млади жени с отсъстващи съпрузи като нея. А и с оглед на онзи инцидент с император Нерон преди няколко месеца...!

— Тулия! — Гай стрелна с очи сестра си. — Не бива...

— Гай! Твой дълг е да пазиш доброто име на сестра си, а дълг на Марсела е да ти се подчинява!

— Омъжена съм! — възрази Марсела. — Единственият ми дълг е към съпруга ми.

— Който не е тук. Кой друг ще се застъпи за авторитета му, ако не брат ти?

Абсолютно никой. В това се състоеше цялата прелест на дните, когато Луций пътуваше, а баща ѝ водеше битки. Никой не пречеше на Марсела по цели часове да чете и да пише, приведена над писалището си. Месеци наред Марсела успяваше да забрави, че има съпруг и баща... докато не се появи Тулия с хищническите си очички.

— Луций Елий Ламия те е поверил на нас. А докато си в моята къща и се храниш на моята трапеза, ще спазваш моите правила!

— Твоята къща? — изстреля Марсела в отговор. — Тук господар е Гай, не ти.

— А ако съпругът и съпругата споделят едно мнение? — вирна нос Тулия.

— Не съм чувала Гай да говори, откакто се ожени за теб, Тулия. Има ли изобщо мнение?

Ако спореше само с Гай, Марсела знаеше, че ще удържи победа за не повече от десет минути. „Глава на семейство или не, законови права или не, той не е равностоен противник.“ Ала ако Гай беше копринена ръкавица, Тулия определено беше железен юмрук. На всичкото отгоре законите на Рим бяха на тяхна страна. Пари, дълг,

традиция — троен остен, принуждаващ Марсела да играе ролята, която те ѝ вменяват.

— Върне ли се Луций от Иудея, ще го принудя да си намери къща — изля гнева си тя пред Корнелия миналата седмица. — Този път ще му натяквам, докато получа каквото искам. Дължи ми го, пустият му скъперник!

— Опитай с мед вместо с оцет, скъпа — посъветва я сестра ѝ. — По-ефективно средство за придумване на съпрузи е, повярвай ми. Ако проявиш поне мъничко загриженост за Луций — да му съдействаш в кариерата, да му родиш едно-две деца...

— Ти искаш бебета, не аз! Аз предпочитам сипаница пред бременност.

Корнелия смени темата. Марсела — също. Подкачаше сестра си за трапчинките, за назидателните речи. За царствения тон, когато я ядосат, но никога за деца.

„Не ставам за майка“, помисли си Марсела, „но съм готова да обещаю на Луций бебе, ако ми осигури дом.“

Е, докато съпругът ѝ се завърне, ще трябва да се задоволи с единственото си притежание: писалището — разхвърляно, покрито с пера и мастилници, заобиколено от рафтове със свитъци и бюст на Клио, музата на историята, която чудатият баща на Диана ѝ подари проницателно за деветнайсетия ѝ рожден ден. Кабинетът ѝ беше тесен и пращен, но само неин.

Пропъди укорите на Тулия от съзнанието си, дръпна стола и се протегна за плочица. Под ведрия поглед на празните мраморни очи на Клио Марсела написа ново заглавие: „Сервий Сулпиций Галба, шести император на Рим. Мъж с велико родословие, служил дълго на Империята. С високо чело, признак на интелигентност, с изопнат гръб, признак на дисциплина. Лаещ глас, създаден по-скоро за военни паради, отколкото за официални трапези.“ Неотклонен поглед — добре, Рим обича непоклатими императори. Тесни устни — скъперничество; не толкова добре. Дори да са ексцентрични или луди, императорите непременно трябва да са щедри. Марсела бе дочула слухове, че Галба отказва да плати на преторианците дори полагащите им се премии.

— Прав е — одобри Корнелия, когато мълвата стигна до ушите ѝ. — Галба иска да дисциплинира военните, да наложи по-високи

критерии.

— Похвално! — съгласи се Марсела. — Военните обожават да ги дисциплинират, нали?

„Сториха ми се навъсени... стражите, които видях на сватбения банкет нощес.“

Марсела остави перото и се взря към рафта, където няколко скромни свитъка се редяха безупречно един до друг. Дори неспособни да творят история, жените несъмнено могат да я наблюдават, да я анализират, да я записват. Марсела вече беше написала хрониките на предишните римски императори — от божествения Август до безумния Нерон. „Какво падение.“ След Нерон, Галба нямаше как да не отбележи напредък. Историята на Нерон беше най-новата върху рафта, все още недовършена. Едва тази сутрин описа смъртта му с приятно чувство на безпристрастност. Все пак историците не бива да позволяват личното им мнение да обагрят хрониките. Рисувайки въображаемия си портрет, тя отбелязваше доволно: „Корнелия Секунда, известна като Марсела — абсолютно безкористен и безпристрастен наблюдател на историческите събития.“

Да опише безпристрастно Нерон се оказва... трудно.

— Онзи инцидент в двореца... — подхвана веднъж Тулия същата пролет след случилото се. — Сигурно е било ужасно, скъпа. Разкажи ми.

— Трябва ли?

— Всеки се нуждае от съпричастен слушател в тежки времена.

— Нима?

— Марсела — отсече Тулия, загърбила милия тон. — Недей да се инатиш.

— Искаш да узнаеш всички подробности за император Нерон? Как мирише дъхът му? С каква помада си маже косите?

— Не...

— Убедена съм, че ти текат лигите да чуеш всичко пикантно, но няма да ти доставя това удоволствие.

Тулия излезе от стаята.

— Гай! Няма да повярваш как разговаря с мен сестра ти!

Е, излишно е да мисли за Нерон. „Сега имаме Галба.“ Старец, вярно, но изглежда сигурно, че ще посочи съпруга на Корнелия за императорски наследник. Марсела се усмихна, спомнила си

царствените обноси на сестра си на сватбения банкет на Лолия. Величествените ѝ жестове засенчваха сподирящия я Пизон. „Ако седне на трона, той ще е най-скучният император.“

— Марсела? — плах глас прекъсна мислите ѝ. — Робите не чистят както трябва мозайките. Ще поговориш ли с тях?

— Това не е моя работа, Гай.

Тя не си направи труда да погледне брат си, сгънат одве под рафтовете над писалището.

— Да, но те не го правят нарочно, а Тулия ще нареди да ги наложат с камшици.

— Защо не си намери по-добра жена, Гай?

— Не започвай! — рязко я прекъсна той. — Татко ми я избра, преди да умре.

— А татко беше свършен? — вдигна вежди Марсела.

Корнелия и Гай бяха твърдо решени да го запомнят така.

— Беше велик мъж!

— И оцастливи ли ни това величие? — сопна се Марсела. — Аз лично смятам, че великите мъже не заслужават толкова внимание.

Гай пристъпи неловко от крак на крак.

— Щастieto не е истинският дълг на римлянина. Истинският му дълг е... хммм... дългът.

— „Да воюва“ щеше да прозвучи по-добре. Не те бива в епиграмите, Гай. — Както и в нищо друго, честно казано. — Марсела погледна брат си — висок, красив, с широко чело и изваян нос, ала някак си безличен.

Дори не се бе опитал да засенчи кариерата на баща им в легионите, а сега очевидно не впечатляваше и в Сената.

— Защо не ми напишеш няколко епиграми? — въздъхна Гай. — Ще ги повтарям на събирания и ще изглеждам умен.

— Само ако ми донасяш всички клюки от Сената — съгласи се Марсела. — Знаеш колко обичам новините.

— Ето ти една — той вдигна вежди, старателно оскубани по заръка на Тулия, „за да не заприлича на гъсеница“. — Носят се слухове, че губернатор Вителий в Долна Германия ще въстане. Дори ще се обяви за император като Галба.

— Вителий? — поклати глава Марсела. — Той е пияница. Видях го веднъж на празненството на една фракция. Едва се държеше на

крака след първия час.

— Е, така говорят. Не че има значение. Всички знаят, че Пизон ще наследи Галба — лицето на Гай се разведри. — Колко добре за семейството ни, нали? Чудя се дали...

Докато брат ѝ бърбореше, Марсела сведе поглед към хрониката си за император Галба. Едва беше започнала, но я побутна настрани. Реши да почака ден, месец, докато разбере що за човек е Галба. Освен това тронът променя хората. Кой знае в какво ще се превърне Галба след година-две?

„Кой знае в какво ще се превърна аз?“, помисли си Марсела. „Господарка на свой собствен дом? Историчка с публикувани трудове? Притежателка поне на мимолетно уединение?“

Не. Тази мечта определено не изглеждаше осъществима.

[1] Стола — дълга дреха с ръкави, която се носи върху туниката. — Б.пр. ↑

[2] Луперкалии — празници на 15 или 17 февруари, посветени на вълците (Луперк) и на бог Фавън. — Б.пр. ↑

[3] Префект — в общ смисъл — ръководен представител. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ВТОРА

— Не е ли време да тръгваме? — Пизон пристегна наново каишката на сандала си и се намръщи. — Състезанието сигурно е започнало.

— Но ние не отиваме заради състезанието. — Корнелия прелисти дузина пергаментна и рояк пъргави робини се втурнаха към нея. В преддверието им цареше трескава деятелност — носачите чакаха да ги отведат в Циркус Максимус, слугините държаха слънчобрана и ветрилото на Корнелия, неколцина освободени роби — кореспонденцията и мантията на Пизон. — Отиваме на арената, за да ни видят хората, да се представим. Вече си публична личност, а дълг на публичните личности е да впечатляват народа. Да оставят добро впечатление — ето, вземи тези...

Пизон разгледа купчината свитъци.

— Домашното счетоводство?

— Просто ги прелиствай задълбочено в паузите — усмихна му се Корнелия. — Отговорният императорски наследник е зает с държавни дела дори в празничен ден.

— Още не съм императорски наследник — смъмри я той, ала пое свитъците с усмихнати очи.

Ноември отминаваше под знака на ветрове и водопади от сухи листа. И на Луди Плебии, народните игри. Игрите не вълнуваха Корнелия, но дни наред Диана говореше само за тях.

— Няма да е истински фестивал — жалваше се тя. — На Галба му се свида да отпусне щедри награди и колесничарите ще си пазят конете за състезанията на Сатурналиите^[1].

— Дори любимите ти Червени? — не се стърпя Корнелия да я подразни.

— Червените не се състезават за пари — отсече Диана, — а за слава. Ще дойдеш, нали?

— Предпочитам конната надпревара пред умиращите гладиатори.

Корнелия ненавиждаше гладиаторските битки. Призляваше ѝ при вида на многобройната публика — при това и зрители от добри семейства, не само плебеи, — жадна за кръв. От друга страна, състезанията с колесници вече не бяха мудните обиколки от детството ѝ. Император Нерон беше луд по надбягванията — или просто луд — и макар да не одобряваше разточителството му, Корнелия признаваше, че резултатът е забележителен. Сега Циркус Максимус беше внушителна арена с венци от палмови листа за победителите, с централен подиум с пищни дърворезби и златни делфини, свеждащи носове при всяка от седемте обиколки. Място, което си струва да видиш и където си струва да те видят. А кого друг да види Рим, ако не съпруга ѝ?

— Господарке — дотича задъхана прислужница и се просна върху сините плочки в преддверието. — Виното е доставено в ложата ви в Циркус Максимус.

— Както ви заръчах ли го затоплихте? Миналия път беше вряло... Дядото на Лолия ми подбра най-доброто от избите си специално за случая — обясни Корнелия на Пизон — фалернско, аминейско, номентанско...

— На потеклото му подобава да пие само обикновена бира — изкриви лице Пизон. — Вулгарен е като Хадес.

— О, съвсем не. Има изискан вкус. Именията на приятелите и роднините ни не могат да се мерят с къщата му, нито с колекцията му от статуи, нито с винарската му изба.

— Да, точно това имах предвид. Освободените роби трябва да живеят скромно, както изисква положението им. Не бива да надскачат потеклото си.

— Е, той ни помага много — промърмори Корнелия.

Меко казано. Дядото на Лолия раздаваше щедро подаръци и безспорно им оказваше неоценимо съдействие в други сфери. Под подозрителния поглед на Нерон и дори на предшественика му Клавдий семейството на Пизон преживя тежки времена — Корнелия и Пизон нямаше да успеят да запазят дома и фамилните си ценности без неговите своевременни заеми...

— Все пак не му подобава — намръщи се Пизон и Корнелия смени тактично темата.

Знаеше, че съпругът ѝ обича всички да заемат отредените им места — патрициите с добра кръв и от добър род — в Сената, еквите

да им служат, плебеите — да служат на тях, а освободените роби да показват, че съзнават положението си в живота. Освободените роби, богати като Мидас, които раздават заеми, нямаха място в систематичния възглед на Пизон за Рим. Корнелия го потупа ведро по ръката и се обърна към прислужниците:

— Леда, Зоя, подредихте ли бръшляна и орхидеите в ложата, както ви показах?

— Да, господарке.

Още призори Корнелия отведе робините си в мраморната лежа на семейство Корнелий в Циркус Максимус, разположена високо над трибуните със зашеметяваща гледка към острия завой на пистата долу. Прислугата заравняваше пясъка по арената, а бледи слънчеви потоци обливаха едва горния край на трибуните, когато Корнелия започна да раздава заповеди на робите. Цветя, гирлянди от бръшлян, сребърни подноси и златни чаши за вино — беше решена да възнагради гостите си с повече от хубава гледка. Щеше да ги зарадва със зашумяна беседка — последен летен повей в бледосиния есенен хлад. Остави робите да прелитат из ложата като пчели, а тя се втурна обратно към дома с разрошени коси и порозовяло от вълнение лице, за да подготви и себе си, и съпруга си за внушителната им поява пред обществото.

— Какъв генерал си, мила моя! — възкликна Пизон, докато Корнелия наместваше диплите на тогата му над раменете. Не се приведе да я целуне, разбира се, не и пред робите, ала очите му грейнаха одобрително. — При това красив генерал.

— Де да не се налагаше да нося червено! — проплака Корнелия и сведе поглед към тъмночервената роба, поръбена с черни кехлибари. — Диана се закле да се държи прилично днес, ако сложа червено в чест на безценния ѝ отбор. Не ми отива много. Защо не подкрепя Зелените?

— Глупости, червеното ти стои прекрасно. Поседни, скъпа, тичаш от ранни зори.

— Искам всичко да е както трябва. Все пак и императорът навярно ще се отбие.

— Съмнявам се. Не харесва фестивалите.

— Но харесва теб — Корнелия се протегна и приглади непокорния кичур коса на съпруга си. — Може би ще го оповести днес.

— Защо днес?

— Напоследък си спечели доста неприятели с новите данъци...

Всички в Рим знаеха, че суровите ковчежници на Галба са погнали позлатените лентяи от двора на Нерон и са им отнели и последния грош, откънати от хазната. Мнозина недоволстваха, разбира се, че сбръчканите, алчни ръце на Галба прибират къщите, скъпоценностите, робите и земите им, но Корнелия не възразяваше. Всички знаеха, че Нерон е изпразнил хазната. Никой ли не се замисляше, че ще удари часът за равносметка?

Хората обаче роптаеха. Галба трябваше да ги успокои, да им предостави нова тема за обсъждане.

Императорски наследник например. Млад, красив, способен и енергичен наследник.

— Изглеждаш много представителен, Пизон. Много изискан. Много царствен. Да тръгваме ли?

Излязоха на огрените от ослепителното слънце стъпала. Пизон вдигна ръка да докарат носилката, а Корнелия скри лице под слънчобрана.

Откъм слънчевата пелена долетя мъжки глас:

— Сенатор Луций Калпурний Пизон Лициниан?

Корнелия примигна и видя застаналия пред стъпалата войник.

Войник в пълно снаряжение и с шлем с червени пера. Зад него чакаха половин дузина стражи.

— Да? — гласът на Пизон прозвуча по-остро.

— Центурион^[2] Друсус Семпроний Денсус от Преторианската стража. — Мъжът пристъпи напред и стегнато отдаде чест. — Императорът ми възложи честта да ви служа като ескорт и телохранител. На вашите заповеди, сенаторе.

Преторианската стража. Подчинена само на императора. Или на членове на императорското семейство.

„На вашите заповеди.“

Корнелия усети как по лицето ѝ се разлива усмивка, но я прикри зад маска от цялото равнодушие, което успя да събере. Пизон изглеждаше невъзмутим като сфинкс — сякаш императорските стражи са го сподиряли по петите, откакто се помни. Корнелия едва не се пръсна от гордост.

— Благодаря, центурионе — чу Пизон да казва. — Ще се радваме да ни придружите до Циркус Максимус.

— Сенаторе!

Центурионът отдаде отново чест и преторианците се строиха зад носилката. Пизон кимна на центуриона, че е свободен, но Корнелия се спусна по стълбите.

— Друсус Семпроний Денсус ли казахте?

— Да.

Той свали шлема и се поклони, а Корнелия зърна по-млад мъж, отколкото очакваше, с буйни кестеняви къдрици въпреки късата подстрижка. Изглеждаше набит и широкоплещест в униформата, но не беше висок. Обикновено тя накланяше глава назад, за да срещне очите на съпруга си, а на ръст центурионът беше почти колкото нея.

Корнелия му протегна усмихнато ръка.

— Приветствам ви с радост, центурионе. И ви поверявам грижата за съпруга си.

— Гарантирам с живота си, домина^[3].

Центурионът склони глава над ръката ѝ. Усети загрубелите му пръсти. Загрубели от императорския меч, който сега принадлежеше на нея и на Пизон.

Корнелия забеляза израженията на гостите си, когато с Пизон влязоха в ложата позакъснели, но тъкмо навреме за втората надпревара. Видя как очите им оценяват цветята, виното, преторианците и... съпруга ѝ.

Сега поклоните бяха по-дълбоки. Усмивките — по-любезни. Гласовете — обогрени със страхопочитание.

„Ще стане“, удивено си помисли Корнелия, проправяйки си път с кимане и усмивки през тълпата доброжелатели. „Наистина. Съпругът ми ще бъде императорски наследник.“

Махна на прислужницата си да застане до нея със слънчобрана. Дори чипоноса и с трапчинки, съпругата на принца на Рим не можеше да си позволи слънчев загар.

* * *

Семейството изнасяше вихрен спектакъл. Братовчеди, които Марсела не беше виждала от години, влиаха в ложата на Корнелий, дочули мълвата за височайшето благородно положение към Пизон. Той изглеждаше доволен и малко замаян, а окото на Корнелия, разбира се, не трепваше, сякаш цял живот са я охранявали преторианци. Тулия измери с презрителен поглед столовете от разноцветно дърво и украсените с гирлянди маси и изсумтя:

— Прекалила е с орхидеите... щях да ѝ кажа, че бръшлянът и розите са по-подходящи за есента...

— Ако те беше попитала — отвърна Марсела на снаха си. — А защо да иска съвет от теб? Засенчва те без ничия помощ.

Марсела остави Тулия да се мръщи над чашата си с вино и се обърна усмихнато към най-близкия роднина:

— Маркус! Радвам се да те видя отново. Не сме се срещали от цяла вечност.

— Марсела...

Той приведе глава над протегнатата ѝ ръка — сенатор Маркус Вибий Август Норбан, бивш съпруг на Тулия и далечен братовчед на Марсела; по линия на някаква незаконна любовна афера внук на император Август. На Марсела ѝ се стори, че съзира чертите му у Маркус, който изглеждаше толкова благородно и внушително в снежнобялата си тога, сякаш е издялан от мрамор, за да го издигнат върху сградата на Сената. На всичкото отгоре не беше отегчителен — всъщност беше сред малцината братовчеди, които Марсела понасяше.

Усмихна се отново, а той я измери с одобрителен поглед. Марсела се зарадва, че е облякла бледорозовата си стола с дюзини ситни дипли като храмови колони. Не носеше бижута — миналата година Луций подкупи губернатора на Долна Германия с последната ѝ перлена огърлица — но Марсела знаеше, че привлича внимание и без украшения. Нищо че смуглата ѝ кожа отстъпва пред светлото лице на Лолия, косите ѝ изглеждат кафяви като сухи листа на фона на буйните тъмни къдрици на Корнелия, а чертите ѝ бледнеят пред красотата и изяществото на Диана. Марсела се смяташе за горда притежателка на най-прекрасните гърди в целия род. „Да не кажа в цял Рим“, току въздишаше завистливо Лолия. „Какво не бих дала за фигура като твоята!“ Сега Марсела доволно отбеляза наум, че дори учени като Маркус Норбан не остават равнодушни към прелестите ѝ.

— Съжалявам за сполетелите те напоследък злочестия, сенаторе. — Кръвната връзка на Маркус с император Август очевидно изнервяше Галба, защото още щом надяна пурпура, той побърза да отнеме голяма част от земите и именията на сенатора. — Намирам го за несправедливо.

— И преди съм бил трън в очите на императорите — отвърна сухо Маркус. — Предполагам, че ще оцелея.

— От друга страна, съдбата ти се усмихна.

— Нима?

Той вдигна посребрените си вежди — беше едва на около трийсет и пет, но косата му сивееше отчетливо по краищата.

— Освободи те от Тулия, разбира се — сниши глас Марсела. — Това несъмнено е повод за поздравления.

Той се усмихна — твърде учтив, естествено, за да петни жена. Дори жена, която несъмнено го заслужава. Защо на най-добрите мъже винаги се падат най-противните съпруги?

Поне тригодишният син на Тулия и Маркус приличаше на баща си. Малкият Паулиний стоеше ококорен и благовъзпитан до Маркус, напълно пренебрегнат от майка си, и когато сенаторът извади документите, които винаги си носеше на състезанията, Марсела се приведе и зашепна в малкото ушенце. Паулиний кимна щастливо, изтрополи нанякъде и след пет минути ги сепна кръсъкът на Тулия, открила бръмбар в чашата си с вино.

— Марсела, ще ми доведеш ли Диана? Изчезна в конюшните. — Корнелия извъртя очи към небето. „Още няма деца“, помисли си Марсела, „но е усъвършенствала нетърпеливата майчинска въздишка.“ — И, разбира се, Лолия флиртува с новия ми центурион. Кълна се, ако не беше ти, другите две щяха да ме подлудят!

— Радвай се тогава, че имаш мен.

Конюшните в Циркус Максимус е съвсем друг свят, мислеше си често Марсела. Шумолене на сено и ругатни на коняри, скърцане на колела, мъже, търчащи напред-назад с купища сбруи под мишница. Гълчавата на тълпата по трибуните се просмукваше долу, колесничарите шепнеха молитви и поглаждаха амулетите си, жребците цвилеха с пълно гърло. Друг свят, където Марсела определено нямаше място, както конярите, колесничарите и дори конете очевидно разбираха, оглеждайки я подозрително как пристъпва предпазливо

през сламата и конския тор. Колкото и странно да изглеждаше обаче, това бе светът на Диана.

Марсела откри най-младата си братовчедка в отделението на Червените, до директора на фракцията — трътлест плешив мъж на име Ксеркс с вид на крастава жаба. И двамата се взираха съсредоточено в четири сиви жребеца, завързани за гредите на конюшнията.

— Остаряват — констатира Диана. — Трябва ни резервен впряг.

— Имат сили за още няколко победи.

Диана мина зад конете, твърде отблизо поглади лъскавия хълбок на единия, но конете сякаш никога не ритаха Диана. И тя като Марсела се набиваше в очи тук — прелестно малко създание в огненочервена коприна и светла коса — но никой не я поглеждаше повторно. Директорът на фракцията вдигна ръце още когато откри осемгодишната Диана да си играе невъзмутимо под корема на жребец, сритал в главата поне четирима коняри. Каква шумотевица вдигна семейството тогава!

Диана отстъпи назад, задъвкала разсеяно сламка сено.

— Кой ще ги кара, Ксеркс?

— Гръцко момче. Спечели няколко надбягвания в Циркус Фламиний. Има здрави ръце.

— Ще бягат ли и ръждивите?

Всяка фракция можеше да се състезава с по няколко впряга.

— Да. Ще ги води Таркин.

— Ще спечели, ако противните Сини не му изиграят някой номер.

— Диана! — прекъсна брътвежа им Марсела. Иначе Диана щеше да осъмне тук. — Корнелия ме изпрати да те взема. Вманиачила се е всичко да е по мед и масло.

— Вървете с нея, мадам — промърмори Ксеркс. — Ще изплескате с тор красивите си сандали.

Диана пристъпи напред, улови единия сив жребец за муцуната и дръпна главата му надолу. Ръцете ѝ изглеждаха твърде крехки да удържат едрият кон, но жребецът приведе широката си муцуна и впи необуздан поглед в мечтателните синьо-зелени очи, принуждаващи половината мъже в Рим да заекват като хлапета.

— Препускай бързо — каза Диана на коня. — Спуснат ли флага, полети като мълния!

Жребецът изпръхтя в дланта ѝ, а алените ширити в сплетената му грива се разлюляха в ритъм с червените панделки в косите на Диана. Марсела я дръпна отново за лакътя и конярите се втурнаха към тях с червения хамут. Зад тях стоеше колесницата, прикрепена хлабаво между две позлатени колела. Върху нея се възправяше главата на огнения бог с алени змии вместо коса. Колесничарят чакаше вътре — кльоцаво тъмнооко момче, връстник на Диана, и тя го изгледа през рамо, докато Марсела я теглеше през вратата на конюшните.

— Ще ти изхвъркнат очите! — Спря да издърпа няколко сламки от косата на Диана. — Да не би най-сетне да си се влюбила? Лолия ще остане много доволна.

— Не съм влюбена в него. — Диана махна с ръка, отблъсквайки и предположението, и ръцете на Марсела. — Искам да съм като него.

И още как. Мнозина разнасяха слухове за репутацията на Диана, но Марсела не вярваше, че най-младата ѝ братовчедка витае из конюшните заради колесничарите. Десетки благороднички охотно биха приютили в постелите си някой известен състезател, но не и Диана. На празненство на фракциите по време на Луперкалиите миналата година Марсела забеляза как най-известният колесничар на Сините прокарва пръсти по врата на Диана. Покани я да се разходят из облените в лунна светлина градини, но Диана го измери с равнодушен синьо-зелен поглед и му отговори:

— Не бих излязла дори от пламнала къща с мъж, който взема толкова лошо завоите.

Не беше от момичетата, из чиито умове се въртят купи сено.

Ако изобщо имаше ум. Марсела не беше сигурна. Доколко са способни да мислят конете?

Диана я изгледа свирепо, когато поеха по широката пътека извън конюшните.

— Не си облякла червено.

— Розово е. Нюанс на червеното.

— Няма розов отбор!

„Да... Очевидно умът не е много.“

Върнаха се в ложата на клана Корнелий. Диана целуна по главата витаещия си из облаците баща. „Красив като дъщеря си“, помисли си Марсела, „и също тъй смахнат.“ Запленените римски жени го наричаха Парис — като принца с прелестно лице, спечелил сърцето на Елена от

Троя. Бащата на Диана обаче не създаваше главоболия като онзи Парис. Всъщност той се интересуваше само от мрамор и скулптури. „Семейството му завижда, че е толкова добър ваятел.“ Дори сега той оставаше глух за всички опити да го заговорят и скицираше статуи.

— Хубаво лице — каза той на стреснатия центурион на Корнелия, Денсус или както там му беше името. — От теб ще излезе чудесен Вулкан. Или Нептун, ако имаше брада. За колко време ще ти порасне брада? Профил, моля.

— Ммм... — заекна центурионът. — На служба съм.

— Можеш да служиш и в профил, нали? Извърни се.

Диана се взря в центуриона и редицата мълчаливи преторианци край стената зад тях.

— Какво правят тук? — попита тя Марсела. — Ще ни арестуват ли?

— Не, това са новите играчки на Корнелия. — Марсела си взе шепа гроздови зърна от сребърна купа. — Скоро ще провъзгласят Пизон за наследник.

— Пизон харесва конните състезания — обнадежди се Диана. — Няма да отменя фестивали, когато стане император, нали?

— Той харесва всичко и няма да отменя нищо. Двоумението ще го съсипе.

Марсела погледна към съпруга на сестра си, който стискаше чаша вино в ръка, заобиколен от неколцина сенатори. Кимаше сериозно. Както винаги. „Луций е ужасен“, помисли си Марсела, „но осем години с Пизон щяха да ме уморят от скука.“

— Безценните ти Червени са в безопасност — добави тя.

— Не се шегувай. Колесничарите ще бездействат през зимата, защото Галба отменя празненства наляво и надясно. Нарича ги „безогледно разточителство.“ — Диана се облакът на мраморната балюстрада и огледа арената с фантастично резбованата ѝ спина^[4] и златните делфини, затворили уста и завити за дългата зима на Галба. — Конете ще изгубят форма.

— Успокой се. Галба ще умре скоро.

Диана я погледна.

— А всички се стъписват от мен!

— Аз се разхождам с пергамент и пера, не с колесничари — весело отвърна Марсела и се пресегна за още грозде. — По-порядъчно

занимание.

Диана насочи отново очи към арената. Марсела се обърна да вземе чашата, която робът ѝ поднасяше, и забеляза Лолия и новия ѝ съпруг да си съскат шепнешком, долепили носове.

— ... Петниш ме! Жените ми не се показват пред хората, гримирани като курви.

— Последната ти жена беше курва, Виний. Разведе се с нея, защото преспа с половин Галия. Да не мислиш, че слуховете не стигнаха до Рим?

Лолия изглеждаше сияйно и свежо в крещящопурпурна рокля със сребърен подгъв и сребърна перлена огърлица, ала очите ѝ пламтяха, сякаш да сравнят новия ѝ съпруг със земята.

Той ѝ отвърна с яростен поглед.

— Изтрий си лицето или ще те изпратя у дома.

— Ще обсъдя това с дядо.

Тя затърка бузи с гневни, резки движения.

— Добре. Този вулгарен стар освободен роб никога...

— Как го нарече? След като плати дълговете ти и финансира кампанията ти за...

Гласът на Корнелия заглуши съскането.

— Флавия! Внимавай!

Дъщеричката на Лолия се беше отскубнала от скута на майка си и се опитваше да се покатери по парапета на ложата. Корнелия се устреми към нея, но центурионът я изпревари. Свали момиченцето със сигурна ръка и го подаде на Лолия с приятелска усмивка, разведрила строгото му професионално изражение. Лолия се намръщи за последно на съпруга си и прегърна разсеяно Флавия.

— Благодаря, центурионе — Корнелия го докосна признателно по ръката и се нахвърли върху Лолия: — Наблюдавай я, моля те! На три години е, знаеш, че се катери по всичко. Ами ако беше паднала?

— Пред очите на галантния ти центурион?

Лолия запримигва кокетно към кестенявия преторианец. Погледът на сенатор Виний пламна отново.

— Очевидно предпочиташ да флиртуваш, отколкото да наглеждаш дъщеря си.

Личеше си, че Корнелия би искала да каже повече — доста повече — но се задоволи да изпепели Лолия с очи и пое царствено към

съпруга си. Лолия сви рамене, изгледа презрително Виний, загърби го демонстративно и приближи до Марсела. Малката Флавия се размърда в ръцете ѝ и запротестира, а Лолия ѝ подаде диамантена гривна. Флавия загука доволно и завъртя гривната около пухкавата си китка.

— Дъщеря на майка си — подхвърли Марсела.

— Старият Флацид ей там така я е наплашил, че вече почти не говори. Развеждам се с него при първа възможност.

— Най-краткият ти брак досега — заключи Марсела. — Три седмици! Де да беше и моят толкова мимолетен...

По трибуните се разнесоха дежурни възгласи. Марсела видя как Галба се настанява в императорската ложа. Изглеждаше кисел; безспорно пресмяташе наум колко струва зрелището. Колесниците се появиха, посрещнати отдалеч с по-шумни викове. Трибуните изригнаха в радушна вълна от аплодисменти. Плебеите скачаха на крака и поздравяваха любимите си фракции, а патрициите събираха длани в по-сдържано одобрение. Седем впряга: три за Зелените — дванайсет коня, разлюлели високи зелени пера върху главите си, един за Сините с прочутите им ръждивокафяви жребци, един за Белите и два за Червените.

Сред оглушителните приветствия и суетнята на гостите никой не би трябвало да е обърнал внимание как в ложата на семейство Корнелий се появи един мъж. Ала Марсела бе готова да се закълне, че всички го видяха. Всички до един. По-нисък от Пизон, с лъскави тъмни къдрици и блестящи зъби, в ленена тога с пищна златна бродерия, с гривна на всяка ръка и златна верижка около врата. Спря пред входа на ложата, изчака всички да го погледнат, усмивката му обгърна множеството и го озари, сякаш пред него носеха факла.

— Знам, че закъснях — ведро каза новодошлият, — но ще ми простите, нали?

Марсела забеляза как повечето гости се усмихват неволно. Всички освен сестра ѝ, чиито вежди се сключиха леко.

— Сенатор Отон? — прошепна Лолия. — Какво прави тук?

— Познаваш ли го? — попита Марсела.

— О, навремето, когато с Нерон бяха толкова добри приятели, делихме веднъж-дваж постеля. Познаваш ли го, скъпа? — Лолия се зарея в спомени. — Струва си да го опознаеш, повярвай ми.

Марсела беше чувала, разбира се, за сенатор Маркус Салвий Отон — един от любимците на Нерон, поне докато не изникна дребен проблем. Нерон се влюби в съпругата на Отон, а после я преби до смърт. „Ала срещала ли съм го преди?“ Тясното, будно лице ѝ се струваше някак познато.

Познат или не, зад гърба на сенатор Отон стояха двама преторианци в червено и златно също като Пизоновите.

„Виж ти, виж ти...“, помисли си Марсела. „Значи Пизон има съперник?“ Навярно нейният зет все пак не е толкова сигурен императорски наследник, както предполагаха всички. Съдейки по ненадейно равнодушното лице на Корнелия, тя явно си мислеше същото.

— Скъпа Лолия! — Отон спря пред тях с весело блеснали черни очи. — Откога не сме се виждали! Задомила си се наскоро? Поздравления, сенатор Виний! — подвикна той към другия край на ложата. — Съпругата ви е най-чаровната жена в Рим! А ти, Лолия, се радваш на най-мъдрия държавник в Рим!

Виний се изпъчи поуспокоен. Отон се усмихна ослепително и Марсела забеляза колко много гости го наблюдават и шепнат, прикрили устни с ръце. Пизон изглеждаше слисан.

— Червени! — Диана скочи с гръмогласен вик, когато колесниците на любимата ѝ фракция минаха тържествено по пистата под тях. — Червени!

Развеселеният поглед на Отон се насочи към Диана.

— Тази млада жена очевидно харесва състезанията.

Хората от свитата му се разкикотиха тихо — и той като Нерон се обграждаше с изящни жени и изискани мъже; всичките млади, всичките красиви, всичките забавни. Беше превзел ложата на семейство Корнелий, сякаш е негова.

— Ти значи си чаровната малка Корнелия Кварта, по която линеят половината ми приятели. Наричат те и Диана, нали? Колко уместно...

— Тихо! — смълча го припряно Диана, приведе се над парапета и нададе вик в хор с останалите зрители, когато кърпата падна и двайсет и осем коня препуснаха по пясъка, разширили ноздри и развели пера. Император Галба седеше прегърбен в ложата и преглеждаше сметки, но плебеите — на крака — крещяха, размахваха

разноцветни знаменца и стискаха амулетите си, докато колесниците влиаха с главоломна скорост в тесния завой. Дори Марсела призна, че гледката е вълнуваща. Къде другаде ще видиш двайсет и пет хиляди души, полудели като един? „На война може би...“

— Пришпори ги! — изкрещя Диана към първия колесничар на Червените, изостанал четвърти на завоя. — В името на всички богове! Пришпори ги!

— Извинете братовчедка ми, сенатор Отон — Корнелия приближи с протегната ръка и топла, ведра усмивка. Марсела обаче познаваше сестра си и долови безпокойството, с което изгледа преторианските стражи на Отон. — Диана живее за Червените и нищо не може да я вразуми.

— Не я вразумявайте — отвърна Отон. — Тя е странна птица, а аз харесвам странните птици. Виждам, че и вие сте като нея, благородна моя.

Той улови ръката на Корнелия и я притисна свойски, ала тя я отдръпна.

— Домина Статилия, радвам се да ви видя...

Корнелия тръгна към домините, преторите^[5] и трибуните, придружаващи Отон, които познаваше до един по име, а Пизон, оттеглил се сконфузено на заден план, сега сподиряше съпругата си и се представяше на всички. Отон се намръщи. Особено след като забеляза преторианците зад гърба на Корнелия, следващи я като покорни слуги.

— Жалко, че Корнелия не може да стане императрица — отрони Марсела по-скоро на себе си, но острото ухо на Отон долови думите.

— Много вярно, драга — поклони се той и огледа изпитателно лицето ѝ. — Корнелия Секунда, нали? Мисля, че се познаваме.

— Не са ни представяли официално, сенаторе — наклони въпросително глава Марсела.

— Да, но си спомням как император Нерон веднъж оцени красотата ви. Не съм изненадан да заключа, че е бил прав.

Диана нададе вик. Сините бяха повели при четвъртата обиколка.

— Ще умра, ако спечелят те! — промълви тя, без да отлепя очи от пясъчната вихрушка. — Ще умра...

Половината трибуни от антуража на Отон се бяха скупчили около нея и крещяха към арената, но ушите на Марсела не пропускаха

шума.

— Не искам да обсъждам онази нощ, сенаторе — рече тя най-сетне. — Стореното е сторено.

— Значи сте смела жена. Възхищавам ви се.

Марсела отпи от чашата с вино, без да усеща вкуса му. Често бе виждала бившия император от разстояние — със златен венец върху фалшивите къдрици да маха на възторжените плебеи; да рецитира своя поезия пред почтително смирени придворни; да нашепва в ухото на красива жена, която нямаше нищо общо с нещастната му императрица. През онази топла пролетна нощ на празненството в дома на Лолия тя видя мъж с червендалесто лице и приятни черти... и пламтящи очи, сякаш е трескав.

Марсела примигна, забелязала как единият впряг на Зелените се обръща на острия завой, и трясъкът проби бучащата в ушите ѝ пелена. Дори Пизон, заел се да додява на някаква важна особа в дъното на ложата, се обърна към арената. Конете се втурнаха необуздано и повлякоха колесничаря, оплетен в юздите. Група роби протичаха да отместят разбитата колесница. Най-после колесничарят успя да се освободи от побеснелите коне, отъркаля се безжизнен и окървавен в пясъка, а робите се втурнаха да го издърпат настрани.

— Добре... — въздъхна Диана. — Ако Червените го бяха премазали, щяха да си нацапат колелата и да изгубят половин обиколка.

— Малка дивачка — изкоментира Марсела.

Усещаше как Отон е впил зорки очи в нея, въртейки златното столче на чашата между пръстите си.

— Съжалявам. Наистина — обади се той неочаквано. — Трябваше да се намеся тогава. Онази нощ.

— Поне не се разсмяхте — неволно отвърна Марсела.

Повечето гости избухнаха в смях — разкикотиха се по-скоро — когато Нерон я огледа, след като му я представиха, и с пронизителен, безцеремонен тон заяви: „Утре ще вечеряш сама с мен.“ Марсела го погледна, изтръгната рязко от мислите си, и знатните гости на Нерон сметнаха стъписването ѝ за особено забавно. Поредната прищявка на императора. Всички обсъждаха капризите на Нерон; Сенатът бълваше огън и жупел, но той вземаше каквото поиска — чаша вино, златен дворец, генералска дъщеря...

— Да, не се засмях — около очите на Отон се очертаха весели бръчици. — Твърде смела сте.

— Не съм сигурна дали липсата на избор се нарича смелост, сенаторе.

— Смелост е, уверявам ви. Смелостта е начинът, по който посрещаме неблагоприятните обстоятелства — неизбежни или не.

Последна обиколка от надпреварата. Марсела се насили да насочи тревожното си съзнание към арената. Скочила на крака, Диана окуражаваше колесницата на Червените, препуснала да се пребори за първото място с шестнайсет галопиращи крака под плющящите юзди. Множеството се люшна напред и Марсела неволно го последва. Дланите ѝ се изпотиха от напрежение, което нямаше нищо общо със състезанието. Отон и изисканите му придружители не показваха никакво вълнение; шепнеха и вдигаха изскубани вежди. Лолия обаче надаваше насърчителни възгласи, а Диана крещеше с нея, докато Червените и Сините се бореха рамо до рамо — осем силни коня, препускащи по арената. Последен завой. Марсела ахна с всички други, когато колесниците свиха бясно по него. Със скрипящи колела Червените успяха някак си да продължат напред, пришпорвани от колесничаря, размахал камшик с прибелен поглед.

Марсела сведе очи и видя, че налага с юмруци парапета. „Фортуна!“, помисли си поразвеселено, „състезанието зарази и мен“. Виний изглеждаше намусен както винаги, а Тулия наблюдаваше със стиснати устни как всички други се забавляват. Благовъзпитаният досаден Пизон мърмореше нещо под нос, а Корнелия го стискаше развълнувано за ръка. Зад тях иначе невъзмутимият центурион Денсус ругаше като коняр и поощряваше Червените с размахани юмруци. Дори сенатор Маркус Норбан вдигна очи от свитъците си с известно любопитство. Копитата отекваха като туптящо сърце.

Разговорите секнаха. Впряговете навлязоха в равната отсечка. Само Сини и Червени се надпреварваха с блъскащи се оси. Външните коне се хапеха, колесничарите ги налагаха с камшици. Всички зрители по трибуните бяха на крака, пищяха, викаха, молеха за победа. Мрачният император Галба прелистваше списъци и броеше сестерциите си, а Червените, набрали преднина, объркаха всички сметки и победиха Сините в кулминационната надпревара на Луди Плебии.

Арената експлодира.

Диана изкрещя тържествуващо и прегърна най-близкия си съсед, който се оказа Марсела. Тя се засмя и отвърна на прегръдката на най-безумната си братовчедка, разрошвайки буйните ѝ коси. Корнелия и Пизон също се прегръщаха, Лолия подхвърляше малката Флавия във въздуха, а Отон изглеждаше развеселен. Под тях колесничарят на Червените примигваше в очакване робите да му донесат палмовата клонка в чест на победата. Синият колесничар шибна яростно с камшик над главите на изтощените жребци на противника, които рипнаха и накараха всеки почитател на Червените по трибуните — от Диана до най-презрения плебей — да скочи, бълвайки ругатни.

— Велики Юпитер! — възкликна Отон, докато Диана хулеше колесничаря на Сините. — Не съм чувал по-добри ругатни, откакто бях в легионите.

Множеството се заизнизва навън, а Лолия канеше всички да дойдат в дома ѝ, където ще даде прием за победителя в състезанието.

— Няма да посрещам сган от конюшните в къщата си! — сръза я Старият Флацид.

— Тогава ще организирам празненството в къщата на дядо! — отвърна му сладко Лолия.

Марсела се засмя, закрила устни с длан, и забеляза как лицата на красивите, лъскави придружители на Отон се разведриха, предвкушвайки безплатната вечеря в дома на прословутия домакин. Сенатор Виний продължи да бълва тихи проклетия и да размахва сбръчкани ръце, а Лолия подбели неприкрито очи. Марсела даде на Стария Флацид най-много месец, преди Лолия да си уреди развод.

— Приемам това като знак, че е време да си вървя — Отон сведе глава над ръката на Марсела. — Ще дойда на празненството по-късно, разбира се — кога съм пропускал хубаво празненство? — но засега ще се позавъртя край всичките глупци, за да се представя като способен и добре информиран.

— Вие сте способен и добре информиран, сенаторе — натърти Марсела. — Чух, че сте свършили чудесна работа като губернатор на Испания миналата година.

— Нима? Смятах, че никой не е забелязал.

Той се отдалечи, сбогувайки се с околните.

Корнелия и Пизон бяха поканени в двореца на вечеря с императора, а останалите от семейството поеха към дома на дядото на Лолия, предвождани от Диана, уловила дружелюбно под ръка победоносния колесничар. Вино и музика започнаха да се леят като по даден знак и Марсела се оттегли в ъгъла с чаша в ръка да наблюдава всичко. „Защото това умея най-добре“, помисли си тя. „Марсела, пазител на историята и съзercател на императори.“

Засмя се на глас, порицавайки се наум. Що за префърцунен език за историк!

В преддверието дядото на Лолия посрещаше с широка усмивка и разтворени обятия и сенатори, и колесничари, и кикотеци се домини, щастлив от успеха, защото притежаваше дял от Червените. А също така от Сините, Зелените и Белите, понеже внимаваше да подкрепя всички лагери. „Нищо чудно, че е най-богатият човек в Рим.“ Бившият роб, стопанисващ бедняшки квартал на Целийския хълм, беше станал толкова влиятелен търговец, че бе успял да се ожени за патрицианка и сега беседваше с императори... Лолия вече го увещаваеше мило, несъмнено да я отърве от Стария Флацид. Щеше да го придума, разбира се — макар и непреклонен в деловите въпроси, дядо ѝ омекваше като глина в ръцете на единствената си внучка, която отгледа като свое дете, когато майка ѝ и баща ѝ загинаха в онзи мореплавателен инцидент. Поискаше ли Лолия нов съпруг, дядо ѝ щеше да ѝ го осигури — както отрупваше малкото си съкровище с понита, кукли, рокли и перли. „Имаше най-хубавите играчки“, помисли си Марсела. „И сега е така.“

В центъра на шумното множество беше Отон — подканяше гостите да вдигнат тост за Червените, възславяше завръщането на добрите времена в студеното начало на декември. Марсела зърна ослепителната му усмивка, когато един преториански страж приближи до него и прошепна нещо в ухото му.

— Поднасям извинения на всички! — възкликна весело той. — Но император Галба ме вика в двореца. О, богове, какво ли съм объркал този път?

— Защо го покани Галба? — оплака се Корнелия на Марсела на другия ден.

— Защото е красив? — предположи Марсела. — Казват, че Галба харесва представителни мъже. Винаги съм се чудила дали не харесва

Пизон заради това, но ако Отон отговаря повече на вкуса му...

Сестра ѝ не я слушаше.

— С Пизон трябваше да сме единствените гости! Отон се излежаваше цяла вечер и си правеше шегички за сметка на Пизон. Защо и на него са му назначили преторианци? Не разбирам...

Марсела вдигна вежди.

— Смятам, че разбираш, Корнелия.

— Няма значение. — Корнелия приглади с две ръце и косата, и изражението си. — Това не променя нищо. Все пак Пизон е братовчед на Галба. Потомък е на Помпей и Крас и е сериозен мъж, а не повърхностен, напарфюмиран празнодумец. Това е от значение.

— Може би. Но познай кой има повече пари за подкупи? Познай чий чар може да изкара птичките от гнездата им? И познай чие име повтаряше тълпата след състезанието.

[1] Сатурналии — празник на 17 декември в чест на бог Сатурн. — Б.пр. ↑

[2] Центурион — в Древния Рим — стотник, началник на центурия, войскава част от 60 до 100 души. — Б.пр. ↑

[3] Домина — обръщение към патрицианка — Б.пр. ↑

[4] Спина — преграда, разположена под лек диагонал на арената, като в двата ѝ края колесниците нравят опасни завои. — Б.пр. ↑

[5] Претор — в Древния Рим — висш съдебен чиновник или военачалник. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

Открай време Корнелия мразеше градския пазар за роби. Теснотията, блъсканицата, крясъците на търговците, сякаш продават добитък, подигравките на мъжете, дошли само да позяпат как разгалват робините. Толкова отблъскващо — тя винаги си избираше роби от частните разпродажби.

— Скъпи домини — поклони се сервилен дребосък пред Лолия и Корнелия. — Вашето покровителство е чест за мен. Тук ще видите само най-доброто — здрави и смирени роби...

— Знаеш ли кое ме потиска? — изхленчи Лолия. — Че разходката до тържището за роби е най-приятното ми занимание от месец насам.

— Сама си виновна — назидателно рече Корнелия, крачейки бавно край издигнатите платформи, върху които стояха робите. — Да целунеш колесничар пред очите на всички гости! Кой съпруг не би възроптал?

— О, той не роптае срещу целувката. Била съм неблаговъзпитана. „Не искам да смятат жена ми за уличница“ — Лолия разкриви лице, имитирайки съпруга си с гневно подражание. — „Понеже си неспособна да се държиш благоприлично, от тук нататък ще си стоиш у дома. С придружител можеш да посещаваш Форума, банята, роднините си и празненства, когато аз преценя, че е уместно.“ Повярвай ми, според него повечето са неуместни.

Корнелия огледа внимателно редицата роби и разсеяно прие чаша ечемичена отвара от суетящия се край тях търговец. И мъжете, и жените за продан бяха облечени в снежнобели туники, а намастените им крака и ръце сияеха на светлината на лампите. Прислужници, секретари, писари... добър готвач... Това търсеше Корнелия. Настоящият ѝ готвач не би се справил с банкет от четирийсет блюда. Не че собствените ѝ вкусове бяха особено изтънчени, разбира се — или вкусовете на Пизон — ала императорският наследник трябва да съблюдава известни критерии, когато забавлява гости...

„Ако Галба го избере за наследник.“ Тя обаче отпъди категорично тази мисъл. Естествено, че императорът ще посочи Пизон. Не се очертаваха други вероятни кандидати. Някои изглеждаха по-популярни и обаятелни, някои пръскаха реки от пари, но в крайна сметка това нямаше значение. Характерът и почтеността винаги надвиват над чара и парите.

— Дали да не си купя нова прислужница вместо онази харпия, която Старият Флацид е натоварил да ме шпионира — проточи замислено Лолия. — Но май ми трябва и нещо друго. Нещо едро и красиво от мъжки пол, с чиято помощ да убивам времето.

— Лолия, моля те...

— Е, кой иначе ще ме забавлява, докато съм под домашен арест? Освен ако не ми заемеш якия си центурион, когато ми дойдеш на гости. Той ще ми покаже как умее да върти копието, а ти ще обсъждаш как Пизон ще стане император.

— Надявам се, че просто се шегуваш, защото ако наистина смяташ...

— О, не се наежвай — въздъхна Лолия.

Корнелия потисна раздражението и спря пред закръглен роб с плешиво теме. Приведе се да прочете табелата, окачена на врата му: „Варо, грък, на четирийсет и три, готвач“.

— Какъв готвач, Варо? За еквитско домакинство или за сенаторско семейство?

— Готвил съм за губернатори, консули и императори, господарке. Император Нерон обожаваше варения ми щраус.

— Нима? Кажи ми с какъв сос би поднесъл печена сърна?

— С лучен сос — отговори бързо робът. — С йерихонски фурми, стафиди и мед.

— А какво меню би избрал, ако император Галба е поканен на трапезата ти?

— Медузи и яйца, варени гъби и сос от пипер и рибна тлъстина, печен папагал...

— Де да предлагаша и съпрузите с табелки! — Лолия протегна ръка да допълнят чашата ѝ — с вино, забеляза Корнелия, а не с ечемичена отвара. — „Виний, римлянин, петдесет и седем годишен, мърморко.“ Развеждам се при първа възможност. Вече щях да съм се отървала от него, но заплаши, че ще настрои императора срещу дядо и

ще конфискуват цялото му имущество, както направиха с горкия Маркус Норбан.

— Лошо е постъпил — съгласи се Корнелия. — Варо, какъв пълнеж е най-подходящ за печена катерица?

— Кълцано свинско и кестени, господарке.

— Стария Флацид със сигурност ще си получи заслуженото, задето заплаши дядо — предупреди Лолия със зловец глас и продължи нататък край редицата роби. — Масажист, фризьор, носач на носилка...

— Върви с още петима, господарке — обади се търговецът на роби. — Готов екип...

— Ще взема този на изпитателен срок — реши Корнелия и се усмихна на нисичкия, закръглен готвач. — Добре дошъл в домакинството ми, Варо.

— Благодаря, господарке — поклони се той над ръката ѝ.

— Хмм... — Лолия спря пред последния роб в редицата. — Кой е този?

Корнелия прочете табелата, провесена през врата на роба: „Тракс, гал, на дващест и осем, личен роб“. Много учтив евфемизъм. Един поглед към роба — висок, широкоплещест, с пшеничноруса коса и мускули като на статуя — бе достатъчен да разкрие дарбите му.

Лолия го измери с очи от главата до петите.

— Тракс ли се казваш?

— Да, господарке.

Имаше дълбок глас със силен акцент.

— И си от Галия? Далеч е.

— Почти не я помня, господарке.

— Съжалявам, би ли...?

Лолия вдигна вежди с подкупваща усмивка. Тракс изхлузи туниката си през глава и застана гол за оглед. Корнелия извърна очи, изпълнена отново с неодобрение. Абсолютно нищо не налагаше да събличат робите — откриеха ли недостатък, винаги можеха да ги върнат. Защо тогава ги разгалваха на търговете, ако не за да позяпат? А дори робите имат гордост. Едрият гал поруменя леко, но се усмихна на Лолия с искрена, макар и свенлива дружелюбност.

Лолия се обърна към търговеца.

— Ще го взема.

— Робите не се купуват само заради красотата — отбеляза Корнелия, когато Тракс навлече туниката си и го отведеха. — Този гал ще разсейва всички жени в дома ти и половината мъже.

— Няма значение, стига да разсейва и мен!

— Трябва ли ти наистина личен роб?

— Определено се нуждая от такова тяло — Лолия огледа новата си придобивка, която чакаше в дъното на залата. Той отметна косата от челото си и мускулите на ръката му изпъкнаха под кожата. — Съвършено средство за разведряване на домашния арест!

Корнелия спря.

— Лолия, любовниците от твоята класа са едно на ръка, но да спиш с роб? Е... унижително е и за теб, и за него.

— Нямахте да говориш така, ако бях мъж — сви рамене братовчедка й. — Всичките ми съпрузи задиряха робините. И робите.

— Това не означава, че е правилно.

— Всеки роб, който изглежда като Тракс ей там, знае, че ще го купят за играчка в леглото — отвърна раздражено Лолия. — Сигурно благодари на боговете, които почита, че го купих аз, а не някоя сбръчкана повлекана или някой противен стар сенатор.

— Радвам се, че се оценяваш толкова високо — сръза я отвратена Корнелия.

— Покупките ви ще чакат пред вратите ви след час — поклони се дребният търговец. — Домините искат ли да огледат още? За нова прислужница, която да ги разкраси още повече, или...?

— Мисля, че видяхме достатъчно.

Корнелия махна на прислужника си да спазари цената.

— Нова е — Лолия я улови за ръката и се взря в китката й. — Тази гривна изглежда египетска.

— Най-обикновена дрънкулка.

Корнелия си дръпна бързо ръкава и скри малкия бронзов амулет, опасал китката й.

— Прилича ми на талисман — намигна й Лолия, докато крачеха към преддверието на залата. — Нека позная... За късмет на Пизон? Или за дете за теб?

Корнелия се изчерви.

— Пизон не обича амулети. Нарича ги магьоснически суеверия за плебса.

Затова се почувства толкова виновна, когато отброяваше шепата монети в храма на Изида. Жрицата я увери, че ако го носи един месец и пришие същата гривна към възглавницата на съпруга си... Корнелия я заши старателно, но я скри от Пизон. Той не одобряваше чуждестранните богове. Нито пък тя всъщност, но за Изида и ритуалите ѝ за плодовитост се носеха толкова окуражителни слухове...

— Не е твоя работа, Лолия.

— Не ми се нахвърляй, скъпа. Не разбирам защо те влекат толкова бебетата. Флавия е сладка, разбира се, но кръстът ми никога вече няма да е същият.

— Как е Флавия? — бързо попита Корнелия.

В преддверието беше студено, зимното небе сивееше оловно през открития покрив, но тя усети как страните ѝ пламтят.

— Болна е — въздъхна Лолия. — Всеки би се поболял в къщата на Стария Флацид. И аз възнамерявам да остана на легло, когато пристигне Тракс. Ще ме мъчи главоболие, но няма да лежа самотна.

— Флавия е болна? — Корнелия спря. — Какво ѝ е? Извика ли лекар?

— О, само е настинала. Прислужниците я наглеждат.

— Защо не я наглеждаш ти?

— Всяка сутрин ѝ чета. Какво друго да правя? — примигна Лолия. — Робините знаят как да се грижат за нея по-добре от мен.

— Ако Флавия ми беше дете, нямаше да я поверявам на робите! Майките трябва да отглеждат децата си...

Лолия се разсмя.

— Нито една от нас не е отгледана от майка си, Корнелия. Ти, Марсела, Диана и аз — и за четирите са се грижили робини. И се справяме добре.

— Майките ни починаха млади, Лолия. Не разбирам защо Флавия трябва...

— А аз не разбирам защо ми се бъркаш. Флавия не ти е дете.

— Може би трябваше! — Корнелия избухна внезапно. — Дъщеря ти е болна, а ти си купуваш жребец!

— Дали пък, ако ти го дам назаем, най-сетне няма да родиш дете, вместо да ми завиждаш за моето! — разяри се Лолия. — Защото съпругът ти очевидно е безпомощен.

— Не смей да кориш съпруга ми! — нахвърли се Корнелия върху братовчедка си.

— О, той е безгрешен? — язвително възкликна Лолия. — Вири нос пред дядо, както и ти! Само защото е бивш роб, изкарва си прехраната с труд и печели всички противни пари, които цялото семейство взема назаем? Твоят Пизон определено не презира парите му!

— Ревнуваш — отсече Корнелия. — Понеже съпругът ми ще наследи Галба...

— Да, и ти ще ме гледаш още по-отвисоко, щом станеш императрица — Лолия скръсти разгневено ръце. — Мислиш ли, че не забелязвам как с Марсела се подсмиввате, когато заговоря. Презирате ме открай време. И мен, и Диана!

— Защо не? — възкликна Корнелия. — Не заслужавате ли презрение? Едната търчи насам-натам като робиня, а другата спи с роби!

— Защо не пробваш и ти? Знаеш ли изобщо какво е хубаво чукане?

— Съпругът ми ме обожава.

— Е, това очевидно е фатално. Обожанието не отличава добрите любовници, Корнелия. Върни се на пазара и си купи някой едър, надарен грък и ще видиш какво пропускаш!

— А се чудиш защо те презирам? Имаш уста на пристанищна курва! Робската кръв личи отдалеч! Някой ден ще разбереш каква повлекана си!

Търговецът на роби надничаше предпазливо през вратата към двете патрицианки, които си крещяха в центъра на преддверието все едно са рибарки.

— Моли се амулетът да проработи, Корнелия — присви очи Лолия. — На императорите не им трябва ялови жени. Безценният ти съпруг ще се разведе с теб и ще вземе някоя млада хубавица, която ще му роди синове, и тогава най-съвършената съпруга в Рим вече няма да ме гледа отвисоко!

Корнелия я зашлеви. Лолия ѝ отвърна с плесница.

Застинаха, вперили яростни погледи една в друга.

Корнелия се извърна, преди Лолия да забележи как сълзите шурват по пламналото ѝ лице.

„Е“, помисли си Диана, „най-сетне се случи.“

Завъртя се вихрено по тревата с непозната, мечтателна усмивка — най-после влюбена до полуда.

— Е, Ксеркс, разкажи ми за британеца, който не ти слиза от устата — подкани Диана директора на Червените, когато наетата носилка сви по по-тясна улица. — Мислех, че познавам всеки коневъд в Рим.

— Участвал в бунт някъде из Британия. Сега отглежда коне. Не продава много, но конете му са добри. Може да открием нещо подходящо за Червените — Ксеркс я изгледа раздражено, когато носилката свърна по черния път. — Защо ли те доведох?

— Защото ще накарам благородните си роднини да ти помогнат да купиш новия си впряг.

Диана прокара пръст през един от състезателните медальони около врата си. Изгубиха два коня по време на първата надпревара през годината — още преди да започне състезанието. Червеният впряг се заплете лошо, когато омразният Дерек размаха камшика си със сини мъниста над главите на конете, подплаши ги и те си преплетоха паникьосано ремъците. Двата жребеца от вътрешната страна на впряга окуцяха.

— А щом помагам да ги купим, значи ще помагам и да ги изберем.

Ксеркс изсумтя недоволно. Диана знаеше, че не я харесва, но никак не се притесняваше. Не би посмял да я изгони от конюшната, защото семейството ѝ покровителстваше фракцията му, а само това имаше значение.

Обширната ферма, където най-после слязоха, се простираше докъдето поглед стига — над спретнатите пасища по дългия хълм се издигаше малко имение с колони. Най-добрите коневъдни ферми се намираха извън градските стени. Диана слезе от носилката и вдъхна блажено студения, чист въздух, толкова различен от пушека и вонята зад градските стени. Ако не беше Циркус Максимус, досега щеше да се е преместила в околностите на Рим, където въздухът мирише на чистота.

От вилата излезе да ги посрещне набит прислужник и двамата с Ксеркс заобсъждаха сделката. Диана се взря към подножието на хълма, където един мъж се бе облегал върху парапета и наблюдаваше как две жребчета подрипват весело по поляната. До краката му стоеше черно куче с неопределена порода. Вдигнала червената си мантия, за да не се влачи в калта, Диана застана до него. Жребчетата бяха твърде малки за арената, но ѝ харесаха.

— Добри крака — прецени тя. — Предлагате ли по-възрастни?

Мъжът се обърна. Беше свикнала да се изненадват, когато я зърнат, но той не изглеждаше особено изненадан.

— Конете за надбягване или за разплод?

— За надбягване — Диана се приведе и погали черното куче. — За Червените.

— Тазгодишният ви колесничар не ми харесва много. — Гласът на британеца беше дълбок и кадифен. — Не взема плътно завоя.

— Да — сви рамене Диана. — Аз бих се справила по-добре, но никой не ми предлага да карам.

По устните на британеца трепна усмивка. „Никой не би го взел за римлянин“, помисли си Диана. Косата му беше твърде дълга, металносива и буйна, бронзова огърлица опасваше врата му, носеше бричове вместо туника. Не беше възрастен, въпреки посивялата коса — на трийсет и пет — четирийсет, висок и широкоплещест, със спокойно лице и трапчинка на брадичката.

В този момент Ксеркс слезе при тях, следван от прислужника, и се представи припряно. Вместо да се поклони за поздрав, британецът го улови за китката.

— Аз съм Лин ап Карадок.

— Карадок? — попита Диана. — Чувала съм това име.

— Някои са го чували — отвърна британецът и се заизкачва по хълма, където се редяха конюшните. Крачеше бързо и тя подтичваше, за да не изостане.

Лин ап Карадок изкара четири сиви жребеца и им демонстрира уменията им. Ксеркс понечи да се спазари, но Диана се извърна неспокойно. Сивите препускаха прилично, но им трябваше нещо по-добро, ако искаха да победят свирепите ръждивокафяви жребци на Сините. Трябваше им нещо изключително.

Зад заграждение, разделено на четири с парапети, стояха четири коня. Диана се облегна на оградата.

Единият жребец ухапа съседа си и двамата скочиха към парапета с развети гриви. По-старият жребец в съседното ограждение им изцвили с присвити уши и те се отказаха да мерят сили и запрепускаха край парапета. Профучаха край Диана, сякаш са червена вихрушка — огненочервени като залязващо слънце.

— Чакай — викна Диана на директора.

Докато британецът и Ксеркс приближат до оградата, тя вече се беше шмугнала под нея и крачеше по тревата.

— Този — посочи тя жребеца, изцвилел на другите двама, — е по-стар, нали?

— Баща им е — отговори британецът. — Въдворява ред. Внимавай, не обича непознати!

Жребецът замахна с глава към Диана, но тя отбягна зъбите и улови дългата му муцуна. Огледа го изпитателно. Той прибели очи и зари с копита.

— Твърде е стар за арената — отсече неодобрително Ксеркс.

— Не е. Ще ги уравнисява — тя пусна главата на жребеца и се обърна към високия британец. — Да видим как тичат — нареди със свит стомах и пресъхнала уста.

Британецът вкара огненочервените жребци в конюшната и тя се зае да му помага да ги впрегне. Той я изгледа втренчено, но тя продължи невъзмутимо да закопчава стремена и юзди и след миг той й подаде безмълвно сбруята на външния бегач. Обяздените коне пристъпваха нетърпеливо, а червените им гриви се спускаха като пламъци по извитите им шии.

Британецът скочи в колесницата и за миг Диана го намрази — би дала всичко на света да стисне юздите в собствените си ръце. Тръгна до колесницата, която подскачаше по неравния път.

— Разбираш от коне — констатира британецът.

— Огнените ти жребци са прекрасни. — Тя заподтичва, за да не изостава зад трополящите колела. — Състезавали ли са се? От големите галски коне ли ги развъждаш?

— От британски колесничарски понита.

— Понита? Много са малки.

— Увеличих размера, щом получих каквото исках. Британските колесничарски понита се отглеждат за битки и надбягванията са нищо за тях — той кимна с професионална гордост и сви по грубата импровизирана писта. — Тези четиримата ще запазят спокойствие дори на последната обиколка.

Той ги строи пред пистата, изопнал уверено рамене. Диана се облегна на парапета и задъвка буза. Конете се втурнаха напред — четири жребца, политнали като червен облак. Британецът направи четири обиколки, но преди да довърши първата, Диана беше видяла достатъчно. Както и Ксеркс.

— Как взеха завоя!

Старият жребец, извил шия в хамута като бик, принуди другите три да го последват и колесницата свърна плътно по вътрешната дъга на завоя.

Диана скочи върху парапета, когато огненочервените жребци най-после забавиха ход и спряха. Дланите ѝ бяха потни, виеше ѝ се свят, а в корема ѝ пърхаха пеперуди. Лолия открай време ѝ повтаряше, че ще се почувства така, когато най-сетне се влюби. И тя най-сетне се беше влюбила.

Усмихна се широко на британеца, който слезе от колесницата. Усмихна се твърде широко, неспособна да се престори на равнодушна.

— Ще ги вземем! — възкликна с грейнало лице. — Ако не се съгласиш да ги продадеш на Червените, аз ще ги открадна!

Британецът се засмя. Застанала върху най-ниския парапет на оградата, Диана го гледаше право в очите.

— Ще тичат добре за теб — склони британецът.

Директорът драскаше нещо върху плочката си, пресмятайки цифри. Диана се прехвърли през оградата да поздрави огнените жребци. Те дори не бяха се задъхали и извиваха шии, сякаш са галопирали само от единия край на заграждението до другия.

— О, красавците ми! Ще направите Сините на пихтия! — Диана прокара пръсти по топлия копринен врат на външния бегач. — Как се казват?

— Не давам имена на конете — отвърна британецът и прокара загрубяла длан по муцуната на стария кон. — За да не страдам, ако ги изгубя в битка.

— В много битки ли си участвал?

— В достатъчно.

Британецът се обърна към директора на Червените, за да спазарят цената. Диана разпрегна жребците, улови юздите на двамата външни бегачи и тръгна между тях към полето. Вятърът духна поривисто и подплаши левия. За миг Диана изгуби равновесие, ала не изпусна повода. Зацъка тихо с език, докато той се успокои и отново я последва покорно.

— Обикновено не са толкова кротки — констатира британецът иззад нея, повел другите два жребеца. — Възнаграждават непознатите с ритници.

— Конете никога не ме ритат.

Тя се пресегна да изхлузи юздата над извитите уши на жребеца и освободи първо единия, а после и другия с по едно потупване по хълбоците. Британецът пусна своята двойка и, облакътени на оградата, двамата проследиха как огненочервеният квартет се спусна, пръхтейки, по тревата.

— Как ще ги наречеш?

— Лесна работа — отвърна тя, вперила очи в червените им гривни, лумнали като пламъци в лъчите на залязващото слънце. — Ще ги нарека Анемои. На четирите вятъра.

— Скрый ме — помоли Марсела сестра си. — Бягам от Тулия. Развика се, че някой е счупил плочките в атриума^[1] и аз се спасих с бягство.

— Винаги си добре дошла тук — целуна я Корнелия по бузата, привидно спокойна както обикновено, ала ръката ѝ, уловила Марсела, беше влажна.

— Надявах се да поклоукарстваме порядъчно — призна Марсела и смъкна воала от косата си. — Да поседнем на спокойствие с кана вино като в добрите стари времена.

„Преди съпрузите и политиката да помрачат картината.“

— Не днес, Марсела — Корнелия хвърли поглед през рамо към пренаселения си атриум, гъмжащ от шумни роби, стражи и зяпачи. — Пизон замина за двореца. Императорът разчита на подкрепата му и той отиде при него веднага щом научи вестта...

— Как легионите в Германия рушат статуите на Галба?

— Шшт!

Корнелия я улови за ръката и с невъзмутимо лице я дръпна към дъното на помещението. Кимна на ковчезника на Галба, нареди на робите да донесат още вино, поздрави топло сенатор, подкупен от Отон с хиляди сестерции да злослови срещу Пизон в Сената...

— Обстановката се нажежи, щом новините стигнаха до войниците — тихо прошепна Корнелия, без да изтрива ведрата си общителна усмивка. — Ако германските легиони не признават Галба за император, преторианците също може да се разбунтуват...

— Е, имат достатъчно поводи. Галба отказва да им плати надниците.

— Защо да ги подкупва? Те са достойни воители на Рим, а не главорези.

— Да, но честта не плаща нито хазартни залози, нито халба вино в кръчмата, нали?

Напоследък Отон се възползваше с пълни шепа от този факт. Или поне така беше чула.

— Само подлещите недоволстват. — Корнелия млъкна да поздрави е въодушевен възглас новата съпруга на много стар враг, усмихна се и продължи напред. — Центурион Денсус ме увери, че неговите мъже са предани... Денсус е центурионът, назначен да ни пази. Истинско съкровище! Де да бяха всички като него...!

Марсела се усмихна.

— Него ли те молеше Лолия да й го преотстъпиш?

— Вече не разговарям с Лолия — изсумтя Корнелия.

— Не й се сърди твърде дълго. Животът е много скучен без Лолия.

Няколко натруфени матрони приближиха и засипаха Корнелия с комплименти. Тя целуваше бузи и разпитваше за децата им. Нито една от жените не поздрави Марсела — съпругът й все пак не беше особено знаменита личност. Най-после сестрите се освободиха от матроните и стигнаха дългия коридор, където бюстовете на Пизоновите предци се вираха в дълга редица покойни Корнелии. Корнелия дръпна Марсела зад строгото лице на бюста на бледнеещата в спомените им майка.

— Днес императорът ще обяви наследника си — прошепна Корнелия, впила пръсти в ръката на сестра си с нескрито вълнение. —

Налага се... за да усмири легионите. Ще се успокоят, щом разберат, че след него идва друг — млад, енергичен и щедър...

— Значи Пизон е в двореца да заяви претенциите си?

— Не, разбира се. Той просто е... там. Уравновесен, предан, готов на всичко. Отон, естествено, също е там...

Корнелия загриза лакираните си нокти.

— Престани! — перна я по кокалчетата Марсела. — Подобава ли на императрица да е с нащърбени нокти?

— Не, разбира се.

С очевидно усилие Корнелия си възвърна предишния облик на възплъщение на хладнокръвието — тъмновиолетовата ѝ стола намекуваше за императорски пурпур (но не твърде безочливо), огърлица от аметисти и перли на сребърна верижка опасваше врата ѝ, изражението ѝ излъчваше спокойствие.

— Ще се върна при гостите. Всеки момент очаквам вест от Пизон.

— Домина? — Центурионът ѝ се появи на вратата към коридора. — Робите питат дали да сервират още вино.

— Разбира се.

Корнелия отплава към тълпата, а преторианецът ѝ я следваше като колона. Марсела си помисли, че сестра ѝ никога не е изглеждала по-царствено.

И все пак... Ако зависеше от нея, навярно щеше да избере Отон за наследник. Той беше по-интересен от Пизон; на безкрайните увеселения през последните няколко седмици Отон сякаш не забелязваше сгъстяващото се напрежение; обсъждаше нехайно новата постановка на „Тиест“ и пресните клюки от Египет, докато някъде в мизансцена Пизон предъвкваше монотонно монетната система. След Нерон Рим жадуваше за остроумни и находчиви, а не просто достойни императори. Не че Нерон се отличаваше с кой знае какво остроумие — или поетична, или музикална, или политическа дарба — но притежаваше талант да се обгражда с умници. Като Отон.

Е, с чувство за хумор или не, Марсела бе длъжна да възлага надежди на съпруга на сестра си. „Да видим ще посмее ли Тулия да ме командва, щом сестра ми стане императрица...!“

Отмина още един час. Марсела забеляза как лицата наоколо се изопват, а гласовете на гостите зазвучават по-пронизително. Само

Корнелия шестваше сред тълпата като богиня.

Нетърпелива ръка я побутна по лакътя.

— Донесох ти вино.

— Благодаря.

Марсела пое чашата от обожателя, с който незнайно как се беше сдобила — набито момче на осемнайсет с втренчени черни очи и груби маниери. По-малкият син на брилянтния Веспасиан, губернатор на Иудея... който също би могъл да претендира за престола, ако не беше роден в плебейско семейство и не се намираше на хиляди мили от тук.

— Виждал съм те преди — заяви синът на Веспасиан, впил очи в нея.

Как се казваше...? — запита се тя. Аха, Домициан.

— Съпруга си на Луций Елий Ламия, нали?

— Да, за жалост — Марсела потърси с поглед братовчедките си из препълнената зала.

Напоследък Диана беше полудяла съвсем; обсебена от новите бегачи на Червените, не би обърнала внимание дори Галба да посочи кон за наследник. Лолия обаче не би пропуснала толкова многолюдно събиране, независимо от спречкването с Корнелия. Но пък Лолия се застояваше напоследък твърде често у дома с мнимо главоболие.

„И аз щях да се поболея, ако бях омъжена за Стария Флацид.“

— Генерал Гней Корбулон ти е баща — продължаваше Домициан. — Възхищавах му се.

— Нима? — отпи от виното Марсела.

— И аз ще стана генерал. Като брат си. Тит — беше женен за кратко за братовчедка ти, богатата глупачка Лолия. Тит е много добър... добър генерал, искам да кажа, но аз ще го надмина. Несий го каза.

— Кой е Несий?

— Много вещ астролог.

— За пръв път го чувам.

— Е, той никога не греша! — възкликна предизвикателно момчето. — Казва, че един ден ще стана генерал, а после...

Марсела потисна прозявката.

— Разбира се...

Оповестиха новината — макар и съществена — твърде дискретно. Двама души влязоха в атриума. Сенатор Отон с лъскави, парфюмирани черни къдрици и с широка усмивка, озарила цялото помещение. Пизон, пригласяващ гънките на тогата си, с изморено и зашеметено лице. Марсела забеляза как сестра ѝ застива, видя как гостите се люшват като вълна пред крачещия с бодра стъпка Отон, подхвърлящ поздравления наляво и надясно, сподирян от изтощени Пизон. Марсела заобмисля съчувствени речи, преди да осъзнае какво казват.

— Овации за сенатор Пизон! — отметна усмихнато глава Отон. — Нашият бъдещ император!

В залата избухнаха аплодисменти и Пизон придоби още по-замаян вид. Корнелия се озова някак си до него и го извърна леко, за да получи първата му усмивка. Прошепна му нещо и той най-сетне се усмихна широко. Тъмната му коса сияеше в светлините на лампите и изглеждаше далеч по-висок.

„Кой би си помислил?“, размишляваше Марсела. Галба беше претеглил двете възможности за императорски наследник и в крайна сметка бе предпочел потеклото и почтеността пред обаянието и популярността. Император Луций Калпурний Пизон Лициниан.

Помещението отесня и новодошлите се тълпяха в мрака отвън. Лолия пристигна със забележително закъснение, явно наконтена твърде набързо и с прекалено много смарагди, ала не пропусна да обсипе Корнелия с поздравления.

— Държах се ужасно с теб.

Разкаяният ѝ шепот долетя до Марсела, а Корнелия я прегърна съвсем непринудено. Диана дойде и забърбори за досадните си нови коне, докато Марсела си пожела мълком да си счупят краката. Колкото и отегчителна да беше Диана, още двама сенатори ѝ предложиха брак. Защо не? Вече не беше просто красива малка досадница, а красива малка досадница и сродница на бъдещата императрица на Рим.

„Като мен.“ Странна мисъл. Марсела обаче не виждаше с какво ще се промени животът ѝ. Историята винаги продължава напред, независимо кой носи пурпурната тога, а историците са вечните наблюдатели.

Би могла всъщност да измоли от Корнелия пост за Луций тук, в Рим. За да получи най-сетне свой дом и да се отърве от Тулия...

— Позволете ми да ви поднеса поздравления, сенаторе — Отон стисна десницата на Пизон. „Сигурно вече го боли лицето да крепи тази усмивка“, помисли си Марсела. — Извадихте късмет, че императорът ви удостои с честта...

— Късмет? — повтори Пизон с властен, вече императорски, глас.

Марсела се запита дали не си е спомнил деня на състезанията с колесници, когато Отон го засенчи без никакво усилие пред собствените му гости.

— Фортуна облагодетелства достойните, сенаторе. Не глупците.

Звънък смях огласи залата — стотиците гости изгаряха от желание да възнаградят остроумието на императорския наследник. За миг усмивката на Отон замръзна. После той отметна глава и се засмя гръмко като всички останали.

— Добра шега, сенаторе. Надявам се да ви е доставила удоволствие. За в бъдеще няма да ви остава време да подкачате нищожните клетки глупци.

Пизон вече се беше обърнал към следващия доброжелател. Отон остана сам. Марсела загърби импулсивно упорития черноок син на губернатора на Иудея и застана до Отон.

— Сенаторе?

Той веднага вдигна очи, все още ослепително усмихнат.

— Корнелия Секунда! Макар да предпочитам Марсела. Както предпочиташ и ти. Сестра ти е обсебила името, нали, а специална жена като теб заслужава свое име.

Думите му прозвучаха нехайно, но Марсела наклони глава на една страна и впери поглед в широкия безлюден кръг, който гостите бяха образували около Отон, кръжейки като рибен пасаж около Пизон.

— Виждам, че всички бързат да възславят изгриващото слънце и обръщат гръб на заника.

— Мислиш, че слънцето ми залязва? — попита Отон, все така широко усмихнат.

— А не залязва ли? — рязко отвърна Марсела. — Ти изгуби. И мнозина тук — включително Пизон — мечтаят да те видят в калта.

— Ще ме поздравяш, предполагам, колко добре го приемам. Лично аз смятам, че се представям великолепно.

— Е, нима имаш избор? — живо полюбопитства Марсела. — Какво ти остава? Да си блъскаш главата в стената и да рониш сълзи?

Да подхвърлиш подкуп на жреца, за да обвея Пизон в лоши поличби и суеверните войници да се стълпят отново край теб?

Отон я изгледа стъписано.

— Скъпа Марсела, дори в най-смелите си представи...

— О, остави учтивостта! Просто признай, че изгаряш от желание да извиеш врата на Пизон. Ще ти олекне.

Отон се засмя.

— Понякога и на мен ми се приисква да извия врата на Пизон. Особено когато разказва дългите си, безсмислени смешни истории...

Марсела се сбогува с усмивка с Отон и се вля в множеството. Дали не беше време да се прибира вкъщи? Гай и Тулия още не бяха научили добрите вести, а тя с радост щеше да ги осведоми лично.

„Освен това за нищо на света не бих пропуснала изражението на онази къркочоса крава, когато понечи да ми заповяда нещо, а аз ѝ кажа, че първо ще се допитам до сестра си. Бъдещата императрица на Рим.“

[1] Атриум — приемна, парадната част на дома — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

— Ще ми донесеш ли ечемичена отвара, скъпа?

— Да, цезаре.

Пизон се засмя, втренчил поглед в тавана.

— Не ме наричай така!

— Защо не? — Корнелия го целуна. — Някой ден ще бъдеш император.

Той се засмя отново, придърпа я към себе си и Корнелия усети радостни тръпки да пробягват по гръбнака ѝ. Лъчите на зимното слънце нахлуваха през прозорците на спалнята — бяха си легнали едва преди няколко часа, когато и последният от антуража им — вече имаха антураж! — си тръгна, олюлявайки се, от дома им.

— Обявиха ме за наследник, но това не означава, че ще стана император — напомни ѝ Пизон. — Както дълбокомислено отбеляза сестра ти: „Помисли за всички наследници, които не са облекли пурпурната мантия.“ Всички внуци и племенници на Август... Не бива да се възгордяваме. Да не изкушаваме боговете.

— О, знам, знам... — Корнелия го погали по гърдите. — Ще бъда предпазлива и сдържана пред другите. Ала тук сме само двамата... Не може ли да се порадваме тайничко?

— Може би мъничко — засмя се Пизон, приведе се и я целуна дълго и замечтано.

— Ще закъснееш — промърмори Корнелия между целувките. — Тази сутрин Галба ще те представи пред войската. — Тя, разбира се, нямаше да се яви в преторианските казарми, където не допускаха жени.

Пизон прокара пръсти през косите ѝ.

— Ще почакат.

— Ммм... — целуна го унесено тя. — Наистина ли?

Надяваше се да остане, но той простена и се изправи.

— Не, права си. Трябва да вървя.

Корнелия донесе най-хубавата му тога, отпрати робите и му помогна да се облече.

— Вдигни ръка, не, другата... Не мърдай...

— Ще закъснея — промърмори Пизон.

— Ще се оправдаеш с похотливата си съпруга — отвърна тя, нагласяйки дланите по раменете му.

— Непременно — съгласи се той с престорена строгост. — И после ще те направя августи.

Корнелия се усмихна скромно, прикривайки вълнението си. С добродетелност и проникателност Ливия, съпругата на император Август, бе заслужила титлата августи и правото да придружава мъжа си, когато обсъжда политически въпроси.

— Сенатът няма да се съгласи. Твърде млада съм за августи.

— Ще се съгласи. Това ще е първият ми декрет. — Пизон праметна през глава единия край на тогата си. — Но най-напред, скъпа, ще се опитам да убедя Галба да плати надницата на преторианците. Полага им се, а не бива да им позволяваме да роптаят.

— Кой би възроптал срещу теб?

Устните му намериха нейните и те се целунаха отново. Отвън долетяха стъпки и Пизон се отдръпна бързо, а в сърцето на Корнелия се надигна копнеж да продължи да я целува, макар, разбира се, наследникът на престола да е длъжен да спазва благоприличие. Обърна се с усмивка и видя на прага центурион Друсус Денсус, стиснал шлема си под мишница. Зад него стояха двама преторианци в червено и златно.

— Готови сме да ви придружим до двореца, сенаторе. Изпратиха още един отряд на ваше разположение.

За миг Корнелия се почувства неловко, че са я сварили в нощна роба и с коси, разпуснати свободно по гърба, но не успя да потисне лъчезарната усмивка, напиреща върху устните ѝ.

— С радост ти поверявам сигурността на следващия римски император, центурионе.

Денсус се усмихна.

— С радост изпълнявам дълга си, домина.

— Останете с домина Корнелия днес, центурионе — нареди Пизон. — Другият отряд ще ме придружи до казармите.

— Да, сенаторе — отдаде стегнато чест Денсус.

Пизон не я целуна за сбогом, ала стисна ръката ѝ под прикритието на тогата.

— Августа — отрони едва доловимо и тръгна, император от главата до петите. Макар да не беше редно да мисли така засега.

Корнелия почака и когато Пизон се скри от погледа ѝ, не се сдържа и се завъртя в кръг, надавайки тих победоносен вик. Приглушен смях ѝ припомни, че центурионът още стои пред прага. Тя се изкикоти, неспособна да се овладее.

— Съжалявам, центурионе. Скоро ще съм по-благопристойна, обещавам.

— Няма да кажа никому, домина — поклони се той. — Докъде ще ви придружа тази сутрин?

— До храма на Фортуна. — Богинята на късмета определено заслужаваше жертвоприношение. — И на Юнона. — За по-лично жертвоприношение. — После ще се присъединя към съпруга си да чуя предсказанията на гадателите. Тази вечер сигурно ще има и гощавка.

Корнелия положи повече грижи за външния си вид от обикновено. Прибра косите си в по-изящна плитка, избра стола от тъмозелена коприна, закопчана със златна брошка на рамото, и решително извади огърлицата, която Пизон ѝ подари за миналогодишните Луперкалии — масивен квадратен смарагд на фина златна верижка и квадратни обеци. За обикновените съпруги няма значение дали носят бижута през деня, ала жената на императорския наследник трябва да изпълнява ролята си. Сега Галба очакваше от тях да изглеждат безупречно (макар, както Пизон отбеляза суховато, императорът да не им бе увеличил издръжката, за да подпомогне царствения им начин на живот). И въпреки че Пизон щеше да стане император едва след смъртта на Галба, задълженията на Корнелия като първа дама на Рим щяха да започнат далеч по-рано. Галба нямаше съпруга, нито майка, нито сестри — несъмнено щеше да възлага на Корнелия ролята на домакиня на императорските приеми.

Центурион Денсус се поклони много ниско, когато тя най-сетне се появи, покрила косите си със златен воал.

— Императрице! — възкликна той.

— Не още, центурионе — сгълча го Корнелия.

— Императрица духом, домина. — Огледа я възторжено. — До мозъка на костите.

Чу как хората си зашепнаха, когато слезе от носилката пред храма на Фортуна.

— Ще бъде императрица! — замълви множеството. — Избраха съпруга ѝ за императорски наследник!

Сториха ѝ път дори без преторианците да се намесват и Корнелия коленичи сама — средоточие на всички погледи — пред статуята на Фортуна. Богинята на щастливата съдба, изваяна от розов мрамор, стъпила върху колелото, с което направлява човешката орис. Колелото, издигнало Пизон и Корнелия толкова нависоко. Корнелия затвори очи с искрена благодарност и жреците без никакво колебание доведоха най-здравия бик пред жертвения олтар.

Корнелия се изправи, за да избегне пръските кръв.

— Тя е бъдещата императрица — надигна се отново шепотът, когато заслиза по стълбите.

— Вижте смарагдите...

Определено не беше сбъркала, че ги избра. Плебеите обичат показността.

Центурионът помахаше да докарат носилката и Корнелия прие протегнатата му за помощ загрубяла длан.

— Центурионе! — възкликна импулсивно тя, когато седна и той понечи да се отдалечи. — Искам да поговорим!

— Както желаете, домина — и той тръгна редом с носилката, която се вдигна плавно, а очите му се изравниха с рамото на Корнелия.

— Какво се говори в преторианските казарми? — Знаеше какъв безценен извор на сведения са телохранителите, а всяка императрица трябва да разполага със собствени източници. — Доволни ли са от избора на Галба?

— Достатъчно — предпазливо отговори той.

— Говори открито, Денсус.

Той сви рамене. Крачеше енергично до носилката, ръката му не се отлепяше от гладиуса — късия меч, а алените пера се поклащаха над главата му. Ранобудни амбулантни търговци хвалеха стоката си от двете страни на улицата, а при вида на преторианците другите носилки отстъпваха път на Корнелия.

— Все им е едно дали Галба ще посочи муле за наследник, стига да им плати надниците.

— А той отказва засега.

— Да. Сенатор Отон раздава щедри подаяния в казармите. Мнозина го харесват. Моите войници обаче не са от този сой — побърза да добави Денсус. — Подбирам само най-добрите. Повечето обаче са алчни кучи синове, домина — той се изчерви. — Съжалявам...

— Не се извинявай. Казваш истината. — Дори първата дама на Рим може да си позволява дребни волности от време на време, за да поощрява преданост. — А легионите в Германия? И те ли са... хмм... алчни кучи синове?

— Носят се слухове, че са провъзгласили губернатор Вителий за император. Ала не е само слух, домина.

— Не мога да повярвам, че са способни на такава глупост — небрежно подхвърли Корнелия. Сенатор Вителий... е, той беше дебел пияница, в чийто ум се въртяха само гуляи и състезания с колесници. — Сенатор Вителий никога няма да стане истински император.

— За разлика от сенатор Пизон. — Думите му я изненадаха. — Той ще бъде добър император, домина. Справедлив и стабилен.

Корнелия се усмихна зад ветрилото.

— Одобрението ти ще го зарадва, сигурна съм.

— Не го приемайте като незначитане, домина — Денсус пропъди рояк кресливи хлапета и продължи: — Доскоро ни управляваше Нерон, днес е ред на Галба, утре ще е сенатор Пизон. Познавам императорите. Той ще ни донесе добро.

„Не бива да подценявам редовите войници“, реши Корнелия.

— Радвам се, че мислиш така, Денсус.

Той ѝ се усмихна и я погледна дружелюбно изпод перата върху шлема, а Корнелия му позволи да поеме ръката ѝ, когато слезе от носилката и се смеси с множеството пред статуята на Юнона — внушително светилище в Капитолийския храм в чест на покровителката на съпругите и майките, възправена строго до олтара на Юпитер. Както винаги стъпалата гъмжаха от жени — млади жени се надяваха на щастлив брак, жени в напреднала бременност молеха за леко раждане, достолепни матрони търсеха помощ за порасналите си синове и буйните си дъщери. Юнона чуваше всичко.

Този път Корнелия остана глуха за шепота и за възторзите, които посрещнаха смарагдите и преторианците ѝ. Коленичи безмълвно — една от многото — и сведе глава.

„Велика богиньо! Императорът трябва да има син и наследник. Дай ми син.“

След като колелото на Фортуна ги беше издигнало толкова нависоко, не се ли полагаше щастливата звезда да ги осени и за това?

Осем години брак и нито помен от дете. Никаква злополучна бременност. Нито една седмица закъснение на месечния ѝ цикъл.

Корнелия се взря в строгото мраморно лице.

„О, Юнона! Моля те! Чуй ме!“

Стълпотворението тук прояви по-голяма неотстъпчивост, когато преторианците ѝ запроправяха път обратно към носилката — любопитните жени се домогваха по-близо да огледат до най-дредната подробност бъдещата императрица: как е облечена, как се държи, как изглежда. Корнелия не успя да запази обичайното си спокойствие. Въздъхна тихо, когато Денсус я върна при носилката.

Центурионът неочаквано проговори:

— Юнона ще чуе молитвите ви, домина.

— Молитви? — примигна Корнелия.

— За... за каквото се молите. Ще го изпълни.

Той отстъпи назад, преди Корнелия да се запита дали знае за какво се моли толкова горещо.

— ... толкова голям и златен, Марсела, не можеш да си представиш! И силен! Вдига ме във въздуха, когато правим любов! Абсолютно божествено е. Отначало беше срамежлив, но аз току настоявах за масажи и накрая схвана идеята.

— ... приспособиха се добре в конюшната на Червените, въпреки че се опитаха да ги нахранят с развалено зърно. Не изключвам да са сложили отрова. Сините са готови на всичко...

— Побързайте! — пришпори ги Марсела, без да прикрива раздразнението си от братовчедките. От едната ѝ страна Лолия напиваше за любимия си русокос жребец, от другата Диана бърбореше за проклетите си Червени. Чудно как още не беше умряла от скука. Милостива Фортуна! Братовчедките ѝ нямаха ли скрити мисли?

— Хайде! Искам да стигнем до Домус Ауреа.

— ... не разбирам защо ни откъсна от Марсово поле — оплака се Диана. — Гледах как трибуните се надбягват с впряговете си. Не

стават за истинска надпревара, разбира се...

— ... ако използвам речника на Диана, той е чистокръвен жребец! — въздъхна замечтано Лолия. — Сигурно не бива да говоря така пред Диана. Не си омъжена, скъпа, но едва ли си в пълно неведение за житейските факти. Конете са прословути любовници.

— Може би — сряза я Марсела, — но поне не го обсъждат.

В този студен и ветровит зимен ден слънцето се криеше зад буреносни облаци. Отнякъде проехтя гръмотевица. „Лоша поличба.“ Ала всички поличби бяха лоши през тази първа седмица от новата година — още откакто представиха Пизон в казармите на преторианците. Жертвеният бик се оказа болен, с увреден черен дроб и войниците започнаха да мълвят, че вещае сериозно злощастие. Галба обаче ги смълча с викове.

Дали наистина бяха замълчали?

Преддверието на Домус Ауреа гъмжеше от хора и жужеше възбудено — въоръжени стражи, придворни във фини ленени тоги и с бижута, трескави роби. Въпреки неспокойния трепет, свил сърцето ѝ, Марсела се озърна да огледа прословутия Златен дом на Нерон. Пищен дворец с триста празнични зали и сто акра съвършено поддържани градини. Място за интриги, красота, любовни афери и тайни, докато император Нерон подрънкваше на сребърната си лютня и наблюдаваше всичко — жизнерадостен и не съвсем здравомислещ бог.

— За пръв път ли идваш тук? — прошепна Лолия, когато ги въведоха в залата за пиршества. — Откакто...?

— Да. — Марсела вдигна очи към приказния таван: гравирана слонова кост със скрити жалузи, които се въртяха бавно и разпръскваха благовония и розови листенца върху гостите долу. Сега таванът беше неподвижен и неосветен. — Този път поне не съм единственият гост.

Онази нощ през миналата пролет наистина беше сама. Поради объркване робите бяха заредили тавана не с един, а с три различни парфюма. Накрая Марсела не само се чувстваше като блудница, но и миришеше на лека жена.

— Не отивай — посъветва я сестра ѝ, чула поканата, която ѝ отпрати Нерон. — Не бива да му позволяваш да те петни, макар да е император!

— Кажи му, че ти е лошо — намеси се Лолия.

Но всъщност нямаше избор. Баща ѝ вече беше мъртъв, а Луций за кой ли път беше поел в странство. Гай оставаше сляп за всичко; вълнуваха го единствено новите му задължения като глава на семейството. Тулия, при всичките ѝ приказки за женско целомъдрие, беше готова лично да достави зълва си в леглото на императора, само и само да спечели благоволения му. Не ѝ оставаше друго, освен да стисне зъби, да облече най-красивата си роба и отиде в двореца.

Сега дворецът изглеждаше съвсем различен. Прашен и студен, с мрачни мозайки и неосветени фрески. Половината мебели бяха отнесени и разпродадени в името на скъперническите икономии на Галба, а във въздуха тегнеше миризма на пот, вместо на розови листенца. „Златния дворец на Нерон вече не е златен.“

Дори мечтателното щастие на Лолия се изпари, когато забележа пресилените усмивки и напрегнатите лица на хората наоколо.

— Какво им става на всички? — прошепна тя.

— Предполагам, вече са разбрали това, което току-що забележах на Марсово поле — отвърна Марсела. — Че навсякъде се тълпят преториански отряди.

Не ѝ хареса видът им — наежени в червено-златните си ризници, те жестикулираха енергично един на друг под ниското сиво небе.

— Преторианците вечно недоволстват. Какво толкова?

— Навярно недоволстват малко повече от друг път.

Марсела си спомни плъзналия наскоро слух как Пизон за пореден път се опитал да накара Галба да плати надниците на войниците, но императорът отказал.

Марсела не пропусна да забележи и робите, струпани на Марсово поле. Носеха отличителния знак на сенатор Отон.

Въздухът в претъпканата зала бе задушлив. Марсела си проправи път обратно към една ниша, където лампа от нефрит и злато някак си бе убягнала от погледите на императорските ковчежници. Тълпата се люшна и за миг тя видя самия Галба, сбръчкан като костенурка в тогата си. От едната му страна крачеше Старият Флацид, а от другата — Пизон. Пизон изглеждаше притеснен, ала непоколебим; Корнелия го държеше под ръка, а между веждите ѝ личеше ясна бразда. После множеството се люшна отново и ги закри.

Марсела усети как сърцето ѝ се свива леко — този път по-скоро развълнувано, отколкото разтревожено.

— Не е ли удивително? — изплъзна се от устните ѝ. — Да си в самия център на събитията?

„А невинаги зад кулисите в очакване на новини.“

— Най-удивителни са конните състезания — заяви Диана и огледа разбунената тълпа. — Мисля, че е сенатор Отон.

— Отон не е тук.

— Не е тук, но е някъде другаде. И създава неприятности.

Марсела, разбира се, отдавна бе стигнала до същото заключение. „Диана не вижда по-далеч от носа си.“ Попаднаха на роб и му наредиха да им донесе вино, размениха си още няколко откъслечни забележки и чакаха още цял мъчителен, протяжен час, докато истеричният пратеник съобщи вестта.

Преторианските стражи, провъзгласили Отон за император, го носеха на раменете си през улиците.

След това настана хаос. Марсела се стараяше да види всичко, да го запомни, ала както никога досега невидимото ѝ перо застина безпомощно, изпреварено от хода на събитията.

Чу как дрезгавият глас на Галба раздава заповеди, но не долавяше думите. Забеляза побелялото като тебешир лице на Пизон, който събираше смелост да се обърне към кохортата войници, останали в двореца; олюля се пред прага и широкоплещестият му кестеняв центурион протегна ръка да го подкрепи. Видя двама придворни да играят на зарове в ъгъла, да подвикват за вино и да се обзалагат на висок глас кога ще донесат главата на Отон, набодена на копие. Най-ярко изпъкваше образът на стара робиня, невъзмутимо допълваща чашите с вино. „Защо не? — помисли си слисано Марсела — тя няма нищо общо с истеричната подмяна на императори. Не и когато чашите с вино са полупразни.“ Марсела не отлепи поглед от жената, докато онази не се оттегли спокойно от залата.

Тогавя се появи Корнелия. Пробиваше си път през тълпата. Изглеждаше непоклатима като колона в надиплената пастелносива стола. Лапис лазули обрамчваше врата и китките ѝ, ала дланта ѝ беше студена и влажна, когато най-сетне се добра до Марсела и я улови здраво за ръката. „Кога ме е хващала за ръката за последен път?“, запита се Марсела. „Може би когато беше на десет и татко се върна от Галия след две години отсъствие и дори не си направи труда да ни различи.“

— Защо си тук? — попита Корнелия. — Опасно е. Отон не ни заплашва, разбира се. Ще го оковат във вериги, щом преторианците се вразумят. Но в двореца цари суматоха. Не е редно да си тук — изглежда я неодобрително и Марсела се удиви как дори сега сестра ѝ се грижи за благоприличието. — Доведе ли поне един роб да те придружи? Хората още шушукат за теб и за Нерон и...

— Не ми трябва придружител — припряно я прекъсна Марсела. — И ти не бива да си тук.

Лампите замъждукаха, защото навън се спусна пурпурен здрач. Тя погледна навън и забеляза светлинки пред портите на Домус Ауреа — факли на любопитни граждани, насъбрали се да гледат. „Двама императори наведнъж“, помисли си Марсела. „По-интересно от театрален спектакъл! Хайде, идвайте всички, побързайте, заемете местата си за представлението!“

— Проводили са пратеници в другите казарми из града — бързо обясни Корнелия, въртейки неспирно брачната си халка около пръста. — А Пизон разговаря със стражите. Центурион Денсус ми каза, че са го приели добре — добави гордо тя. — Припомнил им воинската чест, как никога не са предавали законния си император, за да подкрепят узурпатор.

— Е, някои сигурно смятат Галба за узурпатор... — промърмори Марсела.

Корнелия обаче продължи, сякаш не я чува:

— ... призовал ги да не се посрамват, да не забравят дълга си. Бих предпочела да не го казва, но Галба му заръча да засрами стражите, за да ги вразуми... А и няма значение. Денсус ме увери, че мъжете са приели добре думите му...

— Корнелия...

— Сега някои настояват Галба да подсили двореца и да въоръжи робите в случай на стълкновение, а други го насърчават да излезе и да пресрещне Отон очи в очи...

— Корнелия, да се прибираме у дома — прекъсна словесния ѝ поток Лолия. — Ще почакаме заедно да въдворят ред.

— Трябва да остана при съпруга си — студената ръка на Корнелия трепна в дланта на Марсела, но после тя видимо се съвзе. — Вие обаче наистина трябва...

— Лолия! — Старият Флацид забеляза жена си и заразмахва ръце. — Веднага се връщай къщи! Как ти хрумна да дойдеш точно сега...

— О, не ми съскай! — подбели очи Лолия. — Все едно съм омъжена за гъсок...

— Извиках носилка — вметна помирително Корнелия.

Робите, също заразени от вълнението, шушукаха по ъглите, прикрили уста с длани, и никой не искаше да я чуе. Но тя беше първата дама на Рим и щом плесна с ръце, всички се разпръснаха покорно. Марсела никога не се бе чувствала по-горда със сестра си.

Пролука в гъмжилото привлече погледа ѝ, докато Корнелия ги побутваше припряно навън. Галба захвърляше тогата си и жестикулираше озъбено на придворните, суетящи се с ризницата му.

— Явно смята да излезе и да ги пресрещне — заключи Марсела.

— Да.

Корнелия беше преbledняла, но гласът ѝ все още звучеше спокойно.

— Трябва ли да тръгвам? — примоли се Марсела. — Точно когато започва най-интересното? Пиша за историята, но за пръв я виждам да се случва...

— Хайде! — подкани я Корнелия с авторитетния глас на по-голяма сестра, който не беше използвала, откакто пораснаха, и натика Марсела в наетата носилка след братовчедките им.

Носачите се люшнаха под тях и изтрополиха извън двореца, ала никоя не ги помоли да се движат по-плавно. Лолия си гризеше тревожно ноктите, но Марсела не устояваше на изкушението и току надзърташе иззад завесите, а Диана надничаше над рамото ѝ. Заникът багреше света в мораво и след малко Марсела започна да различава хора — пекари, пивовари, просяци, бездомни хлапаци, жени с деца, вкопчени в полите им, — стълпени по улицата. Не продумваха. Само наблюдаваха мълчаливо. Някъде отдалеч обаче долитаха викове.

— Вървете направо! — нареди Марсела на носачите, когато шумотевицата се засили. — Заобиколете Форум!

Тълпата обаче ги обграждаше все по-плътно и нямаше накъде да тръгнат. Носилката се заклати, олюля се пак, накрая единият край се стовари и Марсела се свлече болезнено върху камъните. Лолия падна с присвити крака и изкрещя остро, а Диана скочи тежко до нея. Марсела

вдигна поглед само за да види как носачите изчезват стремглаво в мрака. Няколко улични хлапета нададоха въодушевени възгласи и насядаха палаво в носилката, но множеството наоколо мълчеше. Марсела забеляза десетки блеснали черни очи да се впиват изпитателно в нея и страхът ненадейно стегна гърлото ѝ. Носеше обикновена бледа роба, а Диана — сивкава широка рокля, подходяща по-скоро за конюшните, но коприните и перлите на Лолия...

— Няма да се доберем вкъщи — избута ги Диана със задебелите си малки длани. — Трябва ни убежище.

— Да — съгласи се с пресеклив глас Марсела. — Стига толкова вълнения!

Виковете обаче не стихваха, във въздуха блуждаеха факли, из множеството се понесе ропот — неразбираеми думи като глухо боботене. Марсела усети как я блъскат напред, пръстите на Лолия се впиха в лакътя ѝ, а Диана успя да ги издърпа по груби стъпала, отвеждащи към вестибюл.

— Виждаш ли? — надигна глава Лолия с побеляло лице и разширени очи.

— Да.

Марсела, много по-висока от братовчедките си, виждаше ясно всичко чак до края на Форума, където светлината на факлите осветяваше плешива глава, подскачаща над носилка. Сбръчканият костенурков врат на Галба се въртеше наляво и надясно и Марсела различаваше дори как разтяга уста, раздавайки заповеди, но оглушалата тълпа го блъскаше истерично насам-натам. Видя Стария Флацид до него и потърси с очи Пизон и Корнелия, ала пред погледа ѝ се мерзелееше само Галба в безполезната си ризница.

Чу се тропот на конски копита. Не разбра откъде долита, ненадейно обаче на площада влетяха преториански ездачи и заобиколиха носилката на Галба. Размахваха къси саби, а червените пера върху шлемовете им напомняха кървави петна в здрача. Галба разпери ръце, носилката се обърна и сабите започнаха да се спускат и вдигат.

— Марсела! — крещеше Лолия и я дърпаше за ръката.

Мълчанието на тълпата се взриви; половината се разбягаха с писъци, другите се втурнаха с крясъци напред да видят как съсичат императора. Марсела проследи с поглед как повличат съпруга на

Лолия зад носилката на Галба и го пронизват в корема. Чу го и как моли за милост.

Лолия проплака задавено.

— Бягайте! — просъска им Диана и ги блъсна толкова силно, че Лолия едва не се строполи на колене. Марсела я подхвана и трите се спуснаха в бяг.

— Храмът... — задъхано подхвърли Марсела.

Ненадейно множеството остана зад тях, а напред — невъзможно невъзмутим — се издигна овалният купол на храма на Веста, когато се запрепъваха нагоре по стълбите към светилището.

Вътре цареше тишина, невероятна тишина. Пламъците пропукваха тихо във вечното си огнище в хладната и безлюдна мраморна зала. Марсела спря рязко, усетила как дъхът изпепелява дробовете ѝ, а Лолия се строполи под най-близката колона.

— Не е мъртъв — заповтаря машинално тя. — Не е мъртъв.

Марсела не си направи труда да ѝ отговори. Думата пулсираше и в собственото ѝ съзнание — мъртъв, мъртъв, императорът е мъртъв.

О, Фортуна, къде ли е Корнелия?

Диана заблъска по вратата на вътрешното светилище и се върна, бълваща ругатни. Отметна гневно косата си от очите и обяви:

— Заклучили са. Явно весталките са побягнали.

— Мъдро — констатира безизразно Лолия. — Успеят ли преторианците да влязат, няма да останат дълго девици.

— Както и ние — додаде Марсела и се озърна, но видя само няколко колони за укритие и никакви врати, които да затворят и залостят.

— Ти едва ли си девица, освен ако съпругът ти не е пълен невежа — изкоментира Лолия и се изправи криво-ляво. Червените ѝ къдрици лепнеха по скулите, макар все още да трепереше неудържимо.

— Е, не изгарям от желание да ме изнасят половин кохорта преторианци — отвърна Марсела. — Някоя има ли нож, в случай че се стигне дотам?

— Аз имам — Диана извади елегантно късо острие.

— Искане ли питане! — възкликна Марсела, обзета от необяснимо раздражение.

Виковете се усилиха и те застинаха. Улицата долу бе опустяла — зяпачите се бяха разбягали по страничните алеи или се бяха втели в

истерията, обзела Форумата, ала някой крещеше и внезапно отнякъде заблещукаха факли. Оказа се отряд преторианци и два силуета пред тях. Бягаха и се препъваха. Успяха да ги различат в полумрака — още не се беше стъмнило напълно.

Марсела изскочи иззад колоната, но Диана я спря тъкмо навреме. — Недей!

Корнелия дишаше тежко и куцаше, изгубила единия си сандал, а тъмната ѝ коса падаше разчорлена по гърба. Пизон ѝ помагаше с обезумели очи. Разкъсаната му тога се развяваше около тялото му. Зад тях дюдюкаха, хилеха се и подтичваха нехайно като глутница половин дузина преториански стражи.

„Не“, помисли си объркано Марсела, „само петима.“ Войникът отпред не беше с останалите. Той избута Пизон към стълбите пред храма на Веста и се обърна с изваден гладиус. Центурионът на Корнелия — Денсус. Перестият му шлем го нямаше, раната под окото му обливаше цялото му лице в кървава маска, но той налетя върху стражите със зловеща гримаса.

Късата му сабя прониза врата на единия и той се строполи, ала Корнелия също падна, препъвайки се на първото стъпало към светилището. Друг войник понечи да я сграбчи, Пизон извика и се хвърли към него. Върху ръкава му цъфна кърваво петно.

Денсус издърпа сабята си от тялото на първия мъж и нападна втория, расичайки коляното му изотзад. Мъжът се стовари на земята с писък, а Пизон се олюля, вперил невярващ поглед в окървавената си ръка. Корнелия го улови за лакътя, извика му нещо и го задърпа по стълбите. Полуизвърнат, Денсус ги изблъска нагоре с крясъци и войниците го нападаха в гръб.

Висок трибун с грозен нож улучи пролуката между гърдите и гърба в ризницата на Денсус и заби дълбоко острието. Денсус се преви одве, останал без дъх, но се хвърли към трибуна и двамата се търколиха зашеметено по стълбите. Още двама преторианци тичаха по петите на Пизон. Единият посегна, без обаче да успее да го улови, ала другият сграбчи окървавения край на тогата му.

С възторжени възгласи те го задърпаха надолу, теглейки го като риба на сухо, и с последни сили той избута Корнелия напред. Марсела зърна за миг побелялото от ужас лице на Пизон, чиито устни се разтегнаха като черен квадрат да кажат нещо — да помолят или просто

да извикат. Патрициите трябва да умират гордо, но няма не е безславно да те заколят като бездомно куче след само пет дни в ролята на императорски наследник?

Остриетата потънаха в гърдите му. Отново и отново, бавно и отмерено, докато тялото му заприлича на купчина алени парцали.

Корнелия изпищя и пронизителният ѝ крясък оглуши Марсела. Тя се изтръгна от ръцете на Диана, изскочи иззад колоната и хукна по стълбите към сестра си. Задърпа я отчаяно нагоре и видя как другите двама преторианци се извързват ухилени към тях. Приглушено хлипане долетя зад гърба ѝ и ненадейно Лолия застана там, с разширени, обезумели от страх очи. Втурна се напред, стиснала бронзова купа, свещена утвар навярно. Замахна диво и облак разжарени въглени от вечния огън на Веста полетя към преторианците. Искрящите въглени осеяха стълбите и войните се отдръпнаха за миг, закрили очи. Единият се строполи с гъргорене — обляният в кръв Денсус се беше изправил и беше забил ножа си чак до дръжката във врата му.

Марсела по-скоро усети, отколкото чу как сестра ѝ пищя, бори се със заключените ѝ ръце и се дърпа към алената купчина, в която се беше превърнал Пизон. Денсус падна, повлечен от тялото на преторианеца. Опита се да стане отново на крака, но не успя. Тръсна упорито глава и от косата му се стекоха ручейчета кръв, помъчи се да се изправи на колене, ала падна. Допълзя пред Корнелия и вдигна немощно късата си сабя. Коленичи разтреперан върху стъпалото с полуудигнато острие, треперецо в дланта му, и Марсела забеляза, че дръжката на ножа още стърчи, вклинена в хълбока му.

Диана се втурна надолу, стиснала малката си кама, и застана до него, оголила зъби в хищническа гримаса. Марсела се помоли да не замисля никаква отчаяна атака — ножът щеше да ѝ послужи по-добре, ако пререже гърлото на Денсус, преди да падне в ръцете на събратята си по оръжие. Единственият предан воин в Рим не заслужаваше бившите му приятели да го разсекат бавно на парчета.

Впрегнала всички сили да удържи пищящата си сестра, Марсела започна да крои несвързани сметки. Несъмнено не можеше да се разчита на Лолия да се пониже както трябва, но навярно Диана щеше да се погрижи за нея, преди да се самоубие. А Марсела щеше да убие сестра си. „Значи ще получа последна ножа. Е, поне смъртта ще е

бърза, с един удар в сърцето.“ Жените от семейство Корнелий щяха да загинат прави и от собствената си ръка, а не по гръб, изнасилени от шайка главорези.

— Тихо, Корнелия, тихо...

Марсела долавяше смътно накъсаното дишане на Денсус, писъците на сестра си, тихите стонове на Лолия и над тях — крясъци на мъже и звънтене на трошащо се стъкло откъм Форума. Тук обаче, пред храма на Веста, всички звуци долитаха някак приглушено.

Преторианецът пред тях сви рамене и Марсела стъписано осъзна, че е останал сам. Три тела пред стълбите, едно до Пизон и последният, мръсен и ухилен, свали гладиуса си.

— Радвайте се, че имам по-интересни занимания — гласът му смълча Корнелия, сякаш ѝ преряза гърлото.

Впила очи в него, Марсела го видя как коленичи до притихналото тяло на Пизон. Няколко замаха с късата сабя и главата на Пизон се търкулна, но Корнелия не издаде нито звук.

— Император Отон непременно ще поиска да я види — обясни войникът. — Ще забогатеея.

Късата коса беше хлъзгава от кръвта и той заби палец в зейналата уста на Пизон и понесе главата. Денсус примигна, все още борейки се да задържи сабята си във въздуха. Преторианецът се изкикоти и прескочи труповете пред стълбите.

— Здраво копеле си, Денсус! — подметна през рамо. — Но знаех, че няма да надвиеш петима.

Заподсвирква си и затича по улицата.

Марсела усети как въздухът навлиза отново в замръзналите ѝ дробове. Осъзна, че все още шепне успокоително на сестра си, ала жената, която едва не стана императрица, се взираше в обезобразеното тяло на съпруга си, неподвижна като колона.

— Кажи ми, че сънувам — обади се Лолия иззад тях. — Моля те, кажи ми, че сънувам...

Обърна се и повърна върху каменните стъпала. Диана я обгърна през рамо и прибра малкия си нож.

Денсус се закашля тихо. Гладиусът неусетно изтрополи по стълбите и той издърпа острието, забито в хълбока му. Вгледа се за миг в него, посивял под кървавата маска, и падна тежко по гръб.

Дрезгавото му дихание се заиздига към моравото небе. Кървавата му ръка намери глезена на Корнелия и го стисна.

— Предадоха ме — промълви. — Предадоха ме.

Изплю фонтан кръв, без да пуска Корнелия.

Марсела впери поглед в храма на Веста. От покрива вече не се издигаше обичайният стълб дим — вечният огън очевидно беше угаснал. Помоли се да не накажат весталките, че са оставили свещения пламък да замре.

ГЛАВА ПЕТА

„Ако на деветнайсет години си се омъжвала четири пъти“, размишляваше Лолия, „трябва някак си да открояваш сватбите“.

Най-напред, разбира се, беше Първата сватба, когато червеното було и сватбеният венец изглеждаха неописуемо свежо и вълнуващо. „Де да знаех!“ После идваше ред на Пиянската сватба, когато бъдещият съпруг на Лолия погълна толкова много вино на пиршеството, че го отнесоха на ръце в новия им дом и го положиха като труп върху брачното ложе. „Най-дългата нощ на света. Будех се през час от хъркането му.“ След това беше Древната сватба — едва преди няколко месеца с Флакус Виний, чиито приятели измерваха с неодобрителни погледи всички по-млади от тях — тоест всички. „Не че ни поперчиха да се забавляваме.“

Тази сватба обаче безспорно беше предопределена да е Тихата сватба.

— Скандално! — изсумтя Тулия, когато научи, че Лолия ще се омъжва буквално десет дни след като овдовя. — Прахът на клетия сенатор Виний още не е изстинал!

Скандално. Лолия за пръв път споделяше мнението на Тулия. Не беше правилно, макар да не ѝ хрумваше как другояче би могла да постъпи.

— Скъпа моя — въздъхна дядо ѝ четири дни след като император Отон завзе престола със сила. — Не ми се иска да те пришпорвам, но... бракът с Виний те обвърза с фракцията на Галба. Трябва да обмислим нов съюз.

— Да.

Но...

— Все пак наследница като теб не бива да остава неомъжена. Започна ли да плета мрежите си още отсега, ще ти намеря най-добрия кандидат. Мъж, който да те закриля — потупа я по ръката. — Искам съкровището ми да е в безопасност.

— Да.

Но...

— А и едва ли скърбиш много. Знам, че не беше ужасно привързана към клетия сенатор Виний.

— Не.

Но...

Сетеше ли се за Стария Флацид, към гърлото ѝ се надигаше горчилка. Той беше сбръчкан досадник, мразеше го от дъното на душата си... или поне я влудяваше... но не заслужаваше разгневените войници да го накълцат на парчета. „А и не беше много мило от моя страна да го наричам Стария Флацид на всеослушание. Въпреки че бях искрена.“

В крайна сметка Лолия реши, че макар да е свикнала да се развежда, ни най-малко не е свикнала да овдовява. Усещането беше съвсем различно. Изпитваше угризения. И защо? Виний искаше само парите ѝ и ги получи — кой би могъл да я обвини в измама? Дали не я измъчваше споменът как най-сетне се прибра у дома и обяви пред ококорените слуги и зяпачи, че господарят им е мъртъв? Никой не отрони дума.

— Не ме гледайте като овце! — развика им се Лолия, оплескана в кръв — кръвта на Пизон, кръвта на центурион Денсус и кой знае чия още.

Те обаче я зяпаха като стадо глупави овце и ненадейно я напуши неудържим смях — овце — колко находчиво!

— Овце! — разкикоти се Лолия и не спря да се кикоти.

Те се взираха потресени нея, а тя се превиваше от смях и не успя да обясни, че е от ужас, а не от радост.

„Вдовица съм.“ Затова ли се чувстваше толкова странно сега, в навечерието на новата сватба? И Корнелия беше вдовица, ала поне изглеждаше така — просната с невиждащи очи върху леглото с черни завивки, потънала в скръб. Лолия се обърна към огледалото и видя младоженка с червено було — нагиздена, с лакирани нокти, гримирана, безупречна.

— Красива си — каза Марсела, когато прислужницата отнесе булото, за да го изчетка, но гласът ѝ прозвуча неубедително.

Тя изглеждаше както обикновено — в бледозелена роба, с разголени ръце, без бижута и невъзмутима, окъпана от лъчите на зимното слънце, струящи през прозореца на спалнята. Напоследък обаче бе много мълчалива. Лолия не я притискаше — Марсела не се

поддаваше на натиск. Разбра го в деня, когато я засипа с въпроси за инцидента с Нерон. Решеше ли, Марсела умееше да нареже всекиго с острия си като гладиус език.

— Кой от двата? — попита лъчезарно Лолия, вдигнала два молива за очи, но Марсела само поклати безучастно глава.

Гримьорката приближи до нея и Лолия затвори клепки да нанесе линията. Наистина се чувстваше приятно да се завърне в дядовата къща — в просторните, проветриви зали, в стаите, наподобяващи ковчезета за накити, при робите, които я познаваха от малка и я глезеха все едно е дете. Ала усещаше и нещо различно — като сянка в ъгълчето на окото, която изчезва, щом се обърнеш към нея. Нещо не беше наред. Може би я заразяваше атмосферата на римските улици, където плебеите сновяха, въодушевени от блестящото бъдеще на Отон и същевременно засрамени от кървавото минало на Галба. Невиждана досега гледка.

— Чичо Парис ти обещава да извае скоро бюст на новия ти съпруг — съобщи Марсела и запремята с пръсти украсените с мъниста ресни на възглавничката. — Салвий Тициан.

— Така ли се казва? — въздъхна Лолия. — Все забравям.

— Как го намираш?

— Изглежда прилично. — Беше го срещала два пъти — висок, елегантен мъж на четирийсет, посребрял по слепоочията и с издължено красиво лице, напомнящо много чертите на брат му. — Но все си пука кокалчетата на пръстите...

— Братът на императора има право на всякакви недостатъци — отвърна Марсела. — Дядо ти явно има висшестоящи приятели, щом ти е уредил съпруг, роднина на императора.

Новият годеник на Лолия — Луций Салвий Отон Тициан, се разведе с жена си рекордно бързо, щом научи, че Лолия си търси съпруг. „Да не забравяме зестрата ми“, помисли си Лолия. „Вили в Бая на Тиренско море, в Капри и Брундизиум, две мраморни мини в Карара, квартал с жилища под наем на Авентинския хълм, дялове в пристанището в Остия, шест търговски кораба, имения в Апулия, Пренесте, Тоскана, Терачина и Мизенум, лозя в Равена и Помпей, маслинови гори в Гърция, дялове в състезателните фракции и в гладиаторската школа на улица «Марс», процент от египетската зърнена флотилия, ренти от земите в Галия, Испания, Германия и

Сирия...“ О, да, братът на новия император жадуваше с повече от нетърпение да сключат брак. Почти не погледна Лолия, но бъдещите ѝ съпрузи рядко я виждаха, заслепени от купищата злато, греещи невидими около нея.

— Значи сега ти ще станеш първа дама на Рим вместо Корнелия — оживено вметна Марсела.

— Е, и?

— Не се ли замисляш какво означава това? Означава власт, Лолия. Престиж. Обществено положение.

— Означава, че ще домакинствам на безкрайните императорски увеселения, вместо да ме канят на тях. Повече задължения.

— А всички знаем, че си готова на всичко да ги избегнеш — подбели очи Марсела. — Лолия, любителката на празненствата!

„Вече не ми се ходи на никакви празненства“, помисли си Лолия, „дори на собствената ми сватба.“ Дори на тази сватба, която щеше да е още по-зрелищна от предишната, понеже се омъжваше за родственик на императора. „Защо ми е все едно?“, недоумяваше Лолия. Животът ѝ наистина представляваше наниз от пиршества. Откъде се взе това безразличие? Мечтаеше просто всичко да е приключило, жадуваше за вино, копнееше с цялото си сърце Корнелия да се втурне в стаята и за кой ли път да ѝ обясни колко различен ще е светът, когато смъкне червеното було. Но Корнелия нямаше да дойде.

— Как е Корнелия? — попита Лолия, когато прислужниците започнаха да сплитат косата ѝ в традиционните шест плитки, вдигнати на тила. Скоро за всяка плитка щеше да има съпруг...

— Премести се при мен, Гай и Тулия. — Марсела застана до прозореца. — Тулия реши, че не подобава на млада вдовица да живее сама.

— Има ли значение какво мисли Тулия?

— Каквото мисли тя, го мисли и Гай, а той може да накара Корнелия да се върне у дома. След смъртта на Пизон той отговаря за нея. А и Корнелия няма къде другаде да отиде. Отон конфискува къщата на Пизон и цялата му собственост в името на Империята — Марсела сви рамене. — Поне е при мен и ще се грижа за нея.

Лолия неволно се зачуди дали Марсела е способна да се грижи за някого.

— Говори ли вече? Корнелия, искам да кажа. Твърде пресилено е да се надявам Тулия да млъкне.

— Не много. Стои си в стаята и се взира в стените. Едва успяхме да я убедим да погребем тялото на Пизон. Непрекъснато повтаряше, че няма да го кремира без главата. Ала цяла седмица не открихме и следа...

Марсела не довърши.

— Разпратих робите на дядо да я търсят... — Лолия заекна. — Главата на Пизон — довърши след малко. — Казах им да платят, колкото им поискат.

— Аз също — Марсела поклати леко глава. — Как е центурионът... забравих му името...

— Друсус Семпроний Денсус. Лекарите твърдят, че ще се възстанови.

Лолия нареди да настанят центуриона в дома на дядо ѝ и най-добрите лекари в Рим дежуреха край постелята му денем и нощем. Дължаха му поне това. „Не успя да спаси Пизон, но спаси нас четирите.“

— Ами Диана? И без това беше смахната, сигурно съвсем е полудяла...

— Кой знае? — Марсела прокара пръст по малка статуетка от слонова кост върху изящна абаносова масичка до прозореца. — Все скита някъде тези дни.

— Отон поне ще възобнови състезанията. Това ще я зарадва.

Лолия застина неподвижно, докато прислужниците гласяха червения булчински воал върху главата ѝ. Обичаят изискваше първо да разделят косите ѝ на път с острие от копие на мъртъв гладиатор, за да ѝ осигурят щастлив брак. Корнелия винаги настояваше да спазват ритуала. Според Лолия нищо не би могло да помогне на този брак.

Черен силует изникна в огледалото над рамото на Лолия. Тя се обърна и видя Корнелия, застанала на прага, облечена в траурно черно, с разголени ръце и плътно прибрана коса. Щеше да изглежда ослепително в черно, ако изтриеше писъка, застинал върху лицето ѝ.

— Поздравления — каза тя. — Омъжваш се за брата на императора. Великолепно!

Лолия отвори уста, чудейки се как да отговори, но Марсела застана бързо до сестра си и ѝ зашепна. Робите ги гледаха

разтревожено, ала горчивите думи сякаш бяха изчерпали дар словото на Корнелия. Остави се Марсела да я отведе до канапето под прозореца и седна, вперила очи към атриума. Лолия си спомни колко се смяха след сватбата ѝ с Виний... сълзи се надигнаха зад клепачите ѝ, но тя запримигна силно и ги пропъди. Корнелия можеше да плаче и скърби на воля, налагаше се обаче някой да скрепи съюза, гарантиращ безопасността на семейството. „В жилите ми тече и робска, и патрицианска кръв. Патрициите не прекланят глава, но робите оцеляват стоически.“

Дядо ѝ ги очакваше пред вратата на спалнята — широкоплещест и развълнуван — и Лолия облегна за миг глава върху едрото му, меко рамо. Обичаше го толкова силно, че беше готова да се омъжи сто пъти.

— Малкото ми съкровище — каза ѝ той, както я наричаше от дете.

Навярно братовчедките ѝ не разбираха непоклатимата ѝ преданост към него, недоумяваха защо никога не проявява недоволство, когато ѝ избира нов съпруг. Не осъзнаваха, че двамата с дядо ѝ са сключили нерушим съюз — двамата срещу света завинаги. Бивш роб с такова богатство има врагове; ако не поддържа влиятелни приятелства, рискува да конфискуват земите и парите му. Бракът с брата на Отон щеше да защити дядо ѝ, както и малката Флавия, а и нея самата. Тази цел оправдаваше всички средства.

Гостите се стълпиха край нея, сипейки поздравления. Лицата им се сливаха в неясна картина. Шафранената ѝ булчинска наметка се изхлузи и Тракс я закопча отново около врата ѝ. Незнайно защо отбягваше погледа му. Той беше толкова мил в деня, когато Виний умря. Когато Лолия се разкикоти необуздано, той я вдигна и я отнесе в леглото. Но не я обсипа с любовни ласки. Просто я прегръщаше, докато смехът преля в сълзи, а после я залюля и ѝ заприпява нежно като на дете.

— Откъде научи тези приспивни песни, Тракс? — попита го тя.

— Пеех на сестра си — отвърна той неочаквано. — Когато беше малка. На четири години я отведоха на пазара за роби. Не пророни нито една сълза. Защото първо ѝ поях.

Лолия се запита какво ли е станало със сестра му. Какво се е случило със семейството му? Той делеше постелята ѝ, а тя не знаеше нищичко за него... Но той беше роб. Защо да знае нещо за него?

— Как така си толкова спокоен? — отдръпна се тя, триейки лице.
— Светът свършва.

— Може би — той избърса сърчно очите й. — Тогава и аз ще свърша с него.

— Не се ли боиш?

— Моят бог умря. За добро — усмихна се и докосна грубото дървено кръстче, провесено през врата му. Беше свързано някак с неговия бог — дърводелец или бог на дърводелците, Лолия не беше сигурна. — А теб те чака добро, подарке.

„Защо е толкова уверен? От къде знае?“

Оттогава се затрудняваше да срещне погледа му. Необяснимо как очите му също й вдъхваха безпокойство.

Император Отон, брат му и сватбената им свита вече чакаха, когато Лолия излезе в градината — подредени артистично като статуи, всички се смееха и си разменяха елегантни шеги. По красота съперничеха на гръцки изваяния, ала безпокойството й нарасна. За пръв път в римската история император се възкачваше на престола със сила. Възможно ли е толкова много хора да са усмихнали и да празнуват, сякаш нищо не се е променило?

Дали всъщност не бяха прави? Щом те си позволяваха да се забавляват, значи можеше и тя — Корнелия Терция, известна като скандалната Лолия, която запълва времето си с увеселения и това й харесваше.

Изгълта на един дъх чаша силно вино под прикритието на червения воал, пристъпи навън и четвъртата й сватба протече като останалите. Ритуален сладкиш, думите „Quando tu Gaius, ego Gaia“, шествието до олтара на Юнона за жертвоприношението. Император Отон остана колкото за кратка благословия в храма и си тръгна — беше твърде зает, естествено, да утвърждава императорския си статут в Сената, та да губи време със сватби. Лолия изгълта още една чаша вино, забелязала сухото омерзение, с което го изпроводиша очите на Корнелия.

Лолия улови новия си приветлив и красив съпруг за ръката и коленичи пред статуята на Юнона. Опита се да се помоли, ала молитвата се стопи, преди дори да е започнала. Не Юнона, а Венера беше нейната богиня — красота и любов, а не брак и деца. Освен това

Лолия се съмняваше дали може да се довери на Юнона. „Не отговори на нито една от молитвите на Корнелия.“

Жрецьт тъкмо извеждаше белия жертвен бик, когато гостите се раздвижиха. Лолия се извърна и видя стройна фигура да си проправя път през множеството — Диана с обикновена вълнена роба, съвсем неподходяща за сватбена церемония. Държеше нещо, увито в брезент, и тръгна право към Корнелия.

— Нося ти нещо — каза тя. — Съжалявам, че се забавих толкова.

Подаде ѝ торбата и Лолия забеляза, че е окървавена. Не тежеше, но Корнелия се олюля.

— Обиколих целия град — продължи упорито Диана с ореол от светли коси, облени от слънцето. — Разговарях с кого ли не в казармите, докато намеря преторианеца, когото търсех. Но накрая го открих.

— О, Фортуна! — възкликна Марсела, досетила се първа — преди жреца, който се засуети объркано, преди новия съпруг на Лолия, по чието лице се четеше недоумение. Лолия ги смълча и двамата, докато Корнелия разтваряше торбата.

Взира се дълго вътре.

После вдигна очи към Диана — толкова предана, толкова нетърпелива да я зарадва.

И в този миг лицето на Корнелия се раздробиха на парчета.

— Не! — прошепна Лолия, когато из гостите се понесе шепот, а в очите им се изписа ужас — страхът още витаеше, готов да ги завладее, след лавината от убийства преди седмица.

— Не! — повтори безсмислено Лолия, когато новият ѝ съпруг надникна в торбата, изплъзнала се от треперливите ръце на Корнелия.

Той изруга и отскочи назад, а Корнелия захлипа, сгушена в рамото на Диана.

— Не! — проплака Лолия, ала бе твърде късно.

Бяха убили император и тя никога повече нямаше да се залива в безгрижен смях на празненствата.

По-късно Лолия размишляваше, че първо го е забелязала именно тя — дори преди Марсела, която виждаше всичко. Беше забелязала първа как Рим се е наклонил върху оста си и предстоящата година няма да им донесе нищо добро. Тя се укори мислено — Корнелия Терция, известна като Лолия, която можеше да бъде по-грижовна

майка, която можеше да бъде по-нежна съпруга, която можеше да се отнася към роба в леглото си като към човек, вместо като към жребец за разплод.

Силна ръка улови нейната.

— Господарке? — прошепна ѝ Тракс.

Тя притисна силно дланта му.

— Наричай ме Лолия.

Сватбата продължи, но всички бяха сконфузени, смутени. Умът на Лолия витаеше надалеч. Толкова по въпроса за Тихата сватба. Благодарение на скъпата ѝ, обична, необузdana малка братовчедка, тази сватба щеше да се прочуе като Сватбата с главата.

Изчерпателно наименование.

ЧАСТ ВТОРА ОТОН

„С две деяния — едното ужасяващо, а другото — героично, той пожъна и слава, и позор сред потомците.“

Тацит

ГЛАВА ШЕСТА

Януари 69 година след Христа — Април 69 година след Христа

— Припомни ми защо съм тук? — прошепна ѝ Лолия.

— Защото Гай не искаше да ме пусне сама — все така шепнешком ѝ отвърна Марсела. — Кое то всъщност означава, че Тулия, тази крава, не иска да ме пусне сама.

В дъното на дългата зала мъж в педантично надиплена тога говореше носово. „Добра аудитория е събрал“, помисли си Марсела — редици столове запълваха дългата зала и всеки стол бе зает от съсредоточен слушател. Или поне изглеждаха съсредоточени в началото. Сега всички се прозяваха и се въртяха на местата си.

— За какво говори? — въздъхна Лолия. — Забравих му името...

— Квинт Нумерий и това е новото му съчинение. — Марсела си водеше надлежни записки върху плочката. — „Административни проблеми на Северна Галия по време на консулството на Корнелий Малугиненсис.“

— Забележително — въздъхна отново Лолия.

— Той ни е предшественик.

— Той беше нетърпим досадник, също като Цизалпийска Галия.

— Дължиш ми го, Лолия! Колко пъти съм те изслушвала да възпяваш любимия си жребец за разплод.

Очите на Лолия стрелнаха едрия рус гал, който седеше до нея и ѝ появяваше с ветрило.

— Не го наричай така!

Квинт Нумерий довърши поредния цитат и се поклони. Аудиторията го възнагради с отегчени ръкопляскания.

— Следва кратка пауза — обяви той и залата зажува.

— Слава на боговете! — простена Лолия и огледа тълпата наоколо — сенатори, учени, историци. — Няма нито един под шейсет!

— Не са обичайната ти компания — съгласи се Марсела.

Атмосферата категорично не напомняше блестящите пиршества, които император Отон организираше всяка нощ, за да оживотвори Златния дом. Помещението не беше украсено, водеха се сериозни

разговори, изобилстващи с цитати на гръцки, а тогите и плешивите глави надвишаваха значително копринените роби и гримираните лица.

— Не се прозявай! Поне не толкова очевидно!

— Трябваше да вземеш Корнелия. Тя никога не се прозява на публично място.

— Корнелия не излиза от спалнята си и продължава да замеря вратата с вази, ако някой се осмели да похлопа.

Марсела недоумяваше какво да прави със сестра си, а и как да ѝ помогне, след като държи вратата си заключена.

— Искам да я посетя — въздъхна Лолия.

— Дай ѝ още малко време. Откакто се омъжи за брата на Отон, отказва дори да спомене името ти.

— Ох... Та аз не го харесвам чак толкова! Красив е, но през цялото време си пука кокалчетата на пръстите...

— Е, не е само заради него. Сега ти си първа дама на Рим, понеже Отон няма съпруга или сестри. Зае мястото на Корнелия.

— Все едно съм го искала! Звучи внушително, но не е. Отон не ме кани да организирам празненствата му или да посрещам гостите му. Прави го сам. От мен се иска само да плащам за всичко. Това е ролята на първата дама на Рим — Лолия поклати глава, полушеговито, полуядосано. — Дори да не беше така, Марсела, аз не съм като теб и Корнелия. Не мечтая за обществено положение. Трябват ми само няколко хубави рокли, приятни празненства, където разказват весели истории, и привлекателен мъж, при когото да се прибирам у дома. Получават ли го императриците? — Лолия поклати глава. — Не мисля.

Марсела изгледа мълчаливо братовчедка си — всички в семейството ли бяха обзети от униние? „По-неразговорлива е след последната си сватба. По-неразговорлива от обикновено поне...“

— Лолия...

— Предположих, че ще дойдеш — прекъсна ги глас.

Марсела вдигна очи. В нея се взираше набит младеж в туника. Стори ѝ се смътно познат.

— Разпитах за теб и ми казаха, че обичаш историята, лекциите и прочее. Затова дойдох тук да те видя.

Беше по-малкият син на губернатора на Иудея — Марсела си го спомняше бегло от вечерта, когато обявиха Пизон за наследник. Тит Флавий Домициан — непохватен, черноок, осемнайсетгодишен.

— Колко мило! — отвърна тя.

— И аз обичам историята — продължи невъзмутимо момчето. — Ще ти дойда на гости и ще я обсъдим.

Гледаше я втренчено, скръстил ръце зад гърба. „Като дете, вперило очи в играчка, която иска да занесе у дома.“

— Добре, погостувай ми някой ден — промърмори Марсела. — А сега ме извини... — додаде тя и стана: — Маркус Норбан! Надявах се да те срещна тук! — Стана, заобиколи Домициан и се запъти към първия познат, изпречил се пред очите ѝ.

— Почитаема Марсела! — Сенатор Маркус Норбан сведе тъмнокосата си глава в поклон. — Очарован съм да те видя, разбира се.

— И аз теб — Марсела му се усмихна и подаде ръка за целувка.

Домициан я следеше с притъмнял поглед, Лолия разговаряше със своя гал, а Марсела улови Маркус за ръка и го поведе настрани.

— Но предпочитам да чуя твой труд, Маркус. Разбрах, че си написал трактат за реорганизацията на религията по времето на Август.

— Още не е завършен, опасявам се. Не намирах време да работя заради скорошните... вълнения.

— Вълнения? — засмя се Марсела. — Колко тактично! Да... Вълнуващо е да наблюдаваш как посичат римския император сред обезумялата тълпа.

— Сега поне настана затишие — Маркус махна леко с характерен, всеобхватен жест към множеството мъже в бели туники, прииждащи към редиците столове. — Това, че учените се срещат и обсъждат спокойно миналото е... добър знак, предполагам.

— Седни до мен през втората част — импулсивно предложи Марсела.

Мрежа от бръчици се появи в ъгълчетата на тъмните му очи.

— С удоволствие.

Домициан се намръщи, когато безмълвният авторитет на Маркус го отпрати на втората редица. Лолия се размърда нетърпеливо в стола си още преди домакинът им да се изправи и да подхване словото си с цитат от Сенека.

Диаграми. Жестикулации. Нови цитати.

— Ти пишеш по-добре насън — прошепна Марсела на Маркус.

Той сподави напушилия го смях, но не отговори. Марсела също се усмихна, ала усети как я загложди раздразнение. „И аз пиша по-добре насън“, възнегодува мислено тя, докато домакинът им каканижеше монотонно. Пак Сенека! Колко оригинално! „Но Квинт Нумерий събира публика за трудовете си. И издатели. Кой би дошъл да чуе мен?“

Е, навярно Маркус. Веднъж му показа пасаж от ръкописа си за император Август — царствения му дядо — и той я похвали сдържано.

— Стилът ти е малко цветист — разсъди той, сякаш разговаря с колега в Сената, — но заключенията ти звучат логично.

И тя се изчерви от задоволство.

Стрелна с кос поглед Маркус, който очевидно се прозяваше със затворена уста. Безценен талант, беше ѝ обяснил веднъж, необходим на всеки сенатор. Не беше точно красив, но посребрените коси и аристократично изваяното като статуя лице му придаваха строго обаяние... „Дали ми се възхищава?“ Сигурно. Иначе младият Домициан не би му хвърлял толкова мрачни погледи от задния ред. Марсела си каза, че ще съумее да се впусне в дискретна афера, без Тулия и Гай да се досетят — далеч по-глупави жени от нея успяваха всеки ден. Лолия например, облегнала къдрокоса глава с премрежени очи върху ралото на своя гал.

Ала Марсела не беше привърженичка на любовниците. О, опита веднъж-дваж през първите години на брака си — Луций отсъстваше почти през цялото време и дори когато се връщаше, не проявяваше особен интерес към постелята ѝ. Във всеки случай най-красивите гърди в Рим си имаха други обожатели, макар съпругът ѝ да не бе сред тях — например висок широкоплещест трибун и едил^[1], с дарба да съчинява епиграми. Трибунът обаче не притежаваше кой знае какви добродетели, освен в раменете, а се оказа, че едилът плаща на поет под масата да му пише епиграмите. А и някак си ѝ се струваше унижително да се измъква потайно от къщата за срещи в евтини ханове. Отегчени съпруги да си запълват времето с любовници, когато съпрузите им пътуват — има ли нещо по-банално? Марсела реши, че е далеч по-добре да се посвети на книгите и на писането, отколкото да се превърне в изтъркан виц.

Сега обаче книгите и писането също започваха да ѝ се струват твърде еднообразни.

Внезапна шумотевица прекъсна поредния гръцки цитат и Марсела извърна глава. В залата нахлуваше тълпа закъснели слушатели — при това далеч по-бляскави. Жени с къдрави коси, гримирани лица и ярки копринени роби, красиви мъже в бродирани туники и със златни верижки, апатична актриса от Театър Марцелус, неколцина прославени колесничари и един мъж, който засенчваше всички.

— Много съжалявам за закъснението — ведро оповести император Отон, — но не исках да пропусна представянето на тази интересна творба. „Цизалпийска Галия.“ Колко вълнуващо!

Публиката зашумя, а робите отърчаха припряно за още столове. Привела глава, Марсела наблюдаваше как Отон пресича уверено залата — за пръв път го виждаше отблизо, откакто се възкачи на престола. Всичко у него сияеше — усмивката, черните къдрици, тогата от фин лен със златна бродерия. Той внасяше атмосфера на очарование и ведрост сред вгълбеното множество, атмосфера, съвършено режисирана като контрапункт на спомена за стария, навъсен Галба. Нищо чудно, че навсякъде го посрещаха с разтворени обятия.

— От кога е развил интерес към научните четива? — прошепна тя на Маркус.

— Какво те кара да смяташ, че е заинтригуван? — отвърна ѝ тихо той.

— Скъпата ми нова сестра! — Отон изправи привелата се в лек поклон Лолия и я целуна по двете бузи. — Имам чувството, че откакто се помня, си част от семейството ни. И сенатор Норбан, да... Баща ви беше рожба на една от авантюрите на Август, нали? Трябва да го обсъдим някой ден. — Пак усмивка, все тъй ослепителна, ала някак си даде знак на Маркус да се оттегли с поклон. Марсела забеляза как погледът на младия Домициан потъмнява отново, когато Отон се обърна и целуна показно ръката ѝ. — Прекрасна както винаги!

— Цезаре! — реверансът наруши равновесието ѝ и тя изпусна плочката си.

— Бележки ли си водиш? — подаде ѝ той плочката. — Колко съвестно.

— Обичам историята, цезаре. Дори пиша за нея.

— Нима? — погледна я той с известна изненада.

— Противно на всеобщото схващане — отвърна язвително Марсела — гърдите не изключват наличие на разсъдък.

Отон избухна в смях.

— Остър език имаш — отбеляза той и седна до нея. — Но ми харесва. Продължавай! — подвикна на смутения Квинт Нумерий, стиснал колебливо записките си в дъното на залата. — Проявих непростима грубост. Не биваше да те прекъсвам. Продължавай!

Нумерий прочисти гърло, позаекна веднъж-дваж, докато блестящите придружители на императора се настаняваха по столовете из залата и нареждаха да им донесат вино, и най-после поднови изложението си. Императорът послуша няколко минути, кимайки в паузите.

— Много интересно — заключи той и протегна ръка да му допълнят чашата.

— Нищо подобно — обади се Марсела. — Аз съм по-добра.

— Велики Юпитер! Нима? — Възнагради я със задушевна усмивка, която сякаш издигна стена между тях и залата. — Бих искал да те чуя!

„Реши ли, може да погледне всекиго така“, помисли си удивено Марсела. „Все едно сред стотиците гости човекът е единственият, когото е зажаднял да види. Полезна дарба за император, предполагам — като прозявката със затворена уста за сенатор.“

— Но съм разочарован, че не си в обичайния квартет — продължи Отон. — Току-що се сбогувах с малката Диана на състезанията. Тази сутрин заложи от мое име на червените жребци, които толкова обича, и спечели! Братовчедката ти е истинска бяла врана.

— Тя е дете — отбеляза Марсела, — независимо колко обожатели вехнат по нея.

— Не бой се — засмя се Отон и антуражът му се разкикоти в хор, въпреки че едва ли бяха чули шегата. — Не проявявам слабост към деца, дори да са неустойимо прелестни.

— Нерон би я пожелал.

— Наистина! За щастие аз не съм Нерон, нали? — Отон изръкопляска на поредния пресеклив цитат и Нумерий се усмихна свенливо.

Лекцията определено се оживи; императорският антураж си носеше вино и то се лееше щедро и между придворните, и между учените и мнозина историци със строги лица опитваха благодарно от чашите.

— Кога ще видя отново четвъртата от квартета ви? — попита Отон. — Клетата ти сестра! Искам да ѝ поднеса съболезнованията си за злочестата участ на съпруга ѝ. Нали знаеш, че не съм и помислял да убивам Пизон?

— О, хайде, хайде! — възкликна Марсела. „Да проверим дали наистина му допада острият ми език.“ — Лично си заповядал да го убият.

Императорът примигна, а по лицето му се изписа равнодушие, сякаш решава дали да се ядоса, или да се засмее. Заложил на веселието.

— Може би, умнице... Но съжалявам за сестра ти. Възнамерявам да ѝ намеря благороден съпруг в замяна на онзи, който ѝ отнех.

Марсела се почуди как ли ще приеме Корнелия идеята му. Ако отхвърли кандидатата на Отон, поне Тулия щеше да умре в пристъп на гняв...

— Нещо те накара да се усмихнеш — констатира Отон. — Надявам се да съм аз. Умът ми сече като бръснач. Или поне така ми казват, откакто станах император. Дължа ти благодарности, между другото.

— За какво, цезаре?

— Задето изрази съчувствие, когато предпочетоха Пизон вместо мен за императорски наследник. — Златна гривна просветна около жилавата смугла китка на Отон, когато помахна на роба за още вино. Съдейки по развеселеното лице на роба, императорското вино очевидно си проправяше път и сред нисшите кръгове. — Чудех се как да ти се отплатя сега, когато положението ми го позволява.

Десетки сентенции нахлуха в ума на Марсела за двуострата признателност на всемогъщите.

— Не искам отплата, цезаре.

— Но аз съм ти длъжник не само за съчувствието, Марсела. Ти се пошегува как срещу подкуп свещеникът ще съзри лоши поличби и суеверните войници ще се намесят в моя полза. Да речем, че ми даде идея.

Мислите на Марсела секнаха.

Отон ѝ се усмихна широко, присвил очи.

— Не изпитвай угризения — успокой я той, когато залата избухна в смях от някаква плаха шега на оратора, която едва ли беше особено забавна. — Сигурно и сам щях да се досетя.

Марсела поднесе чашата си към устните и този път не просто отпи, а я пресуши до дъно.

— Вълнуващо ли е, скъпа моя, усещането, че си допринесла за смяната на императора?

— Да — отвърна тя възможно най-небрежно. — Изключително вълнуващо.

— Харесвам жени, които говорят каквото мислят! И, както виждаш, скъпа, наистина съм ти длъжник. Какво ще поискаш?

— Пост в града за съпруга ми Луций Елий Ламия — отвърна бързо Марсела, отърсила се от моментната парализа.

— Само това? — изкриви лице Отон. — Надявах се да измислиш нещо по-интересно. Какъв пост?

— Какъвто и да е. Стига да остане в Рим.

— Толкова ли си привързана към него? — изви скептично вежди императорът.

В същия момент безучастната актриса от Театъра на Марцелус стана и каза на грейналия от щастие Квинт Нумерий, че ще издекламира лично последната част от трактата му.

— Луций не ме интересува ни най-малко — отговори откровено Марсела. — Но ми дотегна да живея при снаха ми. Назначи го да изгребва конски тор от императорските конюшни, ако щещ, стига да си намери къща. Трябва да се преместя, иначе ще убия съпругата на Гай.

Отон избухна отново в смях, привличайки ревностните погледи на придворните си, винаги нащрек да му угодят.

— Има по-лесни начини за бягство от досадни снахи. Да не говорим за отегчителни съпрузи.

Марсела го погледна. Той се беше облакътвил нехайно върху облегалката на стола с небрежно поразрошени къдрици, а ръката му досягаше леко нейната.

— Например?

— Лесно ще ти намеря нов съпруг.

— Стига да ми осигури собствен дом, сегашният ме устройва напълно.

Луций поне ѝ позволяваше да води свой живот — по-добре от някой непознат, който очаква божествена домакиня или неуморна организаторка на увеселения.

— А дали ще склони да те сподели? — Отон прокара показалец по бузата на Марсела към извивката на врата ѝ. — Нерон те ценеше високо, а каквото и да се говори за него, той притежаваше изтънчен вкус. Веднъж хвърли око на съпругата ми и цял Рим знае, че това не свърши добре, но не мога да го виня, че я хареса. Ти също си прекрасна, скъпа моя. Държа да отбележа, че колкото и да се възхищавам от острия ти ум, гърдите ти са способни да разбунят цели легиони.

Марсела се усмихна, но се отдръпна.

— Вече изиграх ролята си на императорска прищявка, цезаре. Не ми допадна.

Лекцията приключи, домакинят им стоеше самодоволен и усмихнат сред обръч подпийнали доброжелатели, които не бяха чули и дума от изложението му.

— Не съди по пурпурната мантия, скъпа — Отон прокара два пръста по китката ѝ, предизвиквайки нескрита ярост у Домициан на задния ред. — Съди по човека под нея.

— Един император ми стига.

— Може би някой ден ще успея да променя мнението ти. — Императорът отдръпна ръка от китката ѝ и се изправи с добронамерено кимване. — Беше ми приятно да си поговоря с теб, уважаема Марсела.

— Затова ли дойде, цезаре? Съмнявам се, че е заради удоволствието от историята.

— Намирам удоволствия навсякъде, където мога.

— Жалко, че се наложи да потърсиш тук — отвърна Марсела, възприела нехайния му тон. — Заради твоите аплодисменти този скучен трактат ще пожъне огромен успех. А Рим вече изнемогва под бремето на лошата литература.

* * *

— Корнелия! Слез за вечеря! — хленчещият глас на Тулия долетя звънко през вратата.

— Не съм гладна.

Корнелия се сгуши още по-плътно в шала.

— Лолия и съпругът ѝ ще ни гостуват...

— Няма да разговарям с този мъж. И никога няма да продумам на Лолия.

— Салвий Тициан е брат на императора! Не е разумно да го отбягваш, след като вече ни е сродник...

Корнелия изскочи от гнездото от шалове и възглавници, грабна бронзова купичка от тоалетната масичка и я запрати по вратата. От другата страна долетя раздраженото възклицание на Тулия.

— Как е тя? — попита Марсела с едва доловим глас.

— Невъзможна е! — извика Тулия. — Непоносима! Защо не се съгласи император Отон да ѝ избере нов съпруг сред поддръжниците си, та да помогне на семейството?

— На твое място не бих ѝ го предложила.

— Мисля само за доброто ни.

— От кога си част от нас, Тулия? Успя да стъпиш на врата на глупавия ми брат в един от многото му мигове на слабост, но това не те превръща в Корнелий. Семейството ни надживя Нерон. Ще надживее и теб. И ако трябваше да избираме между теб и този смахнат деспот, не знам кого щяхме да предпочетем...

— Гай!

Оскърбени стъпки заглъхнаха в далечината.

Корнелия се обърна и се уви в шала, когато гласовете съвсем стихнаха в дъното на коридора. Дни наред не бе напускала леглото. Собственото си легло с лилав балдахин в стаята, където живееше като шестнайсетгодишна. Преди да се омъжи. Твърде младежка за нея сега със сребристите орнаменти и нежнорозовите бродерии. „Но Тулия ме настани тук като малко момиченце, защото изгубих съпруга си.“

Корнелия протегна ръка със затворени очи и прокара пръсти по мраморния бюст до леглото. Бюстът на Пизон, изваян от чичо Парис за сватбата им — единственото, което успя да донесе от дома си. Дори на сляпо пръстите ѝ познаваха извивката на носа му, овала на ушите му, очертанията на усмихнатите устни.

Вече не можеше да си представи усмивката на съпруга си. Виждаше само празните му изцъклени очи над посечения врат, устата, оголила паст на мястото, където преторианецът бе забил палец, за да отнесе по-лесно главата.

„Не беше той. Наистина не беше той.“ Тези устни никога не бяха се засмивали, никога не бяха я целували, никога не бяха се усмихвали пред множеството, когато го обявиха за бъдещ император. Невъзможно.

— Искам да дойда при теб — прошепна тя на съпруга си.

Ала сега той беше студен мрамор и бяла пепел — и в двата случая не можеше да я чуе.

— Спазихме поне благоприличие — констатира с огромно облекчение Тулия, щом погребалната церемония приключи и ужасяващата изцъклена глава на Пизон се приюти надлежно при тялото в спретнатата урна. — Трябва да благодарим на Диана, макар да се чудя с какъв ум е обикаляла преторианските казарми! Можеше да изпрати роби като нормален човек.

— Ужасно! — успя да изрече Корнелия и повърна върху мозайката на Тулия.

Повръщаше непрекъснато — във вази, в тоалетната, в леген до леглото. Толкова зле се чувстваше, че беше сигурна... все пак амулетът от храма на Изида още опасваше китката ѝ. Явно беше подействал. „Фортуна ми отне съпруга, но ще ми остави детето.“ Не изпитваше никакво съмнение. Лежеше отчаяно неподвижна върху леглото, положила длани върху корема си, и си представяше момченце с името на баща му и с тъмните му коси.

Ала след седмица прокърви — като по часовник. Откъсна египетския амулет и го захвърли през прозореца. После пропълзя отново в леглото, обзета от желание да умре или поне да крещи, да крещи и пак да крещи. Жените от семейство Корнелий обаче не крещят. Не им прилича.

— Говори с мен — молеше я Марсела. — Сестри сме, нека ти помогна.

Корнелия продължи да захлопва вратата в лицето ѝ. Какво знаеше Марсела? Тя не искаше деца, използваше мехлеми и тинктури да се предпазва от забременяване в редките случаи, когато делеше постеля с Луций. И това винаги изпълваше Корнелия с тайно

облекчение, защото какво ли щяха да си шушукат хората, ако сестра ѝ има рояк деца, а тя — нито едно?

„Засрами се, Корнелия Прима“, рече си. Марсела просто се старае да се държи мило.

Отвън долетяха ведри гласове. Корнелия чу кресливото цвърчене на Тулия и богатия тембър на Гай — упражняваше „властния“ си глас в банята и той отекваше в стените. Надигна се дрезгавият кикот на Лолия и Корнелия усети как я залива яркозелена вълна от омраза. Лолия също овдовя, въпреки че не ѝ личеше по нищо. Ала Лолия беше плиткоумна, безмозъчна фуста, лишена от дълбоки чувства. Вече се омъжи отново, сякаш ѝ е все едно.

Корнелия се измъкна от леглото и пристъпи мъчително до прозореца с изглед към атриума. Вечерта все още навяваше зимен хлад и кожата по ръцете ѝ настръхна, но слънцето струеше през високия покрив и гостите се щураха из градината по тънки роби и обсипваха с комплименти орхидеите на Тулия. Лолия изпъкваше в роклята от светлопурпурна коприна. „Императорски пурпур.“ Новият ѝ съпруг с брошки от оникс и неприлично къса тога в шафрановожълто стоеше до нея — висок и красив — копие на могъщия си брат. Стомахът на Корнелия се присви яростно. Тя преглътна жлъчката, борейки се с желанието да повърне. Горчивият вкус обаче се задържа упорито в устата ѝ и тя усети, че не може да остане нито минута повече под един покрив с човек, в чиито жили тече Отонова кръв.

Грабна мантията си и, препъвайки се, излезе от стаята. Избегна смеховете, долитащи от атриума, и се измъкна през входа за робите. Заслепена и замаяна стигна ъгъла на улицата и едва тогава осъзна, че не е поръчала носилка. „Има ли значение? И без това няма къде да отида.“ А и кой би забелязал, че върви пеш? Преди три седмици беше бъдещата императрица — събираше погледите на всички, тълпата се разделяше да ѝ стори път. Сега не представляваше нищо.

Отряд легионери минаха край нея в стегнат строй, поели нанякъде по заповед на центуриона си. Рояк момичета в копринени рокли и с панделки в косите притичаха засмени от другата страна на улицата. Наоколо се щураха буйни деца, преследвани по петите от намръщените си гувернантки. „Курви!“, прииска ѝ се да им извика — и на момичетата, и на войниците, и на децата. „Всички сте уличници!“ Преди няколко седмици бяха поданици на Галба, римски граждани.

Сега бяха курви на Отон. Отон, който я засипа с подсладени съболезнования, но побърза да конфискува къщата на Пизон, като ѝ остави едно-единствено убежище — розовата детска стая.

Един мъж не им измени. Остана им верен, когато всичко се сгромоляса.

— Още ли не си благодарила на центурион Денсус? — попита я преди няколко дни Марсела. — С Диана го посетихме, а Лолия го е настанила в къщата на дядо си и му осигурява най-добрите лекари в Рим. Нали не си забравила, че ни спаси живота?

Да. Корнелия покри главата си с мантията, осъзнала, че ходи по улиците с разбулени коси като плебейка. Да, Марсела е права. Трябваше да благодари на центурион Друсус Семпроний Денсус.

Внушителното мраморно имение на дядото на Лолия не беше далеч — Корнелия зърна светлините, искрящи в здрача. Несъмнено и той забавлява шайка отонианци. Отново я обзе ненавист. Доскоро горещ привърженик на Галба и Пизон, дядото на Лолия набързо я сватоса. Носеха се слухове, че е натрупал още богатства: бил разпродад освободените от бирниците на Галба къщи на новозабогатели приятели на Отон. Но той — един роден роб — не разбираше смисъла на предаността. „Трябваше да се досетя, че Лолия с робската си кръв ще му е лика-прилика.“

Все пак се радваше, задето са приютили бившия ѝ телохранител. Не се налагаше да ходи чак до преторианските казарми, за да изрази признателността си — не че би стъпила в свърталището на предателите.

— Да съобщя ли на господаря, че сте тук, домина Корнелия? — поклони се прислужникът. — Има гости, но сигурно ще поиска да ви види...

— Не, не го безпокой. — Тя се вмъкна през входа за роби. — Заведи ме при ранения центурион.

Пищна стая, разбира се, като всички останали в разточителната къща. Облицована в син мрамор и с разкошни драперии. През сводестите прозорци на запад се откриваше изгледа към Палатинския хълм и последните пастелни багри на залеза. Центурион Друсус Денсус, изглежда, се чувстваше неловко тук и се смути още повече, когато въведоха Корнелия.

— Домина...

Опита се да се надигне, погледна към разголените си, превързани гърди и застина. Черните шевове на раната под окото му пълзяха по скулата му като стоножка.

— Не се тревожи — успокой го Корнелия, когато той се озърна отчаяно за туниката си. — Робите ми казаха, че още си слаб.

— Възстановявам се, домина.

С поаленяло лице той потъна обратно сред възглавниците с гъши пух.

Корнелия се огледа за стол, но реши да не сяда. Все пак нямаше смисъл да се задържа повече от необходимото. Внезапно си припомни, че косата ѝ се спуска невчесана по гърба, а старата ѝ кафява вълнена роба е омачкана от двете нощи неспокоен сън.

— Искам да ти благодаря за усилията, които положи да спасиш съпруга ми.

Денсус сведе очи към завивката със синя бродерия, която бавно мачкаше с квадратните си длани.

— Провалих се, домина.

— Направи всичко възможно. — Искаше да изрече думите ведро, но те прозвучаха безизразно. — Остана предан — опита отново тя. — За разлика от всички други.

Пръстите на Денсус продължаваха да мачкат завивката.

— И спаси мен. — Къде, о, къде бяха изтънчените думи, които навремето съумяваше да намери за всеки случай? Навярно изчезнаха с шанса да стане императрица. — Съпругът ми щеше да ти е благодарен.

Денсус се взря през прозореца, отбягвайки погледа ѝ.

— Не си виновен, че мъжете ти се оказаха изменници. — Корнелия отметна кичур разчорлена коса и усети как ледена треска се забива в гърлото ѝ. — Не си предполагал...

Носилката, в която се возеха с Пизон, следваше отблизо Галба. Чувстваха се поуплашени от тълпите граждани, струпали се наоколо, но спокойни. Корнелия седеше по-високо, вперила очи над главите на хората, но Денсус пръв забеляза Отоновите убийци. Свали я толкова рязко от носилката, че синината се задържа върху ръката ѝ цяла седмица. После изкрещя на Пизон да слезе. Мъжете му се скупчиха около тях и ги изведоха от Форумата, преди събратята им да съборят Галба от носилката му. Щяха да се измъкнат невредими, ако собствените му войници не бяха нападнали Пизон, крещейки, че Отон

ще ги отрупа с богатства, ако му занесат главата на наследника. Така започна преследването, завършило толкова кърваво на стъпалата пред храма на Веста.

Денсус обаче не носеше вина. В никакъв случай.

— Спаси сестра ми и братовчедките ми — тя впери очи във възглавницата над рамото на Денсус. — Семейството ми ще се погрижи да те възнагради.

— Не искам възнаграждение, домина — прошепна той. — Преторианците не служат за пари.

— Повечето ти приятели не мислят така — отсече Корнелия. Денсус отново сведе очи към завивките, а тя — към пода. — Не биваше да го казвам. Трябва да си вървя...

Обърна се към вратата и той за пръв път я погледна.

— Домина...

— Закле се, че са предани!

Думите излетяха по своя воля и Корнелия се извърна рязко към него.

— Знаех имената на всички, а съпругът ми им плащаше от собствената си кесия и ти се закле, че са добри, верни мъже!

— Мислех, че са... — тялото му изглеждаше тъмнокафяво на фона на плътните бели превръзки, опасващи гърдите му, ала очите му зееха като ужасени дупки в сивото лице. — Бяха ми приятели, домина...

— Значи не умееш да преценяваш приятелите си — Корнелия не успяваше да възпре думите, прокрадващи се край ужасната ледена отломка в гърлото ѝ. — Обеща да опазиш съпруга ми. „С цената на живота си“, така каза...

— И го вярвах...

— Защо тогава си жив? — изкрещя тя. — Защо?

Тя се спусна към него и го заблъска с юмруци. Той улови китките ѝ.

— Защо съм жива и аз? — Устреми се да го удари отново. — Защо не ги остави да ме убият?

— Домина... — подхвана дрезгаво той, стиснал здраво ръцете ѝ. — Съжалявам.

— Не искам да слушам извиненията ти, центурионе! — изпищя Корнелия. — Искам си съпруга!

Стори ѝ се, че го чува да хлипа, когато се откъсна от ръцете му и излетя от стаята. Очите ѝ горяха като сухи кости.

Сълзите ѝ бяха пресъхнали.

[1] Едил — длъжностно лице, отговарящо за спортните състезания, строителния надзор, осигуряването на зърнените запаси и грижа за инфраструктурата; осигурява санитарен контрол над обществените бани. — Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА

„Римските съпруги трябва да умеят да тъкат“, повтаряше често сестра ѝ. „Станът е символ на трудолюбие и добродетел. Дори богините в небесата седят пред станове си.“

— Дори богините в небесата търсят начин да изглеждат заети, докато сплетничат — съгласяваше се Марсела.

— Нямах това предвид!

Обожателят на Марсела също нямаше това предвид, впил поглед в нея с безочлив възторг.

— Римските жени вече не тъкат — констатира малкият син на губернатор Веспасиан, залюля чашата си с вино и пристъпи по-близо до нея. — Но аз одобрявам.

— Жадувам за одобрението ти.

— Наистина ли? — доволно попита Домициан.

„Ирония. Безполезно средство при младежите.“ Марсела прокара совалката напред-назад с чувството, че е много обиграна под бремето на своите двайсет и една години. Не сядаше често пред стана. Само когато я глождеше належащ проблем — тъкането винаги успяваше да изглади възлите в съзнанието ѝ. Днес я измъчваха много възли.

„Дали Отон е искрен... че съм му дала идеята за...“

— Слушаш ли ме? — прозвуча настойчивият глас на Домициан и Марсела издърпа рязко совалката. Освен че служи като умствена опора, тъкането обикновено е прекрасен начин да изглеждаш зает и следователно — да отбягваш досадни посетители, но Домициан очевидно не схващаше намека. Вече се бе заседял цял час тази сутрин.

— Сигурно ще останеш доволна, че имам обожател — бе заявила Марсела на Лолия. — Бившият ти девер. След онази скучна лекция Тит Флавий Домициан твърдо реши да ме отвлече на бял кон от Луций и да се ожени за мен.

— Домициан? — възкликна Лолия, изтръгната от апатията. — Не съм го виждала, откакто с Тит се разведохме. Ужасно момче. Все изскачаше иззад някой ъгъл, дебнеше като паяк и подслушваше.

— Е, сега е влюбен в мен. Запознахме се в нощта, когато обявиха Пизон за императорски наследник. Не бих нарекла срещата паметна, но очевидно Домициан не смята така.

— Защо разговаря толкова дълго с императора по време на лекцията? — полюбопитства Домициан сега. — Той не е толкова интересен. Пише си предварително шегите. И къдравата му коса всъщност е перука.

— Изказа ми благодарност.

— За какво? — подозрително попита Домициан. — С какво си му помогнала?

Марсела се усмихна.

— Много си млад, нали?

— Не толкова — настръхна той. — Само една година по-малък от теб.

— Три години. И наистина съм много заета...

— Добре — съгласи се Домициан, не разбрал намека. — Съпругите трябва да се трудят. Останат ли без работа, кривват от правия път.

— Съгласно дългогодишния ти опит със съпругите — разсмя се Марсела.

— Искам да опитам с теб! — изстреля Домициан в отговор. — Омъжи се за мен.

— Съпругът ми може да възрази — отвърна развеселено Марсела и я възнаградиха с намръщване.

— Няма да ти е съпруг завинаги. Накарах Несий да разчете звездите ти...

— Да, да, любимият ти астролог. Прости ми, но се съмнявам в уменията му.

Марсела знаеше имената на неколцина прочути астролози, ала Несий не фигурираше сред тях. „Шарлатанин, който печели пари за сметка на момчешки мечти.“

— Несий никога не греши!

Домициан се впусна в обширно обяснение как скоро смята да се кандидатира и как Несий му гарантирал, че ще го изберат за претор. Марсела движеше совалката напред-назад, без да го слуша. Все още се опитваше да опише смъртта на Галба, за да довърши свитъка за мимолетното му управление; питаше се дали ще успее да пресъздаде

атмосферата на странната, хищническа истерия, обзела хората, когато убиха Галба пред очите им. Особено състояние, трудно изразимо с думи, и тя ги подбираше старателно на фона на монотонната реч на Домициан, когато познат глас долетя от прага.

— Скъпа моя, колко усърдно се трудиш.

— Луций! — Марсела изви равнодушно лице за целувка, а съпругът ѝ — Луций Елий Ламия — подхвърли наметалото си на роба и застана до нея.

— Не знаех, че ще се върнеш толкова скоро от Иудея.

— Аз също. Но на губернатор Веспасиан му потрябва пратеник...

— Как е баща ми? — прекъсна го намръщено Домициан.

— Много добре — отговори Луций. — Младият Домициан, нали? Нося ти писма от баща ти и брат ти. По-късно ще намина да ти ги предам.

Махна с ръка и на Домициан не му остана нищо друго, освен да стане.

— Скоро ще те видя отново — информира той Марсела, пренебрегвайки съпруга ѝ, и излезе.

— Явно имаш обожател — констатира Луций.

— Досадник — сви рамене Марсела. — Как си ти, Луций?

— Добре.

Той се настани на освобождения от Домициан стол и даде знак да му донесат вино и храна. Марсела взе отново совалката, а той се заоплакваше от шосетата и дългия път. Беше висок мъж на трийсет и четири, с красиво лице, с владена навътре брадичката и тъмна коса, проредяваща на тила за негово разочарование. Ожениха се преди четири години, но едва ли бяха прекарвали и четири месеца под един и същи покрив. „Звучи шокиращо, но ти го приемаш толкова нехайно“, мърмореше Корнелия неодобрително на времето. Сега обаче, потънала в скръб, не намираще сили да кори каквото и когото и да било.

— Какво те доведе толкова внезапно в Рим, Луций?

Марсела остави совалката да оправи объркала се прежда.

— Веспасиан реши да засвидетелства подкрепа на Отон. — Луций се пресегна към подноса със стриди в маслен сос с подправки, който робът донесе. „Винаги готов да похапне обилно на чужда

трапеза“, помисли си Марсела. — Изпратиха ме да предам обета му за вярност.

— Отон ще го приеме с облекчение. Германия създава достатъчно проблеми и без да добавяме Иудея.

— Има повече проблеми, отколкото подозираш.

— Нима? Разкажи ми!

Луций сви рамене. Обикновено ѝ спестяваше драматичните новини, но сега явно предпочете съпругата си пред никаква публика.

— Легионите на губернатор Вителий от Долна Германия го провъзгласиха за император и той тръгна към Рим.

— Не! — Марсела изпусна совалката и се обърна с вдигнати вежди. Луций толкова рядко успяваше да я изненада. — Отон е император едва от един месец.

— Да, Веспасиан мисли дълго, докато реши кой претендент да подкрепи. — Луций пъхна поредната стрида в устата си. — Но накрая прецени, че, общо взето, Отон го устройва повече. Отон все пак не е глупак. А Вителий...

— Е пияница — довърши Марсела и в ума ѝ изплува образът на Вителий, който си беше изградила от няколко срещи с него. Пияница, точно така.

Веднъж го видя на празненство на състезателните фракции, където на висок глас превъзнасяше Сините, чийто горещ привърженик беше, и после припадна, забил лице в близката цветна саксия. Показвал ли беше някога стремеж към нещо друго, освен към храна, вино и състезания с колесници? Подробен анализ на предишните му постове сигурно би осветлил отговора на този въпрос...

— Сигурно е бил много пиян, когато легионите са го обявили за император. Иначе щеше да умре от страх.

— А сега го подкрепят шепа негодници. — Луций нападна отново стридите. — Тулия трябва да слага повече масло. Подай ми този поднос, моля те.

— Негодници? — любопитства нетърпеливо Марсела.

— Да, двама военачалници на Вителий. Фабий Валент и Цецина Алиен. Придружават го неотлъчно, плякосват всичко по пътя и го наливат с вино, когато го заглождат съмнения.

— Фабий Валент и Цецина Алиен — Марсела складира имената в паметта си и допълни чинията на съпруга си с надеждата да го

подтикне да говори. — Изненадана съм, че Вителий напредва на юг с армията си. Ако аз възнамерявах да стана император, щях да платя на някого тук, в Рим, да забие нож в гърба на Отон. По-лесно е.

— Скъпа, Вителий няма никакъв шанс да седне на престола. Той е просто поредният узурпатор.

— Тази година един вече успя. Нищо чудно и друг да реши да опита. — Марсела взе отново совалката. — Сигурна съм, че Вителий е действал много церемониално — датирал е управлението си от деня, когато се е събудил с махмурлук и с лавров венец върху главата. И легионите го подкрепят... А нима императорът не е човек с лавров венец и няколко легиона? — Тя натисна отново педалите на стана. — Трябва да напиша и история за Вителий, за да не пропусна момента. Толкова лесно беше, когато се редувах! Но по-безинтересно...

— Още пишеш значи? — изглежда я развеселено Луций.

— Защо не?

— Скъпа, никога няма да публикуваш.

— Може да публикувам под мъжки псевдоним.

— Ама че идея! — разкикоти се Луций. — Всеки би познал женския стил.

— Не пиша глупави празнословия, знаеш — напомни хладно Марсела. — Описвам достоверно и безпристрастно римските управници.

— Е, ще прочета нещичко някой ден... — съгласи се сговорчиво Луций.

— Колко жалко, че не стана политик, Луций. Притежаваш неоспорим талант да даваш обещания, които не възнамеряваш да спазиш.

— За място в Сената трябва да покровители, скъпа — веселието в гласа му поизбледня. — Клиенти... пари... съпруга, която поощрява кариерата ти с полезни средства.

— Защо не започнеш от парите — мило предложи Марсела. — Сигурна съм, че дядото на Лолия няма да ти откаже заем. По-скоро още един заем, а? Върна ли първия, Луций?

Последва раздразнен поглед. Едва ли това беше най-добрият начин да получи желаното. В ума ѝ изплува един от любимите семейни лозунги на Корнелия: „Медът въздейства на съпрузите по-ефикасно от оцета“.

— Чул си за загубата на сестра ми, разбира се. — Марсела се приведе помирително да допълни чашата на съпруга си. — Ще ѝ олекне, ако ѝ поднесеш съболезнования.

— Естествено... Клетият Пизон. Какъв досадник! Сестра ти трябва да се омъжи отново. Отон сигурно има много последователи, които си търсят съпруга.

— Корнелия не иска дори да чуе името му. — Марсела остави каната е вино. — По-скоро би си разкъсала гърлото с нокти, отколкото да се омъжи за някой от приближените му.

— Колко драматично!

Луций завъртя чашата между пръстите си с изрядно поддържан маникюр. Въпреки дългите пътешествия винаги успяваше да изглежда безупречно. Открай време кореше Марсела за вечните ѝ мастилени петна.

— Значи сега служиш на Веспасиан? — Марсела нареди на робите да отнесат празните подноси и да сервират плодове. — Прилича ли на отегчителния си син?

— Не познавам Домициан, но баща му е много находчив. Легионите искаха да обявят и него за император.

— В името на Фортуна! Не четирима! — въздъхна Марсела. — Трима създават достатъчно грижи. Защо отказа?

— По-добре да си жив губернатор на Иудея, отколкото мъртъв император на Рим.

— Наистина е прозорлив. Но синът му е досаден.

— Не мога да виня младежа, че ти се възхищава, скъпа. Явно има отличен вкус.

Марсела възнагради комплиментата с тънка усмивка. Прекрасно знаеше, че съпругът ѝ предпочита жени с по-момчешки вид — колкото по-млади и по-кльоцави, толкова по-добре. „Мнозина съпрузи биха се радвали на гърди като тези, но не, не и Луций.“ Не че бленуваше да го вижда в постелята си, ала все пак...

— Богове! Изморен съм до смърт — той се прозя и се протегна. — От зори чакам Отон да ме приеме за аудиенция.

— Ще пренощуваш при нас, нали?

Марсела залепи усмивка върху лицето си, изоставяйки стана и трисантиметровото сукно.

— Ще наредя да ни подготвят спалня.

Поведе го нагоре, възлагайки пътьом на робите да пренесат багажа му и да сменят бельото.

— Благодаря, скъпа.

Той понечи да се отдалечи, но Марсела го улови за ръката.

— Само това ли ще получа за поздрав, Луций? — Тя притисна леко дланта му. — Отдавна не си се връщал... Липсваше ми.

Погледна я с вдигнати вежди. Марсела махна на робите да затворят вратата. Той се усмихна, сви рамене и смъкна презрамката на роклята ѝ.

— Между другото — прошепна Марсела след учтивата размяна на ласки, по време на които се преструваше на по-въодушевена от обикновено... — неотдавна разговарях с император Отон и той спомена, че ще ти даде пост тук, в града. Не е ли чудесно?

— Едва ли ще излезе нещо от това. — Луций придърпа завивките. — Много фаворити на Отон очакват възнаграждение.

— Аз съм сред фаворитите му, Луций. Правел ми лична услуга. — Марсела облегна глава върху голото рамо на съпруга си — беше виждала Лолия да постъпва така, когато придумва за нещо мъжете. — Винаги си казвал, че някой ден искаш да те назначат тук, в Рим. Най-после ще се преместим в собствен дом. Реших да потърся подходяща къща.

— Не е необходимо — прозя се Луций. — Средствата ни са оскъдни.

— Луций, от четири години сме женени! — Марсела се насили да запази ласкавия тон. — Не е ли време да заживеем в свой дом? Не мога да се натрапвам вечно на роднините си.

— Сигурно ще те изтърпят още малко. — Луций скръсти ръце зад главата, отмествайки Марсела от рамото си. — Отон няма да ми възложи пост в града, докато не разреши проблема с Вителий. Не бива да се впускаме в излишни разходи. Съмнявам се, че ще се задържа в Рим повече от седмица-две.

— Но ако си имаме собствен дом, дори да е скромнен апартамент...

— Казах не, Марсела.

— Луций, не мога да живея повече тук! — Марсела седна в леглото, забравила деликатността. — Имаш ли представа колко е

отвратителна снаха ми? Гършува из писалището ми! Досипва вода във виното ми! Сади крещящи цветя!

— Е, примири се... — прозя се отново Луций. — Събуди ме за вечеря.

— Събуди се веднага, Луций Елий Ламия! — Марсела разтърси рамото му и той отвори неохотно очи. — Изслушай ме! Опитвам се да ти бъда съпруга! Искаш някой да проверява дали тогите ти са колосани, да разговаря с колегите ти, да подпомага кариерата ти! Осигури ми собствен дом и аз ще го правя. Умна жена съм. Мога да ти послужа, защо не се възползваш от мен?

— По-късно — махна равнодушно с ръка Луций. — Когато положението се проясни.

— От четири години повтаряш все същото — възкликна отвратено Марсела. — Не възнамеряваш да ми осигуриш дом, нали? Толкова ли си стиснат, или компанията ми те отегчава?

— Понякога — промърмори Луций и се обърна на другата страна.

— Ами ако мнозина не споделят мнението ти? — попита Марсела гърба на съпруга си, а пръстите ѝ затуптяха от желание да се забият в меката плът на врата му и... да се заключат здраво. — За разлика от теб, Луций, много мъже ме оценяват. Включително император Отон.

— Така ли измъкна обещанието му? — Луций се извърна и я погледна развеселено през рамо. — Надявам се да си изтръгнала и някое прилично украшение. Той спи с жените на всички. Изгубил им е бройката. Не си въобразявай, че си изключение.

— Стига! — просъска Марсела и стана рязко. Голата ѝ кожа гореше толкова силно, чудно как не подпали завивките. — Бих предпочела да се омъжа за змия, Луций! Искам развод!

— Брат ти няма да позволи. — Очите на Луций оставаха влудяващо затворени. — Полезен съм му — познанствата, които завързах в Иудея тази година, му осигуряват подкрепа в Сената.

— Тогава ще поискам разрешение от императора!

— Добре. Той ще те ожени веднага за някой от поддръжниците си. Кой знае кого ще избере? — Луций се прозя отново. — Остави ме да поспя.

Марсела усети как косата ѝ се изправя като нажежена тел. В пристъп на детински гняв тя смъкна завивките на Луций и ги захвърли върху пода. Озъби се безмълвно в отговор на възмутения му крясък, грабна робата си от стола и излезе от спалнята.

— Марсела! — препречи ѝ пътя Тулия, когато влетя в атриума. — Съпругът ти се е върнал, робите ми казаха. Радвам се да го видя отново у дома след дългото пътуване. Ще организираме вечеря в негова чест...

— Добре — Марсела пристегна толкова рязко колана на робата си, че едва не се прережа през кръста. — Аз ще доставя бучиниша^[1].

Тулия не я чу.

— ... кесията му положително е поотгъняла след дългото странстване. Подхвърли на Лолия да му уреди заем от ужасния си дядо...

— О, добър съвет! Ужасният ѝ дядо обикновено държи да му връщат дълговете. Какво е направил Луций за него?

— Ами... удостоява го с честта да общува с един изтъкнат...

— Тулия! — Марсела оголи всичките си зъби в усмивка. — Луций е мухльо. Натрапва съпругата си на роднините ѝ, харчи чужди пари...

— Няма да слушам злословия срещу този мил човек...

— С Луций се разбирате, естествено. И двамата сте използвачи до мозъка на костите. Според мен обаче заслужавате да ви хвърлят в Тибър...

— ... повече от снизходителен към простъпките ти! — Тулия я изпепели с поглед, а копринените ѝ дипли завибрираха от яд. — Не те упреква за безсмислените драсканици. Не те кори, че стана курва на Нерон...

— Какво те притеснява, Тулия? — попита Марсела. Пред вратата на атриума се трупаха ококорени роби, но думите излитаха сами от устата ѝ. — Че станах курва на Нерон или че не изпросих губернаторски пост за Гай в отплата?

— Нагла кучка! Как смееш!

— Тя ли е курва? — Прекъсна ги ненадейно писъкът на Корнелия, появила се на прага като черен лебед в траурната си роба и с коси, виещи се в безпорядък около бялото лице. — Марсела е курва? Всички сте курви. Тай организира празненство в чест на Пизон, когато

го посочиха за императорски наследник, Тулия тръбеше, че Пизон ѝ е зет, Марсела беше с мен на стълбите пред храма на Веста, където го убиха... А сега всички пиете вино с убийците! Курви! — изпищя Корнелия. — Всички сте курви!

— Започваш да се повтаряш — скастри я подразнено Марсела. През последните седмици почти не виждаше сестра си — свита в леглото, тя плачеше ли, плачеше. — В името на Фортуна, Корнелия! Измисли поне нова обида.

Тулия настръхна.

— Няма да търпя да ме наричат курва в собствената ми къща!

— В друга къща ли предпочиташ да те наричат курва? — срязва я Марсела. — Сигурна съм, че ще успея да го уредя...

— ... Няма да търпя такъв език! Гай, Гай! — изкрещя Тулия и братът на Марсела пристъпи на пръсти в атриума. — Какво ще кажеш на сестра си?

— Хайде, хайде... — избърбори нервно той. — Не е искала...

— Никога не ме подкрепяш!

— Мразя ви! — изхлипа Корнелия и захлопна вратата.

— Не можем ли да се спогаждаме? — закърши ръце Гай.

Марсела се втурна нагоре към писалището си, изкачвайки стъпалата по две наведнъж, и се опита да състави добра епиграма за абсолютния ужас на семейния живот, но музата ѝ изневери. Извади недовършения разказ за управлението на Галба и описа смъртта му в няколко злостни параграфа. Яростта пришпорваше думите да се изливат с лекота — всяка капка кръв, всеки ужасен писък и ропот на тълпата. „Натруфена проза“, присмя се безмилостно над себе си Марсела. „Къде остана безпристрастието, което превъзнасяше пред Луций?“ Но вече не беше в настроение за хладнокривно съзерцание. Нито за финес, нито за благоприличие, нито за благовъзпитаност. Докъде беше стигнала?

Докъде бяха стигнали всички тази година?

Едва след няколко дни гневът ѝ стихна и Марсела успя да обмисли трезво новината, която научи от Луций — новината за Вителий. За два месеца градът вече бе видял двама императори. А сега говореха за трети.

„Никой не знае“, помисли си Марсела, „накъде да се обърна?“ Галба беше здравомислещ, пестелив, благонравен и порядъчен. Отон е

налудничав, екстравагантен, обаятелен и находчив. „Жените, забулвали косите си по времето на Галба, сега разголват и коси, и рамене“, написа Марсела върху нова плочица, избутвайки настрани свитъка за Галба. „Сенатори, придавали си сериозен и компетентен вид по времето на Галба, при Отон наемат поети да им съчиняват епиграми, та императорът да ги помисли за остроумни и забавни. Рим е...“

Какъв? Зашеметен? Замаян? Изгубил равновесие?

Какъвто и да беше, Марсела се съмняваше, че перото ѝ ще успее да опише странното нажежено вълнение, овладяло улиците. Треската зарази всички: Корнелия продължаваше да замеря вратата с вази, когато някой се осмелеше да похлопа по нея; Диана бълнуваше за проклетите си Червени, докато на събеседниците ѝ се приискваше да я удушат; Лолия се смееше все по-истерично на празненствата, а погледът ѝ зад черната очна линия ставаше все по-тъжен. Приливът се надигаше, потапяйки ги в разбунената си прегръдка.

„Потапя дори мен“, помисли си Марсела.

— Не го ли усещаш? — попита тя Лолия на другия ден, когато избираха нови платове. — Сякаш целият град се олюлява на ръба и губим равновесие?

— О, усещам го — сви рамене Лолия. — Всички го усещат. Освен Корнелия може би. Тя е щастливка.

— Не бих я нарекла щастливка.

Стаята приличаше на дъга от цветове — топове коприна се валяха навсякъде, прислужници се щураха насам-натам, понесли карфици, игли и макари. Марсела махна неодобрително към кораловата коприна, която прислужницата разгърна пред нея.

— Твърде ярка. Покажи ми бледожълтата.

— Е, според мен е щастливка. Не стана императрица, но за утеха получи трагична любов. — Лолия се завъртя пред огледалото, оглеждайки новата стола в нежнорозово с перлена шевица. — Прекалено семпла...

— Трагична любов? — Марсела разпери ръце, та прислужниците да надиплят бледожълтия плат около тялото ѝ. — Не съзирам нищо трагично, освен края. С Пизон живееха прекрасно.

— Несъмнено. Но императорът трябваше да остави наследник. — Лолия отметна нежнорозовата коприна и застана гола пред тоалетната си масичка. — Помни ми думата, след година-две на трона

Пизон щеше да се разведе с Корнелия и да се ожени за някоя мила девойка, способна да му роди синове.

— Нищо подобно. Щеше да си осинови наследник. Като Галба. Нито един от императорите ни не е предал трона на сина си.

— Да, и виж докъде ни доведе това. До убийства и преврати. — Лолия се намръщи на голия си образ в огледалото — гладка прасковена кожа както винаги, буйни червени къдри, бухнали в безпорядък. Марсела надникна към своето отражение над рамото на Лолия — висока колона в жълта коприна с тънка линия между веждите. „Дължа я на Луций и на Тулия“, помисли си гневно тя.

— Казвам ти... — продължи невъзмутимо Лолия — Корнелия щеше да е съвършена императрица, но едва ли за дълго. Година-две шушукане в Сената как император със синове ще стабилизира Империята, какво боричкане предизвиква осиновяването на наследник, как императорът е длъжен да се жертва в името на добруването на Рим... Мислиш ли, че Пизон щеше да устои?

— Е, няма да узнаем — Марсела погледна към шивачката, която тропосваше бледожълтия подгъв. — Ще му отива фина бяла бродерия...

— О, Корнелия знае — не спираше Лолия. — Но Пизон е мъртъв и тя може да се преструва, че Пизон щеше да стане владетел, съперничещ на Август, а тя да остане негова августа докрай. Всъщност той беше посредствен досадник, а тя — амбициозна за двамина. — Лолия сви енергично рамене, когато прислужниците пристъпиха напред и надиплиха около тялото ѝ бледозелена коприна, бродирана с миниатюрни златни цветя и лозови листа. — Трябва ѝ просто един добър любовник.

Марсела погледна към братовчедка си, докато друга прислужница занамества жълтите копринени дипли по раменете ѝ.

— Съдиш много строго Корнелия.

— Е, не ми харесва да ме наричат курва само защото се омъжих за брата на Отон — отвърна рязко Лолия. — Една прищявка на Нерон погуби баща ви. Нали знаеш колко лесно е да изгубим всичко? Отон да конфискува семейните имения и да ни изпрати в изгнание? Той е обаятелен, но мислиш ли, че няма да го направи, ако му щукне? Всяка нощ коленича пред брат му и го уверявам в предаността на семейството ни, но това не означава, че съм уличница. Подсигурявам

трапезата, покрива и копринените ни рокли — Лолия перна ефирните зелени дипли. — Грижа се дядо да е жив и да печели парите, които вие охотно заемате, стига да не се налага да признавате от къде идват. Грижа се дъщеря ми да остане невредима.

— Лолия, Корнелия не те смята за уличница. Сигурна съм.

— О, смята ме. Но ми е все едно. Някой трябва да го прави. Затова са жените — да се предлагат на полезни мъже. А кой освен мен би се наел? — Пухкавите сладострастни устни на Лолия образуваха права като конец линия. — Корнелия е непотребна. Държи се като плебейка, изгубила мъжа си в кръчмарски бой. Диана се радва на изтъкнати ухажори, но предпочита по цял ден да търчи около конете. Честно казано, Марсела, ти също не си ни от полза. Предпочиташ стана и свитъците, наблюдаваш ни отвисоко. Не знам какво ти причини Нерон, защото не пожела да разкажеш на никого, но определено успя да се възползваш от положението. Поредното извинение да не вдигаш глава от дракулките си.

— Лолия!

В този момент в стаята влетя малката Флавия, мокра от главата до петите, следвана от намръщената бавачка. Момиченцето пъкна в ръцете на майка си шепа подгизнали водни лилии, а тя се наведе и ѝ благодари възторжено с отънял глас. Марсела отклони очи, преглъщайки острите думи, а прислужниците се засуетиха отново край жълтата роба.

— Лолия — обади се най-сетне Марсела, — иска ми се да не беше казвала това.

— И на мен ми се иска да не бях го казвала — отвърна Лолия с приглушен от къдриците на Флавия глас. — Мисля, че за днес приключих с пробите.

Лолия вдигна дъщеря си и я прегърна силно. Излезе бързо, развяла наполовина тропосани копринени поли, а прислужниците хукнаха след нея.

— Мисля, че и аз приключих.

Марсела свали жълтата коприна, облече старата си стола и се качи бавно в носилката. Не пое към къщи обаче. Нареди на носачите да я откарат в Градините на Азиатик.

— Оставете ме! — заповяда рязко, когато носилката се спусна на земята, и тръгна сама по широките, виещи се алеи.

Красиво място — Градините на Азиатик. Просторни морави по южния склон на Пинцианския хълм с изрядно оформена зеленина, осеяна с пастелни розови храсти сред копrienена трева и изящни статуи, потънали в мъх. Студени през февруари, но все така прекрасни. Тополите се извисяваха в здрачното виолетово небе, фонтаните ромоляха, бистрите езерца отразяваха декоративните мостчета. Марсела видя светлинните, просветващи край пътеките и сред дърветата — нямаше по-подходящо място за любовни срещи от Градините на Азиатик. Лолия бе дала своя принос в лавровите горички и зад туфите с орхидеи. „Но напоследък изглежда прекалено напрегната и рязка за сърдечни афери.“ Марсела никога не беше виждала Лолия да избухва — дори когато робинята ѝ открадна любимите перли и когато трибунът я напусна заради египетска танцьорка. На лекцията преди няколко седмици беше унила, а сега си изпускате нервите — странната истерия в града заразяваше и Лолия.

„Не знам какво ти причини Нерон, защото не пожела да разкажеш на никого...“

Марсела потрепери и се уви по-плътено в мантията. Свърна от алеята и тръгна по изсъхналата зимна трева към стройна тополова горичка. Дърветата полюляваха нежно черните си клони. Под тях беше умряла императрица, побягнала ужасено от преторианските стражи. Третата съпруга на император Клавдий. Настигнали я и отсекли красивата ѝ, блудна главица.

„Ще ми се надсмее ли Лолия, ако узнае истината?“, помисли си Марсела. „Ще ми се надсмеят ли Корнелия, Диана, Тулия и Гай? Ами Луций?“

„Нерон не ме докосна и с пръст.“

— Скъпа моя! — погледна я той, когато икономът я въведе, и макар да се чувстваше вледенена от ужас, историкът в нея започна да си води съвестни записки. Таванът се въртеше, сипейки розови листенца върху римския император, седнал със златна лира в скута като музикант в гръцка туника и сандали.

— Цезаре!

Вече плувнала в лепкава пот, тя коленичи пред него, издокарана в роба от бледолилава коприна, надиплена така, че да разголва

възможно най-малко гърдите ѝ. Нерон ѝ направи знак да се изправи и тя проследи с поглед движението на пръстите му с безупречен маникюр.

— Не, скъпа, тази вечер не съм цезар. Ще вечеряме сами като обикновен мъж с любимата му. Отдавна мечтая да съм прост музикант, който свири на гостите си. Или актьор... Чувала си ме да рецитирам, разбира се...

Жежка нощ в края на пролетта. Робите — до един синеоки и русокоси, избрани заради красотата си — заподнасяха ястие след ястие като елегантна балетна трупа. Всяко блюдо представляваше афродизиак, предназначен за любовна нощ — морски таралежи в бадемово мляко, черни миди от Британия, сладкиши с глазура от ядивни цветя. Марсела се насилваше да преглътне възможно повече. „Трябват ми всички афродизиаци на света, за да не ми призлее, когато спре да бърбори и се залови за работа.“ Нерон беше висок, но тумбест, с тънки като вретено крака и пъпчива брадичката. Перука с кестеняви къдрици покриваше люспестия му скалп. Очите му искряха твърде ярко, сякаш гори в треска. Или е болен от шарка.

— Или трябваше да стана поет — чувала си поезията ми, естествено. Поемата ми за любовта на Адонис към Афродита пожъна възторзи в Атина...

Прииска ѝ се да побърза. На празненството предишната нощ ѝ подхвърли нехайна покана. Не благоволи дори да поговори с нея. И защо да го прави? Тя беше мимолетна прищявка за една вечер. „Колкото по-бързо легне върху мен, толкова по-бързо ще приключи всичко и ще се прибера у дома.“

Той побутна златния си поднос настрани и погали ръката ѝ с влажни пръсти. Марсела застина неволно, но той не гледаше към нея. Искрящите очи бяха приковани някъде между висока ваза с пурпурни орхидеи и полегнала мраморна Леда с любимия ѝ лебед.

— Ще ти посвирия — съобщи той и нареди да му донесат лютнята. — Частно представление от императора, а?

— За мен е чест, цезаре.

Той приготви лирата под ореола от светлина, струяща върху фалшивите му кестеняви къдрици. Подхвана песен за пролетта.

— Моя творба! Кажете ми как ти се струва.

— Възхитително, цезаре.

Последва дълъг героичен епос за делата на Херкулес. Гласът му звучеше пискливо и немелодично.

— Ненадминато, цезаре.

Между песните той нареждаше да му доливат вино, но Марсела отдръпваше чашата си. Страхуваше се да не я налегне дрямка — Нерон бе екзекутирал сенатори, унесли се на рециталите му. Той обаче поглъщаше чаша след чаша с трескава припряност.

— А сега кратка песен за пролетта. Моя творба, разбира се. Кажете ми как ти се струва.

Същата песен, с която започна.

— Великолепно, цезаре.

Заредиха се още песни. Гласът му ставаше все по-писклив, думите — все по-завалени. Трескавите очи се стрелкаха навсякъде. Изпя епоса за Херкулес още два пъти като речитатив.

— От време на време обичам да пиша за героични подвизи, ала предпочитам любовните сюжети. Знаеш ли, че Сенатът заговорничи срещу мен?

Марсела понечи да каже „несравнимо, цезаре“, но осъзна какво я пита.

— Хмм... цезаре?

— Мислят, че не се досещам. Но аз чувам всичко. — Захвърли рязко лирата. — Смятат да ме обявят за обществен враг. И да изберат нов император.

— Невъзможно, цезаре...

— Ще се опитат. Но аз ще ги надхитря. Имам шпиони — додаде рязко. — Ще съжаляват. Ще облея в кръв стълбите пред Сената...

Закрачи напред-назад край ложето, прокарайки пръсти по ръба му. Ноктите му бяха лакирани в розово.

— Смятат, че могат да гласуват срещу императора — каза на плочките. — Аз съм бог. На избори ли дължа божествения си статут?

— Не, разбира се, цезаре — предпазливо отвърна тя.

— Искат да възкачат на трона някой стиснат старик като Галба или Сабин. Да разрушат статуите ми... толкова много статуи имам... мама винаги казваше, че профилът ми изглежда съвършено, изваян от мрамор. — Той примигна. — Убих майка си. Знаеш ли? Не помня защо.

„Велика Фортуна! Моля те, измъкни ме жива от тук.“ Марсела седеше вледенена върху ложето, а по кожата ѝ пропълзяваха тръпки. Нерон изгълта още една чаша вино, протегна я слепешката да я напълнят и пак я надигна.

— Ще плякосат красивия ми дворец — огледа изящната, пищна зала. — Моят златен дом, Домус Ауреа. Усетих, че живея едва когато го построиш. Те ще го разграбят, тези стиснати стари сенатори — ще разпродадат красивите ми роби, сладкогласните ми момчета и златната ми купа, която поръчах в Коринтия... но аз няма да го видя. Защото първо ще ме убият. Ще ме набучат с копия в собствената ми баня или в тоалетната... Боговете не умират така...

Марсела затърси думи, някакви думи. Услужливото ѝ въображаемо перо обаче мълчеше.

— Светът ще изгуби велик творец, цезаре.

Трескавите му очи се стрелнаха изненадано към нея. „Помни ли изобщо защо съм тук?“ И дали изобщо я беше пожелал? Нищо чудно да я е поканил, за да покаже на последователите си, че ропотът в Сената не го е уплашил.

— Да, велик творец — кимна енергично той. — Трябва да го запомня. Не се е раждал друг творец като мен, нали?

— Да — съгласи се Марсела.

— Да... — повтори като ехо той, прекоси нестабилно помещението, просна се върху ложето и оброни глава в скута ѝ. — Да — потрети и потрепери, а под благовонието от кехлибар, смирна и лилии се надигна зловонната воня на ужаса.

Мълвяха, че положил глава в скута на майка си и плакал, след като му донесли мъртвото ѝ тяло.

— Никой няма да те пониже с копие, цезаре. Ти ще ги надвиеш.

Марсела усети как я облива пот. Щеше да заповяда да я удушат и да я хвърлят по Гемонийските стъпала, ако го ядоса — за да излее лошото си настроение, този човек бе убил с ритници бременната си жена. Марсела се насили да го погали по косата, въпреки че пръстите ѝ горяха, сякаш докосваха въглени.

— Ще ги надвиеш.

— Ами ако не успея? — извиси той глас, все по-кресливо и по-кресливо. Искрящите му очи се отвориха и се впиха в нейните. — Ако не успея?

— Ще паднеш от собствения си меч — отрони неволно тя. — Като древните крале. Няма да видиш как плячкосват двореца ти и как обезглавяват статуите ти. Ще се понижеш сам и ще седнеш до дясната ръка на Юпитер. Ще избягаш от всичко.

— Да — отрони той със стихнал глас. — Ще избягам от всичко. Ще избягам...

Той заспа, мърморейки. Марсела щеше да стои така цяла нощ, прислонила главата на императора в скута си, твърде вледенена да помръдне, но робите се спуснаха и го отнесоха сръчно, без да го събудят, по-свикнали с гледката от нея. Тя се заолюлява към къщи, влачейки като шлейф благовонията от ужасния въртелив таван. Прибра се при близките си, които не посмяха да я погледнат в очите. След два дни Сенатът обяви Нерон за обществен враг. Избраха Галба за император, а Нерон се скри и се самоуби, преди преторианците да го хвърлят в затвора. Избяга от всичко. Мълвяха, че последните му думи били: „Умира велик творец!“

„Успях“, помисли си Марсела. Само това не беше записала в хрониката за Нерон. „Мисля, че посвоему... убих император.“

[1] Бучиниш — от това растение се приготвя отровна отвара. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ОСМА

Робиня изпусна поднос пред вратата на спалнята ѝ и избухна в сълзи.

— Разчисти бързо! — просъска ѝ друга робиня. — Или господарката ще ти смъкне кожата!

Забързани стъпки. Тя подслушваше пред вратата, наострила слух за всеки звук.

Сандали зашляпаха отчетливо.

— Ах, този дъжд! — простена Тулия някъде из коридора, приближавайки припряно. — Лош момент улучихме, гостите ни ще трябва да плуват до входа.

С Гай организираха тържествена вечеря и в къщата цареше суетня. Това обаче не засягаше Корнелия. Тя нямаше да присъства.

Всъщност възнамеряваше да отиде някъде, но не и на противното им празненство.

— Морски таралежи и калкан? Не е ли твърде показно? — Тулия отново кореше иконома. — Защо не яйца от костенурка, сварени в черупката? Или и двете? Да, двете... Гай!

Корнелия се отдръпна от вратата и застана пред прозореца. Надзърна навън: сиви дъждовни пелени плющяха по улицата, а затънали до глезени в пороя минувачи, увити в мокра вълна, притичваха като мишки. Най-послед миналата седмица зимните дъждове заваляха. Заваляха яростно. Вчера Тибър преля и срути Понс Силика — най-стария мост в Рим. Корнелия чу робите да шушукат, че това е лоша поличба за господството на Отон. Чудеха се дали Тулия ще отмени празненството. Дъждът щеше да провали всичко. Но не, Тулия не отмени вечерята.

— Защо да отлагаме? Никой от гостите не живее от другата страна на Понс Силика!

Само преди половин час Корнелия проследи как сестра ѝ се втурва в дъжда, отпратена по поръчение на Тулия. Изчезна в миг зад мократа пелена и сърцето на Корнелия се сви. „За последен път виждам сестра си.“ Дали не трябваше да се сбогува... Но не.

Разбереше ли, Марсела щеше да провали всичко. Най-добре да приключи, докато зорките ѝ всевиждащи очи ги няма в къщата. Иначе целокупното домакинство беше погълнато от изнурителната подготовка за предстоящото увеселение. Нито Тулия, нито Гай, нито измъчените роби щяха да се сетят да я потърсят.

Време беше.

— Зоя — обърна се Корнелия към прислужницата. — Дай ми черната стола, ако обичаш. И оправи леглото.

Дали да не ѝ поръча да поразчисти? Корнелия прокара пръст по прахоляка върху нощната масичка и сбърчи чело. Не искаше да се самоубие в мръсна стая.

— Гай, увери ли се, че икономът на Отон ще дойде? — долетя властният глас на Тулия откъм стълбите. — Гай, преди седмица те помолих да го поканиш!

Корнелия извади черната базалтова урна изпод леглото, където я беше скрила внимателно. Прахът на Пизон. Предишния ден нареди да го донесат от мавзолея. Той щеше да бъде с нея в смъртта. Сигурно сянката му вече я чака усмихнато. „Още малко, любими“, помисли си Корнелия, докато прислужницата застилаше леглото. „Още съвсем малко.“ Какво друго ѝ остава? Стана почти императрица, беше обична съпруга, превърната в мрачна, непотребна вдовица. Най-добре да забие нож в безкрайната болка, стегнала сърцето ѝ, и да сложи край на всичко.

— Тулия, ще вмъкнеш ли още един гост? — проехтя от другия край на коридора гласът на Луций, съпруга на Марсела. — Помпоний Олий, много ми помага...

— Още един? В последния момент? Луций...

„Защо не овдовя Марсела?“ Сестра ѝ нямаше да трепне — Луций беше такъв префърцунен досадник, дори не си направи труда да ѝ поднесе съболезнования за смъртта на Пизон, защото вече я смяташе за маловажна. „Защо не Луций вместо Пизон? Защо не Марсела вместо мен?“ Корнелия потърка очи и се насили да се усмихне на прислужницата.

— Донеси ми чаша вино, Зоя. И си свободна да си вървиш.

Почака я да излезе и извади камата, скрита под възглавниците. Безсмислено е да въвлича робите. Или ще отърчат да предупредят Тулия, или ще замълчат и после ще ги набият.

Прокара пръст по наточеното до блясък острие на камата и го остави върху масичката до черната базалтова урна. Никакви излишни чувства, никаква бъркотия, нищо плебейско; всичко както си му е редът. Самоубийството изисква да спазваш правилата все пак.

Корнелия си облече черната роба и завърза стегнато лъскавата си коса. Никакви бижута — твърде показно е. Една друга Корнелия се прочу преди много години с думите, че синовете ѝ са нейните накити — е, тази Корнелия няма синове, но и тя ще се прослави. Ще я запомнят като добра и вярна съпруга, последвала съпруга си в смъртта, за да не изгуби достойнството си. Вече написа свитък с инструкции за погребението, както и прощални писма за всички от семейството. Много красиви послания между впрочем. Съчинява ги часове наред.

Отиде да затвори кепенците и видя Диана да газии през калта към входа. Светлите ѝ коси лъщяха в дъжда като тюленова глава. Не беше взела носилка, не водеше и придружител. „Дано моят пример за съпружески дълг да я вдъхнови и да се държи по-прилично в бъдеще.“

Корнелия си сипа чаша вино и седна на ръба на леглото. Положи камата върху коленете си. По принцип трябваше да свири музика, за предпочитане арфа — най-сладкогласният инструмент. Несъмнено полесно щеше да отплава в обятията на смъртта на фона на хубава музика. Но за да свири арфа, трябва арфист... И, о всемогъща Юнона, каква е тази гълчава отдолу? „Защо не ме оставят поне да се самоубия на спокойствие?“

— ... ще отговаряш лично, Гай, ако се удавят! — крещеше Диана.

— Диана, скъпа, вразуми се... Сигурен съм, че директорът на Червените ще съумее да изпрати конете си на сигурно място, ако конюшните се наводнят...

— Да, от другата страна на града, на цели часове път, след като Понс Силика рухна! Моля те да подслоня тук само моите Анемой, ако дъждовете се усилят. При татко няма място...

Корнелия затвори очи, пресуши чашата с вино, но цялото ѝ умиротворение се изпари. И сто арфисти не биха успели да заглушат гласа на Диана.

Отвън долетя плющене на мокри мантии. Тежки стъпки се заизкачваха по стълбите.

— Велики Юпитер! — чу Корнелия възторжения възглас на Луций. — Малката Диана ли е това? Не съм я виждал, откакто навърши четиринайсет. Несъмнено е пораснала...

— Ако не си четириногото, Луций, Диана няма да те погледне — срязва го Марсела.

Сърцето на Корнелия подскочи. Марсела трябваше да се върне след цял час. „Милостива Юнона, толкова ли се забавих?“

— ... семеен лакей, това съм аз — възропта Марсела, изкачвайки се по стълбите. — Слугите не бива да излизат в такова време, о, не, ще се разболеят и ще умрат и петнайсет хиляди денарии отиват на вятъра! По-добре да изпратим Марсела, тя не е незаменима...

„О, защо просто не се прободох с камата, без да се церемоня?“, проплака мислено Корнелия. „Смъртта си е смърт!“

Някой похлопа на вратата.

— Корнелия? — извика Марсела.

Тя скочи да скрие урната.

— Корнелия, невъзможно е да спиш! Никой не може да спи в такава врява! — Марсела отвори рязко вратата. — Тази година убиха един император и коронясаха друг, но истерията вкъщи, когато Тулия организира увеселения, е ненадмината...

Марсела млъкна. Корнелия твърде късно се сети да скрие камата зад гърба си.

Марсела изви вежди, очите ѝ обходиха стаята — от черната рокля на сестра си до чашата с вино и към базалтовата урна, която Корнелия не съумя да скъта добре.

— Велики Юпитер! — възкликна тя най-сетне. — Готова си на всичко, за да се отървеш от празненството на Тулия, знам, но самоубийството е твърде крайно средство.

Откъм коридора долетя звучна плесница, робиня избухна в сълзи, икономът забърбори назидателно. Долу Диана продължаваше да крещи на Гай. Корнелия се усмихна неволно, измъкна камата иззад гърба си и я завъртя в ръка.

— Всички къщи се огласят еднакво, когато подготвят тържество, нали?

— Но в нашата крещят най-силно — уточни Марсела.

— С Пизон организирахме много увеселения. — Яркийт спомен стегна гърлото ѝ. — Той винаги се суетеше в най-голямата суматоха и

разпитваше къде съм прибрала най-хубавата му тога. Толкова се дразнех... но после сядохме в залата да изпием по чаша вино, докато робите разчистват, и обсъждахме какви смешни неща са казали гостите... — усмивката ѝ потрепери и тя присви устни, за да не заплаче. — Сега не мога да си го представя засмян.

— Стига толкова! — Марсела пристъпи решително в стаята, подвиквайки през рамо на прислужницата на Корнелия да дойде.

— Върви си — Корнелия премрежи очи и прокара пръст по острието на камата. — Ще отида при съпруга си.

— О, не, нищо подобно — възрази Марсела. — Въпреки че ми иска да се насладя още малко на прекрасната сцена. Обмислила си съвършено всички подробности. Ако пишех история и ти беше императрица, щях да възхваля усета ти за благоприличие.

— Марсела, взела съм решение... Недей да... Какво правиш?

— Вразумявам те, това правя. Върни това в мавзолея — нареди тя на стреснатата прислужница, връчвайки ѝ урната с праха на Пизон.

— Не можеш да ме спреш! — извика Корнелия.

— Напротив. — Марсела сграбчи камата, преди Корнелия да успее да я забие в китката или в гърдите си. — Държиш се абсурдно. Това пък какво е? Още една погребална урна? Поръчала си я за себе си? — Прочете гравирания надпис. — „Заедно в смъртта.“ Колко зловещо! Дали гравьорът ще се съгласи да му я върнем? Ще видим...

Внезапно Корнелия се почувства много нищожна и глупава, седнала на ръба на леглото в черната си рокля. Сякаш сега тя е малката сестра, а Марсела — по-възрастната и по-мъдрата.

— Не разбираш. Искам просто да отида при съпруга си.

— Е, Пизон искаше да живееш — отсече Марсела. — Преди да умре, те бутна нагоре по спасителните стълби. Защо не се съобразиш с желанието му?

— Не искам да живея — отрони нещастно Корнелия. — Искам него.

— Помисли за клетия центурион, който те спаси. Искаш ли да пропилееш усилията му на вятъра?

— Все ми е едно!

Марсела я изгледа мълчаливо.

— Ела с мен — подкани я тя накрая.

— Никъде няма да ходя. — Корнелия се строполи отново върху леглото, но Марсела я дръпна с една ръка.

— Напротив.

— Къде? Къде ще ходим?

— Добър въпрос. Бих предложила да погостуваме ма Лолия, но ти не ѝ говориш, а и тя ми изпрати вест, че отива в имението на дядо си, за да помага да раздават храна на бегълците от наводнението. Кое то навярно означава, че е в леглото със своя гал. Представяш ли си Лолия да си накаля обувките? — Марсела затършува за мантия. — И не забравяй каква жертва правя. Цял ден се опитвам да подхва на хрониката си за Вителий — най-новия император от север, чу ли за него? — но заради поръченията на Тулия и нелепия ти опит за самоубийство успях да напиша само шест думи.

— Вителий? — възкликна Корнелия, докато сестра ѝ я увиваше в мантията. — Животът ми приключи, а ти мислиш само за противните си политически истории.

— Това ми остава, Корнелия. Ти поне си скърбяща вдовица, придава ти известно достолепие. Аз съм само ненужна сестра и нежелана съпруга. И марионетка на всички. Включително твоя, но не смятам да се нацупя, да си тръгна и после да те намеря мъртва. Хайде!

Побутна Корнелия по стълбите към препирнята, която още се вихреше долу. Горката Диана измерваше с унищожителен поглед Тулия, която сипеше укори.

— Ама че език! Внимавай какво говориш!

Диана вирна брадичка.

— Татко ругае по-цветисто, когато си счупи длетото.

— Все ми е едно какво говори баща ти. В къщата ми ти ще се държиш като възпитано момиче!

— Тогава няма да остана за вечерята — сви рамене Диана и се запъти към атриума. — Колко жалко.

— Чакай! — извика ѝ Марсела. — И ние идваме!

— Не смей да ми обръщаш гръб, безочлива малка уличнице! — изкрещя Тулия на Диана.

— О, ние не ти обръщаме гръб, Тулия — подвикна ѝ Диана над кокалестото си рамо. — Ние си плюем на петите!

— Имаш ли нещо против да побегнем с теб? — настигна я Марсела, влачейки сестра си. Дъждът се лееше като водопад през

квадратния отвор в покрива на атриума. — На Корнелия ѝ трябва убежище. Беше решила да се самоубие. И аз ще я последвам, ако остана още минута в тази къща.

— Къде отивате? — изкрещя им Тулия. — Празненството ми...

— Не искам убежище — избухна внезапно Корнелия в сълзи: горещи капки, които се смесваха със студения дъжд, биещ в лицето ѝ от открития покрив. — О, защо се прибра по-рано? Защо?

— За да успея най-сетне да свърша нещо днес — измърмори недоволно Марсела. — Шест думи!

— Каква бъркотия, а? — подмина ги Луций, вперил нехаен поглед в пороя. — Марсела, ще поговориш ли с робите за тогите ми? Прекаляват с колосването.

Марсела го погледна в очите.

— Луций — отвърна му безизразно, пренебрегнала сълзите на Корнелия, потупващия нетърпеливо крак на Диана и гневните крясъци на Тулия, които долитаха от другия край на атриума, — онзи ден ми заяви категорично, че няма да ми осигуриш собствен дом. Тук съм гостенка, също като теб, и ако не ти харесват тогите, говори сам с робите.

После издърпа Корнелия навън под дъжда.

— О, богове! Не тези завивки, не бих ги дала и на куче — сбърчи нос Лолия. — Не остана ли нищо в складовете?

— Вчера ги раздадохме, господарке.

— Конски чулове тогава. Ако са чисти и топли, никой няма да обърне внимание, че миришат на коне.

Лолия се извърна и тръгна към кухнята, а прислужниците и робите я последваха по петите като патета. Флавия подтичваше зад нея, къдрокоса и безгрижна, но всички останали бяха смръзили чела.

— Господарке! — подхвана жално пекарят, когато Лолия влетя в кухнята. — Това е обидно! Готвил съм сладкиши за императори и за крале, а вие ме карате да пека хляб за плебса.

— Сладкишите не вършат работа в пороя. — Лолия надзърна през пролука в кепенците към двора навън, пълен със сгушени, търпеливи силуети — опашка от хора, привели глави в дъжда. — Небеса! Лее се като из ведро!

— Но, господарке...

— Опий, сигурно не си виждал нещо по-ужасно от ечемичено брашно, но случаят е спешен. Помагаме на нашите наематели и ще се погрижа да получиш допълнително възнаграждение. — Потупа го по побелялото от брашно рамо. — Хляб, моля те. Колкото е възможно повече.

Вдигна Флавия, остави я да седне върху масата с купа брашно за играчка и излезе от кухнята, сподиряна от едната страна от иконома, а от другата — от Тракс, непоклатим и сияен.

— Отворете портите. Днес опашката е още по-дълга.

Каква бъркотия. Дъждовете заваляха твърде късно, Тибър преля, Понс Силика рухна. Цели жилищни квартали се събориха и се превърнаха в купища стари тухли и хоросан; няколко хамбара се наводниха и зърното мухляса; магазините навсякъде захлопваха кепенци, защото бакалите бягаха към по-високите части на града. Пред прага на модерната къща, която Лолия делеше с новия си съпруг Салвий, вече плискаше вода и тя се оттегли с дъщеря си Флавия в просторното имение на дядо си, кацнало върху по-високата част на Палатинския хълм. Дори дядо ѝ обаче претърпя загуби от наводнението — две от жилищните му сгради се срутиха и магазините му, отдадени под наем, на четири улици се принудиха да затворят врати.

— Не се блъскайте, никого няма да върнем. Подредете се на опашка.

Тълпата се втурна в двора — преди десет дни пленителна гледка със зимните си лилии и новопокаралата пролетна трева, а сега — море от кал. Лолия вече беше обучила робите, които посрещаха човешкия поток в стройна, спокойна редица и раздаваха хляб от кошниците, ечемичена супа от котлите и наръчи груби одеяла.

— Господарке! — оплака се икономът. — Някои са плебеи от другата страна на града. Длъжни сме да храним само нашите наематели.

— Нахранете всички, Елий. Можем да си го позволим.

Роби, плебеи, наематели — всички протягаха ръце, мокри до кости и разтреперани, а Лолия стоеше от едната страна с тежка торба медни монети и раздаваше пари и утешителни думи. При това го правеше умело, независимо че братовчедките ѝ злословеха как никога

не си цапа ръцете. „Те само приказват. Вярно, обичам да се веселя и да празнувам в добри времена, но поне знам как да запретна ръкави, когато се налага.“ Дядо ѝ я беше научил — беше роден роб все пак, а робите не забравят откъде произхождат.

— Има достатъчно за всички — успокояваше ги Лолия. — Да, вземи още едно одеяло, щом е необходимо. Жено! Не бива да стоиш под дъжда в това положение. Кога ще се роди бебето? Върви в кухнята да се стоплиш край огнището, преди да тръгнете. Не, човече, дядо опрощава наемите ти, докато не възобновиш работа. Отвори пекарната, когато можеш, и не се безпокой за наема. Жено, поговори с икономата за повредения покрив. Ще го ремонтираме.

— Господарке — прошепна Тракс със смътния си галски акцент. — Не бива да стоите тук. Ще се разболеете.

— Не изглупявай. — Лолия подаде одеяло на жена с тревожни очи, притисната от две дрипави деца, стиснали я за полите. — Това ми е работата.

— Икономът ще ви замести.

— Той ще прибере монетите и ще продаде зърното.

— Не и ако го наблюдавам — възрази Тракс.

Той вече хвана един коняр да измъква чулове, за да ги продава на отчаяни просяци пред задния вход на конюшните. Вдигна го с една ръка, блъсна го няколко пъти върху покривните греди и го захвърли в прелялата, смрадлива канавка. „Харесвам дейни мъже!“, помисли си Лолия.

Тракс не се отдели от нея цял следобед. Подаваше ѝ нови торби с монети, когато раздадеше и последните грошове. Намръщи се на един касапин, оплакващ твърде гръмогласно причинените му щети. Когато Флавия избяга от бавачката си и се втурна тичешком в двора, Тракс я забеляза пръв и я вдигна върху раменете си, преди дори да си накаля краката. Подхвърли я нависоко под капките, а тя размаха весело ръчички да ги улови. После я свали и я подаде на бавачката. „Под дъжда златните му коси греят ярко като под слънцето“, помисли си Лолия. Изглеждаше прекрасно мокър. Туниката прилепваше по широките рамене и дългите бедра, мускулите играеха под засиялата от капките кожа...

— Хлябът свърши, господарке — докладва икономът.

— Тогава затворете портите до утре.

Прислужниците раздадоха последните одеяла; Лолия подхвърли последните монети и позволи на разтрепераните деца да бръкнат отново в котела с купичките си и да ги отнесат. Тракс и конярите изпроводиха последните наематели през портите. Неколцина възроптаха, но Лолия беше въоръжила конярите с яки сопи и никой не посмя да вдигне врява. Отчаяни плебеи, търсещи убежище, бяха превзели не едно имение в града. Същата съдба очакваше и други, но не и нейното.

— Ето те и теб, скъпа моя. — Дядо ѝ влезе от атриума, изтръсквайки мократа си мантия. — Има ли произшествия?

— Никакви.

— Гордея се с теб, съкровище — потупа я той по бузата. — Току-що уредих да докарат още една каруца с бурета с жито. Ще пристигне утре. Ще се погрижиш ли?

— Разбира се — подсмръкна Лолия. — Рухнали ли са още жилища?

— Не, но се налага да укрепим сградата, която наскоро купих до Пинцианския хълм. Покривът едва се държи. Утре ще наглеждам лично работниците. — Дядо ѝ положи пухкава длан върху мократа ѝ коса и се намръщи. — Отивай на топло, скъпа моя, отивай веднага. Не искам да се разболееш. Тракс, сложи я в леглото, моля те.

— Да, господарю.

Тракс метна последното одеяло върху раменете на Лолия. Лолия целуна отново дядо си по бузата и се заизкачва с натезали крака по стълбите към пищната си спалня в розово и сребърно. В нея се приютяваше винаги когато се връщаше в имението на дядо си. Между съпрузите, с други думи. Половината лампи в коридора не светеха и статуите съзерцаваха сенките с празни мънистени очи, сякаш дъждът е хвърлил в униние и тях. Спалнята миришеше на влага, розовите корнизи бяха потъмнели, а кепенците — спуснати да не пропускат дъжда.

— Обзалагам се, че всичките ми рокли са мухлясали — подсмръкна Лолия.

— Предупредих ви да не стоите на дъжда, господарке. — Тракс разтри раменете ѝ през грубото вълнено одеяло и го свали. — Вдигнете ръце!

Лолия въздъхна щастливо, когато той отпрати прислужниците и започна да я разсъблича като бебе, разтри я със затоплен зехтин, докато кожата ѝ изтръпна и я уви в дебела роба. Прокара гребен през влажните ѝ къдрици и Лолия заподсмърча отново.

— Най-добре не оставай. — Издуха си носа, когато Тракс я зави в леглото. — Ще те заразя.

Той обаче се пъкна под завивките до нея, обви я с едрото си златно тяло и я затопли за миг.

— Ти си бог — въздъхна тя и се сгуши до гърдите му.

— Благодаря, господарке.

— Казах ти да престанеш да ме наричаш така поне когато сме сами. Абсурдно е.

— Да, господарке.

В дълбокия му глас отекна усмивка и тя се усмихна, сгушена до рамото му. Колко приятно беше усещането да се отпуснеш — откакто Отон облече пурпурната тога, я измъчваше безпокойство. Не заради новия ѝ съпруг — Салвий беше красив и сговорчив, но не оставяше кой знае каква следа в живота ѝ. Закусваха с фурми в приемливо мълчание и Лолия го придружаваше с приемливо достопетие на всяко празненство, където ги повикаше Отон, ала между закуската и празненствата нямаше кой знае какво. Нито пък между празненствата и закуската. Салвий издържаше темпераментна актриса в просторен апартамент. Тя ангажираше достатъчно вниманието му и след сватбата Салвий посети постелята на Лолия едва два-три пъти.

Не, не новият съпруг безпокоеше Лолия. А поличбите. Винаги предпочиташе да ги тълкува в положителна светлина, но в сегашния случай не ѝ хрумваше нищо оптимистично. Щом Отон спомена, че ще тръгне на север срещу Вителий, Тибър се разбуни и преля от коритото си, а небесата полудяха. Сподели опасенията си с Тракс, очертавайки невидими кръгове върху широките му рамене.

— Мисля, че Рим не иска императорът му да замине.

— Казваш го, сякаш Рим е жена — констатира Тракс.

— Може би е. Императорът е неин съпруг и тя иска той да си остане у дома.

— А дали не ѝ е все едно — усмихна се младежът. — Ти се справяш добре, господарке.

— Вярно е.

Лолия облегна глава върху възглавницата, за да го целуне. Салвий я бе изгледал втренчено, когато за пръв път видя Тракс, но като цяло му беше безразлично. Стига да внимава с египетските трикове и в корема ѝ да не започне да назрява нещо, Салвий нямаше да ѝ създава неприятности. „Ако си имам любовник в къщата, няма да търча из града и да го поставям в неловко положение с мъже от неговата класа.“

— Все пак — продължи замислено Лолия — не можеш да отречеш, че поличбите са злокобни. Всички го усещат. Целият град е настръхнал и изнервен. И подгизнал. Да не споменаваме и гладните, бездомните и смачканите под рухналите тухли.

— Шшшт... — отрони Тракс, притиснал устни към корема ѝ.

Лолия се засмя и прокара пръсти през златната му коса, когато дланта му я погали по гърдите. „Има ли значение, че Рим е изтръпнал от лоши предчувствия?“, помисли си тя. „Тук аз съм в безопасност.“

ГЛАВА ДЕВЕТА

— Моите Корнелии! — посрещна ги император Отон, поемайки всяка длан. — Скъпи момичета, чудесно е да ви видя всичките. — Той вдигна чаша. — За войната!

— Не намирам, че войната е повод за празник — отбеляза Марсела. — Тя е само неизбежно зло.

— „Неизбежно“ е съществената дума — засмя се Отон. — Неизбежно е да тръгнем на север и да се разправим с онзи дебелак Вителий, затова вдигнете чаши за наздравица!

— За войната! — повториха в един глас, но Марсела си помисли, че причина за ликуване е не толкова свикването на Отоновата армия, колкото дългоочакваната поява на слънцето.

Водите, залели бедняшките квартали в ниското, се бяха оттеглили, магазините вече отваряха врати, проветряваха мухлясалите дрехи, а Отон разпореди да организират боеве с гладиатори от Британия и Галия и преследване на диви зверове на арената, а после — пиршество в Домус Ауреа в чест и на ясните небеса, и на очаквания погром над Вителий. „Ако увеселенията в Рим можеха да сразят пияницата от Севера, той вече щеше да е мъртъв.“

— Поканени сме всички — нервно съобщи Гай и стрелна с поглед Корнелия, когато оповестиха тържествата. — Всички! Този път не бива да отказваш на императора.

— Ще дойда — съгласи се изненадващо Корнелия.

Марсела с радост отбеляза, че несполучилият опит за самоубийство е послужил като отдушник на сестра ѝ. След него плака тихо през целия мокър следобед, докато чичо Парис я скицираше.

— Изобрази ме като Муза на трагедията — въздъхна тя.

— О, не — поклати глава той. — Музата на трагедията е много нежна и загадъчна, а не с подуто от сълзи лице и прискърбно изражение. Опитай се да се усмихнеш, моля те. С тези трапчинки за нула време ще те направя Муза на комедията. Знаеш, че трагедията и комедията всъщност са тясно свързани...

— Радвам се, че на някой му е смешно — подхвърли укоризнено Корнелия, когато Марсела се разсмя.

И от тогава тя несъмнено се подобряваше. Продължаваше да се храни оскъдно, но поне понякога присядаше пред стана или се настаняваше в някой ъгъл на атриума с горчиви очи и чаша затоплено вино в ръка.

— Ще посетя зрелището на Отон — предупреди ги тя, зърнала грейналото лице на Гай, — но ще нося черно. Ще ям от трапезата на узурпатора, но няма да се откажа от траура.

Лолия се намеси бързо, преди другите да настръхнат.

— Чудесна идея! — възкликна тя много въодушевено. — Всички ще облечем нюанси на черното, бялото и сивото, за да ги впечатлим. Ще бъдем поразителна гледка!

Лолия надмина себе си и император Отон вдигна възторжено чашата си, когато влязоха в императорската ложа като жива картина: Корнелия в тясна черна копринена роба с гривни от злато и абанос, опасали ръцете ѝ под и над лактите; Лолия с диадема от черни перли и плисирана роба от тъмносребриста тъкан, отразяваща всеки слънчев лъч; Диана в пищно надиплено бяло, развяващо се при най-малкия полъх на вятъра, и със светли коси, вдигнати високо със златни гребени.

— Не бива да идваш с тази обикновена рокля — Лолия порица Марсела, втренчена в бледата перленосива стола със сребърен подгъв. — Нямах ли поне огърлица или обици?

— Мислиш ли, че Луций и безкрайните му пътнически разходи са ми оставили някакви бижута?

— О, няма страшно, аз ще ти заема от моите. Ето... лунни камъни...

— Не искам гривни назаем, Лолия!

Сякаш се бяха върнали в детството, когато отрупваха Лолия с нови рокли, перлени огърлици, понита и кученца. Споделяше ги охотно наистина, но това не променяше факта, че тя има всичко.

— Моят прекрасен квартет Корнелии! — просия Отон и свали чашата си след тоста за войната. — Малка Диана, уверявам те, че след няколко дни ще организираме и състезания с колесници. Аз ще подкрепям дискретно твоите Червени, макар от императора да се изисква безпристрастие.

— Нищо подобно — възрази Диана. — Император Калигула е бил страстен почитател на Зелените.

— И го застигнал тъжен край! — Отон щипна Диана по бузата, което очевидно не ѝ хареса, и погледна към Корнелия. — О! Корнелия Прима! Радвам се да те видя най-после, скъпа моя. — После императорът се обърна към вдовицата на бившия си съперник и Марсела забеляза как в очите му просветват предупредителни искрици. — Защо се забави толкова дълго?

Навярно Корнелия също видя искриците, защото съумя да се поклони леко.

Бяха пропуснали първите церемонии — напевите на жреците, стражите в червено и златно, белите бикове, обикалящи парадно арената с момченца в позлатени туники, танцуващи върху гърбовете им. Гладияторите минаха край ложата със застинали безизразно лица зад шлемовете и поздравиха императора като един. Половината щяха да умрат този следобед, освен ако тълпата не проявеше милост. Отон им отвърна с нехайно помахане, без да прекъсва ведрия разговор с дузината си събеседници.

Група пламенни обожатели наобиколиха Диана, а Корнелия стисна устни и се облегна върху стената в дъното на ложата. Марсела знаеше, че сестра ѝ не одобрява игрите. Като всички тях всъщност. Диана не обичаше да убиват животни, робската кръв на Лолия ѝ вдъхваше съчувствие към обречените на арената, а Корнелия смяташе боевете за безвкусица. Марсела просто не разбираше какво целят. „Толкова дребнава проява на могъщество — да караш неколцина отчаяни мъже да се борят до смърт за удоволствие на тълпата.“ Истинската власт представлява нещо по-голямо, нещо по-велико... ала плебеите се трупаха с хиляди край арената и поздравяваха с въодушевени възгласи гладияторите, сякаш са богове, преди да умрат като кучета.

Марсела се настани до Диана, чиито ревностни обожатели със сигурност щяха да закрийт гледката, а Лолия си осигури забвение по свой начин — с щедри глътки вино и механични усмивки на шегите на императора. Лолия все още изглеждаше унила и непрестанно обсъждаше мрачно поличбите.

— Рим е като жена — повтаряше тя. — Тракс ми го каза и е прав. Рим е жена, императорът е неин съпруг и тя не иска да я напуска.

„Или иска нов съпруг“, помисли си Марсела, надзъртайки към Луций, който се смееше гръмогласно със свитата на Отон. „Аз лично не бих имала нищо против.“ Тази сутрин за пореден път се спречкаха с Луций.

— Разбирам, че няма да ми осигуриш дом, но наистина трябва да разполагам с лични средства.

— Защо? — примигна той. — Брат ти те храни. Какво друго ти е необходимо?

— Какво друго? Искаш да кажеш, че трябва всеки път да прося от Тулия пари за банята, за театър или за нови пера?

— Просто помоли мило Лолия, тя ще ти купи всичко, което поискаш.

Той махна пренебрежително с ръка.

— По-добре да си намеря щедър любовник — озъби му се Марсела.

— Идеята ми харесва. Сигурен съм, че ще успееш да го задържиш седмица-две.

Отдалечи се с прозявка и Марсела го последва гневно.

— Как смееш! Не ми обръщай гръб!

Той обаче направи точно това и се скри в преотстъпения му кабинет. Марсела зърна разтрепераното си отражение в прозореца. Бузите ѝ пламтяха от ярост, очите ѝ припламваха, гърдите ѝ се надигаха ядно. „Не съм красавица, но мнозина ще ме харесат“, помисли си разгневено тя и се отдалечи с тежки стъпки от затворената врата на Луций. „Мнозина!“

Сенатор Маркус Норбан определено я харесваше. Поиска разрешение да седне до нея и я заговори с обичайната си сериозна учтивост. А Маркус беше внук на божествения Август и толкова уважаван в Сената, че го назначиха единодушно за консул още щом навърши трийсет. „Ти не оценяваш съпругата си, Луций, но много поизтъкнати от теб мъже ми се възхищават.“

— Как е момченцето ти, Маркус? — попита Марсела и си залепи най-ослепителната усмивка.

— Добре е. Засега.

— Засега? Не се е разболял, нали?

— Де да беше! Треската се лекува, но няма цяр за името Норбан.
— Гласът на Маркус прозвуча тихо и Марсела стъписана забеляза

колко изпито изглежда лицето му. — Подканиха баща ми да извърши самоубийство.

— Какво? Кой го застави?

— Кой мислиш?

Очите на Марсела се отклониха към Отон, който се смееше, отметнал глава.

— Защо?

Маркус сви рамене.

— Разумно е да отстраниш божествените потомци, преди да започнат да им хрумват идеи.

— И баща ти...

— О, да. Семейство Норбан се отличава с педантизъм. Дори до смърт.

— Съжалявам.

Очевидно не всички смятаха, че Отон превъзхожда Галба. Марсела скъта това наблюдение за дообмисляне. Междувременно тропетите протръбиха, оповестявайки началото на лова на диви животни и розови листенца заваляха върху трибуните.

— Защо тогава си тук, Маркус? При тези обстоятелства...

— О, настояха да присъствам. Как иначе ще демонстрирам предаността си? А трябва да внимавам и за сина си.

Сянка от горчива тъга пробяга в погледа на Маркус Норбан, ала тутакси се стопи. Беше едва на трийсет и три, но възпитаник на по-стара, по-стриктна школа, според която е недостойно да показваш скръб на публично място.

Марсела му се възхити повече от всякога. „Една любовна афера сигурно ще го поразее.“ А и несъмнено щеше да постави Луций на мястото му — съпругът ѝ плуваше в свои води сред политиците, но край учени се чувстваше неловко.

— Да ти погостувам ли, Маркус? — улови го тя за ръката, оплескана с мастило в тон с нейната. — Утре вечер, да речем?

— Опасявам се, че напоследък не съм добра компания — той отдръпна дланта си и кимна рязко. — Моля за извинение. Вече се представих пред императора и смятам да се прибера у дома. Днес нямам сили за игрите.

Марсела примигна, когато Маркус Норбан излезе от императорската ложа, но реши да не се ядосва. Той се чувстваше

объркан, разбира се, по-късно щеше с радост да приеме рамо, на което да се облегне.

„Колко ще продължи?“, помисли си тя и се извърна към арената. Висок мъж, привел глава към Диана, препречваше гледката. Братовчедка ѝ, разбира се, привличаше мъжкото внимание с лекота, стига да поиска.

— ... чудя се защо дресьор на коне гостува в императорската ложа — тъкмо откровеничеше Диана.

— Защо не?

Гласът му звучеше дълбоко и равно, който и да беше той, и Марсела го огледа по-внимателно. Не приличаше на обичайните ухажори на Диана — висок, около трийсет и пет — четирийсетгодишен, с широки ръце и оловносива, въздълга и буйна коса. И най-вече с бричове.

— Нов обожател ли имаш, Диана? — прекъсна ги заинтригувано Марсела.

— Какво? О, не! — Диана махна нехайно към мъжа в панталони. — Това е Лин. Лин ап Карадок.

Марсела избухна в смях.

— Шегуваш ли се?

Диана примигна.

— Защо? Той отглежда коне.

Сивокосият мъж отпи безразлично от чашата си. Обикновена бира вместо вино, забеляза Марсела — и белег върху врата, оставен явно от копие или от стрела, и огърлица от кован бронз около шията в племенен стил.

— Лин ап Карадок? Искаш да кажеш Каратак?

— Баща ми — сви рамене той.

Долу на арената пуснаха дресиран леопард — първото зрелище.

— Помня, че съм виждала баща ти из града — каза Марсела.

Навремето всички домакини в Рим се надпреварваха да канят най-заклетия римски враг на трапезите си. Ставаше въпрос за Каратак — мъжа, обединил британските племена, повече от десетилетие отблъсквал доблестно римските войски и най-сетне заловен и доведен в Рим. За назидание го разведоха из римските улици, окован във вериги, а после императорът го помилва като награда за храбростта му

и му позволи да живее в града с оцелелите си роднини в разкош — под клетва, че няма да избяга, и под стража, за да не си го и помисля.

— С радост бих се запознала с него.

— Той почина миналата година, домина.

— Да, някой ми спомена. Съжалявам... Лин? Така ли ви беше името?

— Да.

Приличаше много на баща си, доколкото Марсела си го спомняше — същото спокойно, изсечено лице и плавни движения.

Диана все още изглеждаше объркана и Марсела се приведе да ѝ обясни шепнешком. Диана я изслуша и се втренчи в Лин.

— И ти ли си бил бунтовник?

— Така биха ме описали мнозина. Във всеки случай убивах римляни още преди да навърша твоите години.

Диана се усмихна широко. На арената пуснаха зайци, които заподскачаха във всички посоки, и леопардът ги догонваше един по един, стисваше ги леко с челюсти и ги донасяше на дресъора си.

— Когато се запознахме, името ти ми прозвуча познато. Бавачката ме плашеше, че ако съм непослушна, великият Каратак ще ме изяде.

— Така въздействаше татко на хората.

Марсела усети как връхчетата на пръстите ѝ запулсираха възбудено. Хрониката ѝ за император Клавдий съдържаше няколко реда за бунта в Британия, но всички факти беше събрала от книги. Де да можеше да чуе разказ от първа ръка... несъмнено синът на великия Каратак бе наблюдавал баща си отблизо, нищо чудно да е предвождал лично набези и битки.

— Колко интересно! Срещам легенда! — усмихна се Марсела. — Казвам се...

— Баща ми беше легенда — прекъсна я безизразно той. — Аз развъждам коне.

— Е — намеси се успокоително Диана. — Много добри коне.

Лин се засмя. Един претор докосна Диана по ръката от другата страна.

— Ще се обзаложите ли от мое име, домина Диана? Ще ми донесете късмет при следващия тур!

„Хайде, тръгвай!“, помисли си Марсела, докато опитоменият леопард напускаше арената. „Тъкмо ще се опитам да развържа езика на британеца.“ Един нов източник на сведения е по-приятно забавление дори от любовна афера. Диана обаче отблъсна претора и се обърна отново към Лин, отмятайки кичур коса зад ухото си.

— Не отговори на въпроса ми — напомни тя. — Защо си тук? На твоето място не бих седяла до римски императори, ако на младини съм се опитвала да отхвърля властта им.

— Нямам нищо против римските императори в Рим, домина — меко отвърна той. — Не харесвах римските императори в Британия. И съм тук, защото съм особняк. Не въздействам шокиращо на гостите като баща си, но съм единственият останал от семейството ми, а император Отон обича чудаци.

— Така нарича и мен — осведоми го Диана.

По арената се втурна подплашено стадо газели и запрепуска в панически кръгове. Четири лъва изскочиха с рев един по един от люка под пясъка.

— От кога живеете в Рим...? — Марсела се подвоуми как да назове бившия бунтовник — без фамилно име или титла и замени обръщението с приятелска усмивка.

— От осемнайсет години — лаконично отвърна той и погледна отново Диана. — Как са Анемоите? Жребците, които продадох на Червените.

— Спечелиха на Еквириите^[1]. Не гледа ли състезанието?

— Избягвам състезанията.

Газелите се щураха ужасено, а лъвовете ги събаряха една по една.

— Е, на Еквириите беше вълнуващо. Противните Сини се оттеглиха от надпреварата, но Анемоите ми надбягаха с лекота Зелените и Белите. Белите се опитаха да ги изпреварят изненадващо, но...

— Не му е интересно, Диана — предупреди я Марсела.

Твърде късно. Поднос с плодове вече се беше превърнал в арена, зряла ягода — в Червените, парченце сирене — в Белите, а чепка грозде — в Зелените. Британецът слушаше с неразгадаемо изражение, ала на Марсела ѝ се стори, че съзира искрица удивление в тъмните му очи. Е, Диана беше забавна по детински. „Но по-добре да го спася.“

— Значи вие ѝ продадохте онзи впряг? — усмихна се Марсела, старейки се да привлече погледа му. — Може би ще съжालявате. Сега говори само за тях.

— ... три дължини преднина на последната обиколка — продължаваше Диана.

— Обичам да говоря за коне — обясни Лин. — Какво друго да обсъжда стар варварин като мен?

— Като споменахте... — вметна бързо Марсела — аз съм нещо като любител историк и винаги търся истината. Ако ми осветлите гледната си точка за бунта на баща ви, ако узная действителните събития, ще отдам дължимото на репутацията му.

— ... Сега Червените са фаворити за състезанията на Цереалиите^[2] Ще смажем Сините! — завърши най-после Диана, пъкна победеното кубче сирене — тоест Белите — в устата си и се усмихна широко на Лин.

И последната газела падна мъртва на арената. Една лъвица разкъса хищно трупа ѝ, а черногривият мъжки зарева и заобикаля по пясъка. Отвори се нов люк и отряд бестиарии^[3] излезе с мрежи, тризъбци и малки лъкове. Раздалечиха се и тръгнаха към черногривия лъв с блеснали под слънчевите лъчи остриета.

— Може ли да поговорим някой ден? — настоя Марсела. — С огромен интерес ще чуя разказа ви.

Британецът примигна бавно и вместо отговор погледна пак към Диана.

— Защо харесвате толкова много състезанията, домина?

Диана подхвърли гроздово зърно във въздуха и го улови замислено с уста. На арената долу черногривият лъв падна, озъбил паст, повличайки със себе си единия от стрелците. Мъжът изкрещя; лапите бяха разкъсали корема му през гърба и тълпата нададе вой.

— Обичам скоростта — отвърна разсъдливо Диана; или поне с цялата разсъдливост, на която беше способна. — И опасността. Конете фучат с всички сили, а колесничарите жадуват победа. Не ти ли допада?

— Не. Изправял съм се срещу истински опасности.

Марсела пое дъх, за да го разпита за подробности, но Диана я изпревари.

— Аз не съм. Никой не ми позволява. Затова се утешавам да гледам. Но и аз бих жадувала за победи, ако умеех да управлявам колесница.

— Не е толкова трудно, колкото го изкарвате тук, в Рим. Умение да стискаш юздите, добър усет за време. Завиването е сложно, но се постига с практика.

— Наистина ли?

Диана вдигна ръка върху облегалката на стола и приведе глава към Лин, а Марсела почувства познатия гняв, че я загърбват. „Защо най-интересните мъже винаги разговарят с удоволствие с Диана — най-безинтересното момиче в Рим?“

— Отдавна сте в Рим — обърна се Марсела към британеца, пресмятайки бързо наум. Осемнайсет години в изгнание — едва ли е бил много по-голям от нея сега, когато са го довели в Рим, окован във вериги. — Доколко си спомняте Британия?

Лин я погледна хладно.

— Не съм толкова стар, та спомените ми да избледнеят, домина.

— Не казах, че не си я спомняте — уточни бързо тя. — Просто се питах дали често се връщате в мислите си там.

— Всеки ден.

Последните две лъвици застанаха хълбок до хълбок, озъбени и размахали лапи, но бестиариите ги нападнаха задружно и успяха да ги повалят. Скочиха върху падналите жилави тела, вдигнаха потни ръце да поздравят въодушевената тълпа, а император Отон се наведе наред и подхвърли шепа сребърни монети към арената.

— Мразя лова на животни — изкриви лице Диана.

— Биха се смело — отсъди Лин, докато бестиариите се оттегляха победоносно през Портата на живите, а прислужниците отнасяха мъртвите лъвове.

— Лъвовете или гладиаторите? — усмихна се Марсела.

— О, лъвовете...

— Способни ли са животните да проявяват смелост?

— Естествено — отговори бързо Диана.

— Но разбира ли лъвът смисъла на смелостта?

— Необходимо ли е да го разбира, за да го прояви? — възрази Лин ап Карадок.

— Брой ли се за смелост, когато си в безизходица?

— Да — отвърнаха в един глас Диана и британецът.

— Ти знаеш по-добре от мен, Диана — Марсела не устоя на изкушението да подкачи братовчедка си. — Все пак половината ти живот минава сред животни. Странно...

— Щом смяташ. — Диана отпи глътка вино, докато Портата на живите се отваряше отново с грохот и гладиаторите в пурпурни мантии излязоха за битката. — Аз просто не обичам да гледам как умират животни.

Лин наблюдаваше как гладиаторите смъкват мантиите и се разделят по двойки.

— А аз не обичам да гледам как умират хора, домина.

— О, наричай ме Диана! Всички ме наричат така.

— Британецо! — лъчезарният глас на император Отон надвика въодушевените възклицания в ложата. — Ела, впрегни варварския си опит в моя полза и ми избери кой боец да подкрепя! Изгубих последните два облога със Салвий и сега съм решен да го сразя.

— Разбира се, цезаре — Лин стана, поклони се учтиво и се облегна на парапета до императора. Марсела забеляза, че макар да е по-висок и по-широкоплещест, Отон го засенчва с ослепителното си присъствие.

Лин ап Карадок огледа набързо бойците на арената и посочи британец с щръкнала брада.

— Този!

— Той е два пъти по-дребен от останалите! Защо го предпочете?

— Винаги залагам на британци, цезаре.

— Колко сантиментално! — отбеляза Марсела.

Отон не я чу.

— Сто денария, Салвий! — извика и подхвърли надолу шепа монети.

Гладиаторите се нахвърлиха един срещу друг. Марсела сбърчи нос и извърна глава, преди да пролеят кръв, но синът на великия Каратак наблюдаваше съсредоточено, впил пръсти в парапета. Очите му следяха неотклонно бойците върху пясъка. Диана застана до него, стиснала чаша с вино.

— Нали не обичаш да гледаш как умират хора?

— Не обичам — отвърна той, без да отлепя очи от брадатия британец, който отскачаше насам-натам пред тризъбеца на пъргав

грък. — Но умея.

Гъркът се пресегна чевръсто и събори британеца; онзи се затърчи в бавна агония със забито в гърдите острие. Императорът се обърна тъжно към Лин.

— Лош избор.

— Не казах, че изборът е добър, цезаре — уточни Лин. — Казах, че винаги залагам на британци.

Искриците просветнаха отново в очите на Отон — искриците, които винаги припомнях на Марсела непоколебимостта, скрита зад обаянието. Непоколебимостта, извършила успешен преврат с цената на смъртта на десетки съперници... В крайна сметка обаче Отон реши да се засмее и подхвърли монета на Лин.

— Добър отговор.

Британецът стрелна ръка и перна с опакото на дланта си монетата, която отскочи от парапета и се приземи на арената. Един гладиатор се втурна и я изрови от пясъка, а Лин му отдаде чест.

— Сигурно в родината ви няма гладиатори — намеси се Марсела. — Ще ми разкажете ли...

— Не — срыза я Лин ап Карадок. — Не обсъждам онези дни, домина. С никого.

— Не те виня — намеси се Диана. — Виж слоновете! Мисля, че те само танцуват и не ги убиват.

Тя подаде разсеяно чашата си с вино на Лин. Също така небрежно той отпи глътка и ѝ я върна. Ревностните обожатели на Диана измериха британеца с омерзени погледи и Марсела усети как собствените ѝ устни се присвиват в горчива линия. „Опитвам се да завържа интелектуален разговор с някого само за да се информирам, но Диана отново обсебва цялото внимание. Ако тя му беше хвърлила око, Маркус Норбан за нищо на света нямаше да си тръгне толкова бързо.“

Не след дълго императорът обяви края на игрите и — бляскав бог сред свита простосмъртни — поведе шествието към двореца. Преторът с влажни длани се спусна към Диана.

— Скъпа девойко, надявам се да приемете благосклонно предложението ми. Кога бих могъл да разговарям с баща ви?

Протестите на Диана погалиха слуха на Марсела. Обърна се да привлече вниманието на Лин ап Карадок, докато преторът е окупирал

Диана, но британецът вече си беше взел мантията, възползвайки се от възможността да излезне безследно сред тълпата от гости.

Лолия в сияйната сребриста рокля си проправи път през множеството и улови Марсела за ръката.

— Този път, скъпа, аз нося новини! — Усмиваше се, очевидно забравила как се спречкаха, докато мереха рокли. — Качи се в моята носилка да те поизмъча малко.

— Какви новини?

Настаниха се в носилката на Лолия — по-голяма и по-пищна сега, защото се беше сродила с императорското семейство.

— За съпруга ти — оповести Лолия, когато носилката се люшна нагоре и носачите поеха по улицата.

Марсела неволно си спомни как последния път, когато дележа една носилка, тълпата ги събори и се наложи да се спасяват с бягство.

— Чух как военачалниците на императора поздравяват Луций. Отон му предложи пост в града, но той предпочете да участва във военния поход.

— Като какъв? — изсумтя Марсела. — Платен търтей?

— Като наблюдател на битката — Лолия махна неопределено с ръка, а носилката им се сля с бавното шествие, пълзящо към двореца. — Ще разнася съобщения и прочее. Каквото там правят наблюдателите на бойното поле.

— Доколкото познавам Луций, не е свързано с мръсната работа.

— Поне ще ти се махне от главата, нали? Не се ли радваш?

— Предполагам... — Наблюдател на битката... „На мен ми подхожда повече, отколкото на Луций.“

Наблюдателността на съпруга ѝ се изостряше само когато изникнеше възможност за израстване в кариерата.

— Слава на боговете, че войната е мъжко занятие — потрепери Лолия, когато най-после свалиха носилката им пред мраморните стъпала, отвеждащи към градините пред Златния дом. Лампите сияеха сякаш са златни мехурчета и робите вече се стичаха навън, понесли кани с розова вода за краката на гостите.

— Кал, легионери, опасности...

— И възможност да наблюдаваш историята — замислено добави Марсела. — Сблъсък между император и узурпатор, армии, решаващи съдбата на Рим... Чудесно би било да го видиш с очите си.

— Чудесно? — възкликна удивено Лолия. — Ще умират хора, хиляди и от двата лагера. Ще бъде ужасно!

— Поне ще е истинско. — Обзета от неочаквано раздражение, Марсела огледа бижутата на Лолия, напудрената ѝ кожа, чашата с вино в ръката ѝ. — Някои предпочитат действителния живот пред пиршествата и виното.

— Аз не се посвених да си изцапам ръцете и да помогна на плебеите по време на наводнението — отсече рязко Лолия.

— Да, намери си повод да се измъкнеш от съпруга си и да останеш няколко часа насаме с домашния си любимец Тракс. Похвално, Лолия!

— Той не ми е домашен любимец!

Лолия издърпа ръка от дланта на Марсела и закрачи напред към залата за увеселения. Марсела не усети порив да я извика. Напоследък я доядваше само при вида на братовчедките ѝ. Дори на сестра ѝ — ето я и нея, нацупена, наполовина скрита зад една колона. Не може ли поне да се опита да се усмихне?

Марсела взе чаша вино от най-близкия роб, стараяйки се да заглуши горчивината. Нощта беше прекрасна все пак. Заобикаляше я обичайната екзотична свита на император Отон — сенатори, претори, консули и техните съпруги редом с актриси, астролози, колесничари, куртизанки, дори един-двама гладиатори, прославили се в днешните игри. Твърде много гости за официална вечеря и множеството се разпиля из градините, където позлатени мангали пропъждаха хладината на ранната пролет и полуголи роби в златни роби кръжаха с чаши затоплено вино и подноси с лакомства.

— Всички императорски тържества са еднакви — прозвуча ненадейно гласът на Диана зад гърба на Марсела. — Забелязала ли си?

— Красиво е.

— Да, но винаги е еднакво — Диана прокара длан по муцуната на мраморен кон, масивен и изящно изваян над жасминова леха. — Храната е вкусна, виното — скъпо, гостите — красиви, а разговорите — остроумни.

— Не всички са красиви — Марсела изгледа набит сенатор в къса бродирана туника — мода, наложена от Отон, но пагубна за по-възрастните. — И не всички са остроумни — добави тя, дочула края на особено измъчена епиграма.

— Какъв е смисълът тогава?

Диана се обърна към статуята на коня и се покатери пъргаво върху нея. Седна странично върху мраморния гръб. Хладният вечерен бриз подхвана ефирната ѝ бяла рокля и разголи коленете ѝ, но тя продължи да размахва крака, пренебрегвайки втренчените погледи.

— Диана — тросна се Марсела. — Слизай от там. Винаги ли трябва да си център на вниманието?

— Все ми е едно. — Диана се приведе да вземе чаша вино от императорски роб, твърде изискан да покаже изненада. — Правя каквото си искам.

— Колко мило от твоя страна.

— Диана! — просъска Тулия, втурнала се към тях с подскачащи къдрици. — Слизай от там! Не виждаш ли как те зяпат!

— Нека зяпат — ухили се Диана.

— Разгалваш крака на публично място като робиня... Що за идея?

Диана се пресегна, изхлузи сандалите си със златни каишки и ги повеси през мраморното ухо на коня.

— Върви си — посъветва тя Тулия — или ще съблека всичко.

— О, домина! — възкликна подпийнал трибун и обгърна Тулия през рамо. — Не си отивайте!

Гостите наоколо подеха думите му в пиянски хор.

— Гай! — Тулия отблъсна трибуна и гневно се отдалечи.

Диана се облегна на мраморния конски врат и вдигна лице към звездите.

— Пожела ли си нещо? — не се сдържа да попита Марсела.

Необузdana девойка върху статуя — толкова красиво! „Толкова красива, че всичко ѝ се разминава безнаказано.“

— Пожелах си промяна.

— Промяната настъпи. Щом Пизон и Галба умряха, светът се килна. Не го ли усети?

— Животът на Корнелия се промени може би — сви рамене Диана, вперила очи в небето. — И на Лолия. Но не и моят.

— Тогава го промени — подхвърли ѝ Марсела през рамо и се отдалечи. — Ти поне можеш.

И нейният живот не беше променен, но той и без това никога не се променяше. „Независимо колко се старая.“

— Чух, че Луций ще придружи армията на север като наблюдател! — стисна я Корнелия за ръката. — Вярно ли е?

— Да — сви рамене Марсела. — И недей да ми се сърдиш, задето Луций работи за Отон. Знаеш, че би се съюзил с всеки, готов да му предложи по-висок пост.

Корнелия сякаш не я чу.

— Излага се на опасност. Не се ли тревожиш?

— О, едва ли ще е толкова опасно. Луций не поема рискове за нищо на света. Освен това Отон няма да бие много път, защото Вителий напредна далеч на юг. Двете армии ще се срещнат някъде на север, ще последва битка и толкоз. Отон тръгва с осем хиляди войници. Предполагам, че ще спечели.

— Толкова много? — Гласът на Корнелия прозвуча остро. — Не знаех.

— Това е Несий! — заяви Домициан. Сляп за намръщените лица на Корнелия и Марсела, той дръпна пред тях закръгления млад астролог в роба, осяяна с лъскави символи. — Препоръчах го на императорския иконом, когато императорът търсеше астролози, за да предсказват бъдещето на гостите му. Несий, моята Марсела не вярва, че никога не грешиш! Кажй какво й готви съдбата, за да я убедиш...

Младият астролог имаше пъргави светли очи и отработена професионална усмивка — усмивка, която потрепна за миг, когато се приведе над ръцете на Корнелия и Марсела.

— О, добри ми домини. За мен е чест да тълкувам такива прекрасни длани. — За радост на Марсела последва известно загадъчно мърморене. — Домина Марсела, гответе се за дълго пътуване. Много скоро при това... Домина Корнелия... — продължи Несий, поемайки неохотно подадената длан. — Сърцето ви е разбито, но не се безпокойте! Идва мъж, който ще облекчи раните. Много скоро. А сега ме извинете. Фортуна ме зове другаде.

Очите му се спряха за миг върху Корнелия и Марсела, после той изчезна припряно в тълпата.

— Виждаш ли? — усмихна се Марсела на Домициан. — Шарлатаните веднага разпознават циници като мен. „Дълго пътуване.“ Не успя ли да измисли нещо по-оригинално?

— Несий не е шарлатанин! Каза, че ще стана велик генерал и принц на Рим и...

— Десетки пъти са гадали бъдещето ми — намеси се Корнелия горчиво. — И никой не спомена, че ще овдовея. А сега трябва да ликувам, защото ще срещна незнаен мъж?

— Ако беше вдовица, щях да те поискам за жена. — Пръстите на Домициан се впиха жадно в ръката на Марсела, а Корнелия поклати замаяно глава и се отдалечи. — И да си само моя.

— Едва ли ще успееш да ме вместиш в люлката си — пошегува се Марсела.

— Не съм дете! — ядоса се той. — Не ми се подигравай!

Падна мрак, а виното продължаваше да се лее. Под съвършено оформените корони на дърветата грейнаха нови златни глобуси. Отон събираше всички погледи — ярко слънце, заобиколено от бледи луни. Несий тълкуваше длан след длан за радост на закръглените матрони с белосани лица. Лолия следваше надлежно новия си съпруг, а Диана се издигаше над всички върху мраморния си кон — като богиня в лунна колесница на небесния свод. Гай се опита да я нахока, ала точно в този момент трупа акробати заподскача на фона на барабанен ритъм и Диана сви длан като фуния около ухото си, преструвайки се, че не го чува. Той се отдалечи с въздишка.

— Винаги наблюдаваш всички — сбърчи чело Домициан.

— Това умея — отвърна Марсела.

Корнелия се беше върнала до колоната си — с изопнато, гневно лице, цялата в черно — и въртеше сковано гривната от злато и абанос около китката си. Един преторианец поизправи рамене и приближи до нея — центурион Друсус Денсус, очевидно оздравял, въпреки че все още изглеждаше изтерзан. Каза нещо на Корнелия или поне опита, но тя го загърби и се отдалечи. „Значи Отон е върнал галантния центурион на служба“, помисли си Марсела. „Добре е, че понякога възнаграждават предаността.“

— Центурионе! — извика му сърдечно тя, когато мина, накуцвайки, край нея. — Радвам се, че си се възстановил от раните.

Той я погледна объркано.

— Съжалявам, домина... Познавам ли ви?

— Спаси ми живота.

Той я изгледа неразбиращо. Марсела го бе посетила да му благодари, но тогава той лежеше сънено върху леглото, унесен от маковата отвара, и явно не я помнеше.

— Аз съм Корнелия Секунда — впусна се в обяснения тя, а Домициан се намръщи ревниво, че заговаря друг красив мъж. — Сестрата на домина Корнелия. Ние сме четири — ти ни спаси пред храма на Веста. Братовчедка ми Лолия е ей там, а Диана е онази върху статуята.

Лицето му се проясни.

— Помня домина Диана... косата й... — той посочи къдриците от бяло злато, които се бяха изплъзнали от златните гребени и се спускаха по мраморната грива на коня. — Само че тогава беше окървавена.

„Помни Диана, разбира се.“ За кой ли път Марсела потисна обзелото я раздражение.

— Върна ли се вече на служба? — попита тя, забелязала колко сковано се покланя.

Носеше червено-златното преторианско снаряжение — твърде протоколно за увеселение.

— Не, гостенин съм.

— От кога гостите носят оръжие? — вметна Домициан.

— Така разбират какъв съм — Денсус кимна над чашата си с вино към пъстрата тълпа около Отон. — Сложи ли си туника и парфюм, ми се подиграват, че се опитвам да им подражавам. Със снаряжението съм в безопасност.

Значи центурионът също се числеше към особняците на Отон. „Бивш бунтовник, който развъжда коне, и единственият верен воин в Рим“, помисли си Марсела. „Превърнати в зрелища на императорските пиршества.“

— Ще участваш ли в похода срещу Вителий?

— Да. После... — той сви широките си рамене. — Може би ще се оттегля от преторианската стража.

— Защо? Нямах причини да се срамуваш.

— Провалих се, домина. Сестра ви Корнелия... ми го заяви ясно.

— Империята се нуждае от хора като теб.

— Безсмислено е. Всичките ми другари станаха предатели заради парите на Отон. Не го виня, че ги подкупи, но те не биваше да се продават. А сега ме канят да играем зарове, да ходим заедно на баня и да гоним фустите по кръчмите. Все едно нищо не се е случило.

Пресуши чашата с вино. „Не е първият пиян тази нощ“, отбеляза си наум Марсела. Погледна я, без да я вижда, и в очите му просветнаха сълзи.

— Богове, каква бъркотия! — възкликна той.

— Наистина — съгласи се Марсела.

— Върви си! — отпрати го грубо Домициан. — Тя не разговаря с пияници.

Денсус се отдалечи нестабилно.

— Защо го направи? — попита Марсела.

— Защо разговаряше с него? Той е най-обикновен войник!

— Но ми спаси живота.

— И аз щях да те спася, ако бях там — промърмори Домициан.

„Кулминацията на вечерта ми“, рече си Марсела, „флирт с осемнайсетгодишно момче.“

Погледна неволно към Лолия, която се смееше с приятелите си; Диана клатеше крака върху гърба на мраморния си кон; Корнелия излъчваше непоклатимо достойнство до колоната си и се взираше ледено в поддръжник на Отон, опитал се да я заговори. „Винаги им прощават всичко. И на трите. Но не и на мен.“

— Невидимата Марсела — изрече гласно.

Нито привилегирована съпруга като Лолия, нито глезена дъщеря като Диана, нито дори скръбна вдовица като Корнелия — само нежелана съпруга, прехранваща се от подаянията на брат си. Положението щеше да е различно, естествено, ако беше красива като Диана или богата като Лолия, или отдадена на мъката си като Корнелия — богатството, красотата и скръбта винаги предизвикват снизхождение. „Но ако аз започна да спя с роби, да замерям вратата с вази или да се катеря по статуи, ще ме опекаат жива.“

— Какво разгневено лице! — развеселено отбеляза император Отон, когато Марсела се поклони пред него. — Не идваш да ме кориш за поста на съпруга си, нали? Предложих му да остане в града...

— И той отказа — Марсела се изправи и погледна императора в очите. — Тоест, цезаре, все още ми дължите услуга?

[1] Еквирии — конни състезания на 27 март в чест на бог Марс.
— Б.пр. ↑

[2] Цереалии — празници и игри от 12 до 20 април в чест на богинята на плодородието и земеделието Церера. — Б.пр. ↑

[3] Бестиарии — специално обучени стрелци да се бият с диви зверове. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕСЕТА

Най-трудната част от любовната афера е да се измъкнеш от къщи. Корнелия го беше чувала неведнъж от римските съпруги с по-нисше потекло. Някои наемаха носилки, за да стигнат по мъчително заобиколни алеи до мястото на тайната среща, други заемаха дрехи на робите си, за да излязат незабелязано, трети наемаха стаи в бордеи, четвърти харчеха цели състояния, за да подкупват прислужниците си да мълчат.

А всъщност се оказва много лесно.

— Отивам в банята — обяви Корнелия следобед.

Най-близката баня се намиреше на пресечка от къщата — в хубав ден се стигаше пеш — и никой не я изгледа подозрително, когато вместо носилка, взе само една робиня да я придружи. Нареди на прислужницата да я чака, влезе през входа на банята, прекоси аподитериума, където се разсъбличаха дузина бърбиви жени, и веднага излезе през задната врата. Измина бързо още четири пресечки, почука веднъж по страничната порта на елегантна къща и веднага ѝ отвори.

— Моя скъпа Корнелия!

Мъж с широка сенаторска лента върху тогата си стана и улови ръцете ѝ — малкият брат на провъзгласения за император от легионите в Германия Вителий, който сега напредваше на юг с армията си.

— Толкова се радвам да ви видя отново. Позволете да ви представя...

Половин дузина мъже в овалната библиотека закимаха, но никой нито стана, нито ѝ предложи вино и Корнелия седна, без да сваля мантията си. Все пак не ставаше дума за приятелско събиране. Нито за любовна среща.

Ставаше дума за война.

— Отон е назначил и Марий Целсий за генерал — събщи отсечено Корнелия. — Изпратил е вест и до дунавските легиони, но те едва ли ще успеят да го подкрепят навреме. — Разказа им всички подробности, които с нехайни въпроси бе научила от Марсела.

Сестра ѝ се оказа източник на безценна информация. Тя притежаваше неоспорим талант да сглобява цялостна картината от дочути откъслечни слухове. Марсела, разбира се, се интересуваше от цялата картина, за да я опише в свитъците и хрониките си, но същевременно с радост обсъждаше с Корнелия всичко — от числеността на Отоновата войска до недостатъците на генералите и съперничествата помежду им.

— Отон възнамерява да предприеме и морска експедиция — добави друг сенатор. — Но не знаем къде. Ако разберем...

Още подробности. Корнелия попиваше всяка дума и кимаше бавно. Тези дни крайниците ѝ тежаха като мрамор — статуя, преобразена наполовина в жива плът. Като легендата за Галатея — статуята, съживена от любовта на скулптора. Попитал ли беше някой Галатея дали иска да е жива, да крачи, бавна като мрамор и озадачена, сред забързания свят?

„Бъди мрамор. Бъди камък.“ Така е далеч по-лесно.

— Войската на брат ми прекоси Алпите в две колони — съобщи братът на Вителий. — Напредва бързо.

— Отон също няма да се бави — прекъсна го Корнелия. — Искате да пресрещне Вителий северно от Плацентия.

— Сигурно ли е?

— Научих го от братовчедка ми Корнелия Терция, която се омъжи за брата на Отон.

— Благодаря, домина Корнелия. Чуete ли още нещо...

Кимна му отсечено. Чуваше много и сега знаеше как да наостря слух. Край на скръбта, край на опитите да отиде при Пизон в подземния свят. Откри далеч по-добър начин да му помогне — откри го в нощта на Отоновия банкет след игрите, когато Марсела спомена за плановете на войската да потегли на север. Информация. Информация за Отоновата армия, за заповедите, които дава на генералите си, кога ще потегли на поход, как ще му доставят припаси, какви са условията по пътищата...

Корнелия познаваше отдавна брата на Вителий — приятел на Пизон и гост на трапезата им понякога.

— Поддържаш ли връзка с брат си? — попита го тя дръзко, пристъпвайки в просторното му антре.

В очите му просветна предпазливост.

— Не, разбира се, скъпа домина Корнелия. Аз съм верен поданик на император Отон...

— Ако не си, ще ти предоставям сведения.

— О!

Той, естествено, поддържаше връзка с брат си заедно с половин дузина римски благородници, преценили, че благосъстоянието им ще бъде в безопасност по-скоро при император Вителий, отколкото при Отон...

И неколцина като Корнелия, които просто искаха главата на Отон, започнаха да си разменят по няколко припрени думи и приключваха. Никога не се срещаха два пъти в една и съща къща и никога не се бавеха. Братът на Вителий се ръкува за сбогом с всичките си потайни гости.

— Домина Корнелия, приносът ви е неоценим. Дори само новината за маршрута на войската — стисна пръстите ѝ. — Брат ми ще се погрижи да отмъсти за съпруга ви и да ви възнагради. Ще ви уреди прекрасен брак с някой от поддръжниците си...

— Не искам друг съпруг — отдръпна ръка тя. — Искам Отон да умре.

Корнелия се върна в банята, съблече се набързо и влезе в калдариума — залата с гореща вода. Въздухът тегнеше горещ и запарен. Неколцина жени лежаха върху мраморните пейки, без да спират да обсъждат вяло непокорните си деца и крадливите си роби, докато слугините обтриваха телата им. Корнелия остана колкото да се запоти лицето ѝ и излезе. Натопи припряно косата си в басейна и се върна у дома навреме за вечеря с влажни коси и поруменели от парата скули. Дори зорката Тулия не я погледна подозрително.

„Бих могла да преспя с половин Рим“, помисли си Корнелия, застинала като статуя до масата, „и роднините ми щяха да разберат последни. Глупци!“

Слушаше внимателно и когато Марсела спомена, че на другия ден ще ходи на Марсово поле, Корнелия се окопоти и пожела да я придружи. Скрита в спалнята си, не би могла да събере кой знае колко сведения.

— Радвам се, че започна да излизаш — потупа я Гай по ръката.

Неочакваната ѝ жертвоготовност предизвика любопитство само у Марсела.

— Някой трябва да те придружава, както си му редът — с усилие придаде строгост на гласа си Корнелия. — Съпругът ти е в града. Не бива да обикаляш улиците сама като актриса.

— Колко мило, че се застъпваш за благоприличието — намеси се Тулия. — Защо не разубедиш сестра си да се откаже от налудничавата идея да потегли с войската на север?

Тази новина ги връхлетя като буря — Марсела някак си бе придумала императора да ѝ позволи да придружава армията.

— Луций е бесен — изкикоти се Марсела в ухото на Корнелия. — Но е безпомощен. Обещах на Отон да напиша ярка хроника за величавата му победа. Той остана доволен и ми разреши да отпътувам, независимо колко змии и гущери ще избълва Луций.

Семейството жужеше като разбунен кошер, но и те се оказаха безпомощни. Корнелия не се съмняваше, че Марсела го е предвидила.

— Не се опитвай да ме разубеждаваш — предупреди я Марсела, когато пристигнаха на Марсово поле.

— За нищо на света — усмихна се Корнелия и я улови за ръката, както се разхождаха в добрите стари времена.

Сега Марсела поглъщаше жадно всичко за похода и се превръщаше в неизчерпаем източник на сведения. Лолия можеше да ѝ бъде още по-полезна в ролята си на съпруга на Отоновия брат, но разсъдъкът на братовчедка им беше същинско решето. Задържаше единствено информацията кой сенатор организира следващия банкет и чия преторска съпруга си има таен любовник. Маршрутите на войските и подробностите за обоза се стичаха през ума ѝ като вода. Марсела обаче запомняше всичко.

Говореше за армията, за трудностите при доставките на припаси, за желанието на мнозина от антуража на Отон да ги придружават бръснарите и слугите им и да си носят собствената сребърна посуда. Корнелия задаваше съществени въпроси и складираше наум отговорите. Около тях на Марсово поле цареше оживление — групички наперени претори, млади трибуни, подкарали с бясна скорост колесниците си, кикотеци се момичета, вперили дръзки погледи във войниците. Небето беше прибулено от сиви облаци, подухваше остър вятър и развяваше мантиите на всички във въздуха, но нищо не помрачаваше възторжената празнична атмосфера.

— Домина Корнелия! — долетя дрезгав глас иззад тях и Корнелия се обърна.

От пищна позлатена носилка с небесносини завеси се приведе мъж и помахаша с ръка, натежала от гривни. Прокул — новият преториански префект и генерал на Отон.

Този път усмивката ѝ разцъфна без усилия.

— Префекте! — Протегна му топло длан. — Поздравления за новия ви ранг!

— Прокул, домина Корнелия, наричайте ме Прокул. И благодаря. Вино?

Корнелия прие чаша. Марсела спря, вдигнала учудено вежди, но друг познат я извика и Корнелия я отпрати с махване. Префектът наля чаша и за себе си, оплисквайки роба, който държеше каната.

— Отдавна не съм ви виждал на Марсово поле, мадам Корнелия.

— Армията ще потегли всеки момент и всички са тук. — Тя отпи от виното. — Кажете ми кога тръгвате вие!

— О, след два дни. Или три. — По брадичката му се стече вино. — Вече два пъти отлагахме. Фортуна знае дали ще се подготвим навреме. Легионите на север се бавят и не виждам защо да прибързваме, след като те ще закъснеят.

— Ще закъснеят? — Отново се усмихна. — Колко?

— Достатъчно. Седни до мен.

Той потупа възглавничките в носилката. Корнелия сви крака, сякаш гази през блато.

— Е, сигурно само преторианците са достатъчни да сразят Вителий? — пробва тя безизкусния подход на Лолия.

— Разбира се! — изпъчи се той. — Вителий е дебел пияница... Пирува по четири пъти дневно, чудно как не се е пръснал от ядене. Момчетата ми ще го направят на пух и прах.

„Момчетата ти убиха съпруга ми.“ Този глупак, разбира се, беше твърде пиян да си спомни.

— Отдавна ти се възхищавам — усмихна ѝ се лениво с присвити очи. — Искаш ли да изпратиш стилно един войник на бойното поле?

Корнелия успя да се усмихне и му позволи да я издърпа по-навътре в носилката.

— А морските сили на императора? — прошепна тя. — Ще наклонят ли везните?

— Разбира се — той впи устни в сгъвката на лакътя ѝ и спусна завесите. — Императорът иска да атакува Нарбонензис.

— Нарбонензис? — Корнелия съумя да не отскочи назад, когато устните му си запроправяха път нагоре по ръката ѝ и стигнаха до врата. Светлината се процеждаше мъглива и водниста през копринените завеси. „Дали наистина не съм в подводен свят?“

— Нима? Кога?

— Юпитер знае! Дай ми целувчица...

Корнелия извърна лице и устните му засмукаха врата, вместо устата ѝ.

— Защо Нарбонензис? — попита тя и го погали по тила.

— За да всее смут в Галия, естествено. Да забави армията на Вителий, която се движи на юг. Смъкни се по-надолу...

С усилие на волята тя се застави да лежи неподвижно, докато той смучеше врата ѝ и издишваше винени изпарения в ухото ѝ. Отдръпна се със звънлив смях, когато ръката му се заигра с гърдите ѝ.

— Не тук... сестра ми ще ме търси.

— Ще дойдеш в театъра тази вечер, нали? Да си уредим среща после в Градините на Азиатик? — Прокул се плъсна по гръб, стисна ръката ѝ и я плъзна нагоре по бедрото си под туниката. — Не би ме изпратила на смърт без подобаващо сбогуване, нали?

— Ще видим — Корнелия му се усмихна възможно най-обнадеждаващо, въпреки че в гърлото ѝ се надигна жлъчка, и отдръпна длан, преди да докосне... каквото и да било. „Мрамор. Бъди мрамор.“ — Вдовица в моето положение... Разбирате...

— Естествено, естествено. Центурионе! — Прокул промуши ръка през завесите и щракна с пръсти. — Изпрати тази дама до дома ѝ.

Сините завеси се разтвориха. Корнелия срещна кестенявите очи на центурион Друсус Денсус и тутакси извърна поглед.

— Да, префекте! — отдаде сковано чест центурионът.

Префектът махна разсеяно с ръка и нареди да му долеят още вино. Друсус Денсус протегна десница да помогне на Корнелия да слезе от носилката и горчилката отново се надигна в гърлото ѝ.

— Марсела! — извика тя, но Марсела наблюдаваше съсредоточено строевата подготовка на преторианците. Несъмнено си водеше записки за следващата си противна хроника. — Марсела, да се прибираме у дома!

— Ти върви — разсеяно ѝ извика тя, а вятърът развя светлокафявата ѝ коса. — Аз ще дойда след малко.

Корнелия се усмихна сдържано на Денсус. Възможно най-сдържано, разбира се.

— Не е необходимо да ме придружаваш, центурионе.

— Изпълнявам заповед на префекта, домина. Улиците гъмжат от войници. Не е безопасно. — Той махна с ръка за носилка, но Марсово поле вече гъмжеше от носилки, все заети, разбира се. — Ще стигнем по-бързо пеша.

— Както кажеш.

— Вие... — заковал поглед над главата ѝ, той безмълвно посочи към рамото ѝ.

Корнелия сведе очи и забеля за, че брошката на черната ѝ роба се е смъкнала, разгалвайки червен белег от пиявичестата уста на префекта. Дръпна нагоре черния вълнен плат и усети как гърдите ѝ все още са неприятно изтръпнали от грубите ръце на префекта. „Струва си“, напомни си тя. „Всяка информация, която ще ни помогне да сразим Отон, е безценна.“

Центурионът ѝ проправи път през Марсово поле към по-тихата улица отвъд парадната арена. Тази сутрин пак валя, затова навсякъде се бяха образували кални езерца. Корнелия се надяваше центурионът да изостане, но той вървеше редом до нея с развяна червена мантия.

— Иде още дъжд — вдигна той глава към небето, когато навлязоха във Форум Романум. На запад се скупчваха буреносни облаци, черни като въглени. — Небесата са разгневени.

— Центурионе — рязко го прекъсна Корнелия. — Дълга ти извинение.

Лицето му се изопна.

— Отношенията ви с префект Прокул не ме интересуват, домина.

— Наистина! — Тя спря пред колоните на базилика Емилия. — Как се осмеляваш? Нямах това предвид.

— Домина, аз...

Край тях изтрополи каруца и каруцарят наруга мулетата. Колелата вдигнаха кални фонтани и двамата отскочиха встрани. От устата на Денсус излетяха няколко войнишки ругатни, преди да се усети.

— Съжалявам, домина.

— Няма нищо.

Тя бръсна една кална пръска от ръкава си. Продължиха през Форум Романум покрай базиликата. Две проститутки с шафранени перуки и в тъмни роби заподвикваха насмешливо на Денсус, но замълчаха под свирепия му поглед.

— Дълга ти извинение за думите, които изрекох, когато беше болен. — Корнелия не отлепяше очи от улицата пред тях. — Не биваше да ти крещя. И не биваше да те отбягвам на увеселението в Златния дом, когато се опита да ме заговориш. Сгреших.

— Не успях да защитя съпруга ви!

— Не си виновен.

Корнелия усети как лицето ѝ поаленява при спомена какво му наговори тогава. Държа се истерично, истерично и срамно като плебейка. От това се срамуваше повече, отколкото ако той беше видял как я опипва онзи пиян простак, наричащ се префект. Имаше оправдание, макар Денсус да не го знаеше. Ала не беше оправдано, потомък на рода Корнелий да се държи като плебей.

— Не е необходимо да се извинявате, домина.

— Тогава да не го споменаваме повече.

Продължиха мълчаливо напред. Центурионът ѝ протегна ръка за помощ да прескочи широка канавка. Корнелия я пусна бързо. Призляваше ѝ от червената му мантия и от шлема с пера. Все още ѝ се повдигаше при вида на преторианските стражи.

„Но за това не е виновен той.“

Думите обаче не значеха нищо. Дължеше му извинение, ала не беше искрена.

— Възстанови ли се от раните? — Гласът ѝ прозвуча сърдечно, но официално.

— Да, домина.

— Радвам се, че императорът те е възнаградил за предаността.

Пренебрегна протегнатата му ръка и прескочи сама прелялата канавка.

— По-добре да не беше го правил.

— Не разбирам?

— Преторианската стража не струва много напоследък — кратко отвърна той. — Знаете ли какви са задълженията ми, домина? Водя жени при префект Прокул.

Корнелия се изчерви. Намираха се в подножието на Палатинския хълм — оставаха само няколко пресечки.

— Той е лош човек — обади се Денсус. — Надявам се, че знаете.

Корнелия ускори ход. Няколко пресечки не беше достатъчно близо.

— Ще ти бъда благодарна, ако не...

— Ще бъда искрен, домина — той се обърна към нея със стиснати челюсти. — Сигурно се опитвате да защитите семейството си. Или си търсите нов съпруг. Може би сте самотна. Не ми влиза в работата.

— Наистина! — прекъсна го гневно Корнелия, но гласът на центуриона, кален в строеви подготовки, я надвика.

— Префект Прокул приема нова жена всяка нощ. И проститутки, и благороднички.

Корнелия стисна зъби, за да възпре горчилката, напиреща в устата ѝ. Още усещаше грубите устни на префекта върху врата си.

— Сутрин не помни имената им, мадам, каквото и да им обещава нощем — продължаваше упорито Денсус. — И никога не пожелава някоя втори път, независимо колко го умоляват. Смее се и ги нарича „нагли кучки“, ще ме прощавате, и поръчва други.

„Не!“ Горчилката се надигна като вълна. „Не! Бъди мрамор!“

— Каквото и да целите — сигурност, компания или социално положение, — намерете си по-добър мъж. И на собствената си сестра бих казал същото. Оpozнах сенатор Пизон добре и смятам, че и той би искал да ви предупредя...

Името му го отключи — името на съпруга ѝ и белезите от другия мъж върху врата ѝ. Корнелия се преви и повърна в канавката. Повръщаше отново и отново, впила пръсти в гърлото си. Олюля се и Денсус я докосна по рамото.

— Домина...

— Не! Стига си повтарял колко съжеляваш!

Корнелия отблъсна ръката му и си избърса устата. Чувстваше се омерзена и унижена, разтреперана и непотребна. Раздробени парчета мрамор, които не успява да сглоби. „Не ме съди“, прошепна несвързано на Пизон, „не ме съди. Правя го за теб.“ Но не можеше да го обясни на този обикновен войник. „Нямаш право да говориш от името на съпруга ми, Денсус.“

— От тук ще се прибера сама. — Корнелия изопна рамене и непоколебимите кестеняви очи се изравниха с нейните. — Сбогом, центурионе.

Обърна се и заизкачва тежко павирания склон покрай имението с груби колони от син мрамор към изискания дом на семейство Корнелий, който напусна като младоженка и където се върна вече вдовица. „Правя го за теб, Пизон.“ Вдъхна дълбоко студения въздух и крайниците ѝ отново натежаха. Галатейя наопаки — разтреперана плът, превърнала се с усилие на волята в студен мрамор.

Обърна се само веднъж пред портата на къщата, когато робите я отвориха, и видя Денсус в подножието на хълма. Чакаше да се увери, че ще се прибере у дома невредима. Загрижеността му не означаваше нищо. Нищичко.

Корнелия огледа лекъосаната си роба и вдигна очи към иконома.

— Произшествие с канавка — поясни тя. — Съобщете на домина Тулия, че веднага отивам в банята.

Братът на Вителий щеше да се зарадва на последните новини, които научи от префекта.

— Закъсня — поздрави Лин ап Карадок.

— Каза по пладне — примигна Диана.

— По пладне вчера.

— Вчера валеше.

— Колесничарите не се боят от дъжда.

— Да. Съжалявам.

Идваше всеки ден, учейки се да благославя дъжда, който отново се изливаше над Рим. Небесата се разтвориха, макар и по-милостиво отпреди, и баща ѝ се затваряше в ателието по цели дни, заобиколен от длета и мраморни късове, а всички останали бяха твърде заети да следят кога тръгва и кога се прибира Диана. Императорът замина с армията си и с Марсела; Тулия се вайкаше от калта по подовете ѝ; Корнелия пишеше писма от сутрин до вечер. Диана беше свободна.

Подкупи един от робите на баща си да я придружава до конюшната отвъд градските стени. Изкачваше сама калния хълм и пристигаше стоплена, задъхана и подгизнала. Влизаше усмихната в

конюшната, приглаждаше с ръце мокрите си коси и Лин ѝ подхвърляше четири юзди.

Учеше я да кара колесница с четири спокойни разноцветни скопени жребеца.

— Бавни са — възрази Диана първия път, щом ги видя.

— Ще стигнеш и до нещо по-бързо — Лин ѝ подаде овехтял кожен шлем, — ако те бива.

Само след един къс следобед той изостави учтивото „домина.“ Корнелия би се ужасила, но Диана нямаше нищо против. Любезните обръщения не бяха необходими за Лин — тайнствената му външност и без това държеше на разстояние всички.

— Искам да се науча да карам колесница — сподели му откровено Диана, преди той да се измъкне от императорската ложа след игрите. — Ще ме научиш ли?

— Защо искаш да се научиш? — любопитства Лин. — Не можеш да се състезаваш.

— Не — поправи го Диана. — Нямам право да се състезавам, защото не допускат жени. Но това не означава, че не мога. Ще знам, че мога, макар другите да не знаят. — Тя скръсти ръце и го погледна решително. — Виж. Ще спя с теб, ако ме научиш.

— Не е необходимо да отиваме толкова далеч — меко отвърна той. — Ела утре.

Диана не разбра защо се съгласи, но ѝ беше все едно. Най-после щеше да се научи да управлява колесница. Като истински колесничар.

Показа ѝ как да пази равновесие в клатушкащата се колесница, как да овързва тежките поводи около кръста си, как да балансира с тежестта си напора на конете. Разбра колко сила се изисква да насочваш конете по тесния завой и да поддържаш посоката и пламна от унижение, когато при първия опит излетя от пистата сред фонтани от кал.

— Отново — извика Лин.

Крачеше по калта край пистата, скръстил ръце зад гърба, и подвикваше указания. От косата му се стичаха капки, а черното куче го следваше неотлъчно. Сред локва кал Лин изглеждаше по съвсем същия начин, както в императорската ложа под златните слънчеви лъчи — спокоен, сдържан, недостъпен. Диана си помисли, че ще се уплаши, ако изражението му се промени.

— Надбягванията с колесници са опасни — предупреди я той първия път, когато излетя от завоя, и безучастно превърза ожулените ѝ ръце. — Счупиш ли си врата, няма да се извинявам на семейството ти.

— Хвърли тялото ми в конюшната на Сините — предложи разсеяно Диана, оглеждайки разкъравеното си коляно. — Ако извадим късмет, ще ги набедят за убийци.

Лактите и коленете ѝ се покриха със струпеи, бедрата ѝ почервеняха от блъскане в предната стена на колесницата, а овързаните поводи очертаха постоянен колан от тъмни синини около кръста ѝ. В края на дългите следобеди слизаше от колесницата, краката ѝ се подгъваха, ръцете ѝ трепереха под тежестта на сбруите, когато разпрягаше кротките жребци и поемаше, олюлявайки се, към къщи.

— О, красавци мои, напредвам добре! — шепнеше тя, когато се отбиваше при своите Анемои в конюшната на Червените. Четирите огнени жребеца пъхаха нетърпеливо муцуни в шепите ѝ, защото вече я познаваха добре. — Де да можех да ви подкарам в истинско състезание!

Сънуваше понякога как носи червена туника с избродирани златни пламъци около врата, как се изправя в колесницата с изрисуваната глава на огнения бог и пришпорва четирите си огнени стихии към победата. Как държи победната палмова клонка — тези прости листа, които дори не натежават в дланта, но значат всичко.

Знаеше, разбира се, че никога няма да подкара Анемоите или да стисне палмовата клонка. Млади мъже от патрициански семейства понякога се състезаваха по арените, ако семействата им не ги бяха изпратили в легионите или в Сената, или на някое друго престижно място, но жени от никоя класа не стъпваха на арената.

Е, поне се научи да кара колесница.

— Вече мога да управлявам по-бързи коне, нали? — опита се да придума Лин.

— Твърде дребна си за по-бърз впряг.

— Напротив! Укрепнах! — Тя улови дланта му и я стисна с всички сили.

Въпреки кожените ръкавици ръцете ѝ загрубяха като рога. Твърди като дланите на Лин.

— Ще си помисля — отвърна с бегла усмивка британецът.

Обнадеждена, Диана поведе жребците към конюшната. Освободи ги един по един и надникна в съседното отделение.

— Помона лежи.

— Помона? — извика Лин от другия край на конюшната, където окачваше сбруите.

— За разлика от теб аз измислям имена на конете. Червеникавокафявата кобила с бялата муцуна — време ли е да ражда?

Той приближи с тихите си дълги крачки, влезе при бременината кобила и клекна до нея. Тя изви очи към него, когато прокара длан по подутия ѝ корем.

— Така изглежда.

Диана погледна небето навън, вече сумрачно притъмняло. Обикновено се прибираше у дома след обучението, но сега застана до ограждението и се облакът върху гредите.

— Да помогна ли?

— Дръж ѝ главата. Непрекъснато се опитва да стане.

Диана влезе при него и коленичи в сеното, уловила муцуната на кобилата.

— Шшш... — зашепна ѝ успокоително, а Лин свали туниката и гривните си и заопипва сръчно утробата ѝ.

— Жребчето се е обърнало лошо — прецени той. — Винаги ражда трудно. Дръж я, докато оправя положението.

— Да, сър — отдаде чест Диана и той ѝ се усмихна.

Тя приседна до кобилата и ѝ зашепна тихо.

— О... — последва миг търпеливо опипване. — Така е по-добре. Остави я да напъне.

Лин изплакна ръката си във ведро с вода и нахлузи туниката през глава. По цялото му тяло личаха стари белези — прорез през лявата ръка, кратер върху едното рамо, зараснала пробойна рана от копие върху смуглите ребра. Колко странно, че бе прекарал младостта си на бойното поле и бе убивал римляни рамо до рамо с баща си. „Радвам се, че са го заловили. Иначе нямаше да имам Анемои и да се науча да карам колесница“, помисли си Диана. „Но по-добре да не му го казвам.“

Зачакаха в уютно мълчание: Диана дъвчеше сламка, Лин стоеше със скръстени ръце пред гърдите.

— Не бива да замръкваш тук — погледна той към здрачаващото се небе отвън. — Близките ти няма да останат доволни. Навремето се разправяше, че щом слънцето залезе, татко похапва млади девойки за вечеря. Сигурно съм наследил репутацията му.

— Не ме е страх — усмихна се тя. — Колко остава, докато се роди жребчето?

— Малко. — Лин прокара огрубяла длан по муцуната на кобилата, просната върху сеното до крака му. — Семейството ти може би не ти създава главоболия, но не ми се иска разяреният ти баща да ми конфискува къщата и конете, твърдейки, че съм изнасилил дъщеря му и после съм я хвърлил в пастта на някой друид.

— Баща ми се разярява само ако му се счупи длетото — уточни Диана. — Както и да е... Така или иначе не съм целомъдрена.

— Някой колесничар, предполагам? — Той поклати глава. — Римските домини са много интересни. В целия град няма нито един истински войник, та се надпреварват за всяко подобие, попаднало им пред очите.

— Прояви малко уважение, велики предводителю на бунтовници! — изсумтя Диана. — Не беше колесничар, а потен преторианец. Вонеше на бира и издържа колкото да се свари едно рохко яйце.

— А! — Кратко мълчание. — Надявам се семейството ти да го е хвърлило на лъвовете.

— О, семейството ми не знае. Не е тяхна работа.

След метежа на Отон тръгна да търси главата на Пизон и в крайна сметка я намери у един преториански страж. Наложил се да я откупи, но той не искаше пари.

— Беше въпрос на чест... Горедолу — проточи Диана, забелязала втренчения поглед на Лин. Не разбираше защо откровеничи с него, след като никой от близките ѝ не знае, но продължи: — Аз взех решението. Затова не засяга семейството ми.

Само щяха да вдигнат ненужна врява. А така сянката на Пизон най-сетне намери покой и Корнелия се умиротвори. Струваше си в края на краищата.

— Друидите наистина ли ядат хора? — попита Диана.

— С имелови филизи. Гледай! Кончето!

Кончето се хлъзна в света — безкрайни крака и лепкава грива.

— Имаш си хубаво жребче! — възкликна Диана, докато Лин го подсушаваше с наръч сено. — Червено-кафяво. Ще го поискам за Червените.

— Почакай първо да изсъхне.

Жребчето се озърна с ококорени очи, когато майка му го подуши.

— Това е по-приятно дори от състезанията — усмихна се Диана.

— Любимата ми част.

Лин приклепна отново. Жребчето се помъчи да се вдигне на крака, а кобилата го побутна окуражително. След половин час то стана, олюля се нестабилно, но се задържа право, а мъхнатата му кожа поизсъхна.

— Определено червено-кафяв — заяви Диана.

Лин се изправи.

— Да го оставим с майка му.

Излязоха навън, сподиряни от черното куче. Вече се беше стъмнило и нощта беше топла. Звездите най-сетне грееха, неприбулени от облаци, и Лин вдигна глава към тях. Диана се почуди дали изглеждат различно от звездите, под които е отрасъл.

Докосна го по ръката.

— Утре?

— Утре.

Баща ѝ не забеляза колко е закъсняла за вечеря, но той никога не забелязваше. Диана подозираше, че е странен баща, но и тя се смяташе за странна дъщеря. По-скоро бяха като жребец и кончето му — кръвно родство и известна привързаност, ала не биха си помислили да се месят в живота си. Странно или не, това ги устройваше.

— Имало е битка — уведоми я мъгляво баща ѝ. Светлата му коса беше покрита с мраморен прах след деня в ателието. — Някъде около Бедриакум, казват.

— Нима? — възкликна Диана, чудейки се без особен интерес къде се намира Бедриакум, и изкачи тичешком стъпалата до стаята си, за да си преброи синините.

Погледна се в огледалото от полирано сребро и не видя момичето от свила — Корнелия Кварта, ухажвана от половин Рим. Видя девойка в стара вълнена туника, прокъсана на коляното, коса, заплетена в нехайна плитка, спускаща се по гърба, лунички край носа и ръце, осеяни със синини. Девойка, мечтаеща не за съпруг, а за пестеливите

похвали на размирен вожд, превърнат в дресьор на коне. Погледна в огледалото и видя колесничар.

ГЛАВА ЕДИНАЙСЕТА

Четирийсет хиляди загинали.

Колкото и пъти да подхващаше разказа си за битката при Бедриакум, той започваше с тези думи. Четирийсет хиляди загинали. По-късно Марсела разбра, че не са толкова много — може би десет хиляди, но не четирийсет. Никой не знаеше със сигурност. Четирийсет хиляди обаче беше числото, което отекваше в съзнанието ѝ. „Четирийсет хиляди“, съобщи задъханият вестител на император Отон.

Марсела седеше безмълвно сред крясъците и острия смях и преглеждаше бележките си.

„Вителий не беше с войската си. Движеше се назад с подкрепленията. Командирът му нападна призори Плацентия, където генералът на Отон лагеруваше с три кохорти преториански стражи. Преторианците се биха като диви зверове и отблъснаха атаката.“

„Като диви зверове“ — цветисто сравнение, неподходящо за безпристрастна и трезва хроника. Марсела обаче видя как преторианците се завръщат като богове на войната да докладват на императора си в Бедриакум, на няколко мили от бойното поле. Трима офицери донесоха вестта — зашеметени и тържествуващи. Единият беше центурион Друсус Денсус.

— Вителианците побегнаха, цезаре — с ликуващ глас съобщи главният центурион. — Принудихме ги да подвият опашки.

— Ха! — Отон тупна доволно с юмрук по дръжката на стола.

Той не беше поел на поход в оскъдица. В грубата войнишка палатка императорът седеше в собствения си позлатен стол от Домус Ауреа до сребърна кана с любимото си вино. Личният му бръснар го бръснеше два пъти дневно, а личните му музиканти го веселяха. Отдръпнали пръсти от струните на лирите, музикантите му застинаха, любопитни като останалите от многобройната императорска свита да чуят разказа на преторианците. Марсела седеше в дъното на палатката с малкото други жени, придумали съпрузите или любовниците си да ги вземат със себе си, и надигаше глава, за да вижда по-добре.

— Научихме, че Фабий Валент е на няколко дни път от тук, цезаре — докладва Денсус. От рана над лакътя му струеше кръв към пръстите му, но той сякаш не я забелязваше. — С Цецина Алиен са враждували в миналото. Няма да се спогодят и когато обединят сили.

— Да прием тогава за смута в редиците на противника! — Отон вдигна чашата си на фона на буря от въодушевени възгласи.

„В името на безопасността император Отон се премести на няколко мили по-далеч в Брикселум. Отведе значително подкрепление и остави няколко наблюдатели, които да изпълняват ролята на вестители и да му носят новини за битката.“

Един от наблюдателите беше Луций Елий Ламия. Почти не продумваше на Марсела, откакто напуснаха Рим.

— Не е редно жена да наблюдава битка — отсече той, когато тя обяви намерението си да остане с него край бойното поле.

— Съжалявам — рязко отвърна Марсела. — Да не би да ти се стори, че искам разрешение?

Изглежда я с нескрита омраза.

— Заради теб ставам за смях!

Марсела се усмихна.

— Мисля, че го дължиш изцяло на себе си, Луций.

— Ти, своенравна кучко... Ще се разведе...

— Направи го — насърчи го Марсела и се отдалечи. —
Междувременно аз ще наблюдавам битката.

Император Отон очевидно се развесели, когато чу молбата ѝ.

— Колко дръзко! — засмя се той. — И какъв късмет, че си се родила в римско семейство, скъпа Марсела. Ако беше дъщеря на пикт^[1], щеше да си боядисваш лицето в синьо и да размахваш бойна секира.

— Не, цезаре — поклони се Марсела. — Аз съм само съзерцател.

— Е, опиши стилно поразителната ми победа и непременно ми дай да прочета разказа — потупа я той по ръката. — С удоволствие ще намеря време.

И макар да знаеше, че ще забрави за хрониката ѝ още щом ѝ обърне гръб, жестът му беше толкова неподправен, а усмивката — толкова топла, че Марсела се изчерви от удоволствие. Той отпътува бляскаво за Брикселум, заобиколен от преторианци. Заливаше се от смях и хвърляше зарове с всички млади придворни, които се стараеха

извънмерно да му подражават. Марсела чу, че същата вечер отишъл на театър, докато войската му се готвеше за битка няколко мили по-далеч, и целият град се възхитил от самообладанието му. „Вярвам го“, мислеше си Марсела. Представяше си го как се настанява в ложата, обкръжен от сияйните си приятели, парфюмиран, окичен с гривни и съвършено невъзмутим, и как подхвърля монети на актьорите с комедийни маски.

„Генералите на Отон започнаха битката с два легиона, а трети чакаше, ако потрѣбва подкрепление. В центъра на строя се намираха преторианските стражи.“

Научи имената на легионите по-късно, когато ѝ остана време да сглоби фактите. По онова време бойното поле представляваше просто гъмжило от мъже в ризници и върхове на копия. Отдалеч не различаваше легионерите, но една кохорта мина съвсем близо под хълма, където стояха Луций и другите наблюдатели, и внезапно въоръжените мравки отново станаха мъже. Светли гали с изгорели от слънцето лица, смугли испанци, египтяни с медна кожа, по-тъмни нубийци. Мъже от всички краища на Империята, някога непознати, а сега стълпени в страшна и жестока анонимност.

„След известна суматоха преторианците в центъра се счепкаха с легионите на Вителий. Не хвърляха копия; бореха се щит срещу щит.“

Марсела знаеше, че на бойното поле цари хаос, но смяташе, че отвисоко ще вижда по-ясно. Луций и другите наблюдатели — включително тя самата, въпреки гнева на Луций и презрителните погледи на останалите — се бяха разположили на хълм, сравнително отдалечен от битката. Известно време Марсела успяваше да проследи мъчително бавното движение на двете тълпи мъже, които се влачеха мудно по пътя един срещу друг като китове в родилна агония. После обаче прахолякът от хилядите маршируващи крака се надигна в топлата пролетна утрин и забули всичко в сива пелена, от която долитаха страховити писъци. Не подозираше, че битките са толкова шумни. Железните щитове се блъскаха, мъжете стенеха, олюлявайки се напред-назад в яростни гърчещи се линии, саби се сгромолясваха с трясък върху броните и над всичко се надигаха крясъците на ранените. Превиваха се, жестоко окървавени, превърнали се отново от въоръжени мравки в мъже, падаха и следващата редица запълваше дисциплинирано и разгорещено празнотата...

„По левия фланг Отоновия легион проби линията на вителианците и плени орела им. Вителианците се прегрупираха и отново се втурнаха напред. Заобиколиха легионерите в падината и ги избиха един по един. Генералите на Отон побягнаха, а вителианците пуснаха нови подкрепления. Централният преториански отряд остана сам.“

Сглоби всичко по-късно, разбира се — от хълма Марсела не виждаше нищо. Същата вечер попадна на легионер, един от малцината, спасили се от ужасната касапница по десния фланг.

— Кървава каша — изкоментира той, вперил празен поглед някъде над главата ѝ, без нито да попита, нито да се поинтересува коя е тя и каква е. — Половината от нас имаха приятели от другия лагер. Насочвахме мечовете и осъзнавахме, че с човека отсреща сме делили маса в „Синята русалка“ само преди два месеца. Усмивкахме се смутено и подемахме отново двубоя, докато единият падне. Кървава каша, домина, повярвайте ми.

„С оголени флангове преторианците най-сетне се пречупиха и побягнаха.“

Какво друго да направят? По цялото бойно поле мъжете напускаха строя и побягваха, подхлъзвайки се в локви кръв, препъвайки се в трупове.

— Тръгваме! — просъска ѝ Луций, впил пръсти в ръката ѝ. — Претърпяхме погром. Достатъчно ли видя, кръвожадна кучко?

Изкатериха се в очакващата ги колесница, колесничарят шибна ужасено конете и пое към Брикселум. Отвсякъде го заобикаляха бягащи легионери — прашни, окървавени, изтощени. Неколцина вдигаха ръце и молеха да ги вземат. Едър аквилифер — знаменосец — се изпречи на пътя им, стиснал прокъсания си флаг, разкрещя се и заразмахва юмрук. Само дето не беше юмрук, а окървавен остатък от посечената му ръка. Марсела го мярна само за миг, преди конете да го стъпчат.

„Вителианците не виждаха причина да хранят мъже, които няма да им платят откуп, и хиляди оцелели бяха избити. Други избягаха в Брикселум, присъединявайки се към подкреплението на Отон с надежда за по-добър шанс при нова битка. Останалите се предадоха на Вителий на другата сутрин. Сред тях беше и братът на императора.“

Ставаше въпрос за съпруга на Лолия, който трескаво си пукаше кокалчетата на пръстите и съветваше Отон да предприеме незабавна атака, без да дочаква бегълците от легиона. Позволиха му да живее. Засега. Марсела си помисли, че независимо дали братът на императора ще оцелее или не, Лолия скоро ще има нов съпруг. Пети поред, Фортуна да ѝ е на помощ, а беше едва на деветнайсет.

„В Брикселум все още беше струпана многобройна войска, подсилена от спасилите се от битката. Неколцина съветници на Отон го поощряваха да поведе второ нападение срещу Вителий.“

Луций и Марсела пристигнаха с главоломна бързина в Брикселум, оставяйки далеч назад куцукащите легионери. Проправиха им път през водовъртеж от гръмогласни мъже, цвилещи коне и бдителни стражи и ги въведоха в палатката на Отон. Един поглед към изопнатото му лице подсказа на Марсела, че не са първите, донесли новини за поражението, но Луций се поклони и докладва.

— Благодаря, Луций Елий Ламия — каза Отон и махна на роба да му долее вино.

Вдигна чашата, без да трепне; по лицето му витаеше бегла усмивка, но очите му бяха обърнати навътре като празния поглед на статуя. Последваха часове на очакване. Марсела знаеше, че мястото ѝ не е там, сгушена в ъгъла, но никой не се сети да я отпрати. Видя как вътре докуцука центурион Друсус Денсус, притиснал с топка дрипи раната върху врата си. Последният пратеник падна ничком и обяви, че четирийсет хиляди мъртвци осейват бойното поле. Около позлатения стол на императора изригна вулкан от викове.

„Император Отон изслуша спокойно всички съвети, преди да вземе решение. След това...“

Тук разказът на Марсела секваше.

— Не скърбете, приятели — разпери длани Отон. — Аз реших.

Всички онемяха и впериха погледи в него — придворни, генерали, пратеници, преторианци, роби.

— Цезаре... — отрони някой, но Отон го прекъсна с обичайното си съвършено нехайно помахване. — Мисля, че да излагам мъже с вашия дух и кураж на нови опасности е твърде висока цена за живота ми — каза той. — Витедий започна тази гражданска война, принуждавайки ни да се бием за трона. Аз ще я прекратя, за да не се срещаме повече на бойното поле. Нека по това ме съдят идните

поколения — други са царували по-дълго, но никой не се е отказвал по-смело от мен от властта.

Гласът му отекуваше във войнишката палатка, сякаш подет от мраморните стени на Сената, и той отметна глава с ослепителна усмивка. Безупречно облекло, съвършена стойка, непоклатимо самообладание. През ума на Марсела пробяга мисъл: „От кога ли подготвя тази реч?“

— Цезаре! — обади се отново някой през сълзи. — Все още можем да се бием!

Отон обаче вдигна ръка.

— Не очаквайте от мен да позволя цветът на римската младеж, тези прекрасни легиони да проливат кръв за втори път. Ще отнеса със себе си утехата, че сте били готови да умрете за мен, но вие трябва да живеете. — Той плесна с ръце. — Не бива да се бавим! Не бива да ви излагам повече на опасност, нито вие — да оспорвате решението ми. Да протакат последните мигове е навик на страхливците. Истинското доказателство за решимостта ми е, че не се оплаквам. Само онези, които предпочитат да живеят, винят боговете и хората.

Като един всички наоколо паднаха на колене. Дори Марсела. Видя мъже да хлипат, но не успя да заплаче; почувства обаче... страхопочитание. Императорът притежаваше вещината на истински актьор. Точно както се полагаше. А тя присъстваше на представлението на живота му.

То не беше свършило. Отон тръгна между тях. Изправяше ги един по един на крака, намираше по няколко думи за всекиго. Каза на просълзения претор Петус, че не бива да залага толкова на зарове; похвали центурион Друсус Денсус за храбростта му да устоява центъра, след като фланговете се бяха огънали; пошегува се със сенатор Урбин, че сега хазартните му дългове ще бъдат опростени. Един от командирите му се опита да спори, кълнейки се, че са способни да отмъстят на Вителий, но Отон му се усмихна спокойно и го посъветва да положи клетва за вярност пред Вителий.

— Сега той ти е господар и дано Фортуна му вдъхне милосърдие.

— Слава на Фортуна! — повтори като ехо Марсела.

Отон даде същия съвет на Луций Ламия — да намери начин да се завърне дискретно в Рим и в подходящ момент да предложи услугите

си на новия владетел. После приближи до Марсела.

— Скъпо момиче, явно няма да мога да прочета историята ти. — Изправи я на крака. — Направи ми услуга и я напиши каквато трябваше да бъде. Дари ме с категорична победа над този лоен калъп и с величествено триумфално шествие в Рим. — Той се приведе и я целуна по ъгълчето на устните, добавяйки шепнешком: — И напиши, че поне веднъж съм те отмъкнал зад храстите!

Гърлото ѝ удебеля. Тя кимна безмълвно. В очите на Отон просветна мимолетна уплаха, но ръцете му не трепнаха.

— О! — Обиколил палатката, Отон спря най-сетне пред завесата към спалнята. Там стоеше роб със сребърен поднос и си преглъщаше сълзите. Върху подноса лежаха две ками. — Тази струва ми се... — Огледа ги още веднъж. — По-остра е. Лека нощ на всички.

Марсела не го видя как умира.

Разбра само, че е спал спокойно. Неколцина от приятелите му се прислониха пред завесата в очакване да ги повика. Напразно. В стоманеносивото утро проехтя един-единствен вик. Стражите се втурнаха в спалнята, но Отон вече беше мъртъв с пронизано сърце. Умря сам.

„Така е пожелал“, помисли си Марсела.

Може би е предвкусвал какъв фурор ще предизвика тялото му след това — преторианците го понесоха към пламтящата клада, за да не осквернят вителианците трупа му; неколцина от приятелите му предпочетоха да се самоубият, вместо да служат на друг император; войниците роптаеха неспокойно; придворните се щураха паникьосано, търсейки начин да отпътуват за Рим. От коронацията до смъртта животът на императора е цирк.

Но дори императорите умират сами.

Обръщайки поглед назад, Марсела така и не успяваше да си спомни нито една подробност от пътуването към Рим. Луций остана да дочака новия император, нетърпелив да му декларира дълбоката си преданост, а тя намери колесница или каруца, или нещо друго на колела и плати за място. Клатушкане по пътищата, мълчаливи спътници. Само неясни образи, когато се опитваше да си ги припомни. Пътуваха седмица — две? — и ето ги обратно в града. Огледа се замаяно за носилка, за нещо, което да я отведе у дома, но роб в пищна ливрея я разпозна и я съпроводи до къщата.

— Слава на Юнона! Жива си! — прегърна я диво Корнелия, когато се появи на прага.

Половината семейство я очакваше, но братовчедките ѝ стояха най-отпред и Марсела се отпусна в утешителните им обятия, чудейки се как ги е смятала за досадни.

— Още щом чухме вестта, разпратихме роби край всички порти на града да те търсят...

— Невредима си! — сияеше Лолия. — Посиних си коленете от молитви във всички храмове...

— Сега не аз, а ти си смахнатата в семейството — Диана я обгърна през кръста със странно ожулена ръка. — Вземи пример от мен и се усмихвай, когато ти четат конско. Това ги влудява.

— Радвам се, че отново си у дома — усмихна се Гай.

— Гай, не проявявай снизхождение! — изсумтя Тулия. — Надявам се да си разбрала недостатъците на авантюризма, Марсела. Ами ако те бяха убили?

— Сигурна съм, че съжаляваш да ме видиш жива — отвърна зълва ѝ. — Ако бях умряла, щеше да пребоядисаш стаята ми и гадно розово като цялата къща.

— Много е изморена, скъпа — прошепна бързо Гай в ухото на съпругата си. — Бълнува.

Организираха семейна вечеря в чест на завръщането ѝ. Корнелия седна на ложето до нея и отклоняваше всички въпроси, докато Марсела се нахрани, а Марсела едва не се разплака от благодарност. Стисна здраво ръката на сестра си под възглавничките и Корнелия я стисна в отговор.

— Значи Салвий е жив? — попита Лолия. — Радвам се. Той е напълно безобиден, въпреки че си пука кокалчетата. Това обаче означава нов развод — въздъхна тя. — Дядо вече ми търси съпруг сред поддръжниците на Вителий.

— Знаете ли, че Вителий е почитател на Сините? — сбърчи нос Диана. — Е, поне състезанията няма да спрат...

— Съжалявам — Марсела остави чашата си. — Но трябва да изляза. Искам да се поразодя. Ще ме прикривате ли?

— Разбира се — отговори веднага Корнелия и отпрати Тулия да провери дали стридите не са развалени.

Лолия отвлече вниманието на Гай, оставяйки робата си да се свлече по раменете, а Диана ѝ подхвърли своята мантия.

Марсела се качи с разтреперани ръце в носилката и спусна завесите въпреки приятния бриз, освежаващ пролетния здрач. Косите слънчеви лъчи рисуваха цветни сенки през розовата коприна и тя се облегна върху възглавничките, притиснала с длани очите си.

— Градините — нареди на носачите, без да отпуска ръце. — Отведете ме в най-близката градина.

Едва след много време ръцете ѝ спряха да треперят и тя откри лице.

По него грееше усмивка.

Носачите спряха и тя слезе. Безименната зеленина на върха на Квириналския хълм едва ли можеше да се нарече градина. По-скоро тревисто възвишение с няколко дървета и две-три каменни пейки, където плебейските момчета водеха любимите си в топлите вечери. Ала от височината се разкриваше изумителна гледка към Рим — цялата на нейно разположение. Марсела се изкачи до върха с все още олюляващи се крака и огледа разстилящия се долу град. Вече се здрачаваше, на запад слънцето се спускаше оранжево-лилаво зад пурпурните облаци, а небето отсреща вече тъмнееше в наситено синьо.

Факли и лампи грееха по улиците — обширна гора от светлини. Рим. През последната година видя четирима императори — Нерон, Галба, Отон и сега Вителий. Четирима императори...

„И трима от тях“, помисли си Марсела, „отстранени от мен.“

Поне отчасти.

Нерон всъщност беше случайност. „Светът ще изгуби велик творец, цезаре“, каза му Марсела по време на онази задушевна вечеря, за да успокои кипналите му нерви. Той обаче захлипа в скута ѝ и я попита как да избегне всичко това, а тя му отвърна, че ще падне от собствената си сабя, преди Сенатът да успее да го екзекутира. Искаше просто да се измъкне невредима и да се прибере у дома. Ала след седмица Нерон наистина падна посечен от собствената си сабя. Дори открадна думите ѝ за смъртта на твореца. Нерон така и не съумя да си съчини сам нито една прилична реплика.

Галба... е, може да се каже, че и той беше случайност. Почти. Обявиха Пизон за наследник, а Марсела се пошегува пред Отон, че не е изгубил шанса да седне на трона, ако поличбите са лоши. Той

прегърна идеята и подкупи свещеник да разтълкува злокобно знаменията, а после се възползва от недоволството на войниците. Шегичката ѝ всъщност не беше неволна — още щом я изрече, Марсела се запита дали Отон ще схване намека. Но не си представяше, че ще стигне толкова далеч. Несъмнено не искаше Пизон да умре; не искаше и тя самата да умре пред храма на Веста със сестра си и братовчедките си, както без малко не се случи. „Нещата определено излязоха от контрол.“

Отон. Този път беше по-скоро експеримент. Клетата Корнелия беше толкова заслепена от гняв след смъртта на Пизон, толкова омерзена от всичко отонианско. Марсела не устоя на изкушението да подшушне това-онова на сестра си, питайки се как ще използва наученото. Дързостта ѝ надмина очакванията на Марсела — Корнелия започна да се среща с поддръжниците на Вителий. Преструваше се, че ходи на баня, а всъщност им носеше сведения, за да сразят Отон. Марсела беше готова да се свърже лично със съзаклятниците, но Корнелия изпълняваше съвестно ролята си и се оказа достатъчно само да ѝ подхвърля необходимата информация. Придвижването на легионите, снабдителните линии, дребнавите съперничества между Отоновите генерали — подшуваше сведенията на Корнелия или оставяше бележки на видно място върху писалището си. Корнелия предаваше всичко вместо нея, всяка слабост, която вителианците използваха, за да разгромят Отон при Бедриакум. „Дали Отон изгуби битката заради информацията, която предоставях?“ Може би не, но категорично беше забавно да си го мисли. Жалко обаче, че Отон извърши самоубийство — Марсела го харесваше. Много.

А сега — Вителий.

Марсела знаеше, че е дебел, подпийнал любител на спорта с помътен разум. Не особено умен — несъмнено пионка в ръцете на други амбициозни мъже. Какво би могла да направи с Вителий?

Седна върху изгладена плесенясала пейка и погледна към града. Рим. Описа прилежно историята му върху дузина свитъка, но какво щеше да излезе от хрониките ѝ? Никой не публикуваше женски творения и никой не ги четеше. Ала упорстваше, защото смяташе, че не ѝ остава нищо друго. Защото жените не създават история, разбира се. Отредена им е само ролята на наблюдатели.

Но ето я сега — Корнелия Секунда, известна като Марсела, извисена над цял Рим, над телата на трима мъртви императори.

Никой друг не знаеше — нито съпругът, който я презираше, нито сестрата, която сбърчваше болезнено лице при вида на свитъците ѝ, нито видиотените ѝ братовчедки, които мислеха само за любовници и за коне. Никой не знаеше. „Но аз знам.“ Марсела се засмя звучно, представяйки си изражението на ненавистната си снаха, ако онази узнае, че е отговорна за краха на трима императори.

Да твориш история е далеч по-приятно, отколкото да я пишеш.

— Марсела! — сепна я груб глас иззад гърба ѝ. — Отбих се у вас. Робите ми казаха, че си излязла и аз последвах носилката ти.

— Милостиви богове! Домициан! — тя се обърна и се усмихна на набитата фигура, изкачваща хълма към нея. — Каква преданост!

— Всеки ден, докато те нямаше, се молах да останеш невредима. — Черните му очи я пронизваха с невиждана настойчивост. — Несий каза, че ще оцелееш, но аз не му повярвах, докато не чух, че си се върнала.

— Е, нали твърдеше, че Несий никога не греши?

Домициан... малкият син на брилянтния и находчив Веспасиан, губернатор на Иудея — единствения в империята, чиято армия съперничеше на войската на Вителий. Веспасиан бе декларирал преданост на Галба, на Отон. Дали сега щеше да декларира преданост на Вителий? Собствените му мъже бяха поискали да го провъзгласят за император след смъртта на Нерон или поне така беше чула...

— Слава на боговете, че си невредима — грубо отсече Домициан и я сграбчи.

— Да, да, невредима съм.

Тя се засмя и понечи да го отблъсне, но той задърпа робата ѝ и ръцете му се оказаха изненадващо силни. Събори я на земята и се вмъкна в нея, преди устните му да досегнат нейните. Пламенният му език изпълни устата ѝ чак до гърлото. Повдигна ѝ се, но необуздана тръпка премина през корема ѝ и ненадейно тя отвърна ревностно на ласките му. Сключи бедра около него и задърпа туниката му, забивайки зъби в скулата му, когато се опита да я целуне отново. Той зарови лице в гърдите ѝ, но тя го избута задъхана и го претърколи върху тревата. Възседна го, впила нокти до кръв в гърдите му. Той извика в

припадащия здрач и се загърчи, а Марсела вдигна лице към луната с оголени зъби.

— Моя си — дишаше тежко той, вкопчил ръце в нея. — Моя си.

„Не, ти ми принадлежиш.“ Тя се претърколи върху тревата, увивайки се в раздърпаната си стола. „Домициан. Син на Веспасиан. Какво мога да направя с теб?“

Трябва да действа крадешком, разбира се. Тихомълком, неусетно. Но защо не? Всичките ѝ опити да действа открито — със съпруга си, с брат си, с всекиго — удряха на камък. Пренебрегваха я, обръщаха ѝ гръб или безочливо я тъпчеха. Беше ли успяла някога да постигне своето с честност? Нито веднъж. Само подмолно.

Слънцето се скри зад хоризонта. Звездите грееха в синьоморавото небе над осветения с факли град. Рим. Градът, видял само през тази година, макар да беше едва пролет, цели трима императори.

„Защо не четирима?“, помисли си безгрижно Марсела.

[1] Пикти — най-древният от известните народи, населявал Шотландия. — Б.пр. ↑

ЧАСТ ТРЕТА ВИТЕЛИЙ

*„Ако бе живял по-дълго... Империята
нямаше да стигне да засити апетита ту.“*

Йозефус

ГЛАВА ДВАНАЙСЕТА

Април 69 година след Христа — декември 69 година след Христа

Корнелия не успя да възпре усмивката си дори когато Лолия замери огледалото с гребена.

— Това е! — намръщи се Лолия, докато прислужниците шъткаха успокоително и метяха парчетата. — Край! Това е последната сватба. Дано Вителий да се задържи на трона, защото трима съпрузи за една година са недостатъчно!

Лолия продължи да се мръщи и след като прислужниците разчистиха счупеното огледало и започнаха да увиват къдриците ѝ в червения булчински воал. Корнелия се изтягаше на ложето, усмихваше се към тавана от син резбован мрамор и подрънкваше с гривните върху китката си. Носеше светложълта рокля, златни гривни красяха и двете ѝ ръце, а тъмната ѝ коса беше прибрана със златна диадема, опасваща челото ѝ. Свали черното в мига щом чу вестта за смъртта на Отон. В мига щом разбра, че Пизон е отмъстен.

Сега Корнелия вдигна безмълвен тост за това и изгълта до дъно чашата с ечемичена отвара. После стана припряно.

— Дай да ти оправя косата, Лолия. Плитките ти не са наместени добре на тила.

— Както желаяш. Трябва да съм благодарна, предполагам, че изобщо ми говориш.

— Е, разбрах, че не си виновна — отвърна благосклонно Корнелия и намести фибите върху непокорните плитки на Лолия. — Задето подкрепи Отон имам предвид. Все пак идеята да се омъжиш за брат му не беше твоя.

— Не беше — съгласи се лаконично Лолия. — Не очаквай извинение, защото не съм направила нищо лошо.

Погледнаха се за миг в огледалото, с което прислужниците замениха счупеното. Лолия перна един конец от ръкава си с ненужна сила. Корнелия плъзна осеяна със скъпоценни камъни фиба в събраните ѝ червени къдрици.

— Ще присъства ли императорът на сватбеното ти тържество? — промърмори тя помирително.

— Най-добре да дойде — отвърна рязко Лолия. — Дядо похарчи двеста хиляди сестерции за тържеството само защото Вителий обожава деликатесите. Готвачите са изгубили ума и дума.

Корнелия си представи приятното месесто лице на новия император. След победата при Бедриакум Вителий прекоси триумфално Италия, спирайки във всеки град за тържествено посрещане и пиршество. Пролетта беше преляла в мокро, жежко лято, когато Вителий влезе в Рим — вървеше пеша, следван от гордите орли на легионите. Легионерите крачеха в елегантен строй, а германските подкрепления шестваха във вълчите си кожи. Корнелия наблюдаваше съсредоточено как новият император се изкачва по Капитолийския хълм, за да принесе жертва на Юпитер по случай победата — висок мъж с масивни рамене и масивен корем, червенолик, широко усмихнат и леко накуцващ. Едър, недодялан, добродушен любител на спорта, а не вероломен парфюмиран аристократ като Отон.

— Ще дойде ли Диана? — тросна се Лолия. — Много е странна напоследък. Изчезва и се връща цялата в синини. Е, май е по-добре да не идва. Император Вителий подкрепя Сините и няма да е приятно да го наругае в лицето. — Лолия изви глава, за да огледа начервените си скули в огледалото. — Ще дойде ли поне Марсела?

— Не знам. — Корнелия приглади за последно гъстата коса на Лолия и се върна на ложето. — Все още е много умислена след битката при Брикселум.

— Пострадала ли е в битката? — прекъсна я рязко Лолия. — Не ми се стори наранена, когато се върна. И сега не ми се струва. „О, клетата аз, наблюдавах истинска битка.“ Също като инцидента с император Нерон, каквото и да се е случило — удобно оправдание да отбягва всичко, което не ѝ допада.

Корнелия се размърда неловко. Вътрешно споделяше мнението ѝ, но както винаги защити сестра си:

— Не говори така, Лолия.

— Не е ли вярно?

— Не е, разбира се. — Корнелия си спомни последната тържествена вечеря у Гай, последните състезания в Циркус Максимус, последната сватбена церемония на Лолия — Марсела ги пропусна. „Не

намирам сили“, оплакваше се Марсела, трепкайки с мигли, и всички побързаха да я насърчат да полегне и да отдъхне. Само че когато Корнелия се осмели да влезе в малкия ѝ кабинет, тя не отдъхваше... а седеше пред бюрото с перо в ръка и с искрящи очи.

— Няма ли да ми разкажеш за Брикселум? — попита я Корнелия.
— Ще те разбере... не съм Тулия.

— Няма нищо за разказване — сви рамене Марсела — „твърде енергично“, помисли си Корнелия. — Поредният император умря. Тази година се случва доста често.

— Смъртта на Отон не ме натъжава особено. — Варварско задоволство се надигна в гърдите на Корнелия. — Де да бях с теб в Брикселум! Щях да се изплюя върху трупа му.

— Едва ли — отвърна замислено Марсела. — Той умря доста смело.

— И моят съпруг загина смело!

Съзерцателността на Марсела се изпари с едно мигване.

— Разбира се.

Корнелия погледна безизразното лице на Марсела.

— Да те оставя ли сама?

— Много съм изморена — отвърна бързо сестра ѝ. — След Брикселум...

— След Брикселум ме отбягваш! — сряза я Корнелия и излезе ядосано.

Лолия се взря в огледалото и нареди унило на прислужницата:

— Рубини. Трябва да напомня на Фабий колко съм богата. Само това го интересува.

Тя протегна ръце да закопчат рубинените гривни около китките ѝ и наклони глава назад да ѝ сложат тежките, падащи до раменете обеци.

— Що за човек е новият ти съпруг? Допада ли ти? — Корнелия пропъди мислите за сестра си и се върна към любезностите. Месеци наред се чувстваше толкова угнетена от скръб, а после — обсебена от отмъстителност, че не ѝ оставаше време за учтиви разговори — и, разбира се, изобщо не разговаряше с Лолия. Сега обаче всичко бе простено. — Генерал Фабий Валент — усмихна се Корнелия. — Дядо ти не е изгубил нито миг да го оплете в мрежите си.

— Дядо не е направил нищо. Фабий душеше за най-богатите наследнички в града и след няколко дни почука на вратата ми. И трябва да знаеш, че дядо не остана доволен — обича да проверява съпрузите ми. Винаги се уверява, че са благонадеждни, преди да стане и дума за сватба. Вителий обаче разрешил на генералите си да си изберат римски невести по свой вкус, та дядо беше с вързани ръце. Аз — също. — Лолия сви рамене. — Е, ако не беше Фабий Валент, щеше да е някой друг.

— Мъж със скромно потекло — изсумтя Корнелия, но незлобливо.

Макар и най-обикновен авантюрист, Фабий Валент беше дясната ръка на Вителий, генералът, удържал победата при Бедриакум, човекът, сразил Отон.

— Вителий го цени високо — Лолия намести огромния си пръстен с рубини и перли. — Засега ще живеем в Златния дом, но Фабий ме уведоми, че до края на седмицата ще си има свой дворец. Мисля, че ще прогони сенатор Квинтилий от огромното му ново имение на Целийския хълм. Онова с водните градини. — Тя въздъхна леко. — Вече е заграбил лятната вила на някакъв претор в Бая. И конфискува къщата на горкия Салвий в Брундизиум.

— Горкият Салвий! — След смъртта на Отон Корнелия бе склонна да прояви съчувствие към брат му. Той се завърна в Рим далеч по-скромно, отколкото го напусна — смирен и непретенциозен без властническия ореол на брат си. „Дори не си пука кокалчетата вече“, отбеляза тъжно Лолия.

Вителий го бе пощадил, поне засега, но всички в Рим го отбягваха. Дядото на Лолия благоразумно уреди развод на малкото си съкровище и си прибра зестрата до последната сестерция. Два дни по-късно Фабий Валент я поиска за съпруга.

— Готово — заяви Лолия и се огледа без особена радост. Прислужниците се скупчиха край нея да я понапудрят за последно или да добавят някоя декоративна фиба в косите ѝ — козметичката, фризьорката, маникюристката, стилистката, шивачката и момичето, което се грижеше за кожата ѝ, строени като центуриони. Зад тях на опашка се редяха робините като легионери, грейнали от гордост от съвършеното си творение.

— Не изглеждам ли чудесно — въздъхна без капчица ентузиазъм Лолия, но зарадвава монети на жените. — Съжалявам за огледалото. Вземете си почивен ден. Вероятно ще се забавлявате повече от мен.

Корнелия побутна настрани чашата с вино и последва Лолия навън. На три от предишните сватби на Лолия тя придружаваше младоженката. Сега обаче Тулия очакваше Лолия при останалите ѝ гости, гласеше припряно диплите на кораловочервената си роба и хокаше сина си Паулиний.

— Добре, добре... — Тулия огледа Лолия от главата до петите. — Нов съпруг за лятото. Да се надяваме, че ще го задържиш по-дълго.

— Изненадвам се, че Гай издържа толкова дълго — отвърна със сладък гласец Лолия. — Маркус Норбан явно е надарен с нечовешко търпение. Гласът ти стърже като нокти по мрамор.

Тулия тръсна изкуствените си къдрици, сляпа за решителните опити на малкия Паулиний да се изкачи по ръба на фонтана.

— Гай не се оплаква.

— Скъпа, ти не позволяваш на Гай да каже и дума. Вече никой не знае какво мисли.

— Толкова се радвам да видя отново малкия Паулиний — намеси се припряно Корнелия и свали сина на Тулия от ръба на фонтана. — И Маркус ли е тук?

— Не, не чу ли? — прозя се Тулия. — Вителий го хвърли в затвора за нещо си, та засега Паулиний ще е при мен. Чудя се дали да не го изпратя извън града за известно време. Не искам да свързват името Норбан с мен.

„Клетият Маркус.“ Корнелия остана поразена от тази новина и все още я обземаше безпокойство, когато се сетеше. Маркус Норбан — в тъмница заради престъплението да носи кръвта на император Август в жилите си. Вителий сигурно щеше да го освободи скоро. Нали започваше нова ера? Нищо лошо нямаше да се случи, щом Отон умря. Нищо лошо.

Е, най-малкото можеше да се погрижи за невръстния Паулиний, докато баща му е в затвора. Особено след като Тулия притежава майчински инстинкти на камък. Корнелия открай време обожаваше Паулиний — енергичен и забавен чаровник.

— После ще ловиш жаби — сгълча го тя и го свали пак от фонтана. — Олеле, Паулиний, трябва да те подстрижем! Ще го направя

собственоръчно утре, а после обещавам да си играем дял ден!

— О, богове! — въздъхна Лолия и нервно отпрати един паж да извика дядо и от залата за приеми, където се суетеше около празничната трапеза. — Време е да започваме, а Фабий още го няма.

Тулия изгледа рубините на Лолия — по-големи от нейните.

— Сигурно му е писнало от теб по-бързо, отколкото на другите.

— Той иска парите ми, скъпа Тулия, а на кого му писва от пари? На теб — никога — усмихна се Лолия. — За щастие Фабий ще похарчи моите по-бавно, отколкото ти пилееш парите на Гай. Знаем как разори Маркус, преди да се разведеш с него.

— Аз предлагам на съпрузите си по-привлекателни примамки от парите.

— Например? — попита Лолия. — Най-скучният секс в Рим?

В този момент се появи дядото на Лолия, намести перуката си и ги изпепели с поглед. Тулия изсумтя неодобрително и млъкна, а Лолия целуна малката Флавия, която грееше в усмивка в прегръдките на дядо си, окичена с празничен цветен венец. „Велика Юнона!“, помисли си Корнелия, „само Флавия е засмяна!“ Сватбеното шествие се изниза мрачно пред вратата.

— Искаш ли да вървим заедно, Паулиний? — попита Корнелия, понеже майка му го бе забравила напълно.

— Да, моля — просия той и пъхна ръчичка в нейната. — Мама мрази сватбите.

— Така ли?

— Или мрази само сватбите на леля Лолия — замисли се той. — Или леля Лолия.

„Quando tu Gaius, ego Gaia.“ Поредната сватба. Корнелия настани Паулиний в скута си и зачака. Рубините на Лолия примигваха на слънцето като десетки алени очи, свещеникът се дразнеше, че младоженецът закъснява и бави церемонията. Фабий Валент най-сетне изтрополи по стъпалата, следван от група свои командири и германски военни. Странна сбирщина — груби провинциалисти с чорлави коси, покрити с белези ръце и недодялан латински. Съвсем различни от сенаторите в строги тоги от антуража на Галба и елегантните придворни от свитата на Отон. Дори не бяха римляни. Ала колкото и недодялан да беше, Фабий Валент и мъжете му сега владееха Рим. „Вчера е бил никой“, дивеше се Корнелия, докато поредният съпруг на

Лолия повтаряше клетвата, намигвайки на хората си. „Нищо и никакъв командир на легион. Днес всички му се кланят доземи.“ В какви странни времена живееха!

„Фабий Валент поне е красив“, зарадва се Корнелия за Лолия. Беше висок и смугъл и добре сложен, в ризница, която не си бе направил труда да свали, на четирийсет и шест, но жизнен като наполовина по-млад мъж. Очите му измерваха одобрително рубините на Лолия, докато изпълняваше безучастно церемонията. Жертвеният бик се замята уплашено пред стълбите на олтара и едва третият удар на ножа разпори врата му. Лоша поличба, но нима някой предсказа краха на предишните бракове на Лолия?

Корнелия усети как сестра ѝ застава до нея — мълчалива и безразлична в бледосиня роба с нефритени мъниста.

— Добре ли си? — прошепна ѝ тя.

— Разбира се — отвърна равнодушно Марсела.

Със същия поглед измерваше всеки друг от семейството, осмелил се да любопитства, само че навремето ги издебваше и възнаграждаваше Корнелия с дяволит поглед зад гърба им. Сега обаче Корнелия не забеляза никаква следа от някогашните съзаклятнически искрици в очите ѝ. „От кога ме приравни с другите? Кога станах поредният роднина, когото се налага да търпи?“

— Гай! — долетя иззад тях съскащият шепот на Тулия. — Защо не ми купи онези сапфири? Всички гостенки са натруфени като за коронация!

Диана дойде по средата на церемонията. При появата ѝ сърцето на Корнелия се сви болезнено за миг. Диана закъсна и за предишната сватба на Лолия, понесла нещо неописуемо в кожена торба, нещо с ужасна разкривена гримаса.

— Лельо Корнелия, стискаш ме! — възмути се малкият Паулиний и тя отпусна смъртоносната прегръдка около пълничкото му телце.

Диана зае мястото си — този път с празни ръце.

— Трябва да се радваме, предполагам, че не носи отрязан крак — изкикоти се сподавено Тулия.

Диана се обърна и я изгледа втренчено.

— Мога да го уредя.

Лолия и Фабий Валент се уловиха за ръце; съюзът беше сключен. Семейство Корнелий заръкопляскаха, германците на Фабий нададоха нечленоразделни възгласи.

— А сега да празнуваме... — промърмори дядото на Лолия, въртейки гривните си. — Велики богове, готвачите ми...

Ала просторната зала беше подредена безупречно, когато сватбеното шествие се завърна. Копринените ложета — парфюмирани и осеяни с възглавнички, робите — усмихнати и изрядни, статуите — окичени с цветни гирлянди, а от фонтана навън бликаше златисто аминейско вино вместо вода. Дори небето блестеше безупречно синьо в тон със сините мраморни колони, опасващи залата, и с метличините, разпръснати по мозаечния под. „Дали дядото на Лолия е подкупил Аполон за слънчев ден?“, почуди се Корнелия, веейки си с една ръка. „Не бих се изненадала.“

Паулиний бе увиснал върху рамото ѝ, сгорещен и раздражителен.

— Тулия, Паулиний е изморен. Трябва да подремне.

— Е, извикай бавачката му!

— Не, аз ще го сложа в леглото...

Бавачката обаче вече тичаше към тях. Сбърчила укоризнено чело, грабна момчето от ръцете на Корнелия. Очевидно и тя споделяше мнението на Тулия, че на патрицианките не бива да се позволява да се грижат за децата си. Паулиний ѝ се усмихна сънено, докато го отнасяха, и сърцето на Корнелия се сви. „Мечтаех за такъв син. Мечтаех, молах се и плачех, а Тулия...“

Не биваше да мисли за старите мечти. Никога нямаше да има деца; никога нямаше да се омъжи отново. Животът ѝ принадлежеше на Пизон. Поне успя да отмъсти за него. Вече пораснали, Паулиний и всичките ѝ неродени племенници и племеннички щяха да си шепнат за леля Корнелия — побеляла, но още в черно. „Щяла да стане императрица“, щяха да обсъждат с благоговение предаността ѝ, „но съпругът ѝ умрял и тя посветила живота си на паметта му. Минали са петдесет години, а още носи сватбената му халка...“

Германците на Фабий се втурнаха с дюдюкане към винения фонтан, грабейки сребърни чаши от ръцете на робите. Фабий поведе Лолия към почетното ложе, подвиквайки над главата ѝ на подчинените

си. Корнелия забеляза как сестра ѝ погледна унищожително иконома, когато установи, че е настанена на ложето до Тулия.

— Чудесно! По-добре да ме беше хвърлил в змийско гнездо!

Корнелия извади по-добър късмет — седеше до Диана. Стъписа се обаче, когато шалът на Диана се смъкна от раменете ѝ.

— Какво си правила? — възкликна тя, впила очи в моравите синини, осеяли ръцете на младата ѝ братовчедка. — Да не би баща ти най-сетне да е решил да те вкара в правия път с колана?

— Не — сви рамене Диана. — Паднах от колесница.

— Всичко това от едно падане?

— Е, колелата минаха малко през мен.

Ордьоврите заприиждаха като върволица — зелени и черни маслини, врабци в пикантен яйчен жълтък, печени наденички с джанки и зърна от нар, рагу от стриди и черни миди. Лолия се обърна първо да си измие пръстите в купата с розова вода, но Фабий зарови нетърпеливо ръка в подноса с наденички. Подчинените му го последваха, подвиквайки си един на друг през ложетата. Не можеха да очакват, разбира се, легати^[1], прекарали половината си кариера в Германия, да спазват стриктно етикецията.

Трио флейтисти влязоха в залата и засвириха, ала ненадейно тръбен зов заглуши мелодията.

— Императорът!

Нов човешки поток — преторианци в червено и златно, още дузина германци във варварски панталони, тук-там някоя ярко гримирана жена, самият император — шумен и засмян в оплескана с вино тога. Дядото на Лолия се спусна към него, привел ниско глава. Придърпаха напред почетното ложе. Вителий се плъсна върху него с доволно ръмжене и махна на Фабий Валент да дойде.

— Булката е красавица, а?

Императорът потупа Лолия по бузата. Гостите заприиждаха да му предложат усмивките си, поклоните си, отчаяните си надежди, че никой няма да разбере колко ослепително са се усмихвали и колко ниско са се кланяли на Отон.

„След два месеца Отон ще потъне в забвение“, усмихна се Корнелия, наблюдавайки как Гай и Тулия раболепничат пред Вителий. Когато пристигна вестта на смъртта на Отон, настъпи час-два предпазлива паника — плебеите хукнаха по улиците да обезглавят

статуите му, да трошат бюстовете му по градските форуми и да окичват с гирлянди статуите на Вителий. Извадиха дори старите статуи на Галба и ги окичиха, понеже Вителий обяви, че отмъщава за Галба. Всички приятели и познати, които по времето на Отон страняха от Корнелия, сякаш е чумава, сега се тълпяха пред прага ѝ, стискаха ръката ѝ и изразяваха съболезнования за загубата на Пизон. „Толкова достоен мъж, домина Корнелия. Щеше да стане велик император. Възнамерявах да ви посетя по-рано, разбира се...“

„След седмица никой не би признал, че е подкрепял Отон.“ Корнелия скъта дискретно тази мисъл. „А след месец ще го зачертаят от всички хроники и от всяко съзнание в Рим.“

Поднесоха основното ястие — фазан, изпечен с перата, печена свиня с печените ѝ прасенца, подредени около нея, цяла змиорка, сервирана върху печени зеленчуци.

— Ще взема главата! — извика императорът и му я поднесоха върху сребърен поднос, инкрустиран с гранати.

Трупа африкански танцьори влезе в залата да забавлява гостите — вихрушка от позлатени къдрици и намаслена абаносова кожа — но барабанната музика едва се чуваше, заглушена от възторжените крясъци на германците.

— Скъпа домина Корнелия!

Императорският иконом се втурна напред. „Хитър грък, служил и на тримата императори с еднакъв плам“, помисли си презрително Корнелия. Сигурно щеше да служи и на следващите трима.

— Запознаха ли ви с генерал Фабий Валент? Той настоя изрично...

Отведе я до ложето на младоженците и я представи раболепно. Корнелия се поклони ниско на новия съпруг на Лолия.

— Генерале, искам да ви поздравя за грандиозната победа при Бедриакум.

Има ли значение, че бялата му ленена туника е осеяна с мазни лекета, а латинският му е малко недодялан? Той срази войската на Отон и короняса Вителий. „Фортуна не подбира инструментите на отмъщението. Не ги подбирах и аз.“

— Вие значи сте домина Корнелия?

Изтри длан в гърдите си и ѝ помахаша да се изправи. Лолия бе отишла до съседното ложе да поговори с приятели и Фабий Валент

посочи на Корнелия да седне на мястото ѝ.

— Казаха ми, че сте сред онези, на които трябва да благодаря за победата си. Информирахте ни добре за придвижването на Отон.

— Да, генерале — усмихна се тя. — Действах в името на императора.

— Нашият император.

— За мен, генерале, Вителий е единственият император.

Фабий се усмихна и я огледа от главата до петите.

— Бивша съпруга на Пизон Лициниан, нали?

— Да.

— За малко да станете императрица значи. Жалко за съпруга ви. Ще видим какво можем да направим по въпроса.

— Не искам награда — започна Корнелия, но Фабий вече се бе извърнал настрана да привлече вниманието на императора.

Тънка нишка безпокойство стегна сърцето ѝ. Ако смяташе да остане неомъжен символ на трагедията до края на дните си, навярно трябваше да се облече в траурно черно...

Робите се появиха, олюлявайки се под тежестта на следващите блюда. Екзотични този път — фламингови вратове, паунски мозък, дроб от щука, езици от чучулиги, свински бъбреци, слонски хоботи и уши, обилно поръсени с магданоз. Когато се върна на канапето си, ѝ сервираха кефал — рибата беше още жива, удряше с опашка и лениво отваряше уста в соса от минога. Някои твърдяха, че бавната смърт подобрявала вкуса на рибата.

— Установявам — посочи Марсела от съседното ложе, — че предпочитам храната ми да е мъртва, преди да се озове в чинията ми.

Тулия възкликваше и цъкаше с език, но, сбърчила нос, Корнелия махна с ръка да отнесат блюдото. Дядото на Лолия, естествено, бе стигнал до известни крайности в стремежа си да впечатли императора.

„Никога не е стигал до крайности преди“, прошепна тих гласец в главата ѝ. „Сервираше на Галба пестеливи вечери... на Отон организираше изискани пиршества... а сега за Вителий — такова разточителство. Точно каквото искаше всеки.“

Гръцки поет зарецитира ода, посветена на новия император, но от пияните германци не се чу нито дума. Започнаха да стават от ложетата и, олюлявайки се, тръгваха към градината, дърпаха

танцьорките и припяваха пиянски песни. Двама се скараха за кана с вино и се вкопчиха един в друг. Дядото на Лолия нареди на неколцина яки роби да ги разтърват, ала из цялата зала избухваха пререкания. Корнелия видя, че чашата ѝ е празна, но вместо вино помоли за ечемичена отвара.

— Прибирам се у дома — обяви Диана. — Това е нелепо. И отегчително.

Стана от ложето, отскочи от рус здравеняк от Агрипинензис, изблъска ръката му от гърдите си и изчезна.

Императорът захвърли оглозган паунов скелет и избърса мазните си ръце в сините копринени възглавнички.

— Къде е вомитариумът^[2]? — подвикна той на дядото на Лолия, който застина за миг, но се окопоти и се усмихна.

— Позволете на домакина ми да ви придружи до банята, цезаре.

Дядото на Лолия не успя да прикрие напълно отвращението си и Корнелия не можеше да го вини. Никой от семейство Корнелий не използваше вомитариум. Император Вителий обаче се заклатушка през залата, продължавайки да дъвче залък от катеричово месо в сладък сос.

— Диана беше права — промърмори Марсела. — Хрониката ми за Вителий ще се обогати с интересна глава.

— Марсела, не ме оставяй сама!

Без да ѝ обръща внимание, сестра ѝ се смъкна от ложето, заобиколи олюляващ се германец, размахал ваза от алабастр над главата си, и излезе; дори не се обърна. Корнелия трепна обидено, но остана до Тулия и Гай и си залепи неловка усмивка в тон с техните.

Императорът се върна, клатушкайки се, облегнат върху рамото на Фабий Валент. Робите внасяха нови блюда — гъши яйца, сладкиши със стафиди и ядки, охлюви в сладък сос, подноси с лъскави плодове. Корнелия не вкуси нито залък. Едва се движеше от пресита. Императорът обаче се нахвърли отново на храната, тъпчейки се с фрикасе от бадеми и желирани рози.

Излегнат върху ложето, Фабий събори чашата си с вино и поля Лолия. Тя се подсмихна тъжно и започна да попива лекетата с червеното було, а съпругът ѝ отпрати робите, притичали с чисти кърпи и легени с вода.

— Да смъкнем тези мокри дрехи — ухили се той и свлече бялата ѝ туника по раменете. Впи устни в шията ѝ, ръцете му заиграха по

гърдите ѝ.

Корнелия забеляза как по лицето на дядото на Лолия се изписва неприкрита ярост, но Лолия му кимна рязко да не се намесва.

— Ще се оттеглим ли? — предложи тя ведро на новия си съпруг.

— Да видим как изглеждаш под рубините.

Фабий я сграбчи за ръката и я повлече по стълбите. Другарите му задюдюкаха възторжено. Робите замръзнаха в коридора, където чакаха да съпроводят сватбеното шествие до дома на младоженеца. Стискаха запалени факли и кошници с орехи, които да хвърлят пред невястата за късмет, а флейтистите бяха готови да възпеят момента, когато пренасят булката през прага на новия ѝ дом. Корнелия предположи, че за тази вечер сватбеното шествие се отлага. Дядото на Лолия извърна глава, потупвайки безцелно по чашата си с вино и Корнелия долови гневния му шепот.

— ... вулгарни прасета... да залаят малкото ми съкровище с вино като уличница... не са достойни да целуват сандалите ѝ...

Той излетя навън. Треперещите му устни бълваха безпомощна ярост. Корнелия огледа красивата зала от син мрамор. Цветята, храната, робите, музиката — съвършен декор за малкото му съкровище. „Татко никога не ме наричаше така“, помисли си Корнелия. Наричаше ли я другояче, освен „Ей, малката?“ Е, редно беше глава на патрицианско семейство да спазва известно благоприличие дори в дома си...

— Ще изляза да подишам чист въздух — каза Корнелия на Гай и тръгна към градината.

Небето вече чернееше — повече от пет часа ли бе продължило пиршеството? — и навсякъде гъмжеше от германци на Вителий. Двама се бореа, съблечени до кръста. Приятелите им ги окуражаваха с възторжени възгласи. Борците се блъснаха в каменна нимфа, поддържаща сандъче с летни орхидеи. Тя рухна и се превърна в отломки и смачкани цветове. Друг войник лежеше под люляков храст и хълбоците му подскачаха ритмично над една от танцьорките. Русокосият гигант, който се опита да сграбчи Диана, бе извадил камата си и дълбаеше очите от слонова кост на една от абаносовите статуи, опасващи стените. Локви повърната храна осейваха цялата градина. Някой беше повърнал и във фонтана, от който продължаваше да блика аминейско вино.

„Дядото на Лолия им даде точно каквото искат“, помисли си отново Корнелия. „А сега те съсипват красивата му къща.“

Е, пораженията не бяха сериозни. Те просто празнуваха. Какво толкова. Логично беше да са поразхайтени, разбира се — бяха надвили Отон все пак и сега искаха да се позабавляват на воля. Нищо лошо.

Някой повърна върху обувките ѝ.

Дядото на Лолия въздъхна зад рамото ѝ.

— Май наистина ще трябва да им инсталирам вомитариум.

— Е, това е по-добре — въздъхна облекчено Корнелия.

Преди празничните състезания с колесници в ложата на императора цареше оживление — гостите обявяваха залози на висок глас, смееха се, разменяха си грубовати шеги — но шумотевицата беше просто весела врява. Корнелия изобщо не възнамеряваше да гледа състезанията през този ден — деня на Лукария, празника на дъбравите, — винаги в разгара на лятото и винаги жежко. Книга и чаша студена ечемичена отвара в хладината на атриума бяха за предпочитане пред лепкав следобед край арената. Ала сутринта един безучастен преторианец донесе свитък, който Тулия разгърна и откри императорския печат.

— Фабий Валент ни кани в императорската ложа в Циркус Максимус — оповести доволно Тулия. — Особено теб, Корнелия. Слава на боговете за връзката ти с Галба и Пизон. Създаваше ни неприятности, когато Отон се възкачи на трона, признавам, но Вителий очевидно смята да почетете всеки, дори съвсем бегло свързан с...

— Нищо чудно императорът да е решил да те омъжи за някой от поддръжниците си — намеси се Гай и дръпна свитъка от ръката на съпругата си. — Лолия не е единствената, способна да сключи изгоден брак.

— За пръв път си прав, Гай. — Тулия изгледа строго Корнелия. — Надявам се да проявиш благоразумие, Корнелия.

— Защо не намерите изгодна партия за Марсела? — Корнелия сложи ръце на кръста, за да не ги свие в юмруци. — С Луций не са си проговорили, откакто се върнаха от Брикселум — с радост ще се разведе с нея. Или на Диана — на седемнайсет е вече, крайно време е да се омъжи.

— Няма да те насилвам, разбира се — потупа я Гай по ръката. Сега лицето му беше покрито с набола брада по примера на Вителий, който за разлика от Отон не си правеше труда да се бръсне. — Но искам да те видя отново задомена, Корнелия...

— Гай, не изглупявай! — сръза съпруга си Тулия. — Важното е не щастието, а връзките! Трябва да използваш връзките си с Галба, Корнелия. В името на семейството!

„Не изпълних ли достойно дълга си?“ Корнелия се качи в стаята си и облече най-траурната черна роба, която успя да намери. Не сложи дори обеци да смекчат строгите одежди.

— Как ще си намериш добър съпруг, ако приличаш на оплаквачка? — скастри я Тулия. — Нямах фигурата на Марсела, затова малко старание не е излишно. Гай, кажи й, че така няма да постигне нищо.

— Нищо няма да постигне, вярно — Марсела надникна иззад писалището в разхвърляния си кабинет и огледа весело сестра си от главата до петите. — Но по друга причина.

— Какво искаш да кажеш?

— Ако искаш да не привличаш внимание, не носи черно. Много ти отива.

Корнелия се взря в отражението си в стъклото. Черната рокля превръщаше къдриците й в абанос — лъскав ореол от коприна и коса обкръжаваше бледо лице.

— Предполагам, че ти няма да дойдеш, Марсела?

— Боли ме главата.

— Често страдаш от главоболие напоследък — изплъзна се неволно от устата на Корнелия. — Поне когато става дума за състезания, игри или нещо друго, което те отегчава. Но никога не пропускаш императорските вечерни увеселения и дискусиите в Сената.

Марсела се усмихна и разклати мастилницата с ръка.

— Предай ми всички интересни слухове, които чуеш на състезанията, моля те. Разбрах, че губернатор Веспасиан е разбунил духовете в Иудея.

— Милостива Юнона! Стига метежи! — примигна ужасено Корнелия. — Кой ти го каза?

— Младият Домициан. Не бива да поддържа връзка с баща си, но го прави.

— Не бива и да разпространява такива слухове. — Корнелия загриза ноктите си. Пръстите ѝ все още приличаха на разранени израстъци. — Още ли е влюбен в теб?

— Лудо. Съобщи ми, че най-късно след година ще е принц, щом баща му стане император. — Марсела се подсмихна, цялата оплескана с мастило и с коси, нехайно сплетени на плитка, спускаща се по рамото ѝ. — Искаш ли да ти прехвърля Домициан? Щом ще те омъжват, най-добре си избери бъдещ принц на Рим.

— Защо не проявиш малко съчувствие? — скастри я Корнелия. — Съпругът ти вече спечели благоразположението на Вителий и замина за Крит. Не се налага да го търпиш и никой не се опитва да те сватосва!

— Да — Марсела се протегна лениво като котка. — Погрижила съм се да ги откажа.

— Напоследък изглеждаш много самодоволна, Марсела.

Излезе от стаята, сподиряна от кикотенето на сестра си.

Когато Корнелия пристигна, императорската лежа приличаше на синьо море — сини знамена, сини цветя по пода, сини сливи и черно-сини миди в купи от лапис лазули, сини рокли и сини мантии. Фабий Валент носеше небесносиня тога, а сапфирите на Лолия бяха поголеми от сапфирите на кротката, дребничка съпруга на Вителий. Огромното шкембе на Вителий се издуваше под синя туника. Около врата му висяха половин дузина колесничарски медальона, всеки символизиращ неговата легендарна подкрепа за Сините. Дерик — звездният колесничар на Сините — заемаше почетното място до императора, самодоволно ухилен в раирана синя туника. Корнелия се почувства като врана сред стадо пауни и благодарно се настани в дъното на ложата. Вителий обаче се обърна да поиска още вино, забеляза я и ѝ махна да дойде. Тя пристъпи към него, привела глава в поклон.

— Домина Корнелия Прима.

Отблизо по червендалестото лице на императора личаха спукани вени и лоени бучки по врата, резултат от дългогодишното обилно пируване. Този следобед обаче около него витаеше съвсем лека миризма на вино и вдигнатата ръка не потрепери.

— Длъжник съм ти, скъпа.

— Изпълнявах дълга си, цезаре.

Очите ѝ останаха сведени, както подобава.

— Не защото ни информираше. А понеже изгуби съпруга си. —
Вителий сниши глас: — Много съжалявам.

Корнелия го изгледа стъписано. Отон ѝ бе поднесъл изискани, неискрени съболезнования. Семейството ѝ предложи съдържана утеха; сестра ѝ и братовчедките ѝ — безмълвни прегръдки. Никой не каза просто: „Съжалявам.“ В гърлото ѝ заседна буца. Вителий се усмихваше мило.

— Ще те възмездя — обеща той и притисна пръстите ѝ в масивната си длан.

Фабий Валент се ухили над рамото му.

Корнелия се оттегли с припрян реверанс. Стига да не възнамерява да ме възнагради с нов съпруг...

Диана, седнала в дъното на ложата, се набиваше отдалеч в очи. Седеше намръщена, сякаш не забелязва погледите на императорските офицери и придворни — като никога неодобрителни, а не възторжени. Сред морето от синьо тя изпъкваше — петно от безапелационно яркочервено, по един медальон за всеки от любимите ѝ коне около врата, развяла червени поли и с алени панделки, вплетени в платиненорусата ѝ коса.

— Няма да обърна гръб на Червените само защото императорът залага на противника — заяви тя, забелязала вдигнатите вежди на Корнелия. — А и ти не носиш цветовете на префърцунените Сини.

— Да — съгласи се Корнелия и седна. — Какво си направила с ръцете си?

Изглеждаха твърди като варовик и мазолести.

— Шшт! Парадът започва.

Конете поеха на церемониална обиколка по пистата от изравнен пясък — пет отбора, дефилиращи тържествено под знойното месингово небе. Сините излязоха първи. Дерик насочи камшика си към тълпата, а тя възнагради прословутия жест с възторжени възгласи. Жените възклицаваха и хвърляха цветя; Вителий изрева и стовари месест юмрук по облегалката на стола. Диана бърчеше чело и ръкопляскаше само на любимия си впряг от огненочервени коне, които бе нарекла Анемои като четирите вятъра. Корнелия призна мислено, че

жребците са красиви — алени като хамутите си, те сякаш танцуваха пред колесницата, нетърпеливи да се впуснат в бяг. Когато заеха местата си на старта, Диана нададе вик, заглушен от гръмогласните облози на Фабий Валент и императора.

— Здравейте, любими мои — Лолия се настани до тях, размахала ветрило от паунови пера. — Милостиви богове, каква жега!

— Как е новото ти семейство? — попита Корнелия, понеже арената поглъщаше цялото внимание на Диана и не ѝ беше до любезности.

— Новият ми съпруг е... енергичен. Неуморен по-скоро. Слава на боговете, че по цяла нощ играе на зарове с Вителий и се задява с уличници, иначе нямаше да ме остави да мигна. — Лолия надникна към пистата, където колесничарят на Сините — Дерек — се пъчеше в синьо-златистата колесница. — Надявам се Диана да не научи, че навремето пофлиртувах с Дерек. Никога няма да ми прости.

— Спала си с колесничар?

— Да. И от мен да знаеш — бързината е качество на арената, но не и в леглото.

Корнелия едва възпря напушилия я смях.

Кафеникавите жребци на Сините се втурнаха напред, преди сигналният шал да падне, та се наложи да ги обуздаят и да ги върнат обратно. Фалстартът изтръгна ропот от тълпата и за да я поразсея, Вителий заподхвърля номерирани дървени топчета към човешкото море долу. Всяко от топчетата в кошницата носеше награда — расов бик, впряг коне, дори лятна вила. „Новият ни император очевидно е щедър.“ Плебеите се хвърлиха в борба за топчетата и нетърпеливите възгласи прераснаха в крясъци, а после — в победоносни викове. Фабий нареди на Лолия да се върне до него и пъхна син шал в ръката на императора, когато конете се подредиха отново на старта. Диана се приведе напред, прехапала устни. Вителий хвърли шала и конете полетяха по пистата.

Трибуните ревнаха. Зрителите окуражаваха колесничарите, ключваха облози. Вителий се надвеси през парапета, крещейки за Сините. Диана задъвка устни. На първата обиколка Червените изпревариха всички след зрелищен остър завой и от императорската ложа проехтя само нейният радостен възглас. Фабий я изгледа намръщено.

— Ще подкрепям когото желая — невъзмутимо заяви Диана. — Божествени колела, какво ли не бих дала центурион Денсус да е тук!

Корнелия примигна. Отдавна не беше се сещала за това име. Откакто я придружи до дома ѝ от Марсово поле преди битката при Бедриакум и ѝ наговори толкова груби думи.

— Защо ти е точно той?

— Защото е почитател на Червените. На първото надбягване през тази година ги подкрепяше с мен. Щом посмя да се изправи сам срещу петима пред храма на Веста, не би крил предпочитанията си и сега, независимо какво смята императорът.

Диана скочи на крака и изруга, понеже Зелените взеха първи завоя, а Корнелия помахна на преторианския страж, застанал прав в дъното на ложата. Нов мъж, не го познаваше, но вителианците бяха внедрили много от своите хора в преторианската стража.

— Какво стана с центурион Друсус Семпроний Денсус?

Недоумяваше защо пита. Сигурно беше загинал в битката при Бедриакум. Иначе досега да го беше видяла да придружава Вителий с другите преторианци.

— Обвиниха го в предателство, домина.

— В предателство?

— Оцеля в битката, домина. Но после генерал Валент пресея преторианците. Уволни мнозина, задето са предали Галба.

— Но защо повечето само са ги уволнили, а него са нарочили за изменник?

Трибуните скочиха с рев на крака, ала Корнелия нито виждаше арената, нито чуваше крясъците.

— Генерал Валент реши, че той е продал Галба и наследника, домина. Възможно е дори да е убил наследника, кой знае. Според Валент сега центурионът трябва да послужи за назидание, щом Отон го е превърнал в такъв герой.

— Това е нелепо!

— Кое е нелепо? — прекъсна ги глас.

Корнелия вдигна поглед и видя Фабий Валент, стиснал чаша от синьо стъкло.

— Центурион Друсус Денсус да бъде обвинен в предателство — отвърна тя откровено. — Категорично не е замесен в смъртта на съпруга ми. Бях там, знам какво се случи.

— Но не е успял да спаси Пизон — сви рамене новият съпруг на Лолия.

— Не по своя вина. — Денсус се държеше грубо понякога, но несъмнено не беше предател. — Екзекутираха ли го вече?

— Не. Така и не го заловихме. Разбра някак си и избяга. Няма значение. Вече никога няма да служи на императора.

— Но... — тя млъкна.

Фабий се усмихна.

— Смятай, че сме отмъстили за съпруга ти.

— Не търся отмъщение, генерале.

„Вече не. Не и след смъртта на Отон.“

— Аз решавам какво търсиш.

Корнелия обърна невиждащи очи към арената и попита Диана:

— Коя обиколка е?

— Петата.

Диана седеше на ръба на стола и безмълвно движеше устни. Сините и Червените непрекъснато си разменяха водачеството.

Фабий проговори много тихо, прокарайки пръсти по ръката на Корнелия.

— Трябва ти съпруг, а един от приятелите ми си търси жена. Казва се Цецина Алиен.

Зрителите закрепяха, понеже Белите се опитаха да изпреварят Сините от вътрешната страна на пистата; колесничарят на Сините сви навътре и блъсна Белите. Колесницата се разпадна; едно колело се затъркаля бясно по пясъка, а цвилещите коне препуснаха на свобода. Втурнаха се право към Червените и Диана заруга ужасно, когато налетяха върху тях сред вихрушка от огнени гриви и червени юзди.

— Диана! — скастри я Корнелия, възползвайки се от възможността да пренебрегне сервилния глас на Фабий и да изнесе на братовчедка си стегната лекция за злините, които навлича лошият език.

По-къса лекция от обичайното — Корнелия също не беше на себе си.

Вителий се разсмя гръмогласно и заудря доволно парапета, защото Сините поведоха. Далеч назад Червените разплетоха поводи и препуснаха отново.

— Няма да наваксат дистанцията — простена Диана и потъна отчаяно в стола си.

Нейните ветрове обаче напрегнаха дълги муцуни в бесен галоп, залепили червени гриви към лъскавите си вратове, и разстоянието започна да се стопява. Изоставаха с половин обиколка, с една трета... Подминаха Зелените, които сякаш стояха на едно място. Кожите им изглеждаха по-скоро черни, отколкото червени от потта.

— Познаваш ли Цецина Алиен? — попита Фабий, доближил устни до ухото на Корнелия. — Чешит е, но е добра партия. На млада вдовица като теб... сигурно ѝ текат лигите за нов съпруг.

Корнелия облиза устни, вперила отчаяно поглед в арената. Видя как колесничарят на Сините поглежда назад и размахва камшик над главите на кестенявите си жребци. И двата впряга взеха последния завой с главоломна скорост.

— Хайде! — крещеше Диана, но финалът дойде твърде бързо, изопнатите муцуни на Червените се изравниха с оста на Синята колесница. — О... — оброни глава Диана, а синьо-зелените ѝ очи се просълзиха. — О, клетки мои ветрове, малко не ви достигна.

— Наистина не бива да се разчувстваш толкова на състезания — порица я Корнелия.

Усети ръката на Фабий върху лакътя си и се впусна припряно в още по-дълга лекция за порядъчното патрицианско поведение. Диана седеше, оглушала и отпусната в стола; наблюдаваше как колесничарят на Сините поема на победна обиколка, поощряван от възторжени женски възгласи, и как императорът потупва приближените си по гърбовете. Корнелия почти не чуваше трибуните, обсебена от допира на Фабий. „Милостива Юнона! Той решава бъдещето ми. Не бива да го пренебрегвам.“

Дерик — колесничарят на Сините — скочи в императорската лежа, пращен и широко усмихнат, и императорът му връчи победната палмова клонка.

— На пиршеството довечера ще седиш до мен! — извика императорът, поаленял от задоволство, и го обгърна през рамо. — Ще вдигнем тост в чест на победата над страхливите червени копелета!

Премина вихрушка от червена коприна. Корнелия посегна към ръката на Диана, но закъсна. Вителий вече гледаше изненадано стройното алено момиче под носа му.

— Недей... — Диана насочи показалец към императора на Рим — да обиждаш моите Червени! Те се надпреварваха достойно. По-

добри са от твоите Сини.

Дерик се засмя, вперил очи в нея изпод сърдечната прегръдка на императора.

— Домина Диана е почитателка на Червените — ухили се той. — И не умее да губи, но...

— Млъкни! — срязва го тя.

Гостите в ложата зашепнаха, а Вителий сбърчи вежди. Корнелия замръзна в стола. Гай застина със зяпнала уста. Лолия поклати умолително глава, но, приковала присвитите си синьо-зелени очи в императора, Диана продължи:

— Червените извадиха лош късмет, цезаре. Белите ги изблъскаха от пистата. Много впрягове биха се отказали от надпреварата, но не и моите Червени. Препуснаха отново и без малко да победят Сините ти, защото безценният ти Дерик беше толкова зает да брои палмовите клонки, че намали скоростта. Млъкни! — нареди тя на настръхналия колесничар. — Той караше лошо, цезаре, а това е по-зле от лош късмет. Затова не наричай конете ми страхливци. — Мушна показалец в масивните гърди на римския император. — Моите Червени могат да победят безценните ти Сини, когато пожелаят.

Гробна тишина. Диана стоеше, вирнала брадичка. Алените ѝ поли се развяваха, косите ѝ се спускаха по гърба като водопад от бяло злато. Червендалестото лице на императора беше застинало, очите му искряха и ненадейно Корнелия зърна човека, когото три легиона в Германия бяха провъзгласили за император.

Диана се взираше гневно в императора без капчица страх. Дерик я изпепеляваше с поглед. Корнелия пое вледенен дъх и се приготви да разведри мълчанието с някаква любезна реплика.

Внезапно императорът отметна глава и се засмя.

— Права си — съгласи се той. — Твоите Червени се състезаваха достойно. Не биваше да ги наричам страхливци. — Обгърна я през раменете и се обърна към императорския иконом. — Сложи и тази кибритлийка до мен довечера. Ще обсъждаме стратегии, домина, и ще те принудя да признаеш, че моите Сини са по-бързи от твоите Червени.

— Не са! — отвърна Диана изпод ръката му с пламнали очи.

Тих смях се понесе из ложата, когато Вителий ѝ се усмихна и нареди да донесат вино. Корнелия също се засмя, усетила как коленете

й се подкосяват. „Диана! Смахната малка глупачка!“ Само Диана е способна да се измъкне безнаказано. Само Диана.

Корнелия чу как Фабий шепне на иконома:

— Сложи домина Корнелия до Алиен на пиршеството довечера. Или до Суоний — и той ще оцени една сочна млада вдовица.

Смехът на Корнелия замря. „Първа дама на Рим“, помисли си тя. „Бях първа дама на Рим. А сега съм само сочна млада вдовица.“

Заповяда на пръстите си да не треперят, заповяда на очите си да не овлажняват, да не блуждаят и да не примигват. Спомни си как през мъчителните седмици след смъртта на Пизон си повтаряше: „Бъди мрамор. Бъди лед. Да видим колко сок ще изстискаш от колона от черен мрамор, Фабий Валент.“

[1] Легат — представител, пратеник, офицер. — Б.пр. ↑

[2] Вомитариум — помещение за повръщане. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИНАЙСЕТА

— Паулиний!

Едва пристъпила прага на спалнята на Лолия, Корнелия се извърна рязко и побутна сина на Тулия навън.

— Отиди да си поиграеш в атриума!

— Велики богове! — възкликна развеселено Лолия сред шумолене на коприна. — Защо го отпрати? След няколко години и той ще прави същото.

— Паулиний! — нареди му строго Корнелия, съзряла любопитното му изражение. — Отиди да намериш Флавия и си поиграйте.

— Само не си играй на това с дъщеря ми! — изкикоти се Лолия. — Поне засега.

Синът на Тулия се втурна навън, а Корнелия остана, приковала поглед в мозайката.

— Може ли да се обърна вече?

— Да, да... Не се преструвай на толкова целомъдрена, Корнелия! Няма да се вкамениш при вида на гол мъж!

— Съжалявам, трябваше да почукам — Корнелия се постара да не се изчервява. — На Паулиний му е мъчно за баща му, а Тулия не му обръща никакво внимание, та реших да го доведа да си поиграе с Флавия, но...

— Велики богове! Цялата си поаленяла!

Лолия вече седеше в леглото, прилично облечена в оранжева коприна, а едрият ѝ златокос роб я разхлаждаше с ветрило от щраусови пера. Туниката му беше надяната наопаки. Когато Корнелия влезе в спалнята, той беше върху Лолия. Единият глезен на братовчедка ѝ обгръщаше хълбока му, а другият — врата му.

— Не си ли го пробвала с Пизон? — продължи Лолия. — Изисква се гъвкавост, но е истинско блаженство.

— Не обичам да обсъждам тези теми — сбърчи нос Корнелия и кимна на роба. — Свободен си.

Той погледна Лолия.

— Да — усмихна се тя и въздъхна, когато едрият гал се поклони и се втурна признателно навън. — Клетият, тази сутрин е ужасно смутен. Фабий също ни хвана.

— Съпругът ти?

— Да. Нахълта в спалнята ми рано-рано и ни свари да правим мост. Пробвала ли си го? Заставаш на четири крака и...

— Какво направи Фабий? — попита припряно Корнелия, усетила, че червенината се завръща. Лолия се отличаваше със свян колкото разгонена котка.

— О, изгледа ни зловещо и излезе. — Лолия завърза робата си по-плътно около кръста. — Всъщност се надявах да ме хване. Време е да разбере.

— Да разбере какво?

— Е, Фабий е плебей и главата му е пълна с нелепи идеи за поведението на съпругите. Изведнъж се оказва, че трябва да му сервирам любимите ястия, да проверявам температурата на водата във ваната му и да се държа като девствена весталка. Поне пред хората. Насаме иска курва.

— Едва ли е назадничаво и плебейско, съпругата да спазва благоприличие — отбеляза Корнелия.

— Разбира се, че е, скъпа. Да не мислиш, че Виний или Салвий са вдигали врява за Тракс? Не, естествено. Но Фабий трябва да понаучи нещичко за патрицианските съпруги. — Лолия стана и за изненада на Корнелия в очите ѝ просветна искрица жестокост. Макар и вятърничава, Лолия не беше жестока. — Аз плащам сметките, нали? Не ми ли се полага тогава нещо лично?

— Къде е Фабий сега?

В действителност Корнелия не съжеляваше, че са се разминали.

— Сплашва Сената. Осмелят ли се да му противоречат, той им припомня, че мечът му е възкачил Вителий на трона. Напоследък това се нарича политика.

Излязоха от спалнята и тръгнаха към атриума по коридор с високи колони.

— Това значи е новият ти дом? — попита Корнелия и огледа жасминовите лехи, десетките статуи, езерца и фонтани с водни лилии. — Много е... внушителен.

— Имаш предвид отвратителен — сви рамене Лолия. — Фабий конфискува имението от поддръжник на Отон. Нанесохме се миналата седмица. Дори не съм разгледала още всички стаи, а той настоява да организирам сватбено празненство.

— Кой ще се жени?

Лолия седна върху сребърна пейка със спирални орнаменти до покрита с мъх каменна саксия и нареди да им донесат плодове и ечемичена отвара.

— Ти, разбира се.

— Какво? — Корнелия застина във въздуха над стола, в който се канеше да се настани.

— Фабий каза... — Лолия млъкна.

— Какво каза Фабий? — Корнелия се вледени въпреки слънчевите лъчи, струящи през открития покрив на атриума. — Намекна ми нещо на конните състезания, но...

— О, скъпа. Фабий не намеква. Той само заповядва.

Лолия махна с ръка да отнесат каната с ечемичена отвара, преди прислужницата да успее да я сервира.

— Донеси вино, Фиби. Трябва ни нещо по-силно. — Напълни бързо една чаша и я пхна в ръката на Корнелия, без да си прави труда дори да разрежи виното с вода. — Пий! Та така... Фабий иска да те омъжи за някой от приятелите си. Не знам дори кой. Възнаграждава всички. С пари, с имения, с жени...

— Фабий няма законно право да се разпорежда с мен.

— Положението се промени, Корнелия. Вече не живеем в Рим, в онзи Рим, който познаваме. Управляват ни хората, възкачили императора на престола. Фабий се смее, когато приятелите му ме опипват по време на пиршествата, прибира всичко от къщата на дядо, на което хвърли око, и ме кара да се разхождам из спалнята само по бижута... — Лолия разтърка глава, разчорляйки червеникавите си къдрици. — Изморява ме.

— Няма да позволя да ме връчат на някой тържествуващ войник като торба с плячка!

— Е, разбираш значи как се чувствам... — поклати глава Лолия. — Свиквай.

— Как... — прошепна Корнелия.

Лолия сви рамене.

— Всеки съпруг с прищевките си...

И двете замълчаха. Корнелия си спомни самодоволната усмивка на Фабий и още по-самодоволния му глас: „На млада вдовица като теб сигурно ѝ текат лигите за нов съпруг.“ Тя потрепери.

Лолия извърна лице и подхвана пресекливо друга тема. Диана. Разбира се, сега всички говореха за Диана. С нечовешки усилия Корнелия се вслуша в думите на Лолия.

— ... знам дали си чула новата епиграма за нея от Марциал? „Жената ловец, устремена в целомъдрен полет, най-послед пленена от императорската воля.“

— Диана не би... — Корнелия неволно сбърчи лице при мисълта за червендалестото лице на императора на Рим и издутото му от преяждане тяло. — Не и с Вителий.

— О, съмнявам се. Познаваш Диана, не би се посвенила да откаже дори на императора. А и не става за любовница. — Лолия прокара пръсти през струята на сребърния стенен фонтан до тях. — Ако някой я отведе в леглото, ще го зяпа с великолепните си очи, докато свърши, и после ще го попита какви са според него шансовете на Червените да спечелят на Сатурналиите. Обезсърчителен подход.

Корнелия си спомни императорското пиршество след състезанията миналата седмица, където младата ѝ братовчедка седеше с кръстосани крака на ложето до Вителий, размахваше гъше бутче и обсъждаше разгорещено състезателни стратегии чак до зори. Той очевидно намираще новата си любимка за много забавна и антуражът му побърза да последва примера му. Цял шлейф обожатели се точеше след Диана, убеждавайки я да подшушне на императора по някоя добра дума за тях. Диана отказваше безцеремонно на всички, чиито молби не касаеха конете.

— Навремето се безпокоях за доброто име на Диана — призна Корнелия, — но сега мисля, че е твърде странна, за да заживее развратно. Някак си ще е твърде обикновено за нея. Тулия, разбира се, непрекъснато я нарича „императорска курва“.

— Тулия е курва — изсумтя Лолия, сипа си чаша вино и отпи щедра глътка. — Не би нарушила обета си, о, не. Но е готова да ни натика всичките в леглото на императора, стига да извлече изгода. Започна ли вече да мърмори на Диана да издейства да назначат Гай за легат?

— За губернатор — въздъхна Корнелия.

— Виждаш ли? — сви отвратно рамене Лолия. — Приятно ми е да се повъргаям в леглото с роба си, но съм по-добра от Тулия. Поне не съм лицемерка.

В този момент дотичаха малката Флавия и Паулиний. Лолия настани и двамата в скута си и ги зацелува шумно. Корнелия наблюдаваше тъжно как Флавия се смее, а Паулиний се противи енергично.

— Флавия, трябва да поразведрим леля ти Корнелия. Какво предлагаш? — посъветва се сериозно с дъщеря си Лолия. — Да се нагиздим и да отидем на някое забавно място? На театър например или на Марсово поле?

— На цирк — обади се тутакси Паулиний.

— У чичо Парис — настоя Флавия.

— Не бих нарекла чичо Парис забавен...

— У чичо Парис, защото обеща да ми направи малко мраморно кученце.

— Е, решено тогава.

— Защо решава тя? — намръщи се Паулиний.

— Защото е момиче, а момичетата винаги постигат своето. Бъдещата ти съпруга ще ми благодари, Паулиний, ако ти го набия отсега в главата. Отиваме у чичо Парис.

Корнелия се изненада, че Лолия поведе Паулиний за ръка и тръгна да облече сама Флавия, вместо да повика бавачката.

— ... да, ще поканим и леля Марсела — обеща Лолия на дъщеря си, когато след десет минути се върнаха, издокарани в розови рокли в тон. — Като в добрите стари времена.

— Не си правете труда — предупреди ги Корнелия. — Ще ни откаже, защото драскулките ѝ обсебват цялото ѝ внимание.

— За какво пише?

— Кой знае?

Сигурно търси думи за новия Рим? Корнелия определено го намираше все по-странен всеки път когато излезете из града. През лятото Рим обикновено е сънливо място. Робите крачеха лениво, запътили се да изпълнят господарско поръчение, волове и мулета дремеха под изцъкленото слънце, плебеите се потяха в жежките си вонливи стаи. Всички, които можеха, търсеха спасение в летните си

вили в Бая, Брундизиум или Тиволи, седяха по балконите с изглед към морето и похапваха грозде, галени от прохладния бриз. Връщаха се в града най-рано за Волтурналиите^[1] Сега обаче...

Корнелия се качи в носилката, взе Паулиний в скута си и градът ги притисна през розовите копринени завеси, когато носачите заприпкаха към малката къща на чичо Парис на най-отдалечения склон на Палатинския хълм. Рим беше претърпан — тревожно явление. Това лято нито един патриций не замина за лятната си вила. Първо вестта за гибелта на Отон вцепени всички и никой не посмя да тръгне, за да не помислят, че бяга. А когато Вителий пристигна в града, остана тук въпреки жегата, за да укрепи позицията си, и всички останаха с него. Летните игри, които в нормални години се провеждаха пред полупразни трибуни, сега се радваха на многобройна публика. Циркус Максимус се пукаше по шевовете при всяка надпревара, а не минаваше нощ без пир за стотици гости в Златния дом. Загърбени бяха мрачните вечери на Галба с възкисело вино и отегчителни дискусии за римската икономика, както и Отоновите елегантни празненства с красиви хора, разменящи си остроумни забележки. На сегашните пиршества редовите войници пиеха редом със сенаторите и сенаторите се напругаха да пият като редови войници, а императорът се хвалеше, че гордостта не го възпира да подбира коне за Сините. Нищо чудно, щом обикновен командир на легион като съпруга на Лолия се бе превърнал в стожер на трона. Беше лято — жарко и изпепеляващо — и светът се бе преобърнал с главата надолу. „Нов Рим“, както каза Лолия... и Корнелия не го харесваше никак.

— Милостива Юнона! — огледа неодобрително тя преддверието, когато влязоха в къщата на чичо Парис.

Навсякъде се валяха парчета мрамор и длета, потънали под дебел слой прахоляк, а робите се помайваха из ъглите и си бърбеха, без дори да се преструват, че вършат нещо.

— Чичо Парис! — порица го Корнелия, когато Лолия отвори вратата на ателието. — Диана изобщо ли не се грижи за домакинството?

— Заета е — отвърна разсеяно чичо Парис. Пред очите му падаха кичури платиненоруса коса и той съсредоточено триеше мраморен къс с полираща кърпа. Отвсякъде го заобикаляха лица, лица от мрамор, камък и глина — от роби до сенатори и членове на

семейството. — Някакъв британски варварин я учи да кара колесница. Видях го веднъж — прекрасно лице. Трябва да го извая.

Лолия се разкикоти, но Корнелия въздъхна.

— Чичо Парис, трябва да й забраниш.

Той примигна.

— Кой може да забрани нещо на Диана?

— Ами ако върши неблагоприятния? Съмнявам се, че само кара колесница.

— Аз също — засмя се Лолия. — Надявам се да й е забавно.

— Малките ми... — чичо Парис изгледа Флавия и Паулиний, които го зяпаха ококорено. — Чии деца бяхте? Няма значение, само не пипайте длетата ми. Не обещах ли на някого статуетка на кученце? Да видим...

Корнелия тръгна покрай полиците, препълнени е изваяния — стари и нови: недовършени фигури на нимфи и прислужници, веселото лице на Вителий с двойна брадичка, нещо, наподобяващо гала на Лолия със стрелите и колчана на Аполон...

— Тези четирите върху масата, чичо Парис... Пак ли си ни изваял?

— Да, като богини. — Бащата на Диана застана до работния плот, покрит с мраморни отломки и прах, където бяха подредени четири бюста. — Дълго размишлявах, докато открия най-подходящата за всяка.

— Диана, разбира се, е Диана — усмихна се Лолия към изображението на най-младата им братовчедка като девствената богиня на луната и лова с изящни скули, издялани от фин бял мрамор, с унесени и горди очи и полумесец, увенчал буйната ѝ коса. — А аз?

— Церера. Богиня на земята и плодородието.

Сочните устни на изваянието се усмихваха нежно, а от мраморните къдрици стърчаха малки ушенца от житни зърна.

— Не е Венера? — усмихна се Корнелия. — Нима Лолия не е богиня на любовта.

— О, не — възрази чичо Парис. — Богините на любовта са ревниви и капризни празноглавки. Нашата Лолия е топла като земята. И като Церера обича дъщеря си повече от всичко на света.

— Мамо, мамо! Изчерви се!

— Не съм — Лолия притисна Флавия до себе си. — И без това не ставам за Венера с месестата си брадичка. Ами Корнелия? Юнона е, предполагам.

Корнелия погледна мраморното си подобие и се намръщи. Никаква императорска корона не увенчаваше мраморните ѝ коси; най-обикновено було обкръжаваше лицето ѝ.

— Веста — обясни чичо Парис. — Богиня на дома и семейното огнище. Понеже така или иначе няма да станеш императрица.

— Чичо, моля те... — прекъсна го Лолия.

— Не, прав е — усмихна се горчиво Корнелия.

— Марсела ли е това? — попита озадачено Лолия, вперила поглед в бюста. Мраморните очи се цъкляха празни и зловещи и вместо коса, върху главата се виеха змии.

— Да... — отвърна бавно Корнелия. — Но в чий образ?

— Ерис — отвърна чичо Парис.

Богинята на раздора и хаоса, сееща бедствия, откъдето мине? Корнелия наклони объркано глава, но чичо Парис се бе отдалечил.

— Велики богове! — прошепна Лолия. — Понякога е съвсем смахнат.

Корнелия се зае да опакова бюста на Лолия като Церера и нареди на един роб да го отнесе в носилката. Не ѝ се мислеше за собственото ѝ превъплъщение като Веста. Богиня на домашното огнище и семейството. Ала без съпруг, без домашно огнище, без дом.

Прегърнала задрямалата Флавия, Лолия влезе в къщата, която по-скоро ѝ служеше като затвор, и чу плющене. Предчувстваше прекрасна начумерена вечер, съдейки по убийствения поглед на Флавий, когато я свари в леглото с Тракс.

— Слез, Флавия, ще те занеса в спалнята, ако ти се спи...

Нов трясък. Лолия се озърна, но нито една статуя не беше паднала от пиедестала си, а по пода не се валяха отломки. Извика роб и му нареди да донесе мраморния бюст и да го сложи в празна ниша в преддверието. Дано придаде уют на къщата...

Острото плющене прозвуча отново. И нещо като приглушен стон.

— Какво е това? — попита Лолия. Робинята сви рамене и впи очи в пода. — Каж ми!

— Господарят... — промълви момичето.

Внезапно Лолия се вледени.

— Фабий? Къде е? Какво прави?

— В атриума... Моля ви, господарке, не можахме...

Ново свистене. Този път Лолия чу вик. Вдигна поли и затича. Флавия я последва по петите. „Не, не, невъзможно...“ Но беше.

Беше Тракс.

Стоеше гол пред колона в атриума. Ръцете му бяха вдигнати нависоко и завързани за колоната. За миг на Лолия ѝ се стори, че носи червена мантия, но той, разбира се, не носеше никаква мантия. Червени ивици опасваха гърба му, по който се стичаха десетки ручей кръв. Кръвта шуртеше по бедрата му и се оттичаше от стъпалата. Лолия застина ужасена. Фабий стовари отново камшика.

Тракс извика задавено през стиснати зъби и краката на Лолия се раздвижиха. Прекоси тичешком атриума и улови ръката на Фабий, вдигнала отново камшика.

— Не. Недей! Какво правиш!

Фабий я перна силно. Тя се завъртя, блъсна се в декоративна каменна пейка и падна на колене. Фабий оголи злостно зъби, но устните му се разтегнаха и в усмивка, която я смрази до мозъка на костите.

— Само аз спя с жена си! — каза той, обърна се и стовари камшика върху раменете на Тракс.

Тракс изкрещя. Лолия се изправи с мъка и посегна към камшика, който Фабий пак беше вдигнал във въздуха. Той я удари по гърлото — силно и точно — и тя се строполи, останала без дъх. Фабий я улови за косата и я изправи. Очите му се озоваха на сантиметър от нейните.

— Хвана ли те още веднъж с друг в леглото — просъска той, — ще набия теб. Разбираш ли?

— Да — проплака Лолия. Чуваше дълбокото дихание на Тракс, което напомняше хлипане. — Да, разбирам.

— Добре.

Фабий я изгледа още една дълга минута, стиснал косите ѝ, и после се олюля. Малката Флавия се беше хвърлила към него и малките ѝ юмручета го налагаха с всичка сила. Той я отблъсна с една плесница и момиченцето се удари в каменна саксия с лилии.

— Флавия!

Лолия се спусна към дъщеря си, но ръката в косите ѝ я възпря. Фабий я задържа още миг, размахал камшика в другата си ръка, и сетне я бутна настрана. Лолия се стовари на колене върху плочките и запълзя към детето, което лежеше, свито на топка, и тихо плачеше.

Фабий захвърли камшика и той изтрополи глухо. Като в просъница Лолия забеляза как съпругът ѝ оглежда Тракс — кървава каша, притисната към колоната.

— Изхвърлете този боклук — нареди Фабий и Лолия чу ботушите му да отекуват, отдалечавайки се по дългия коридор с колони.

Щом стъпките му заглъхнаха, Лолия се изправи мъчително на крака, прегърнала Флавия.

— Трябва да те оставя за малко, миличка, пусни ме...

Дъщеря ѝ обаче я стисна още по-силно, сякаш залепна за нея. Наложил се да развърже Тракс с една ръка. Чуваше как другите роби пристъпват зад нея, но никой не дойде да ѝ помогне — естествено, сега Фабий Валент им беше господар, а волята му — закон. Бори се дълго с възлите. Тракс, отлепил чело от колоната, я наблюдаваше с няма признателност. Очите му я пронизваха като ножове. „Ако не бях го задържала при мен, ако не бях си въобразила, че Фабий няма да си направи труда да го накаже...“

Спомни си какво ѝ каза Корнелия, когато се счепкаха веднъж: „Някой ден ще разбереш каква уличница си.“

Сега разбра.

Последният възел се разхлаби под треперещите ѝ пръсти и Тракс рухна. Не само гърбът му кървеше. И двете му очи бяха подпухнали и насинени, носът му беше разбит. Златната му красота бе съсипана, но Лолия нямаше време да я оплаква.

— Тракс... Тракс, моля те, трябва да станеш. Само няколко крачки?

Той я улови за ръката и се изправи бавно.

— Домина — промълви. Окървавената му длан досегна гърлото ѝ, където юмрукът на Фабий беше оставил синина. — Съжалявам... домина...

— Шшт... Ела с мен.

Прегърнала Флавия, Лолия поведе Тракс през коридора. Усещаше как робите надничат иззад ъглите, онемели от жестокостта на Фабий. Тракс оставяше кървави следи по красивите мозайки, а

бюстовете на предишните собственици на къщата се вираха надолу в сляп укор. „Дори да живея тук сто години, това място няма да стане мой дом.“

Лолия извика носилката и помогна на Тракс да легне по корем в нея. Гърбът му още кървеше обилно и тя го покри с розовата си мантия от фина вълна, потупвайки леко материята да попие кръвта. Недостатъчно, но засега се налагаше да се задоволят с толкова. Флавия изхлипа, когато разтвори ръчичките ѝ, ала Лолия я изтръгна безмилостно от прегръдката си и я настана в ъгъла на носилката.

— Не плачи, миличка — помоли я Лолия, обляна в сълзи. — И не пипай Тракс. Боли го.

— На къде, господарке? — попита носачът.

— В къщата на дядо — отвърна със задавен глас Лолия. — Кажу ми, че робът се нуждае от лекар. Да му осигури най-добрия. Кажу ми, че ще изпратя бавачката на Флавия и нещата ѝ.

— Докога ще гостуват на дядо ви, господарке?

— Завинаги. — Лолия се извърна и избърса очи. — Не искам да остават в тази проклета къща.

Същата вечер в Домус Ауреа Лолия носеше смарагдите си, защото огърлицата прикриваше синината върху врата ѝ. Влезе в просторната зала, уловила съпруга си под ръка, грейнала в усмивка срещу стотината гости, когато императорът им подвигна за поздрав и им помахаше да влязат, стиснал препечен врат на фламинго. Стоя излегната на ложето до съпруга си, смя се на шегите му, яде паунски гърди и пи вино. Изпълни дълга си.

„Засега“, мислеше си тя, вперила поглед в съпруга си над ръба на чашата. „Но ще дойде ден... Само почакай.“

[1] Волтурналии — празник на 27 август в чест на бога на р. Тибър. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИНАЙСЕТА

— Кажи му, че съм излязла — помоли Корнелия. — Кажи му, че съм болна.

— Глупости! — срязва я небрежно Тулия. — Защо не се преоблечеш? Синята стола например? Не, няма време. Закачи една брошка върху това черно нещо; разголи малко гърди. Новият ти съпруг ще иска да види какво взема.

— Не мога да сляза, не мога...

— Не ставай смешна. Радвай се на късмета си. Полезно е за семейството ни.

Тулия придърпа надолу деколтето на Корнелия, затършува из ковчето за бижута, извади обеци от злато и абанос и ѝ ги закачи. „Пизон ми ги подари“, помисли си Корнелия със свито сърце, „а сега ме разхубавяват за нов съпруг.“

— Тай чака да даде официално съгласието си. Ти само дай знак на роба — нареди ѝ Тулия. — Сигурно ще организират сватбено пиршество във ваша чест...

Корнелия усети, че ѝ се завива свят.

— Не мога...

— Можеш, разбира се.

Малките лакирани нокти на Тулия се впиха болезнено в китката на Корнелия.

— Дължна си. Не ме разочаровай. Живееш в къщата ми, ядеш от моята храна...

— Имам ли избор? Конфискуваха дома ми!

— ... дължиш ми един изгоден брак!

Тулия я улови за ръката, издърпа я от стаята и я повлече по стълбите. На площадката долу Гай пристъпваше нервно от крак на крак, когато Тулия профуча край него, помъкнала сестра му след себе си.

— Гай... — Корнелия се освободи от хватката на Тулия и се обърна към брат си. Не бяха близки като деца, но сигурно... — Сестра съм ти, Гай. Моля те...

Гай обаче само ѝ се усмихна гузно. Тулия сграбчи отново ръката ѝ я затегли навън.

— Ощипи се по бузите — нареди ѝ Тулия. — Пребледняла си като мъртвец. Върви в градината! Чакай те до фонтана.

— Тулия, няма...

Корнелия се люшна назад, защото осеяната с пръстени ръка на снаха ѝ се стрелна и я зашлеви — първо по едната буза, после по другата. От очите ѝ бликнаха сълзи.

— Поне доби цвят — констатира Тулия и блъсна Корнелия към градината. — Усмихни се!

Двама офицери в тежки брони се извърнаха, дочули стъпките ѝ.

— Домина Корнелия — усмихна се Фабий Валент и двамата се поклониха.

Лицето на другия се размазваше пред очите ѝ. Насили се да възпре сълзите. Зад гърба ѝ Тулия се отдалечи, трополейки по плочките. Пред нея фонтанът бликаше нависоко точно зад гърба на бъдещия ѝ жених. Струята сияеше на слънцето като ослепителен ореол около главата му. Под краката ѝ мъхът беше зелен и мек, цветове покриваха всички храсти, из въздуха се носеше аромат на жасмин. „Разцъфнала градина, прекрасен летен ден, възлюблен ме чака за среща“, помисли си като насън Корнелия. „Хиляди поеми започват така.“ Спусна се по двете мраморни стъпала към градината, без да усеща земята под краката си.

Фабий я стисна за лакътя. Кожата ѝ настръхна от допира му, но днес той се усмихваше широко.

— Познаваш Цецина Алиен, разбира се?

Мъжът — следващият ѝ съпруг — се поклати и Корнелия видя остриите, красиви черти като през мъгла. Алиен, друг доверен съветник на Вителий, римлянин, живял толкова дълго в Германия, че не подстригваше късо косата си, носеше панталони като варварин и се наливаше с германска медовина на пиршествата, докато изгубеше сваят. Той се ухили, очите му пропъзляха по тялото ѝ и обзелото я презрение се смеси с горчилката, надигнала се към гърлото ѝ.

— Императорът ще ви организира сватбено пиршество, разбира се. Открай време те цени високо, Алиен...

Алиен наклони глава назад и поизви Корнелия да огледа хълбоците ѝ. В гърдите ѝ забушува гняв — гняв към Тулия и към Гай.

„Бях съпруга на Луций Калпурний Пизон Лициниан, императорски наследник, потомък на Крас и Помпей Магнус. А сега ме продават на мъж като този.“

— ... След сватбата я заведи в Бая, Алиен. Ако решиш да я изпробваш за няколко дни, аз ще поема делата тук...

Беше зима, когато Пизон дойде да поиска ръката ѝ. Първо разговаря с баща ѝ, както си му е редът, а после им позволиха да се поразходят няколко минути из замръзналата градина. От устите им излизаше пара, но от възбуждане тя не усещаше студа.

— ... Ще живеете в къщата на Авентинския хълм, онази с розовите мраморни колони. От нея се открива великолепна гледка към Тибър...

— Знам я — успя да каже Корнелия. — Не принадлежи ли на сенатор Септим Фулвий?

Фабий се усмихна.

— Сега принадлежи на новия ти съпруг.

Корнелия си искаше своята къща. Къщата, в която живя осем години със съпруга си. Искаше си мозайката с преплетени лозови клонки и пъпки, фреските с акантови листа и гроздове, статуите, които бе избирала лично за всяка ниша. Беше конфискувана отдавна и несъмнено приютяваше поредния блюдолизец.

— ... Ще организиращ много приеми, разбира се. Императорът очаква истинско пиршество, когато гостува за вечеря — поне шейсет ястия, — но ще се справиш. Далеч по-добре от глупавата уличница, за която се ожених.

Корнелия се посъвзе.

— Не наричай братовчедка ми...

— Трябва да уредя въпроса с брат ти — прекъсна я Фабий и стана делово от ръба на фонтана. — Зестрата и прочее. Няма да се бавя. Тъкмо вие двамата ще се поопознаете.

— Зестрата ми е скромна — успя да промълви Корнелия, отклонила очи от Фабий към мърлявия Алиен. — Ще си намерите много по-богата съпруга от мен.

— Искам теб.

Първите думи, които произнасяше. Говореше гърлено като германец.

— Ялова съм — отрони отчаяно Корнелия. — Бях омъжена осем години. Никакъв признак за дете. Сигурно предпочитате жена, която да ви роди синове?

— Ако пожелаея синове — ухили се той, — ще си намеря друга съпруга. А теб ще задържа като конкубина.

Фабий се разкикоти и Корнелия го погледна. „Забавлява се дори повече от Алиен.“ Колко ли пъти Фабий Валент бе наблюдавал отдалеч патрицианските момичета като нея — надменни, недостъпни, които никога не би могъл да притежава. „Сега има всички ни и разполага с нас, както пожелае. Всички сме негови и го ненавиждаме. И това му харесва.“

— Цял следобед ще наглеждам преторианските префекти, но довечера ще вечеряте с мен. По здрач... не, нека да е час по-късно.

„Твой дълг е“, напомни си Корнелия. „Дълг.“

Тя кимна и грубите пръсти на Алиен се сключиха около нейните.

— Бъдещата ти съпруга е хубавица — Фабий прокара длан по ръката ѝ. — Дали да не вечеряме само двамата с нея? Ще я изпробвам вместо теб.

Пръстите му досегнаха гърдите ѝ и се склучиха върху зърното. Корнелия заби зъби в устната си. „Дълг, дълг...“

Той се усмихна още по-широко и я погали, втрещен в ухилението на Алиен. Усещаше миризмата на помадата му.

— Ще я подготвя за първата брачна нощ.

Корнелия отблъсна ръката му и зашлеви ухилението му лице, все едно е безочлив роб.

— Върви при Хадес, лепкав плебей! — Отдръпна ръка от Алиен. — И вземи германския си главорез!

Обърна се и закрачи с вдигната глава — покрай фонтана с блестящите му струи, покрай роба, който стоеше, стиснал празничната кана с вино, покрай Гай, готов да даде официалното си съгласие за брака.

— Корнелия? — възкликна озадачено той, но тя го подмина и тръгна към стълбите, към спалнята си и захлопна вратата.

Тишината вътре охлади кръвта, бучаща в ушите ѝ. Сигурно последната тишина за дни напред. Седна на леглото и зачака. Не се наложи да чака дълго.

— Защо? ЗАЩО? — изпищя Тулия и заудря с юмруци по вратата. — Каза на човека, който е дясната ръка на императора, да върви при Хадес? Ти, егоистична, егоистична и неразумна...

— За в бъдеще, Тулия — студено я прекъсна Корнелия, — гледай да не подслушваш разговорите ми.

— Гай!

— Хайде, хайде... Сигурен съм, че нищо лошо не е станало — постара се да я успокои брат й. — Мъж като Фабий няма да се поддаде на женски прищевки. Тя ще се върне и ако се извини както подобава, Корнелия може...

— Няма да се извинявам — срязва го Корнелия. — Няма да се омъжвам. Няма да споря с вас. Няма да взема за съпруг никого от главорезите на Фабий и ако се върне, ще му го кажа отново...

— Но как? — Тай почервеня в тон с аленото лице на Тулия. — Знаеш ли какво ми каза на сбогуване? „Дръж по-стегнато юздите на жените си, сенаторе.“

— Мислиш, че човек като него няма да си отмъсти ли? — изпищя Тулия. — Ще изфабрикува обвинения срещу нас, ще ни конфискува имуществото...

— Съмнявам се, след като императорът е толкова благоразположен към Диана — отвърна Корнелия.

Ала Гай се нахвърли срещу нея.

— Да съсипеш семейството ли искаш? Живеем в други времена! Аз решавам за кого да се омъжиш...

— Да, и ще размисля, ако ми предложиш подходящ кандидат — не му остана дължна Корнелия. — Но ти ме пращаш в леглото на някакъв германски варварин срещу услуга — две от императора... Не, не гледай към нея!

Очите му пропълзяха към Тулия.

— Знам, че идеята е нейна. Но тук ти си господарят, Гай, а не тя. Не се дръж като безгръбначно!

— Ти си виновен, Гай! — нападна го Тулия. — Ако не я беше разглезил, нея и всичките си братовчедки...

— Какви са тези крясъци? — примигна Марсела от прага, стиснала перо.

— Сестра ти отказа да се омъжи за приятеля на Фабий Валент! — извика Тулия. — Отказа!

Марсела стрелна с поглед сестра си.

— Не е много мъдро — произнесе се най-сетне тя. — Въпреки че и аз не бих искала някой от шайката му да ми стане съпруг.

Сбърчи съчувствено нос и си тръгна, затъквайки перото зад ухото си. Сред целия хаос за частица от секундата Корнелия се задуши от гняв към сестра си. Подкрепата на Марсела ѝ беше необходима сега, искаше да усети как успокоителната ѝ длан я обгръща през кръста, как гласът ѝ пледира в нейна защита. Преди Марсела не би я оставила да се изправи сама срещу всички — щяха да застанат двете. Рамо до рамо срещу бурята. „Сега обаче я вълнуват само драсканиците и машинациите ѝ.“

В този миг Тулия се спусна към Корнелия и започна да я налага с пестници по главата.

— Егоистична уличница! Трябва ти съпруг. Приятелят на Фабий щеше да защитава семейството. Олюляваме се на ръба при всеки нов император! За коя се смяташ? За каква се смяташ?

— Не съм като теб — успя да отвърне Корнелия, отклонявайки ударите. — Не съм курва.

Тулия захлипа и се задъха, лицето ѝ поаленя като нар и Гай я дръпна настрана. Робите се втурнаха в стаята и зашъткаха успокоително, а Корнелия закри ушите си с длани и излезе от стаята. Спусна се отново по стълбите покрай втренчените погледи на робите, покрай малкия Паулиний, който продължаваше да обикаля самотно из къщата, докато баща му гниеше в затвора.

— Лельо Корнелия? — с надежда се обади той, лапнал палец.

Обикновено тя го прегръщаше, засипваше го с порой от нежни думи и си играеше с него цял следобед, но сега само го целуна по челото и излезе навън.

Мина покрай банята, която толкова често бе използвала като алиби, за да се среща с поддръжниците на Вителий и да предава сведенията, помогнали на Вителий и на Фабий Валент да завземат властта. „Каква глупачка съм била!“ Някаква позната ѝ подвикна от портата на банята — достолепна матрона в синя стола — и Корнелия свърна в друга посока — по тясна улица с плътно скупчени къщи.

„Нищо чудно да ме изпратят в изгнание.“ Чувстваше се много спокойна и хладнокръвна. Тулия беше права — мъже като Фабий Валент си отмъщават, когато им отказват. Фабий щеше да потърси

разплата въпреки благоразположението на императора към семейството им. Малък остров, осеян с водорасли може би. Поне ще бъде тихо. Корнелия копнееше само за тишина. Дочу шумотевицата от Форума срещу нея и сви по друга тясна, засенчена улица.

„Ако ме принудят да се омъжа за този варварин, ще се самоубия преди сватбата. Диана ще занесе главата ми на церемонията, та да я целуне младоженецът. Но това е всичко, което ще получи от мен.“

Корнелия спря и се озърна. Колко бе вървяла? Намираше се в непознат квартал. Квартал, който не искаше да опознае — занемарени сгради, надвиснали застрашително над главата ѝ, миризма на нечистотии, процеждаща се от канавките. Бездомно куче притича, оголило зъби, тълпа голи деца профучаха край нея, гонейки се с крясъци. Две дрипави жени пред ниска врата си шепнеха, прикрили уста с длан, и Корнелия внезапно се сети за робата си от фин лен, за изящно изработените сандали и обиците от злато и абанос. „Може би ще ме ограбят и убият, преди Фабий да нареди да ме екзекутират.“ Тръгна назад, търсейки уличката, отвела я от Палатинския хълм в бедняшките квартали, но откри само още сгради, още мрачни улички, още задушлива воня. Група мулетари, оплескани с тор, минаха край нея и задюдюкаха сред облак от винени изпарения. Корнелия вирна брадичка и се насили да не бърза. Налагаше се да помоли да я упътят... Един мъж, седнал на табуретка, се облягаше върху стената на окаяна сграда и наблюдаваше улицата. Поне изглеждаше трезвен.

— Извинете — приближи тя и се закова на място, когато той я погледна. — ... Центурионе?

— Не съм центурион — отговори Друсус Семпроний Денсус. — Изхвърлиха ме от Преторианската стража, домина. Не знаехте ли?

— Чух... Много несправедливо.

Той сви рамене, съвсем различен сега от гордия войник в ризница и с червенпер шлем. Просто широкоплещест мъж в груба туника, облегнат върху стената на съборетина в гетото. Очите му бяха равнодушни и неприветливи.

— Изгубих се — каза глупаво Корнелия.

— Така си и помислих. — От някогашния тон на непоклатима любезност нямаше и следа. — Патрицианките обикновено не се разхождат тук.

— Ще ме упътиш ли?

— Дай ми обиците си и ще те упътя.

Корнелия вдигна рязко ръка към обиците от злато и абанос, полюшващи се край врата ѝ.

— Обиците?

— Вече не получавам центурионска надница, домина. Трябват ми пари.

Тя свали обиците, които Пизон ѝ беше подарил, и ги пусна в мазолестата длан на Друсус Денсус. Той стана бързо и ѝ махна към вратата зад него.

— Трябва да кажа на съдържателката, че тръгвам.

— Съдържателката?

— Почакай вътре. Ще те ограбят, ако останеш сама тук.

Корнелия го последва предпазливо през ниската врата. Зад нея се простираше мрачен коридор и ниши с парцаливи завеси. До първата имаше закачалка за мантии, но отблизо различи, че всъщност е недодялана статуетка на бог Приап^[1] с похотливия му поглед и огромен фалос. После видя избледнелите фрески по стените и усети как лицето ѝ почервенява.

— Стаята в дъното — рязко посочи Денсус. — Чакай там, ако не искаш да те вземат за ново момиче.

Той изчезна в една от нишите и Корнелия побягна по коридора. Иззад тънките завеси долитаха стенания, накъсано дишане и ритмично похлопване. Подмина я мъж, наместващ колана си, и Корнелия се втурна благодарно в последната стая и затвори вратата. „Не си невинно момиче“, напомни си тя. „Знаеш какво е публичен дом.“ Но въпреки това страните ѝ горяха. Огледа се припряно.

Стаята беше малка, болезнено спретната и мъчително гореща. Имаше тясно легло, провиснало по средата, табуретка и незапалена лампа. В стенната ниша стояха две грубовати статуетки. Взе ги. Марс и Минерва — боговете на войната и стратегията. Войнишки богове.

Вратата се отвори и Денсус влезе. Корнелия се обърна, стиснала статуетките.

— Тук ли живееш?

— Шокирана ли си?

Той затършува под тънкия дюшек.

— ... Не.

— Изхвърлям клиентите, ако се държат грубо с момичетата. В замяна съдържателката ми предоставя стаята.

Извади късия си гладиус изпод дюшека.

— Задържал си го?

— Заслужил съм го. Дванайсет години служих в Преторианската стража.

Той огледа намръщено острието, затършува пак под дюшека и извади точило.

Тя посочи малката стая.

— Луксът не те влече много — Корнелия се опита да разведри разговора.

— Крадат всичко. Затова държа тук само боговете пазители и леглото. — Прокара острието по точилото. — Курвите задигат каквото им попадне пред очите.

Корнелия седна върху паянтовата табуретка.

— Дали не е опасно да ме изпращаш? Близките ми те познават. Робите — също. Някой може да те предаде.

— Ти можеш да ме предадеш.

Той захвърли точилото.

— Няма. И дори да поискам, никой няма да ме изслуша. Сега съм трън в очите на вителианците. Поне на част от тях.

— И ти ли си предателка?

Загърби я и затършува за мантията си.

— Вероятно. Генерал Валент иска да ме омъжи за един от командирите си.

— Това не е предателство.

— Може да стане, ако му кажеш да върви при Хадес — усмихна се Корнелия, чувствайки се някак лека като перце. — Нищо чудно да ме арестуват, когато се прибера у дома.

— Няма право да те арестуват, защото си отклонила предложение за брак.

— Вече имат — сви рамене тя. — Имат право да те арестуват за всичко, което не е по вкуса на вителианците. Затова най-добре не идвай.

— Така или иначе няма да ти върна обиците. Поне да те изпратя. — Денсус се обърна, праметнал през ръка груба кафява мантия. — Да вървим!

Корнелия го изгледа от табуретката.

— Сестра ми беше в Бедриакум. Каза, че си се бил храбро.

— Няма значение. Да тръгваме.

— Обвинили са те несправедливо в предателство. — Корнелия стана и продължи: — Знам, че не продаде Галба и Пизон...

— Много благородно от твоя страна — лешниковите му очи се втренчиха в нейните. — Трябва ли да ти благодаря?

— Просто се опитвам...

— Радваш се, задето ме изгониха от Преторианската стража, нали? Намираш го за заслужено. Не спасих сенатор Пизон и не съм достоен да служа.

— Не!

Тя отстъпи крачка назад, стъписана от гнева му.

— Очакваш да се кланям и да ти бъда признателен, понеже не ме смяташ за изменник? Мислиш, че ще започна да се извинявам отново, задето убиха безценния ти съпруг? — Денсус захвърли мантията си на пода. — Писна ми, домина! Постарах се да го спася. Не успях, но се опитах. Приключих с извиненията!

Той се обърна. Дъхът му излиташе пресежливо и забързано в тясната стая. Корнелия видя как пръстите му се отпускат и свиват върху дръжката на гладиуса и проговори на изопнатия му гръб:

— Никога не съм си помисляла, че трябва да те изгонят от Преторианската стража. Няма по-добър войник от теб. По-добър си от префектите, чиито заповеди изпълняваш...

— Онези, на които позволяваше да ти смучат врата зад спуснатите завеси? — Обърна се рязко към нея със стиснати челюсти. — Не е кой знае какъв комплимент.

— Искях информация — нещастно отрони тя. — Префектът ми даде сведения, които предоставих на вителианците. Искях Отон да умре...

— Е, постигна го. Харесва ли ти резултатът? — Денсус захвърли прибория в колчана гладиус през стаята. Той се блъсна в малката ниша и статуетките на Марс и Минерва се строполиха с глух тропот. — Капризни патрициански кучки... Играете си с живота...

— Не исках...

— О, да. Да... — Денсус рухна върху тясното легло и притисна квадратните си длани между коленете. Пръстите му трепереха. —

Върви си. Намери си сама проклетия път до вкъщи.

С две крачки Корнелия прекоси стаята. Отвори уста, но никога не бе усещала съзнанието си толкова празно и опустошено от яростта му. Застана смутено до него. Де да знаеше как да постъпи! Виждаше само тила му, сведен между отпуснатите му рамене.

— Върви си вкъщи — обади се с удебелял глас Денсус. — Омъжи се за някой вителиански главорез и си мисли, че изпълняваш дълга си, когато нощем лежиш под него. Патрицианките винаги изпълняват съвестно дълга си.

— Невинаги.

Корнелия протегна ръка и докосна лицето му. Той се отдръпна, но тя пристъпи по-близо, обгърна главата му и я притисна до кръста си. Ръцете му се заключиха около нея болезнено силно. Корнелия прокара пръсти през къдриците му и раменете му се изопнаха. През тънките стени долитаха женски стенания и мъжко ръмжене. „Публичен дом в гетото, зловонен летен ден, набеден за предател войник...“, помисли си безучастно тя. „Нито една поема не започва така.“

Корнелия го целуна първа. Приведе се и обгърна лицето му с длани. Той я погледна стреснато, а тя поклати безмълвно глава и притисна устни към неговите. Грубата му скула одраска лицето ѝ, когато се изправи и впи пръсти в косите ѝ. Смъкна столата ѝ от раменете и зарови лице в гърдите ѝ. Тя падна върху тясното легло, помагайки му да свали туниката си през главата. „Толкова е странно“, обади се далечен глас в съзнанието ѝ, докато го придърпваше до себе си, потърквайки буза о грубото му рамо. Единственото мъжко тяло, което познаваше, беше на Пизон. Денсус беше по-широк, по-смугъл, по-твърд. Толкова различен от стройната фигура на Пизон. Корнелия се опита да затвори очи, но Денсус улови лицето ѝ в шепа.

— Не — прошепна той. — Не... — и я целуна по очите, за да ги отвори, докато влизаше в нея, бавно, много бавно. Тя го притисна, извика и Пизон изчезна.

Лежаха в душната стая върху тясното легло, преплели пръсти върху дрипавата възглавница. Той прокара нежно длан по извивката на хълбока ѝ, блеснал от пот.

— Корнелия...

— Да?

— Нищо. — Лицето му изглеждаше сериозно, гневът се беше изпарил, лешниковите му очи бяха приковани върху сплетените им ръце. — Седмици наред те следвах, бдях над теб и мечтаех да те нарека по име. Корнелия...

— Друсус — отрони срамежливо тя.

Любиха се половин следобед в непоносимата жега и едва сега усети свян.

[1] Приап — бог, покровител на еротичните желания. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТНАЙСЕТА

— Каза какво?

Марсела наподобя безучастния глас на Диана:

— „Намери си курва. Никога няма да се омъжа за почитател на Сините.“

Корнелия сбърчи чело.

— Звучи типично. Кого от командирите на Вителий отхвърли?

— Същия германски главорез, който ти предложи брак — усмихна се Марсела. — Два отказа един след друг! Оставям на въображението ти сцената, която последва. Тулия каза...

Марсела вдигна ветрилото си от пера, за да прикрие шушукането. Театърът на Марцелус гъмжеше от народ, защото както никога императорът седеше в ложата си, вместо край състезателната арена, и знойният въздух беше нажежен до бяло. Актьорите се потяха под маските и грима, декламирайки на сцената репликите си от някаква високопарна драма, а ветрилата се развяваха апатично по препълнените със зрители редове — патрициански ветрила от пера и плебейски хартиени ветрила долу. Никой — включително императорът — не обръщаше особено внимание на представлението.

Марсела продължи шепнешком:

— Сега поне знаем, че Вителий не иска Диана за себе си. Иначе приближените му не биха посмели да ѝ хвърлят око. Мисля, че това разяри Тулия най-много. Разруши съкровената ѝ мечта Вителий да се разведе със смирената си съпруга и да направи Диана императрица.

Марсела погледна към червендалестия император, който се заливаше в гръмогласен смях, заобиколен от командирите си в императорската ложа само на един ред от тях. По правило мъжете и жените заемаха различни места в театъра, но Диана седеше на ниско столче в краката му както винаги напоследък и поаленялото от пиене лице на Вителий беше сведено към русокосата ѝ главица.

— Ако знаех, щях да кажа на Тулия, че Диана не го интересува по този начин. Потупва я понякога по задника, когато се напие, но мъже като Вителий се интересуват само от ядене, повръщане и конни

състезания, които Сините печелят. — Марсела подбели очи. — И той ни е император, представи си!

Корнелия само кимна разсеяно и Марсела потисна въздишката си. Този следобед доведе сестра си в театъра, надявайки се да я поразведри — Гай и Тулия почти не ѝ говореха все пак — но Корнелия само се въртеше на стола и потупваше нетърпеливо с пръсти по дръжката от слонова кост на ветрилото си. Нехарактерно за нея, ала тези дни всички в Рим изглеждаха прегрели и отнесени. Лятото се търкаляше към септември, жежко като разтопен метал, и най-малкият повей вдигаше вихрушки прахоляк по улиците. Всички се оплакваха от горещината, киснеха по цели часове в басейните в баните и скърбяха за хладните си крайречни вили в Тоскана или в Тиволи.

„Всички освен мен.“ Марсела се чувстваше студена като лед под палецото слънце и не би напуснала този врящ, кипящ и сплетнически град за цялото злато на Египет.

Очите ѝ се насочиха умислено отново към Вителий. Боботещият му глас се извисяваше над декламацията на актьорите и дори да шепнеше, пак щеше да го чува. „Ушите ми долавят всяка мълга в Рим“, мислеше си понякога Марсела.

— ... тези твои жребци, които си нарекла като ветровете... — казваше Вителий на русокосата главица до него. — ... Страхуваш се да ги пуснеш срещу моите Сини.

— Цезаре — отвърна бързо Диана, — твоите Сини са куци мулета в сравнение с моите Анемой.

Другите гости в императорската ложа се спогледаха. Марсела разбираше, че не вярваха на ушите си колко свободно изразява мнението си Диана пред владетеля на Рим. Вителий обаче бе служил дълги години като губернатор в диви места като Германия и Африка, обичаше да му говорят открито и харесваше Диана. Избухна в смях и приятелите му тутакси запригласяха.

— Очаквах да е по-угрижен — разсъди Марсела на глас. — Заради новините от Иудея...

Корнелия примигна, изтръгната отново от унеса.

— О, да...

— Изобщо ли не те интересува, че са провъзгласили Веспасиан за император? — Марсела не разбираше сестра си. Преживяваха

вълнуващи времена, но Корнелия тънеше в униние и току отскачаше до обществената баня. — Нали съзнаваш, че това означава война?

Корнелия отметна кичур коса зад ухото си.

— Воюваме цяла година...

— Но Веспасиан командва Източните легиони! Десети, Четвърти, Дванайсети и Петнайсети... — изброи ги доволно Марсела. — Ще тръгне към Рим и Вителий ще трябва да събере армия, за да го срази. Питам се... — тя замълча замислено.

— Разказвал ли съм ти как окуцах, момиче? — В императорската лежа Вителий се надигна тежко от резбования стол.

— В битка в Африка, нали? — Императорът залитна и Диана го улови за ръката. — Велики Юпитер, прекалили сте с виното. Облегнете се на мен, цезаре.

— Обяснявам на всички, че е било битка. Но истината е, че меритна кон — ухили се Вителий на Диана. — Не казвай никому.

— Гледай, цезаре — Диана повдигна края на червената си копринена роба и разголи невидим за Марсела глезен. — Казах на семейството си, че съм се препънала на слизане от носилката, но всъщност... — тя се изправи на пръсти, за да му прошепне на ухо.

— Нима? — разсмя се той. — Каква палавница!

— Не казвай никому, цезаре.

— Няма, ако и ти си мълчиш — той разроши косите й. — Какви мошеници сме с теб, а?

„Усмивката му излъчва известно обаяние“, помисли си Марсела. Въпреки грубоватите обноски Вителий притежаваше някаква привлекателна откровеност — смееше се, когато му е забавно, ядеше, когато почувства глад, пиеше, когато го измъчва жажда, и рядко се ядосваше на някого. Освежително след толкова много изтънчени политици, кроящи подмолни ходове, докато всички сплетничат зад гърба им. Дали обаче тази сърдечна прямота ще е достатъчна да удържи предаността на генералите? „Непостоянна шайка са те.“ Ако Веспасиан привлече още легиони на своя страна, плъховете щяха да започнат да се питат чий кораб е на път да потъне...

Пиесата прекъсна за малко, понеже императорът напусна ложата си да се облекчи. Залата зашушукаха енергично. Диана седна на табуретката и попита Фабий:

— Къде е Лолия? Обича да ходи на театър.

— Кучката твърди, че главата я боли от жегата — оплака се съпругът на Лолия.

— Глупаво е да се отнасяш толкова зле с нея — спокойно го предупреди Диана. — Но амбициозни нищожества като теб обикновено са глупави.

Фабий изгледа Диана с омраза.

— Невинаги ще си императорска любимка, момиче.

— Горката Лолия — изкоментира Корнелия, дочула разговора. — Само плаче, откакто Фабий наложи с камшик роба й. Вече се чудя дали не бие и нея. Прикрива синините с пудра и гривни и отбягва дядо си. Сигурно за да не види белезите. Той и без това не искаше да я омъжва за Фабий, а сега ще се измъчва, че е безпомощен.

Марсела изгледа замислено Фабий, когато императорът се появи отново в ложата, пристягайки в движение тогата си. На Вителий скоро щеше да му се наложи да свика войска и щеше да разчита на Фабий. Каква ли армия щеше да поведе? Източните легиони бяха несломими, калени в битки бойци — германските варвари и дворцовата стража нямаше да са достатъчни...

Императорът седна, махна раздражено с ръка и потните актьори наместиха маските си.

— Безбожно дълга пиеса! — оплака се гръмогласно на Диана и си наля още вино.

Изгубили всякаква надежда, актьорите подхванаха отново декламацията, заглушени отново от острия глас на императора.

— Предпочитам състезанията с колесници. И не смей да се цупиш, когато Сините ми спечелят на Виналиите^[1] Победените трябва да се усмихват!

— Нима ти се усмихваше, цезаре? — попита с нежен гласец Диана. — Когато Сините останаха последни след всички отбори?

— Остър език имаш, момиче. Баща ти е пестил пръчката, когато си била малка.

Марсела слушаше с половин ухо препирнята между Вителий и Диана, все още претегляйки възможностите предаността на императорските генерали да се пречупи.

— Ако те са непостоянна шайка, питам се що за птици са генералите на Веспасиан? Домициан сигурно знае. Той, разбира се, е

отегчителен и непрекъснато се опитва да ме вкара в леглото, но ако не мога да изстискам малко информация от осемнайсетгодишен хлапак...

Нещо прошумоля до нея и Корнелия стана рязко.

— Прибирам се вкъщи.

— Добре ли си? — погледна я Марсела, отпъждайки размишленията.

— Заболя ме главата. Мразя горещините. Извини ме.

Корнелия изглеждаше по-отнесена отвсякога. Отметна влажен кичур от врата си и се втурна навън.

Марсела се почуди за миг дали да не тръгне със сестра си — да ѝ предложи да я заведе на баня, за да се поразхладят във фригидариума — залата със студена вода — и да поклюкарстват като в добрите стари времена. Ала унилата ѝ сестра не изглеждаше примамлива компания на фона на всичко, което се случваше и предстоеше да се случи. „По-късно ще ѝ отделя повече време“, зарече се Марсела разсеяно, „когато нещата се поуспокоят. Дали ще се успокоят?“

Изслуша още няколко реплики на апатичните актьори, окончателно заглушени от боботенето на императора и от звънливия глас на Диана, спорещи отново за коне. Някой се намести до нея.

— Не бива да сядаш тук — размаха вяло ветрилото си Марсела.

— Императорът не дава пет пари за правилата — дланта на Домициан се отпусна върху коляното ѝ, влажна и гореща. — Защо аз да ги спазвам?

Марсела се усмихна и се отмести пъргаво.

— Дръж се прилично!

— Защо? — отвърна задъхано той. — И ти не спазваш винаги етикецията.

— Сгреших. Чувствах се много потресена след видяното край Бедриакум.

След бързата и яростна размяна на ласки в градината с изглед към града Марсела внимаваше да не позволява на Домициан никакви интимности. Поставен под напрежение, той работеше далеч по-добре за нея. А да го поставиш под напрежение не беше никак трудно. Той се облегна мрачно назад и ѝ зашепна последните новини от баща си в Иудея, но Марсела го слушаше само с половин ухо. Очите ѝ бяха вперени в едно недоволено лице сред тълпата долу — лице, което бе виждала и преди.

— Извини ме — промърмори тя на Домициан, стана и заметна бледозеления си воал върху косите. — Връщам се веднага...

— Цецина Алиен! — усмихна се Марсела и седна до мъжа, когото и сестра ѝ, и Диана бяха отхвърлили. — Не знаех, че си такъв привърженик на театъра.

— Дори войниците намират време за изкуство, мадам.

Плътният му глас с германски акцент прозвуча кисело — едва ли се радваше да види още една потомка на семейство Корнелий след злочастния опит с първите две — но все пак кимна рязко на Марсела, преди да насочи вниманието си отново към сцената. Неколцина от офицерите му играеха на зарове до него, отегчени до смърт.

— Фабий не е ли в Сената сега? — попита невинно тя. — Ти не беше ли малката му сянка?

Алиен се намръщи. Марсела знаеше, че е мъж със значително могъщество, но Вителий бе по-благосклонен към Фабий Валент. Освен това Алиен несъмнено се чувстваше огорчен от отказа — на всичкото отгоре на всеослушание — на две патрицианки.

— Очевидно имаш добър вкус — подхвърли Марсела, веейки си с ветрилото. — Театърът е за изискани мъже. Не подхожда на елементарни типажи като Фабий. И като Вителий всъщност.

— Ммм...

Алиен впи гневен поглед в сцената.

— Мисля, че и други неща не подхождат на Вителий — продължи Марсела. — Добри мъже като теб например.

Очите му я стрелнаха бързо изпод гъстите вежди.

— Искам да ти съобщя нещо, генерале — сниши глас тя. — Всички знаем, разбира се, че преди няколко седмици Източните легиони са провъзгласили губернатор Веспасиан за император. Но вероятно не знаеш, че и Мизийските легиони са го обявили за император преди пет дни.

— Какво? — Алиен наостри слух и присви тъмните си очи. — Преди пет дни... Как си разбрала?

— От малкия син на Веспасиан — Домициан. Луд е по мен — усмихна се Марсела, без да нарушава равномерния ритъм на ветрилото. — Тоест разбираш, че знам какво говоря. Веспасиан има четири легиона в Иудея, но ще им отнеме много време да стигнат до

тук, нали? Легатът на Мизийските легиони обаче е убедил хората си да тръгнат към Рим... и те са доста по-близо.

— Не ти вярвам.

— Защо да ми вярваш? — сви рамене Марсела. — Аз съм просто жена, която разпространява слухове в театъра. След няколко дни обаче слуховете ще се потвърдят и тогава сигурно ще дойдеш да си поговорим.

Тя стана.

— Защо да го правя? — настоя Алиен.

— Защо ли? — Марсела погледна през рамо. — Защото, за разлика от Вителий, Веспасиан не е император, който пренебрегва достойните мъже. Обмисли го.

Върна се на мястото си, където намусеният Домициан я улови за ръката.

— Какво те забави толкова?

— Нищо съществено.

Прегърна го и го погали по тила, а той се стрелна напред и зарови устни в гърдите ѝ. Тя погледна над рамото му към Алиен, който я наблюдаваше с присвити очи. Марсела вдигна вежди. „Виждаш ли, амбициозно нищожество? Наистина имам източници!“

— Домициан... — промърмори тя и го отблъсна леко. — Няма да е зле скоро да подшушнеш нещо на Цецина Алиен.

— На Алиен? — Домициан отлепи устни от рамото ѝ. — Защо на Алиен? Ако спиш с този главорез в панталони...

— Нямаш съперник, глупаво момче! — перна го тя по върха на носа. — Просто усещам кога се открива възможност. Алиен е могъщ мъж, но напоследък на два пъти отхвърлиха предложенията му за женитба. Фабий Валент го унижава, а императорът го пренебрегва. Мисля, че се чувства... неспокоен.

— Е, и? — намръщи се Домициан.

— Трябва да го използваме. Организирайте вечеря с чичо ти и го поканете. Сложете го до мен и аз ще му подшушна това-онова за баща ти. Колко щедро възнаграждава поддръжниците си. После ти ще добавиш убедителни подробности.

Черните очи на Домициан просияха.

— Доведи и астролога си — предложи Марсела. — Сигурно преживява тежки времена. Вителий не обича астролозите. Ще каже

няколко окуражителни думи за съдбата на онези, които служат на баща ти...

— Ти си богиня — задъха се Домициан.

— Може би — усмихна се Марсела.

Корнелия си припомни първите дни на тази странна година, когато посещаваше брата на Вителий, за да му предава сведения за Отон. Колко лесно се измъкваше тогава от дома на Гай за тайните срещи! „Семейството ми ще узнае последно, дори да преспя с половин Рим“, мислеше си тогава, надсмивайки се вътрешно на патрицианските матрони, които се оплакваха колко им е трудно да се виждат с любовниците си.

Сега разбираше защо се жалват.

— Семейството ми смята, че съм на театър със сестра си — обясни Корнелия задъхано, когато се втурна през паянтовата врата на публичния дом и се хвърли в прегръдките на Друсус.

— Добре — той я притисна към стената на стаята си, отметна воала от косите ѝ и я целуна по врата. — Колко ще останеш?

— Час... — прошепна тя между целувките. — Може би два...

Два часа обаче не бяха достатъчни и Корнелия прекоси тичешком улиците със сърце, биешо като чук в гърдите, шмугна се през входа на робите и се помоли никой да не е забелязал колко отдавна я няма. Два откраднати часа, три откраднати часа — никога не стигаха.

— Бъди предпазлива — настояваше Друсус. — Рискуваш повече от мен.

— Ти рискуваш живота си.

Тя извърна глава върху възглавницата и го погледна.

— Вече съм го изгубил — сви рамене той. — Само дето още не са платили наградата. — Обгърна с длан лицето ѝ и тя потрепери. — Ти трябва да внимаваш. Поне...

— Какво?

Лицето му поаленя, но лешниковите му очи не трепнаха.

— Вземаш мерки, нали? — Загрубелите му пръсти я погалиха безмълвно по корема. — Съдържателката каза, че патрицианките знаели какво да правят...

— Няма нужда — поклати глава Корнелия. — Ялова съм. — Сърцето ѝ все още се свиваше при тези думи, но тя се насили да ги произнесе равнодушно. — Така е по-лесно, нали? Иначе щеше да се наложи да разпитвам братовчедка си Лолия за египетските трикове, които спестяват главоболия, а Лолия не може да пази тайна, дори животът ѝ да зависи от това.

— Внимавай и за всичко друго.

Той я целуна по върха на носа.

— Аз съм истинска патрицианка. Знам как да се прокрадвам.

Но предпазливостта някак си не ѝ се удаваше.

През следващата седмица Тулия заяви, че е болна, и ѝ повери домакинството. Четири безкрайни дни да определя менюто, да наглежда робите, да се грижи за малкия Паулиний и никакво време за порутения публичен дом в гетото. Когато Тулия най-сетне реши, че е оздравяла, Корнелия се втурна натам още на сутринта, видя усмивката, грейнала по лицето на Друсус, улови го за ръката и го повлече по тесния вонлив коридор към стаичката му, смъквайки робата от раменете си, преди паянтовата врата да се затвори зад гърба им.

— Липсваше ми! — простена той, впил устни в нейните, и те дори не успяха да стигнат до леглото.

Четири дни беше безкрайно много, три дни беше прекалено дълго. Корнелия идваше всеки ден с пресъхнали устни, с разпалена кожа.

— Мислят, че съм на баня... мислят, че съм на състезания с колесници... мислят, че съм си легнала рано...

Всички оправдания вършеха работа.

— Трябва да тръгваш — Друсус прокара ръка по извивката на гърба ѝ в края на поредния дълъг и жарък следобед. — Кой се къпе по пет часа?

— Ммм... никой... — тя обаче облегна глава върху твърдото му рамо и вместо да стане, се унесе в дрямка в горещината. — Милостива Юнона! Свечерява ли се вече? — възкликна след половин час, взряна в косите лъчи, струящи през тесния му прозорец. — Къде ми е робата?

— А казват, че патрицианките се обличат по цели часове — усмихна се Друсус, наблюдавайки я как се щура из стаичката.

Корнелия му се намръщи, прибра косата си в кок на тила и заподскача на един крак да си завърже каишките на сандала.

— Утре... — взе мантията си и протегна ръка за бързо сбогуване. — Утре ще дойда пак. Помолих да не присъствам на семейния банкет.

— Утре...

Пръстите му стиснаха нейните — топли и твърди. Корнелия го погледна. Седеше на ръба на леглото с разчорлена кестенява коса, с меки и спокойни очи. Тя захвърли мантията на пода, приседна в скута му и отново се любиха, пламенно и безмълвно. После Корнелия се втурна обратно към Палатинския хълм и се прибра у дома далеч покъсно, отколкото беше редно. Тази нощ се погледна в огледалото и не позна лицето си. Порозовелите скули, искрящите очи и буйната коса не биха могли да принадлежат на невъзмутимата и елегантна Корнелия Прима — безупречната съпруга, която никога не постъпваше непристойно и неправилно, която би сбърчила нос само при мисълта, че ще се влюби в обикновен войник. Тази жена беше съвсем друга.

„Ще забележат“, помисли си ужасено. „Милостива Юнона! Някой непременно ще забележи!“ Но за нейно удивление никой не забелязваше. Гай не се прибираше от сутрин до здрач, стремейки се да спечели благоразположението на Вителий или поне да следва буйното темпо на пиршествата му. Марсела беше обсебена от слуховете за военния поход на Веспасиан към Рим. Обикновено Лолия усещаше и най-дребния намек за любовна афера; Корнелия очакваше с тревога да ѝ намигне насмешливо и да ѝ прошепне: „Е, кой е той?“ Ала дори Лолия изглеждаше вгълбена в собствените си мрачни мисли. Останалите — начело с Тулия — бяха толкова заслепени от новия статут на Диана като любимка на императора, че не им оставаше време за нищо друго.

— Дали Диана ще успее да уреди Гай за губернатор... — задъхваше се Тулия. — На Долна Германия... Императорът спомена, че му трябва нов губернатор за провинцията...

— Не знам дали искам да съм губернатор на Долна Германия — осмели се да отвърне Гай. — Неприятно, студено място.

— Гай, не ставай смешен! Искаш, разбира се! Или на Панония...

— Никой не намира време за мен в цялата суетня около Диана — каза Корнелия на Друсус. — Семейството я преследва денем и нощем и я моли да им издейства постове, назначения и услуги от Вителий. И

още — настояват да си намери влиятелен съпруг. Тя обаче отхвърля всички ухажори и роднините ми агонизират.

— Кого отхвърли?

— Отказа на главния командир на Фабий — Алиен. Неприятна сцена. Седмица по-късно един от германските му офицери я улови след състезанията и се опита да я убеди със сила. Тя счупи колесничарски камшик в главата му и му обеща да го прободее с кама, ако опита пак.

Друсус примигна.

— Откъде дребосък като нея знае как се размахва кама?

— Всички знаем — Корнелия му показа. — Под гърдите, право в сърцето. Бързо и чисто. Всички патрицианки знаят как да умират.

— Що за варвари сте вие!

Той сложи закрилническа длан върху заплашената гърд.

— Диана е варварка наистина — съгласи се Корнелия. — Слава на боговете, че Вителий я намира за забавна и не се обижда. Само повтаря, че има жребчета, които никой не може да обяди.

— Ами ти? — усмихна се Друсус.

— Аз съм потомка на рода Корнелий — заяви гордо Корнелия. — Определено отказвам да ме яздят.

— А да те боготворят?

Той я претърколи по гръб.

— Странна представа имаш за боготворенето, Друсус...

Корнелия подкупи портиера. Подкупи иконома. Подкупи прислужницата си. Те се преструваха, че не се кикотят зад гърба ѝ, когато се прибира вкъщи разчорлена и отмаляла. И все още никой не успяваше да разгадае признаците.

— Какво искаш да кажеш? — Корнелия се постара в гласа ѝ да не прозвучи тревога.

— Винаги си гризеш ноктите, когато си нещастна. А виж ги сега — гладки като стъкло за пръв път от месеци насам! Значи си щастлива.

— Е, щастлива съм, че се отървах от онзи германски главорез — отвърна ведро Корнелия и се подготви за многозначителния поглед на сестра си.

Не умееше да пази тайна — особено от по-малката си сестра — но Марсела само сви рамене. Не беше характерно за нея да подмине

улика, вместо да я разбули, ала Корнелия реши да не предизвиква съдбата. По-добре да страни от проницателните очи на Марсела.

„Глупачка!“, кореше се тя в притихналия мрак на спалнята си. „Знаеш какво ще стане, ако някой разбере.“ Афера с мъж от нейната класа беше едно. Гай щеше да я изгледа яростно, а Тулия да я засипе с язвителни забележки за разпуснатите вдовици, но Лолия щеше да ѝ намигне и да ѝ пожелае късмет — като мнозина други, — стига Корнелия да е дискретна. Ала обикновен войник, който изхвърля пияници от публичен дом в бедняшките квартали? Мъж, обвинен в предателство и осъден на смърт, задето не е успял да защити съпруга ѝ?

„Ще трябва да напусна Рим, ако истината излезе наяве.“ Всяка нощ Корнелия се насилваше да си го представи — шушукането, кикотенето, унижението. „Семейството ми ще потъне в земята от срам. Гай ще ме лиши от наследство.“ И ще заловят Друсус, ще го зарестуват и ще го екзекутират. „Ще умре заради мен.“

Всяка нощ Корнелия насилваше въображението си да съживява с мъчителни подробности позора, срама и смъртта, докато потъне изтощено в сън. „На сутринта ще се вразумя. Ще осъзная колко глупаво постъпвам.“ Но сутринта идваше и робите донасяха поднос с плодове и яйца за закуска и преди дори да стане от леглото, Корнелия започваше да обмисля как по-бързо да се измъкне от къщата и да отиде при Друсус.

— Всеки ден ли идваш вече, домина? — Крещящо гримираната съдържателка на публичния дом вдигна боядисаните си вежди, щом Корнелия пристъпи в коридора. — Леле, леле! Това момче сигурно си знае работата. Вдигаш повече шум от курвите ми.

Корнелия вирна брадичка и я изгледа студено, но съдържателката се разкикоти невъзмутимо.

— Не си играй на благородна матрона с мен. Тук си заради същото като тях. — Махна към мъжете, вмъкващи се през завесите към тесните ниши, нетърпеливи да сграбчат леките жени или закопчаващи заситено колани в коридора. — Единствената разлика е, че това момче е твърде заслепено да ти иска такса.

— Добра идея — съгласи се Друсус, когато Корнелия му предаде думите ѝ, разпенена от гняв. — По колко да започна да ти вземам?

— Защо да не ми плащаш ти? — Корнелия се отскубна от ръцете му, но той я повали обратно върху леглото. Тя се възпротиви, ала той я усмири бързо и се усмихна широко. — Плащай поне носилките, които наемам да ме докарват до тук?

— Възможно ли е да се разплатя с услуга?

Разпери ръцете ѝ и впи устни в шията ѝ.

— Не по врата! — засмя се Корнелия. — Остават белези. Лолия ще забележи!

— Лолия ли беше любителката на конете?

— Не, Диана. Тя не би забелязала белег, освен ако не е върху шията на безценните ѝ Анемои. Лолия обаче е наблюдателна.

— Добре де, ще страня от врата ти тогава — промърмори Друсус, притиснал устни към кръста ѝ. — Жалко... толкова красив врат!

Вече знаеше всичко за семейството ѝ. Потни, толкова сгорещени в задушната стаичка, че не можеха да търпят дори чаршаф, те лежаха голи в тясното легло, провиснало по средата, и разговаряха.

— Разкажи ми за твоето семейство — помоли Корнелия, подпряла брадичка в шепа.

— Отраснах в Тоскана — той скръсти ръце под главата. — Татко имаше виночерпница. Много хубава виночерпница — добави доста отбранително Друсус. — Преди три години си откупи статут на еквестрианец^[2].

— Еквестрианец? — усмихна се Корнелия. — О, чудесно!

— По-добре от плебей, нали? — пощипна я леко по хълбока той.

— Е, ако беше плебей, срещите ни щяха да са не само неразумни, но и незаконни.

Тя заизрежда различните закони, забраняващи връзки между плебеи и патриции, но Друсус ѝ запуши устата с целувка.

— Снобка! Но ти прощавам заради трапчинките — целуна ги една по една. — Знаеш ли колко често се опитвах да те разсмея, когато ти бях телохранител, само и само да видя тези трапчинки? Дълбоки са като кладенци...

— Разказваше ми за семейството си — напомни му Корнелия след малко.

— Да... Сега майка ми има къща с атриум. Много се гордее с него. А малката ми сестра ще си намери добър съпруг. Всички се

гордеем с това. Имам и по-голям брат в легионите. Служи някъде в Дакия. Може да стане оптио, но му е все едно. Харесва войнишкия живот.

— Значи ти си гордостта и радостта на семейството? — Корнелия прокара пръсти през косата му. — Центурион в Преторианската стража на трийсет и четири! Сигурно се пръскат от гордост!

— Да — усмивката му се стопи. — Тази година странях от тях. Не исках да ги повлека надолу.

Корнелия го целуна безмълвно. Доскоро охранявал императори, сега — скрит в публичен дом. Корнелия разбираше, че още пламти от унижение, макар тя да е с него.

— Значи сестра ти ще се омъжи скоро? — смени темата тя. — Има ли си любим или родителите ти ще ѝ намерят подходящ съпруг?

— Харесва едно момче — усмихна се отново Друсус. — Син на съдия. Баща ми предпочита да се омъжи за едил, но тя ще постигне своето.

— Баща ти трябва да ѝ уреди брак — заяви Корнелия. — Младите момичета са толкова лекомислени, че не могат да си изберат рокля, камо ли съпруг! И не само младите момичета. Избира ли някой разумно за себе си? Лолия си харесва роб от Галия, Диана по-скоро би се омъжила за кон...

— А аз избрах теб — Друсус отметна мократа от пот коса на Корнелия от врата ѝ и я уви около ръката си. — Семейството ми би се ужасило. Да ухажваш потомка на семейство Корнелий? Права си, никой не избира добре за себе си.

— Да — тя се намести върху рамото му. — Аз оставих татко да ми избере съпруг и бях много щастлива.

— Сенатор Пизон?

Корнелия кимна. За пръв път споменаваха това име. Пръстите на Друсус застинаха в косите ѝ.

— Често ли... мислиш за него?

— Никога тук. — Тя прокара показалец по гърдите му. — Тук сме само ние.

— Стаичката ми е твърде малка да побере трети. Дори да е бълха.

— За бълхите винаги има място! Прислужницата ми ги намира в робите и все се оплаква. Трябва да я подкупвам да си мълчи и за това...

Друсус се засмя и придърпа Корнелия върху себе си. Но по обратния път тя мислеше за Пизон, докато носачите я отнасяха у дома. Той се бе прокраднал тихомълком в съзнанието ѝ.

Нямаше го от осем месеца. Ако превратът на Отон бе претърпял неуспех, досега Галба можеше да я умрял от естествена смърт и Пизон да е станал император. Император Луций Калпурний Пизон Лициниан застава пред Сената и поздравява ликуващото множество. Със сигурност не би се любил със съпругата си посред бял ден; не беше прилично, а и нямаше да му остава време. Би се намръщил, ако я види разочорлена, нали съпругата на владетеля никога не бива да се разхожда рошава. Тя щеше да е императрица на Рим, да прекосява улиците, обсипана с бижута и сподиряна от овации, вместо да се прокрадва по глухите улички. И през ум не би ѝ минало, че центурионът може да ѝ бъде нещо повече от телохранител.

„Съжалявам“, каза Корнелия на съпруга си. „Съжалявам.“ Ала не знаеше за какво съжалява. Струваше ѝ се невъзможно да е загинал едва преди осем месеца. Все още помнеше ясно красивото му смугло лице, стройното тяло, което изглеждаше толкова добре в плисетата и диплите на тогата, изящните ръце и беглата усмивка. „Ще остане поразен, ако ме види сега.“ Сдържаната му, безупречна съпруга, която винаги прикриваше свенливо голото си тяло под завивките, винаги спокойна, винаги изрядна, сега се хвърляше като безумна в прегръдките на някогашния му телохранител, лежеше гола, потна и безсрамна в тясното легло с дъх на плесен.

„Пизон нямаше да ме хареса такава“, помисли си горчиво Корнелия. „Щеше да си помисли, че се държа като Лолия, като лека жена.“

Пизон обаче щеше да остане още по-поразен от събитията през тази година, ако бе доживял да ги види. Императорите се възкачваха един след друг на трона, всички патрициански семейства в Рим се надпреварваха да печелят благоразположението им, хора с древно потекло и неопетнени служители на Империята като сенатор Маркус Норбан гниеха в затвора, докато впиянчени самозвани плебеи от рода на Фабий Валент благоденстваха, сякаш са принцове. Това щеше да

порази Пизон дълбоко. И може би, понеже целият свят беше полудял, той щеше да прости на съпругата си. „Дори да се стъписа, навярно би се зарадвал, че съм щастлива.“

Август се изгърколи и дойде септември. Марсела им съобщи, че Мизийските легиони са провъзгласили Веспасиан за император и Вителий няма избор, освен да се бие. Вителий продължаваше да гуляе в Златния дом всяка нощ и настояваше, че ще срине Веспасиан със земята, но Рим се тревожеше. Рим се разтревожи много, когато Фабий Валент започна да събира армия. Всички се тревожеха освен Корнелия... и още някой, както разбра през един жарък следобед.

— Вчера те видях — каза без предисловия тя на Диана вечерта, докато чакаха да ги откарат на императорския банкет. Марсела се беше появила без бижута както обикновено, а Лолия заяви, че изглежда твърде скромно и я отмъкна да я екипира с обици и брошки. Диана и Корнелия останаха сами. — Знам тайната ти.

— Нима? — Диана завъртя един от колесничарските медальони около врата си.

— Баща ти казва, че всеки следобед се срещаш тайно с някакъв колесничар от Британия. А вчера те видях с него на Марсово поле.

Корнелия бързаше към Друсус и избра по-пряк път. В жестоката жега на Марсово поле беше почти безлюдно. С едно изключение — самотна колесница и впряг изтощени коне, край които крачеха две фигури. Малката светлокоса братовчедка на Корнелия и по-висок силует.

— Обикновено карам в имението му — обясни невъзмутимо Диана. — Но в горещините никой друг не използва Марсово поле, та той ме доведе в града да се упражнявам на истинска арена.

— Само се упражнявате? — попита меко Корнелия.

Видя ги отдалеч, но между дребничката и високата фигура цареше неподправено разбирателство. Диана изля весело половин мях вода върху врата му, а той се усмихна, грабна я съвсем непринудено и я метна върху колесницата.

— Изглеждахте много... хмм... близки.

Диана се усмихна.

— Няма да те издам — въздъхна Корнелия. — Трябва, но няма.

— Добре. Защото няма да се откажа.

Корнелия погледна най-младата си братовчедка — толкова дребничка и толкова смела да се среща тайно с колесничар. „Знам, че съм длъжна да я порицая, но не мога. Милостива Юнона! Просто не мога!“

— Корнелия? — Друсус беше мъглив силует в мрака. Изправи се в леглото и посегна механично към сабята. — За пръв път идваш през нощта? Колко ще останеш?

— До сутринта — прошепна Корнелия и пропълзя гола в леглото до него в горещата стаичка, опиянена от собствената си дързост. — Ще остана цяла нощ, Друсус. Всяка нощ.

Тя го прегърна и го целуна на фона на долитащите през тънките стени стонове и пъшкане и разбра, че е щастлива.

Надяваше се Пизон да се радва поне мъничко.

[1] Виналии — селски празник на 19 август, посветен на узряващото грозде, и празник (11 октомври) на новия гроздов сок в чест на Юпитер. — Б.пр. ↑

[2] Еквестрианци (конници) — това съсловие е имало право да работи в областта на услугите, развлеченията и образованието. — Б.пр.

↑

ГЛАВА ШЕСТНАЙСЕТА

— Флавия!

Корнелия проследи усмихнато как Лолия прегръща дъщеря си и я завърта в кръг.

— Ти ли си Флавия всъщност? — продължи Лолия. — Поверих малкото си момиченце на праядо ѝ, а сега намирам красива млада дама. Къде е Флавия?

Лолия се озърна шеговито и Флавия се разкикоти.

— На четири години — отрони Лолия. — Какво голямо дете! Хареса ли ти празненството?

— Праядо ми подари пони! И перлена огърлица, и ветрило, и мънички нефритени животни...

— Празненството беше чудесно — обади се Корнелия. — Флавия се забавляваше много.

Отрупаха малката Флавия с подаръци; тя яздеше гордо раменете на праядо си, обикаляше от скут в скут, впрегна Диана с панделка като конче и я подкара из градината. Лолия не успя да дойде; Фабий бе настоял да го придружи на поредния императорски банкет.

— Беше твърде заета и не усети липсата ти, Лолия.

— Не ме успокояваш много — отвърна Лолия, а Флавия улови майка си и леля си за ръцете и ги задърпа към покрития с плочки атриум. — Трябваше да бъда с вас.

— Не изпитваше угризения, когато пропусна предишните ѝ три рождени дни! На първия беше в новата лятна вила в Бая, на втория обикаляше Крит на кораб с някакъв поет, а после...

— Струва ми се, че е било преди цяла вечност — въздъхна Лолия.

— Защо не вземеш Флавия при теб? — попита Корнелия. — Ще я държиш далеч от Фабий.

— Не смея. Напоследък гледа с подозрение на всичко, свързано с Веспасиан, а Флавия му е внучка. Не че Веспасиан я е виждал — въздъхна отново Лолия. — Аз самата съм се срещала с него само два пъти. Помня как ни поздрави с Тит за сватбата с най-силния

провинциален акцент, който би могла да си представиш. Симпатичен мъж. С дядо се разбираха добре — и двамата са находчиви търговци.

— Опасяваш се Фабий да не сметне Флавия за заплаха? — примигна удивено Корнелия. — Момиченце на четири годинки...

— От къде да го знам какво ще си помисли? — напрегнато възкликна Лолия. — Но не искам да я доближава!

— Елате да видите рибките! — извика Флавия и ги повлече към малката си лична градина с бълбукащ фонтан, за който се излизаше направо от розовата ѝ стая.

— Прадядо им сложи златни пръстенчета!

Тя настани Корнелия и Лолия върху ръба на фонтана и им заразказва развълнувано за краля риба и за кралицата риба и всички принцове и принцеси във фонтана. Светлите ѝ къдрици подскачаха върху раменете ѝ, а перлите от нейния обичлив прадядо сияеха около врата ѝ.

— Милостиви богове! — възкликна Корнелия. — Не знаех, че рибите живеят толкова вълнуващо.

— Да! Да! И ако си събуеш сандалите, ще те погалят по стъпалата!

— Предложението ти е неустоимо — заяви Лолия, развърза каишките на сребърните си сандали и натопи крака във фонтана до пухкавите пръстчета на Флавия. — Хайде, Корнелия! Не се превземай!

Корнелия вече разкопчаваше сандалите си. Дълги пъстроцветни риби се плъзгаха бавно край глезените ѝ, а върху перките им блещукаха златни пръстенчета.

— Наистина ли дядо ти е наредил да им ги сложат заради Флавия?

— Да. И ѝ обещал да поръча малки златни коронки за краля и кралицата. Съвсем миниатюрни, за да не им пречат да плуват.

— Глези я.

— Някой трябва да я глези.

Лолия вдигна глава към дантелените корони на дърветата над тях. „Навремето настоявах да приеме на сериозно майчинския си дълг“, спомни си Корнелия, наблюдавайки братовчедката, която я дразнеше най-много... Сега обаче откриваше, че не харесва никак тази съкрушена версия на Лолия. Широките, щедри устни на братовчедка ѝ не бяха създадени да се присвиват тъжно.

— Изглеждаш изморена — констатира накрая Корнелия.

— И ти, скъпа. Спиш ли изобщо?

— Разбира се — отвърна бързо Корнелия. — Не водя активен социален живот като теб. Всяка сутрин в Сената...

— Слушам как Фабий прокарва със сила поредния мъгляв указ на Вителий. Колко вълнуващо!

— Всеки следобед на Марсово поле...

— Гледам как Фабий се оплаква, че армията не се събира достатъчно бързо. Поне речникът ми с ругатни се обогатява.

— Всяка вечер на празненство...

— По-скоро на съревнование по повръщане, отколкото на празненство. Ястия по един милион сестерции, разплискани по дъното на vomitaирума... Не си виждала по-отвратително прахосничество.

— Не знаех, че си пестелива по природа — усмихна се Корнелия.

— И аз не знаех. Всичките ми рокли вонят на повръщано, главата ме боли непрекъснато като наковалнята на Вулкан и всяка нощ Фабий ме кара да се кича с бижутата си и да дефилирам гола из спалнята, повтаряйки му, че историята не познава по-велик политик от него... — Лолия млькна и сви рамене. — О, стига...

Корнелия потърси по-ведра тема за разговор.

— Къде е дядо ти?

— Сключва сделки е търговците на жито. Префектът на Египет е заявил, че подкрепя Веспасиан и доставките на зърно може да секнат. Поне нашите наематели няма да останат гладни.

— Внимавай какво говориш — Корнелия цопна леко с крак към Флавия, която се опитваше да улови рибките, шепнейки си нещо на игра. — Фабий може...

— Да ме арестува? Арестува всеки, който се осмели да спомене, че Веспасиан е поел към Рим. Макар всички да знаят, че е вярно.

— Е, императорът твърди, че не бива да се притесняваме. — Корнелия прокара стъпала по надиплената водна повърхност. — Едва чувах актьорите в театъра, толкова шумно уверяваше всички наоколо.

— Вителий е яхнал тигър и не смее да погледне надолу — изсумтя Лолия. — Според Диана затова се напивал — за да се преструва, че нищо не го заплашва. Доста е наблюдателна, когато не бръщолеви за коне, нали?

Дълга шарена рибка докосна крака на Корнелия.

— Вителий обаче скоро ще изпрати войската си на север. — Обзе я облекчение, че този път Друсус няма да участва в похода. — Ще повери ли командването на Фабий?

— Ако боговете проявят милост. — Лолия се взря в покритата със зелен мъх нимфа в средата на фонтана, от чиито шепи бликаше водната струя. Малката Флавия си тананикаше, изправена върху каменните ѝ крака, но Лолия не се усмихна. — Ако боговете са много милостиви, няма да се върне.

— Дори да се върне, няма да е задълго — отрони неволно Корнелия. Преди години би сметнала такава забележка за неуместна — дори пред братовчедка — ала преди години всичко беше различно. — Мъже като Фабий Валент изпадат бързо в немилост. И после дядо ти ще ти намери по-добър съпруг.

— Или просто няма да се омъжвам известно време. Изморих се от сватби.

Радостен вик — Флавия изгуби равновесие и цопна шумно във фонтана. Изплува засмяна и мокра до кости.

— Намокрих си роклята — възторжено заяви тя.

— Виждам — Лолия стана и зацапа през водата към нея, но изотзад долетя глас.

— Вън от фонтана, господарке Флавия! Ще те изсуша.

Едър златокос гал в поличка до коленете изскочи в градината, стиснал хавлия. Флавия излезе от водата и вдигна ръце да я подсушат. Когато робът се обърна, Корнелия забеляза ярките червени белези от камшик, полузараснали по гърба му.

— Радвам се, че оцеля след побоя — сподели тя с Лолия, извадила смутено стъпалата си от фонтана.

— Да, помолих дядо да му осигури най-добрите лекари. — Лолия се зае да завързва каишките на сандалите си. — Сега се грижи за Флавия. Обожава го.

— Виждам.

Тракс уви Флавия в хавлията и перна капка вода от върха на нослето ѝ.

— Жалко за белезите. Цената му ще падне заради загрозения му външен вид.

— Не мисля, че е загрозен — възрази Лолия. — Харесвам мъже с белези.

— Той е роб — напомни по навик Корнелия.

Забеляза обаче как го прегърна Флавия, когато я вдигна, видя колко нежно отметна мокрите ѝ къдрици от очите.

— Вътре, малката — подкани я той с дълбокия си галски акцент. — Изкъпи се като добро момиче и ще ти разкажа приказка.

— Онази за рибите и хлябовете! — Флавия се заигра с грубия дървен кръст около врата му. — Търсих хляб във фонтана при рибките, но нямаше.

— Ако искаш хляб, трябва наистина да вярваш. — Тракс стрелна с поглед Лолия, поклони се и отнесе Флавия вътре.

— На някаква странна религия ли я учи? — удиви се Корнелия. — Хляб и риба...

— Невинни приказки — отвърна гузно Лолия. — За иудейски дърводелец, който станал бог, или за бог, който станал дърводелец. Поне са красиви истории — за изцелени прокажени и за хора, които ходят по водата. По-хубави са от страшните истории за духове, които ни разказваха бавачките. — Гласът на Лолия прозвуча обидено и тя продължи припряно, преди Корнелия да я прекъсне: — Е, чу ли за новия указ на Вителий? Боже опази, да се заеме с финансовото блато, в което сме затънали! Но е намерил време да забрани на патрицианските момчета да карат колесници в Циркус Максимус! Нелепо е, но...

Тя избухна в сълзи.

Корнелия я обгърна и притисна главата ѝ към рамото си. „Само преди няколко месеца ѝ натяхвах, че е празноглавка и нехайна майка, а сега плаче, сгушена в мен като момиченце.“ Лолия плака дълго и в гърлото на Корнелия също заседна буца.

— О, богове! — изправи се Лолия най-после и разтърка влажното си зачервено лице. — Мразя сълзите! Не помагат. Дори не съм от жените, които се разхубавяват, когато плачат. Превръщам се в подпухнала нещастница. Има ли смисъл да плача тогава?

— Няма — съгласи се Корнелия.

Лолия пое дъх пресекливо и дълго и погледна към вратата, зад която беше изчезнал златният роб Тракс.

— Аз съм виновна за белезите. Само аз. Умирам от срам всеки път щом ги зърна.

Корнелия се втренчи в стъпалата си, все още потопени във фонтана и вече позеленели и сбръчкани. Предположи, че откровението

трябва да я стъписа. Не беше стъписващо, че Лолия спи с роб... а че безспорно изпитва чувства към него. Незнайно защо обаче удивлението ѝ извираше някъде отдалеч, усещаше го притъпено, сякаш е под водата при стъпалата ѝ.

— Влюбена съм във войник — изрекоха изненадващо устните ѝ.

Подутите очи на Лолия се ококориха.

— О, Корнелия...

— Не бива да казваш никому. Никому!

— За каква ме вземаш? Лолия е вряла и кипяла. — Блясъкът в очите ѝ се върна донякъде. — Кой е той?

— Никой.

— Каж ми!

Корнелия поклати неотстъпчиво глава.

— Ще го изложи на риск, ако ти кажа. И не питай защо.

— Както искаш — Лолия потърка отново очи. — Надявам се поне да е забавен.

Корнелия се усмихна неволно.

— О! Забавляваш се значи! Браво, скъпа. Признавам, че те бях отписала. Ти и любовник!

— Тази година всички си изгубихме ума. — Корнелия прокара показалец по водната повърхност. — Първо ти, после — аз, а според чичо Парис Диана се среща тайно с някакъв колесничар...

— Ние сме просто трофеи за плякосване — сви рамене Лолия. — Тоест трябва да плякосваме всичко, което ни харесва, докато можем.

— Странна логика — въздъхна Корнелия. — Но съм твърде изморена за разсъждения.

— Разбира се, скъпа! Не си отспиваш и с право при това! Този твой войник може ли да се измъкне за няколко дни?

— Какво?

— Ако може, намери някакво оправдание и напуснете града за кратка идилия. — Лолия стана и изступа длани. — Диана очевидно не среща проблеми за убежищата си при своя човек, който и да е той. Чичо Парис не би забелязал, дори да вкара в спалнята си цял впряг плюс колесничаря. Но на теб сигурно ти е трудно да отбягваш зоркия поглед на Тулия. Уреди си екскурзия, ако можеш.

— Как? — Корнелия погледна безпомощно братовчедка си.

— Ще намериш начин. Явно си усъвършенствала тайните средства. — Лолия помогна на Корнелия да стане. — Да, ваканция. Ще ти останат красиви спомени, когато всичко се срине при Хадес.

— Ще се срине ли?

— О, скъпа... Винаги става така...

— Хайде! Моля те!

— Не мога — Марсела отблъсна ръката на Домициан, преди да се плъзне по бедрото ѝ. — Защо ми създаваш неприятности?

— Аз ти създавам неприятности? — Той впи устни във врата ѝ. — Ти ме измъчваш.

— Съпруга съм на Луций Елий Ламия...

— На думи! — настръхна Домициан. — А и той е в Крит... Защо не поискаш развод?

— Семейството ми няма да позволи. Докато не ми разрешат, си оставам омъжена жена, а не куртизанка. — Марсела се отдръпна, приглади коса и позволи на Домициан да зърне голото ѝ бедро, докато си наместваше полите. Той простена и се отмести към своята страна на носилката. Марсела усети как носачите се олюляват леко за завоя.

— Някой ден — закани се Домициан с безизразен поглед — ще си само моя.

— Възможно е — усмихна се Марсела. — А дотогава? Мислех, че сме тук да обсъдим войската.

Мизийските легиони вече прекосяваха Италия и дори Вителий не можеше да се преструва, че всичко е наред. Набързо сформираната му армия най-после потегли на север.

— Сигурно е, че са в Хостилия — съобщи Домициан. — Лагеруват и преговарят. Преговарят! А ти се кълнеш, че ще предадат Вителий!

— Ще го предадат. Само почакай. Нали безценният ти Несий те увери, че всичко ще бъде наред?

— Ще повярвам, когато го видя. — Домициан скръсти ръце пред мускулестите си гърди и забарабани с пръсти по възглавничките. — Ами Фабий Валент? Той е верен на Вителий.

— И още е на легло след хранителното отравяне.

От блюдо с барбун на някакъв банкет — недостатъчно да го убие, но достатъчно да го задържи в постелята тук в Рим, вместо да потегли на север начело на войската на Вителий.

— Кой не би се натровил на безкрайните пиршества на Вителий? — бе въздъхнала Лолия. — Но не е чак толкова зле, че да не настоява да спя с него. Напоследък късметът винаги ми изневерява.

„Защото напоследък късметът винаги е на моя страна“, помисли си Марсела. Понеже Фабий, плувнал от пот в леглото, изхвърляше отрова, начело на войската пое... Цецина Алиен.

Е, можеше да стане още по-добре. Марсела мечтаеше да придружи войската на север, да присъства на битката, както край Бедриакум, където видя края на Отон, но този път нямаше никакъв начин да осъществи намеренията си. А и положението в града все още беше достатъчно вълнуващо.

В гласа на Домициан отново звънна обвинителна нотка:

— Не разбирам защо беше толкова сигурна за Алиен. Той нито веднъж не спомена, че ще мине на страната на татко.

— Не е словоохотлив — уточни Марсела, — но забави войската, нали?

— Щом ще се предава, защо преговаря?

— Защото иска да си извоюва силна позиция, преди да свали оръжие. — Тя прокара показалец по китката на Домициан. — Довери ми се. Ще се предаде. Не извадихме ли късмет, че той оглави армията на Вителий, а не Фабий? Ако баща ти надене пурпурната мантия, ще го дължи на развалена риба.

— Или на теб — черните очи на Домициан я изгледаха изпитателно. — Имаш ли пръст в това отравяне?

— Стига! — смъмри го Марсела. — Аз само разпространявам слухове. Допускаш ли, че съм способна да отровя някого?

— Не познавам по-умна жена от теб — отвърна Домициан. — Обикновено не харесвам умните жени.

Дланта му пак обгърна глезена ѝ и се плъзна нагоре. Марсела го отблъсна, но не прекалено бързо.

— Време е да си вървиш. Носачите ми вече обиколиха пет пъти Форум. Някой ще забележи.

Той се намръщи и слезе, а Марсела се приведе и го целуна леко по ъгълчето на устата. Устните му се стрелнаха жадно към нейните.

— Не си пъхай езика в устата ми — предупреди го Марсела. — Ще се видим, когато науча повече.

Прибра се в носилката и спусна копринените завеси с безмълвен кикот. Кой би предположил, че осемнайсетгодишен хлапак, обзет от сляпа младежка страст, ще се окаже толкова полезен? Домициан тръпнеше във все по-напрегнато очакване, предвкушвайки скорошния сблъсък на двете армии — ту тръбеше, че ще стане принц, щом коронясат баща му, ту оплакваше горчивия крах на бащините надежди. Марсела, от своя страна, се чувстваше спокойна. Така или иначе не беше вложила нищо в никоя от страните. „Искам просто да видя какво ще се случи.“

Беше готова обаче да се обзаложи, че Алиен ще се предаде. Срещаха се пет-шест пъти преди похода и отначало той се държеше предпазливо, но тя го представи на Домициан, подшушна му няколко слуха за придвижването на войските на север, които се оказаха верни, и лека-полека Алиен започна да се вслушва в думите ѝ как Веспасиан се нуждае от умни мъже и с колко награди ще ги отрупа, когато стане император.

— Всичко зависи от теб, нали? — прошепна тя на Алиен, когато го назначиха за командир на войската на Вителий вместо поваления на легло Фабий. — В твои ръце е да възкачиш Веспасиан на престола. Той ще го помни. За разлика от Вителий, който вече те е забравил.

— Не ме е забравил. Повери ми армията си...

— Защото се оказа, че не може да разчита на дясната си ръка. Не ти ли се иска за разнообразие и ти да си нечия дясна ръка?

Алиен не обеща нищо, когато войската му напусна Рим, но Марсела знаеше. „Ще свали оръжие“, помисли си тя. „Ще се колебае, но в крайна сметка ще се предаде. Заедно с цялата си армия.“

Вгледа се в ръцете си, треперещи в скута ѝ. Не от страх обаче, а от опиянение. Не подозираше, че ужасът и вълнението ще се вкопчат в толкова яростна схватка в сърцето ѝ, че дланите ѝ ще се потят и с мъка ще удържа гласа си спокоен. И не подозираше каква вълна, какво море от задоволство ще залее пламналото ѝ тяло, когато зърна замислените искрици в очите на Алиен.

Разбира се, все още всичко можеше да се обърка. Битките са непредсказуеми. Но ако Алиен се предаде, ако успее да предаде армията си на съперника на Вителий, ако Веспасиан надене

пурпурната мантия заради това... е, не Алиен ще бъде човекът, възкачил го на престола. Тази чест ще се падне на Корнелия Секунда, наречена Марсела!

И досега прелистваше от време на време хрониките си, но думите ѝ се струваха безжизнени върху страниците. Защо бе вложила толкова усилия в тези безинтересни, мъртви разкази? „Сега създавам нещо много по-вълнуващо от свитъци.“

Марсела приглади коса, пийна вода и дръпна завесите на носилката. Дали да не напазарува, преди пладнешката жегга да налегне Форума? Слезе и различи позната светлокоса глава сред тълпата домакини и търговци.

— Диана!

Диана ѝ помаха, крачейки енергично, следвана от двама роби. Марсела вече не изпитваше нито гняв, нито завист към нея. „Има цялата свобода на света, а я използва да пришпорва коне в кръг“, помисли си благоразположено Марсела. „Аз подкарвам императорите в кръг.“

— Пазаруваш ли? — попита братовчедка си. — Мислех, че не знаеш какво е пазаруване.

— Татко иска нов мраморен къс от Карара — сви рамене Диана. — Обещах да му поръчам. Кое е момчето, което слезе от носилката ти?

— Какво момче? — учуди се Марсела.

— Тъмнокосо. Ей сега мина от тук. Не беше ли син на Веспасиан?

— О, той ли? — засмя се с предпазливо нехайство Марсела. — От една година е влюбен в мен, не знаеше ли? Исква да се разведа с Луций и да избира живот във вечно блаженство.

— Ммм... — Диана прокара замислено пръст по дребна каменна статуетка на кон и Марсела пое бавно дъх. Диана беше глупава, вярно, но и наблюдателна.

— О, гледай! — Тя дръпна братовчедка си към сергия с купи и фигурки от полиран месинг. — После отиваш на арената, предполагам? — попита тя ведро и погали с показалец един блеснал поднос.

— Вече е безсмислено да ходя на състезания! — възкликна яростно Диана.

— Още ли си ядосана, че Сините спечелиха всички надбягвания на Вулканалиите^[1] — въздъхна Марсела.

Тази година отбелязаха много пищно Вулканалиите — хвърляха ритуално риба от Тибър в кладите, за да умилостивят Вулкан, бога на огъня и ковашките огнища. На Вителий не му потрябва оправдание да превърне фестивала в рибни пиршества из целия град. Всички се забавляваха, освен Диана. Тя ругаеше пиперливо при всяка победа на Сините, които спечелиха всички надбягвания.

— Невъзможно е винаги да си пръв — добави Марсела.

— Сините могат. — Диана се втренчи в разкривеното си от ярост лице, отразено в полиран меден тиган. — Знаеш ли, че проклетият Фабий Валент урежда всички състезания, за да остава доволен Вителий?

— Е, и? — сви рамене Марсела. — Уредени състезания има, откакто съществуват надбягванията.

— О, от време на време се случва — озъби се Диана. — Но невинаги. Не всяко състезание!

— Оплачи се на императора.

— Той само се смее и повтаря, че мразя да губя. — Диана скръсти ръце и забарабани с изранени пръсти. — Колесничарите губят не само защото ги подкупват. Миналата седмица умря колесничар на Белите. Осмели се да победи Сините и Фабий нареди на преторианците да го пребият до смърт. За да си вземат останалите поука.

— Няма да трае вечно — каза удивено Марсела.

— И как го преживяват моите Анемои? — продължи да беснее Диана. — Те не знаят какво е император. Не разбират, че се състезават за погрешната фракция. Те искат просто да побеждават. Знаеш ли какво става с конете, когато ги учиш да губят? Сърцата им страдат — тя поклати разярено глава. — Аз обаче няма да се примиря!

— Какво ще направиш? — засмя се Марсела, но Диана се устреми към следващата сергия и пред очите ѝ се мярна само кичур светла коса и изчезна зад ъгъла като конска опашка.

Марсела я настигна и импулсивно я улови за ръка.

— Ще видиш, че скоро ще стане по-добре. — Ако Веспасиан свалеше от трона Вителий, никой нямаше да си прави труда да урежда състезания. — Обещавам ти.

— Да се надяваме — намръщи се Диана и те се върнаха ръка за ръка в къщата на чичо Парис, където Марсела разгледа удивено последните му творения.

— Но защо бюстът ми има змии вместо коса, чичо Парис?

Той я погледна с непроницаемите си синьо-зелени очи, същите като очите на дъщеря му.

— Ти ми кажи.

— Откъде да знам какво се върти в главата ти? — засмя се Марсела.

— Питам се дали някой знае какво се върти в твоята.

Марсела се засмя отново и пое към къщи. Трябваше да напише две-три дискретни писма, за да подтикне неколцина нерешителни мъже от антуража на Вителий да свърнат в друга посока...

[1] Вулканалии — празник на 23 август в чест на бог Вулкан. — Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДЕМНАЙСЕТА

— Не пускай Червените да се състезават днес! — Диана сновеше от единия край на тесния кабинет до другия. — Моля те, Ксеркс!

— Опитах — директорът на фракцията захвърли перото. — Днес е голям ден и ни заповядаха да участваме всички.

— Тогава кажи на колесничаря да кара последен. Като на тренировъчна обиколка.

— Не, трябва да се постареем да е зрелищно. До края, когато всички дръпват юздите и оставят Сините да спечелят.

Ксеркс поклати погнусено глава.

Диана загриза палец.

— Не мога да ги гледам как губят още веднъж.

— Е, налага се. Трябва да се примирим — Ксеркс надигна тежкото си тяло от стола. — Светът се промени, домина. Правим, каквото ни наредят.

— Няма ли поне един колесничар, склонен да рискува? — избухна тя.

— След това, което сполетя момчето на Белите? Едва намирам колесничари, които да не изостанат още на третата обиколка, за да се подсигурят.

— Не мога да повярвам — затвори очи Диана. — Не мога да повярвам.

— Но е истина. И ме чака работа, домина. Извинете ме...

— Докога според теб ще събираме публика за този марионетен спектакъл, ако не предприемем нещо?

— Ние? Вие сте любимка на императора, домина, но не сте една от нас. — Обикновено Ксеркс изтърпяваше стоически Диана, но сега ѝ посочи вратата с лице, напомнящо каменна маска. — Вървете си, домина. Мястото ви не е тук.

Изгубила дар слово, Диана излезе в двора, където коняри и пажове подтичваха напред-назад. Беше есен и из кристалния и хладен въздух се носеха слухове. На север се е водила битка. Победа? Поражение? Никой нямаше представа. Дори Марсела, която

напоследък знаеше всичко. Вителий обаче реши, че е победа, че армиите му са разбили Мизийските легиони и по този повод украсиха Циркус Максимус пищно като за честване. Цветни знамена плющяха върху всеки пилон, спината с делфините бе окичена с цветя, а море от плебеи в празнични дрехи и патриции в най-фина коприна изпълваха трибуните. През целия ранен следобед щеше да има по-маловажни надбягвания, но победителят в главното състезание щеше да приеме палмовата клонка от ръката на императора и да отнесе най-тежката кесия с монети в историята на Циркус Максимус.

В такъв ден Диана би трябвало да се вълнува, да се щура насам-натам, предвкусвайки нетърпеливо надпреварата. В такъв ден конярите би трябвало да се тупат в гърдите и да залагат дръзко, момчетата, прислужващи в конюшните, да подтичват възбудено и едва след няколко плесника да запретнат ръкави, а колесничарите ту да се перчат, ту да отправят безмълвни молитви, докато чакат последни указания. Но пред очите ѝ се мержелееха само състезанията на Вулканалиите, когато нейните Анемой поведоха, но на последната обиколка ги обуздаха, за да ги изпреварят Сините. Диана побягна от императорската лежа и тича по целия път до вкъщи, обляна в яростни сълзи. Помръкна дори радостта ѝ от уроците с Лин.

— Какъв е смисълът да се уча да вземам плътно завоите? — избухна тя, когато британецът я разкритикува, че не държи правилно поводите. — Днес римските колесничари знаят само как да губят!

Той я погледна спокойно.

— Или се научи да вземаш плътно завоя, или си върви у дома.

— Лесно ти е да го кажеш — изстреля Диана. — Все ти е едно дали състезанията са честни.

— Да — кимна той. — Все ми е едно кой печели и дори кой е император. Когато обаче уча някого на нещо, държа да го усвои правилно.

Диана знаеше, че ще съжалява, но краката я понесоха към конюшните на Сините. Тук всички крачеха наперено — вече подпийнали, конярите си подаваха сбруите и прословутите кафеникави жребци отмятаха възбудено глави. Дерик чакаше нетърпеливо, надянал кожената си ризница и мантията на сини райета, прикрепена на раменете със златни брошки, оформени като конски глави.

— Да, да... — той слушаше с половин ухо указанията на директора на фракцията. — Няма да ги преуморявам. Няма смисъл.

Изпусна шлема си, увенчан със сини пера, и докато се навеждаше да го вземе, забеляза Диана. В двора на конюшната, където всичко беше синьо, червената ѝ копринена роба се набиваше в очи.

— Домина Диана! — ухили се той. — Дойдохте да ми пожелаете късмет ли?

— Не е необходимо — отвърна студено тя. — Не и за такова състезание.

— Не бъдете язвителна, домина. Дарете ме с усмивка.

— Не се ли срамуваш от себе си? — изгледа го свирепо тя. — Колесничар с такава репутация да участва в уредени надбягвания!

Усмивката му се стопи.

— Дори да не ми харесва особено, домина, победата си е победа. Кесията си е кесия. Някои от нас го правят за пари, а не за забавление между банкетите.

Усети, че остане ли още миг, ще се нахвърли върху него, и изхвърча гневно от двора на Сините. Тресеше я дива ярост — явеше ли се сега в императорската ложа, щеше да налети и на Фабий Валент. Възстановен след хранителното отравяне, сега той движеше делата на Вителий в града, макар да тръбеше, че ще тръгне на север да оглави армията, щом се носят толкова упорити слухове за сражения. Диана се надяваше да замине скоро, надяваше се и да умре, но днес той беше тук, придружен от Лолия. Всички други също щяха да дойдат — Марсела, Гай, Тулия, дори Корнелия, която от седмици не се беше мяркала на обществено събитие. Нямаше сили да ги погледне в очите и затова се върна в двора на Червените да наблюдава как впрягат Анемоите.

Изведоха ги един по един — нейните четири вятъра. Зефир, танцуващ от вълнение, външен бегач и най-бързоног от всички, наречен на лекия западен вятър... Еврус, който галопираше до Зефир, почти толкова бързоног като него, но по-кротък и кръстен на постоянния източен вятър... Нот — вторият вътрешен бегач, стабилен като могъщия Южняк... И Борей — неумолимият северен вятър, нейният любимец. Диана го прегърна през мускулестата шия и му зашепна тихо. Той беше най-старият, вътрешният бегач, покрит с белези, с буен характер и непоклатим като скала на завоите. Не хапеше

Диана толкова често, колкото другите, и тя го приемаше като знак за привързаност.

Анемоите подбелваха блеснали очи и с присвити уши риеха неспокойно с копита, докато конярите се суетяха около тях с хамутите; Борей оголваше зъби към всеки, осмелил се да пристъпи по-близо. Подобно на всеки добър впряг те разбираха, че днес е ден за надпревара; разбираха какво означават хамутите, суетнята и въодушевените възгласи и пръхтяха, разширили ноздри, докато ги впрягаха в колесницата. Диана се срамуваше да ги погледне. Още не бяха научили, че бързината им е непотребна, не знаеха, че се очаква да изгубят в името на императорското задоволство.

Ксеркс стоеше намръщен до колесничаря — строен грък на име Сикулус.

— Дръж ги отпред до края — апатично занарежда директорът. — Но ги пришпорвай плавно. Борей ще се втурне като подивял, ако не внимаваш.

— Разбира се.

— О, пусто да остане! — Ксеркс се отдалечи тежко. — Оправяй се както знаеш. Аз отивам да се напия.

— Ей, ти! — Сикулус улови един коняр за яката и му подаде кесия. — Занеси я под статуята на Нерон, където приемат облозите, и заложи всичко на Сините!

— На Сините? — примигна конярят.

— Защо не? Те ми печелят лесни пари. Дори не се налага да се състезавам за тях.

Конярят изгледа погнусено Сикулус, а двама други се спогледаха зад гърба му.

— Тръгвай! — подкани го Сикулус и в този момент Диана застана пред него.

— Домина Диана! — поклони се колесничарят и я погледна изненадано, когато тя се надигна на пръсти и му зашепна в ухото.

— Сикулус... — подхвана задъхано тя. — Твоя съм цялата, ако победиш.

Той се отдръпна.

— Домина, наредиха ми... Фабий Валент каза...

— Фабий Валент заминава скоро, а императорът е толкова пиян и щастлив днес, че никой няма да помисли за отмъщение. Спечели

надбягването — повтори тя — и съм твоя както ме поискаш — отпред, отзад, с главата надолу...

Сикулус се озърна и задъвка устни.

— Не знам, домина...

Беше ѝ хвърлил око, знаеше го. Като мнозина други колесничари.

— Искаш ли нещичко в предплата? Ела с мен.

Тя го улови за ръка и го поведе към малкия навес, където държаха колесниците. Сега беше празен — вече бяха извадили колесниците — и Диана се надигна да го целуне, още преди да стигнат сенките в дъното.

— Само затвори вратата — промълви задъхано тя, когато ръцете му задърпаха робата ѝ.

Той се обърна да я залости. Диана грабна един от тежките камъни, с които подпираха колелата на колесниците, и го удари по главата. Сикулус се строполи като бик пред жертвен олтар; тя го халоса още веднъж, за да е сигурна, че няма да се събуди скоро и запретна ръкави. Не разполагаше с много време.

Свали кожените му наглезенки и ги закопча около краката си. Вдигна червената роба над коленете си и след няколко секунди дърпане и теглене на безжизнените крайници успя да свали и кожената ризница — прекалено голяма за нея, но по-добре, защото щеше да прикрие гърдите ѝ. Надяна собствените си ръкавици и взе шлема с червени пера. Натъпка косата си под него. Надяваше се да прикрива повече лицето ѝ, но колкото — толкова. Сикулус беше строен и слабоват като повечето колесничари; разликата в ръста почти не личеше. Всеки, зърнал я отблизо, щеше да разбере, че нещо не е наред, но тя не възнамеряваше да позволява на никого да я види отблизо.

— Къде е проклетият Сикулус? — Долятя разгневен глас на коняр отвън. — Вече изкарват колесниците!

Диана изчака още малко. И още.

— Зелените и Белите вече излязоха. Потърсете в двора.

В последната минута Диана излезе тичешком от навеса, залоствайки резето отвън, в случай че Сикулус се събуди, и се втурна към впрегнатите Анемои. Към нейните четири вятъра с блеснали очи и огнени тела, нетърпеливи да потеглят с леката колесница зад тях, увенчана с образа на пламтящия бог на огъня.

— Съжалявам — измърмори тя възможно най-дрезгаво и скочи в колесницата.

— Закъсна — отбеляза конярят и ѝ подаде червените поводи, за да ги завърже около кръста си. — Ще излезеш последен, но...

Той млъкна и Диана задърпа трескаво юздите. Бързаше да излезе на арената, преди конярят да вдигне тревога.

— Сикулус... — рече той накрая. — Смалил си се. — Подаде ѝ камшика с червени мъниста. — Дано те закриля Фортуна!

Диана вече подкарваше впряга си напред към арената.

— Внимавай! — просъска ѝ колесничарят на Зелените и тя върна Анемоите в строя.

Изискваше се ловкост да държат четирите впряга на една линия, докато обикалят тържествено арената преди началото на състезанието. На завоя най-вътрешният впряг трябваше буквално да тъпче на място, а външният — да ускори ход, за да останат шестнайсетте конски глави свършено изравнени. Диана никога не се бе упражнявала да взема бавно завой и сега нарушаваше външната линия. Дланите ѝ вече се потяха в ръкавиците, усещаше как овързаните юзди се впиват в кръста ѝ. Устата ѝ пресъхна и някъде дълбоко в себе си дочуваше как семейството ѝ крещи поразено; дори собственият ѝ глас ѝ нашепваше, че ще разбие колесницата и ще убие Анемоите и после никога няма да си го прости. Ала най-ясно долавяше гласа на Лин — спокоен както винаги.

„Ама че глупачка!“, каза ѝ той, когато четирите впряга стигнаха последния завой. „Ако аз бях предприел първото си нападение над римляните, когато бях толкова неопитен предводител, нямаше да доживея да се срещнем.“

— Не — прошепна тя, стиснала съсредоточено зъби.

„Нали знаеш, че ще изгубиш?“

— Поне ще изгубя честно — изрече гласно тя.

Анемоите заслужаваха колесничар — макар и непохватен — който поне да се опита да победи. Диана взе прилично последния завой и четирите впряга започнаха да се подреждат на старта. Някъде горе от императорската ложа ги наблюдаваше Вителий, който несъмнено подхващаше втората си кана вино за деня и се питаше къде е малката му любимка.

„Не се старай да контролираш прекалено конете. Те си знаят работата. Довери им се.“

— Да.

Анемоите се напрягаха от другата страна на поводите, проверяваха я. Усещаха непознати ръце и бяха предпазливи. Ала искаха да препускат и след сигнала този стремеж щеше да надделее над всичко.

Четирите впряга застанаха на една линия. От трибуните долитаха възторжени женски викове, окуражаващи Дерик. През процепа на шлема Диана забеляза как фигура в пурпурно пристъпва напред в императорската ложа.

„Успех!“, пожела ѝ с вътрешния ѝ глас Лин и толкова. Той изчезна и тя остана сама. Издърпа медальоните на Червените изпод ризницата си и ги целуна за късмет.

Сигналният шал полетя, уловен от есенния ветреца, и се запуска надолу... Падна и шестнайсет коня се втурнаха напред.

Червените закъсняват с частица от секундата и остават последни, преди колелата да успеят да се завъртят. Диана обаче не се притеснява. Не иска да я ввлекат в борбата за вътрешното трасе край спината; няма опит да си проправи път в блъсканицата. Има само необузданата бързина на четирите си вятъра. Колесницата се клати под краката ѝ, въздухът замъглява очите ѝ през цепките на шлема, поводите са обтегнати до болка в ръцете ѝ, и, о, богове!, никога не си е представяла, че Четирите вятъра са способни да препускат толкова бясно. Изопва ръце, подпира се на предницата на колесницата, впива брадичка в гърдите, за да отклони въздушната струя от очите си; кратки движения, превърнали се вече във втора природа за нея след дългите месеци под зоркия поглед на Лин. Диана осъзнава, че се усмихва дяволито под шлема.

— Бавно, красавци — припява тя на Анемоите, които се борят с хватката ѝ. — Бавно.

Влизат последни в завоя, но Диана не иска да прибързва. Първият ѝ завой на Циркус Максимус — о, божества!, ако го подсече грешно от нерви, ще разбие колесницата и вероятно ще убие конете. Зъбите ѝ се впиват в устните, сърцето ѝ бие като чук, когато дръпва вътрешните поводи и Борей свежда глава в сбруята като бик и колесницата свива като по конец и те отново препускат по правата

отсечка. Още един завой — съвършен като предишния — и първата обиколка приключва. В миг Диана съзира как в златна вихрушка делфинът свежда нос.

„Не беше толкова трудно.“

Чува глух ропот някъде иззад вятъра, свистящ в ушите ѝ, и разбира, че тълпата креци. Зелените водят, Сините ги следват от вътрешната страна, а Белите — някъде от външната. Ако наблюдава от обичайното си място на трибуните, сега и тя щеше да креци, да умолява колесничаря да препусне по-бързо, но иска да измине още една-две обиколки, за да свикне с впряга. Месеци наред е гледала Анемоите от трибуните и ги познава добре — знае точно колко бързина е способен да набере Зефир на пистата, знае как Еврус и Нот галопират в съвършен синхрон, сякаш са едно тяло с осем крака, знае как Борей се накланя почти хоризонтално на завоя, за да издърпа колесницата. Но никога преди не ги е управлявала и ѝ остават точно шест обиколки да ги опознае. Не, четири — още две отминаха мигом — и навярно седем обиколки не са чак толкова много, защото почти са преполовили състезанието.

„Време е да напредна.“

Отпуска два сантиметра от поводите и Анемоите подскочат напред. Ужасно силни са, по-силни от спокойните жребци, с които обикновено се упражнява при Лин, и юздите вече се впиват в кръста ѝ и я притискат към предницата на колесницата, но тя не им отпуска повече. Напълно достатъчно, те напредват. Насочва ги далеч настрани, за да изпреварят Белите. Отнема ѝ цяла обиколка, но когато златният делфин свежда нос, Червените вече са трети.

Сините са поели водачеството — цяла глава пред Зелените, а още една-две обиколки те ще се преструват, че се борят. Диана застава зад тях и Анемоите я намразват за това; искат да бягат и когато отмятат глави да ги освободи, тя усеща как дланите ѝ се покриват с мехури под ръкавиците, ала още не е време.

— Чакайте! — креци им тя и вятърът понася думите.

Ръцете ѝ пицят от болка и тя си спомня как преди време Марсела констатира презрително, че Диана е твърде дребна да удържи четири коня.

Петата обиколка. Зелените изостават. Диана вижда как колесничарят дърпа поводите, за да възпре впряга. Известно време

препускат един до друг и после Зелените остават зад нея и само Сините препречват гледката напред. Дерик шиба жребците си и напредва с лекота. Делфинът свежда отново нос и докато минава край императорската ложа, Дерик размахва обсипания с мъниста камшик, а Диана отпуска юздите.

Анемоите се втурват напред толкова рязко, че погледът ѝ се размазва. Залепят тялото ѝ в предницата на колесницата и камшикът излита от ръката ѝ и изчезва за частица от секундата. Тя стисва отново поводите, когато Червените почти догонват Сините в средата на пистата. Три дълги разкряча и изопнатите огненочервени муцуни се изравняват със сините колела. Дерик се озърта назад, вижда я и размахва нехайно камшик над главите на жребците си.

„Мога да победея.“

Мисълта изниква ненадейно и ръцете ѝ се сключват по-здраво върху поводите — изранени и пламнали под ръкавиците. Искаше да победи, разбира се, още щом стъпи в колесницата, но ѝ се струваше невероятно. Неопитните колесничари никога не печелят първата си надпревара. Дерик обаче все още смята, че Червените ще изостанат накрая. Почти не пришпорва впряга си, а Зелените и Белите вече са се отказали.

„Мога да победея.“

Шеста обиколка. Диана отпуска още няколко безценни сантиметра от поводите и Анемоите откликват като шестнайсетокрака машина. Политат хълбок до хълбок със Сините — осем коня на една линия. И тогава Диана загърбва всякаква предпазливост и ги освобождава. Те изпреварват Сините като мълния и преди Дерик да успее да пришпори впряга си, завоят се появява срещу тях. Сините почти опират в спината и се налага или да забавят, или да се блъснат. Диана взема завоя с главоломна скорост по средата на пистата, шибайки безмилостно Борей и той привежда широкия си врат и поляга почти хоризонтално върху пясъка, за да ѝ даде бързината, която иска. Тя изостава малко на завоя, но Червените са все още една глава напред, когато профучават край императорската ложа, закрили мрачните жребци на Сините от вътрешната страна.

„Последна обиколка.“

Дерик я настига и крещи нещо, но Диана не го поглежда. Вижда само четирите червени муцуни пред себе си, гладките червени юзди,

жулеци разранените ѝ длани, които вече кървят под ръкавиците. Кръстът ѝ е болезнен обръч от преплетените поводи, конете я прерязват наполовина и ръцете ѝ едва ги удържат, но тя се смее зад шлема и най-после пришпорва Анемоите с пълна сила.

Сините удържат темпото за миг и Диана забелязва зейналата уста на стъписания Дерик. „Разбрал ли е коя съм?“ Може би... но в този момент идва първият завой и, Борей свива диво, повличайки останалите след себе си, и когато излиза на правата, впрягът ѝ застава до спината, защото Сините са изчезнали и отпред са само Червените, само Червените ще водят до финала и никой не може да ги спре. Диана знае, че трябва да ги забави, да запази силите им — ако бягат така, после ще са неспособни да се състезават месеци наред. Но те препускат волно; и да иска, не може да ги обуздае. А тя не иска. Иска да тичат завинаги, да опозорят Сините. Насочва ги към последния завой — ловка, съвършена дъга, както я е учил Лин, и после се навежда напред и шибва гърбовете им с поводите. Борей залита изморено, но непоколебимият Зефир подскача напред от външната страна, издърпва останалите и те се носят по последната права сам-сами, четири червени вятъра, политнали към вечността.

Последният делфин спуска нос. Сините изостават с пет дълги секунди, Зелените и Белите се суеят след тях, а Червените вече са преполовили последната си победна обиколка. Разкъсват изранените длани на Диана, които се опитват да ги подкарат ходом. Току се спускат напред, извили шии, цвилейки, и за пръв път Диана чува хвалебствените викове, валящи от трибуните, усеща розовите листенца, обсипващи главата ѝ. Червени розови листенца. Протяга зашеметено длан и улавя цяла шепа, докато двеста и петдесет хиляди гърла надават възторжени викове.

— Червени! Червени! Червени!

Плебеите се спускат по трибуните и заливат като море арената, тичат след нея, гребат шепи пясък за спомен, протягат се да отскубнат косъм от опашката на Зефир или да остържат боя от осите на колесницата. Ръце се пресягат към туниката ѝ и ушите ѝ звънтят от крясъците.

— Червени! Червени! Червени!

Светът отново се прояснява и тя го осъзнава.

Пожънала е победа на Циркус Максимус.

Диана спря колесницата до финала, където я чакаше тъпла възторжени коняри в червени туники. Пусна поводите, когато те се втурнаха напред да уловят оглавниците на конете, и осъзна, че ръцете ѝ треперят. Напорът на Анемоите беше обтегнал толкова силно поводите, че възлите се бяха впили в плътта ѝ и едва се освободи. Слезе замаяно от колесницата и светът се килна настрани, но конярите се трупаха около нея и крещяха радостно:

— Домина! Домина!

Явно всички са знаели, че не е Сикулус.

Свали ръкавиците и видя огромните мехури, разпукани върху дланите ѝ. Вече се тресеше цялата, не само ръцете, но заобиколи колесницата и застана до Анемоите, докато ги разпрягаха. И те трепереха, увесили носове към пясъка. Никой кон не бива да препуска, както те бяха препускали сега; бяха изчерпали всяка капчица сила и бързина и бяха намерили още, когато тя поиска. Седмици, може би месеци нямаше да се състезават, но какво от това? Колкото по-дълго отлагаха момента да ги принудят да изгубят от Сините, толкова по-добре. Нали днес победиха? Днес победиха и го разбираха, нейните смели ветрове.

Диана едва си поемаше дъх под шлема. Свали го, глуха за ропота, който се надигна, когато множеството зад Червените забеляза лицето ѝ и дългата, потна коса. Допря буза до муцуната на Зефир и му благодари, че е ги е повел след себе си на последния завой; подръпна ушите на Нот и му пошепна, че може да надбяга слънчевите коне на небето; отметна заплетената грива на Еврус от очите му и го похвали, че никога не е препускал с по-сигурна стъпка; накрая прегърна възлестия врат на Борей и захлипа върху покрития му с пот и пяна хълбок.

— В името на Фортуна, момиче! — изръмжа някой.

Тя вдигна поглед и видя намръщеното лице на Ксеркс.

— Разбрах, че си ти на втората обиколка. От днес нататък ти забранявам да се качваш на колесниците ми.

— Добре — тя изтри очи и се усмихна щастливо.

— Нали ще кажеш на императора, че нямам пръст в ужилването?

— Да.

Тълпата я вдигна и я понесе към стъпалата, отвеждащи към императорската ложа. Тя прокара за последно изранени пръсти по носа

на Борей и им позволи да я отнесат. Зърна бегло Дерик, застанал до жребците си с напрегнато, яростно лице.

С последни сили изкачи стъпалата до императорската ложа. Би лазила на четири крака като куче, ако ръцете не я боляха колкото краката. Зърна императора в пурпурната му мантия — замъглена и неясна фигура в резбован стол, стиснала чаша с вино — и ненадейно вихрушка от коприна и благовония се спусна върху нея.

— Диана, глупачка такава!

— Милостива Юнона! Какво те прихвана...

— Разбрахме, че си ти чак накрая... Щяхме да припаднем, ако...

Братовчедките й. Лолия кършеше ръце, Марсела приглаждаше коси, Корнелия я прегърна и Диана се засмя пресежливо. Внезапно те също избухнаха в смях и тя осъзна колко отдавна не са се смели заедно. Залитаха, кикотеха се като хиени и потта на Диана ги мокреше пред неодобрителните погледи на всички. Най-сетне Диана се отскубна.

— Цезаре... — напуши я нов пристъп от смях, когато се поклони пред него. — Идеята беше изцяло моя. Не обвинявай фракцията на Червените.

Фабий Валент я гледаше втренчено. Ако очите можеха да убиват, досега да бе паднала мъртва върху плочките. Няма как обаче да убиеш патрицианка в някоя глуха уличка като клетия колесничар на Белите, осмелил се да надделее над Сините.

— Момиче! — избоботи Вителий. — Знаеш ли, че забраних с указ патриции да участват в надбягвания с колесници?

— Знам — тя отметна сплъстената си от пот коса от врата. — Но в указа не се споменават никъде патрициански момичета, цезаре.

— Милостиви Юпитер! Това не съм го предвидил! — Лицето на императора се разтегна в неохотна усмивка, когато блесна победната палмова клонка в ръката й. — Обещай ми отсега нататък да оставиш състезанията на професионалистите и ще ти простя.

— О, обещавам — усмихна се ослепително Диана и братовчедките й се спуснаха да я подкрепят, защото коленете й се подгънаха.

— Ръцете ти... — проплака Корнелия. — Станали са на парцали...

— Да беше видяла изражението на Тулия — додаде злорадо Марсела. — Императорът ти прости, но Тулия няма да ти прости никога.

Диана не ги чуваше. Само се взираше в клонката в ръката си. Малко палмово клонче с леко повехнали листа. До утре щеше да е сухо като свитък, по-леко от въздух. Палмовата ѝ клонка за първата ѝ и единствена надпревара.

— Хайде, момиче — Вителий се надигна тежко от стола. — Искам да сляза в конюшните. Дойде ми до гуша от благовония, закопнях за добрия почтен мирис на сено. Как наричаше онези твои коне?

— Анемои, цезаре, като четирите вятъра.

Със сгърчено от болка тяло, стиснала палмовата си клонка, Диана последва императора. Дерик тръгна след нея, все още мрачен, и в това възторжено настроение сърце не ѝ даваше да го намрази. Подкани всички да влязат в конюшните на Червените, където конярите очевидно си бяха организирали набързо пиршество. Скриха каните с вино, когато императорът и свитата му нахълтаха, но не успяха да скрият доволните си усмивки.

— О, какви красавци! — възкликна одобрително Вителий и спря пред Анемоите.

Вече ги бяха разпрегнали и ги разчесваха. Розови листенца все още осейваха тук-там гривите им, но доволните коняри ги бяха оставили нарочно.

— От къде са?

— От конюшните на Лин ап Карадок.

Диана издекламира потеклото на всеки кон, влачейки ведро с вода за Еврус. Конете вече се бяха охладили и нямаше опасност да се сгърчат в спазми, ако се напият. Еврус пресуши цялото ведро на няколко глътки. Диана се засмя и напълни ново — за Нот, който потърка муцуна в рамото ѝ, след като се напи.

— Да... Харесват ми — Вителий прокара ръка по врата на Зефир.

Всички коне харесваха Вителий; дори злонравният Борей вреше муцуна в грубите длани на императора. Зад гърба на Вителий германците му се хилеха самодоволно и се обзалагаха, а сенаторите

пристъпваха предпазливо от крак на крак, преструвайки се, че нямат нищо против да поизцапат сандалите си с конски тор.

— Да видим какво могат с истински колесничар, а? Не че ти не кара прилично днес, момиче, но знаеш, че донякъде и късметът ти помогна.

— О, знам, знам — усмихна се широко Диана.

— Добре. — Вителий се обърна към Ксеркс, който сияеше до разпрегнатата колесница, стиснал чаша вино. — Погрижи се да предадат конете на Синята фракция.

— Какво?

Диана се извърна, размахала щастливо в разранената си ръка ведрото, което Борей току-що беше изпразнил.

— Нямам търпение да видя как ще работят за Дерик! — възкликна доволно императорът и перна толкова силно брадичката на Диана, че главата ѝ отскочи назад. — Добре се състезава, момиче. Странна птица си ти!

Той се разкикоти и докато се отдалечаваше, в очите му проблесна жестока искрица. Антуражът му го последва, а зад него на ледени вълнички се възцари тишина. Конярите се споглеждаха колебливо, стиснали винени чаши; Ксеркс изглеждаше окаменял. Скръстил ръце, Дерик стоеше облегнат на стената на конюшната и се подсмивваше доволно. Само конете се движеха, пиейки жадно.

Най-после Ксеркс проговори.

— Стефанус! — извика той на един от конярите през устни, които едва помръдваха. — Отведи конете в конюшната на Сините.

— Не! — Диана застана пред Борей. — Не бива... те са наши...

— Императорът може да прави каквото си поиска — нахвърли ѝ се Ксеркс, оголил зъби. — И ако не бяхте се намесили, мадам...

Гласът му обаче замря. Слухът някак си вече бе достигнал до Сините; широко усмихнат, директорът на фракцията им се клатушкаше към тях да се увери лично.

— Е — просия той и прокара длан по хълбока на Борей.

Някой — не разбра кой — впи пръсти в лакътя ѝ, преди да успее да скочи напред и да се опита да го убие.

„Сините! Сините!“

Дерик впи очи в палмовата клонка на Диана и избухна в смях.

„Сините.“

Диана проследи вцепенена как един по един намятат със сини чулове нейните ветрове и ги отвеждат.

Не помнеше как стигна до имението на Лин. Сигурно с носилка под наем или с каруца, или бе тичала по целия път. Просто се озова на хълма. Препъваше се нагоре и цялото ѝ тяло трепереше. Изранените ѝ пръсти туптяха, кръстът ѝ се беше превърнал в колан от болка от заплетените поводи, краката ѝ едва помръдваха, но тя усещаше само вледененото място някъде дълбоко в нея.

Лин излизаше от конюшните, понесъл скъсан оглавник, и разплиташе оплела се юзда, когато я видя. Спря.

— Мадам?

Диана застина, разтреперана като лист. Осъзна, че още стиска палмовата клонка.

— Мадам? — Лин пристъпи напред и тя се олюля към широките му гърди.

— Конете ми — прошепна, долепила устни към грубата му туника и вледененото място ненадейно се разтопи. — Взеха конете ми!

— Взеха ми всичко — каза Лин.

Изправен като колона, той придържаше Диана, най-последно избухнала в плач.

ГЛАВА ОСЕМНАЙСЕТА

— Вярно ли е, че конете отлепили копита от земята и прелетели последната обиколка?

— Не — усмихна се Корнелия. — Е, не съвсем. Почти. Разбирам откъде е тръгнал този слух — бяха четвърт обиколка напред, когато прекосиха финала. Нов рекорд на Циркус Максимус.

— Искан ми се да го бях видял — призна завистливо Друсус, поглеждайки към Корнелия, облегнала глава върху рамото му, и се усмихна. — Вярно ли е, че братовчедка ти блестяла като истинско сребро, когато слязла от колесницата.

— Като сребро? Как изобщо...

— От божествения благослов на богинята Диана — издекламира тържествено Друсус. — Само за това говорят във Форумата.

— Милостива Юнона! Братовчедка ми не сияеше. Всъщност лицето ѝ беше покрито с толкова прахоляк, че приличаше на нубийка, а косата ѝ беше прилепнала от пот. Едва се държеше на краката си. Но се хилеше като демон. — Корнелия впи замислено очи в тавана. — Знаеш ли? Смятам, че е време да се откажем от идеята да омъжим Диана. Мъжете я поглеждат и виждат само обвивката. Ала истинската Диана е онова мръсно ухилено демонче, което слезе зашеметено от колесницата.

— Вярно ли е, че заплюла императора в лицето, когато дал конете на Сините? Така говорят във Форумата.

— Не — въздъхна Корнелия.

Цяла седмица младата ѝ братовчедка умоляваше императора — на всяко пиршество, на всяко надбягване, умоляваше го, глуха за кикотенето зад гърба ѝ, но той не я чуваше.

— Победата оправдава всички справедливи средства, момиче! Ти спечели надпреварата, сега ще видим какво ще направят конете за Сините. Не че ще могат да се състезават скоро. Ти им изцеди силите...

— Справедливи средства! — възкликна Диана. — Мислиш, че състезанията са честни?

— Моите Сини спечелиха дванайсет надбягвания след твоята победа, нали? — усмихна се Вителий.

Усмивката му обаче по-скоро разкриви болезнено червендалестото му лице и Корнелия забеляза как в очите му ненадейно просветва страх. Сети се за предсказанието на Марсела, че генералите му ще го предадат. Вителий винаги вземаше на подбив слуховете, но онзи ден Корнелия различи нещо жалко и уплашено в погледа му.

„Докато Вителий е пиан, а търбухът му — пълен, докато Сините побеждават, светът е благословен и Веспасиан не може да го досегне.“ Каква крехка химера! Дори едно изгубено надбягване с колесници можеше да я разруши. На Корнелия ѝ дожаля за него почти толкова, колкото и за малката ѝ братовчедка, чиято дързост беше повехнала.

— Корнелия, ти знаеш всичко за боговете — Диана дойде при нея, едва сдържайки сълзите си, остаряла сякаш с десет години. — Кой според теб ще ми помогне, ако го помоля да ми върне конете? Обиколих десетки предсказатели, но те говорят само това, което искам да чуя. Дори прехваленият астролог на Домициан ме успокои: „Не се тревожи, скъпа, ще пришпорваш пак тези коне и залогът ще е много по-голям.“

— Не се занимавай с астролози — посъветва я нежно Корнелия. — Моли се на Диана. И тя има коне — лунните кобили, които язди по небето. И ги обича. Ти носиш името ѝ. Ще те чуе.

— Мислиш ли? — Диана разтърка очи със загрубяла длан.

— Сигурна съм.

— ... отмъщение? — каза ѝ Друсус и Корнелия примигна.

— Какво?

— Казах да намерите телохранители на малката си братовчедка. Императорска любимка или не, мнозина, които не се спират пред нищо, изгубиха пари, когато тя спечели състезанието. Нищо чудно някой да се ядоса и да потърси възмездие.

— О, тя е недосегаема. Истинска героиня е! — Корнелия се усмихна неволно и се притисна до гърдите на Друсус. — Всички млади трибуни, които кръстосват Марсово поле, я боготворят. Затрупаха я с лавина от предложения за брак. Тулия е в смут — беше

подготвила голяма сцена за срамното петно, което Диана е лепнала върху семейството, и тъкмо надигаше глас, когато неколцина от най-желаните римски ергени се появиха на прага с цветя. Смълчаха я като с вълшебна пръчица. Преживяваният шок я прати в леглото.

— Ами ти? — усмихна се широко Друсус.

— О, и аз пазя леглото заради преживявания шок. — Корнелия го целуна. — Не си ли забелязал?

Настъпи октомври. Дните продължаваха да са все още топли, но нощите захладняваха бързо. Обикновено октомври беше празничен месец. И последните патрициански семейства се връщаха в Рим от летните си вили и се подготвяха за върволицата пиршества и гладиаторски игри. Тази есен обаче градът изглеждаше странно притихнал. Фабий Валент най-сетне замина на север с последните войски, за да подсили Алиен срещу Мизийските легиони. В резултат Лолия се намираше на седмото небе. „Замина, замина, замина“, тананикаше весело тя и по цели дни си играеше с Флавия в дома на дядо ѝ. Императорът се оттегли в малка вила край околностите на Рим под претекст, че се чувства зле, но по-скоро за да избяга от слуховете, че битката на север не е била никаква победа, а позорна загуба.

— Кога най-после ще чуем нещо! — стенеше Марсела, любопитна да узнае какво се случва, но на Корнелия ѝ беше все едно.

„Влюбените са егоисти“, мислеше си тя. „Цял Рим тръпне в очакване Мизийските легиони да пристигнат и да ни избият в постелите, а аз се радвам само, че ми е толкова лесно да се срещам с Друсус.“ От седмици се измъкваше от къщи и прекарваше нощите при него и никой сякаш не подозираше нищо. Нито Тулия, нито зорката Марсела, която така и не забелязваше, че сестра ѝ едва си удържа очите отворени на вечеря.

— Е, поне вечеряме спокойно у дома — констатира тази нощ Тулия на трапезата. — Спестяваме си ужасните пиршества с по сто блюда в Домус Ауреа.

— Кога за последно те поканиха в Златния дом, Тулия? — мило попита Марсела. — Преди месец? Вителий мрази кавгаджиите.

— И по-добре! — изсумтя Тулия. — И без това не искам да виждам в чинията си дроб от щука и слонски уши...

— Да... — Корнелия отпи глътка вино, борейки се да не се унесе в дрямка. Беше се върнала вкъщи призори след безсънна нощ в стаичката на Друсус. До нея Марсела късаше енергично зърно след зърно от гроздова чепка.

— Чудесна риба — вметна Гай. — Много е вкусна, скъпа.

— Да, от езерото край вилата ни в Терачина. — Тулия отхапваше педантични дребни залъчета. — Наредих да я осолят и да я докарат тук, понеже тази година така и не стъпихме в Терачина. Паулиний, не си играй с храната! Само Фортуна знае в какво състояние е къщата там. Икономът ми изпрати вест, че отоплителните тръби под пода на банята са спукани, но ремонтът май ще трябва да почака до пролетта. Нямам доверие на строители без надзор, но не смея да напусна града, за да ги контролирам лично...

— Защо да не замина аз? — Корнелия вдигна поглед от чинията със старателно небрежно изражение. — Нямам никаква работа. Спокойно мога да отида в Терачина и да се погрижа за къщата.

— Да пътуваш сама?

— Икономът ще ме наглежда — сви нехайно рамене Корнелия, но дланите ѝ се запотиха. — И без това няма да каня гости. Ще наглеждам как поправят отоплителната система и ще се върна след десет дни. Не бива да отлагаме — през зимата тръбите замръзват и после ремонтът ще ни струва по-скъпо.

Тулия я изгледа подозрително. Корнелия сведе очи и се заигра с ресните на възглавничката.

— Пусни я, Тулия! — обади се Марсела. — Винаги се оплакваш, че ти висим на шията.

— Няма да отида, разбира се, ако Тулия смята, че е нередно — вметна бързо Корнелия. — Вдовица в моето положение... Защо не помолиш Лолия да се погрижи? Дядо ѝ има къща в Терачина. Ще изпрати иконома им да наглежда работниците. Сигурна съм, че е радост ще ти услуги.

— Не искам услуги от нея — настръхна Тулия. — Ще заминеш веднага, Корнелия. Паулиний! Ако не престанеш да си играеш на легиони с храната...

Тази нощ Корнелия влетя в задушната стаичка на Друсус и обсипа лицето му с целувки.

— Можеш ли да се измъкнеш за десет дни?

— Какво? — разсмя се той и я прегърна.

— Заминаваме на почивка.

„Намери си повод да напуснеш града“, посъветва я веднъж Лолия, „и се наслади на истинска идилия.“ Корнелия си помисли, че навярно за пръв път в живота си се вслушва в съвет на Лолия.

През дните преди отпътуването се стараеше да изглежда спокойна — събра малко лични вещи, уреди удобна колесница — но Марсела я изгледа втренчено, когато затвори пътническия сандък.

— Корнелия — попита замислено тя, — някаква тайна ли криеш?

— Не, разбира се.

Понякога наистина се чудеше защо каза за Друсус на Лолия, а не на Марсела. Марсела ѝ беше сестра, мълчеше като гроб и така или иначе знаеше всичко... Неизвестно защо обаче сподели бремето си с Лолия и не изпитваше необходимост да го разтоварва отново. Не само Марсела умееше да държи сестра си настрана.

— Не обичам тайните и определено нямам тайни. А ти имаш ли?

— Много — Марсела разпери бледите си длани. — Затова разпознавам изражението.

— Колко нелепо!

Корнелия махна с ръка и се качи в колесницата за Терачина. Друсус щеше да пристигне след един ден с пътническа каруца, теглена от мулета. Терачина... Прекрасната смарагдовосиня Терачина, където, кацнала на върха на скала, я очакваше бяла мраморна вила.

— Господарке — поклони ѝ се икономът, когато пристигна. — Подготвил съм къщата за вас по нареждане на домина Тулия. Робите са...

— Никакви роби, моля. Ще се грижа за всичко сама.

— Господарке?

— Благодаря, свободен си.

Корнелия си събу сандалите и тръгна боса из празната вила. Подарък от дядото на Лолия, когато Гай влезе в Сената, красива като всичките му къщи. Във всяка ниша сияеше произведение на изкуството от мрамор, сребро или слонова кост, всяка плочка, колона и мебел бяха подбрани да доставят наслада на окото, а не само да служат. „Как изобщо съм смятала, че дядото на Лолия е вулгарен?“

Освободен роб или не, в кутрето му имаше повече вкус, отколкото в цялото патрицианско тяло на Тулия.

— Сигурна ли си, че не сме сбъркали мястото? — попита Друсус, когато пристигна и огледа просторното преддверие с колонада. — На изпаднал в немилост войник като мен не му се полага да се подвизава в такава къща... Изпаднал в немилост и мръсен войник — добави той, свел очи към лекьосаните си от пътуването дрехи, но Корнелия го издърпа вътре.

— Ще наредя да те изхвърлят, ако не ме отведеш в леглото. — Корнелия го побутна към спалнята. — Веднага!

— Безопасно ли е? — попита той, смъквайки прашната от пътя мантия.

— Съвсем сами сме. — Тя отметна снежнобелите завивки върху леглото и се завъртя щастливо на пръсти. — Оставих прислужницата си у дома, отпратих робите и се отървах от иконома. Само ние двамата цели десет дни!

Очакваха ги безметежни дни в просторното легло с дъх на люляк пред големите прозорци с изглед към безкраен хоризонт от синьо море. Бухналите завеси създаваха впечатление, че спят в небето. Безметежни дни с домашно приготвени закуски на овалната тераса — така поне си мечтаеше Корнелия, докато не опита да омеси хляб и той не втаса.

— Не разбирам — взря се тя замислено в унилата топка тесто върху дъската. — Всяка седмица наглеждах как пекат хляба вкъщи. Бях прочута с хляба си!

— Хмм... — потърка брадичка Друсус. — Сама ли печеше хляба, или само наблюдаваше робите?

— Е, всъщност робите приготвяха сместа и я месеха, но знам как се прави. — Тя бодна с показалец сивкавото тесто. — Толкова ли е трудно?

Хлябът така и не втаса, а рибата, която беше купила за вечеря, се оказа невъзможна за обезкостяване.

— Мога да готвя — защити се тя, когато Друсус се ухили при вида на полусуровата каша, в която се бе превърнала съомгата. — Славех се като изрядна домакиня. Съпругът ми винаги превъзнасяше сосовете ми!

— Скъпа моя — целуна я Друсус по веждата. — Сигурен съм, че си съвършена във всяко друго отношение. Но в кухнята си

безпомощна.

След това всяка сутрин той надяваше туника, обуваше сандали и отиваше да купи хляб и наденици, плодове и рибни филета от уличните търговци. Хранеха се на терасата и наблюдаваха галерите, преминаващи през пристанището с проблясващи на слънцето гребла.

— Какво е това? — попита Друсус, когато Корнелия разгърна дълъг свитък.

— Списък с домакински задачи, които ми възложи Тулия. Отначало се сети само за спуканите тръби в банята, но после добави още няколко дреболии.

Извади втори свитък.

— Е, мога да ти помогна, ако...

— Няма нужда — Корнелия изхвърли и двата списъка през балкона право в морето.

Така и не ремонтираха банята. Всеки ден се къпеха сред нежните вълни на малък пясъчен полумесец, далеч от любопитни очи. След това Корнелия се поглеждаше в огледалото и възкликваше поразено:

— Сякаш чипият нос не ме загрозява достатъчно! Сега съм чипоноска с лунички!

Друсус навличаше дрипава стара туника и излизаше в градината върху скалата да прекопава лехите.

— Само цветя има тук — жалваше се той. — Не ви ли харесват лозите, орехите? Нещо полезно?

— Цветята са полезни. Красиви са. — Кръстосала крака, Корнелия седеше върху една от мраморните пейки. Носеше туника на Друсус, косата ѝ падаше свободно върху гърба и похапваше круша. — Красотата не е ли полезна?

— На такава височина не се садят лилии! — отбеляза осъдително Друсус. — Почвата е прекалено пясъчлива.

— Откога разбираш от градинарство? — подкачи го тя.

— Дядо ми имаше лозе. И аз не бих имал нищо против да отглеждам лозя — озърна се наоколо, сякаш вижда опънати като по конец лози. — Да произвеждам собствено вино, да подрязвам асмите, да гледам как жените влизат в каците и тъпчат с крака гроздовите зърна...

— Как децата тичат сред лозите — допълни Корнелия.

Представяше си ги като живи — момиченца с кални стъпала и момченца, замерящи се с гроздови зърна... Болезнена представа... Остави крушата.

— Корнелия... — Друсус я улови за ръката, яхнал пейката.

— Не, няма нищо, добре съм... — тя впери очи отвъд терасата. — Просто винаги съм си представяла, че ще имам деца, които ще тичат из къщата. Представях си обаче и че ще бъда императрица, а виж какво стана...

Той сякаш понечи да каже нещо, но само се приведе и я прегърна. Корнелия се взираше над рамото му към синьото море отвъд терасата и примигваше лекичко.

Успя да превърне десетте дни в две седмици, изпращайки на Тулия жални послания за мързеливи работници и счупени плочки. Две седмици на слънце и сини води и любов, докато октомври преваляше. И после всичко свърши.

Друсус чу пръв новината от бърбивия продавач на плодове, когато отиде да купи закуска — Цецина Алиен предал императора и се присъединил към Мизийските легиони. Мъжете му се разбягали и ги изклали след десетчасова битка. Плячкосали и унищожили град Кремона... а сега победните легиони се насочили към Рим.

— Колко ли войници ще успее да събере Вителий, за да защити града? — полюбопитства Корнелия, скръстила ръце. — Сестра ми сигурно знае.

Друсус улови ръката ѝ и преплете пръсти в нейните.

— Не бива да оставаме тук. Мястото е изолирано, няма охрана. Ако армията стигне до Терачина...

— Да — тя се усмихна насила. — Роднините ми и без това очакват да се върна. Въпреки че и те едва ли ще се задържат дълго в града.

— Мъдро решение — Друсус се опита да разведри тона. — Заминете някъде извън града, на безопасно място. Сещаш ли се за някое?

— В Брундизиум може би. Там имаме вила и битката сигурно ще го подмине...

— Брундизиум — повтори Друсус. — Много е... далеч.

Стотици мили на юг.

Стояха на овалната тераса от бял мрамор, сенките се удължаваха върху меките ложета, морето лилавееше под тях, а небето се облагряше в здрачносиньо. Вечерята изстиваше върху подноса. На Корнелия ѝ призля, щом си спомни последните думи на Лолия, когато я посъветва да си организира ваканция. „Ще ти останат хубави спомени, когато всичко отиде при Хадес.“ „Ще отиде ли при Хадес?“, попита я тогава Корнелия. „О, скъпа, неизбежно е.“

Е, Лолия знаеше от опит. Все пак беше вряла и кипяла в любовните афери. Би се сбогувала умело, би сложила край с чувство за хумор, достойнство и съпричастие. Корнелия обаче цяла нощ прегръща отчаяно Друсус.

— Още не — прошепна си тя на другата сутрин, когато се качи в носилката, за да поеме самотна към Рим. — О, не още!

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА ВЕСПАСИАН

„Той беше първият император, чийто характер наистина се усъвършенства, след като се възкачи на престола.“

Тацит

ГЛАВА ДЕВЕТНАЙСЕТА

Декември 69 година след Христа — юни 79 година след Христа

— Корнелия? — извика Марсела, още щом влезе в атриума, захвърляйки снежнобялата си мантия. — Гай! Тулия! Няма да повярвате какво чух във Форума. Корнелия?

От залата за пиршества долетя крясък.

— Милостива Фортуна — въздъхна Марсела.

За такава новина поне този път ѝ се полагаше заинтригувана публика. Но не, разбира се. Марсела зърна робите, скупчени ококорени и наострили слух пред залата за пиршества, и ги отпъди.

— Гай! Корнелия! Да знаете каква новина ви нося — влетя вътре Марсела, но никой не я слушаше.

Корнелия седеше вдървено върху една табуретка, Гай си гризеше ноктите, настанен на ложето, а Тулия крачеше напред-назад и крещеше.

— ... видяла те, видяла те със собствените си очи да се измъкваш през нощта! Колцина още са те видели, развратнице...

— Хайде, хайде... — обади се нервно Гай.

— Тулия! — намеси се Марсела и прекъсна снаха си. — Нося ви новини, но явно могат да почакат. Какво става?

Тулия се извърна рязко. Къдриците ѝ се тресяха над почервенялото лице.

— Знаеше ли?

— Кое?

— За сестра си? — изпищя Тулия. — Че разтваря крака за войник?

Очите на Марсела отскочиха към Корнелия, която не отлепяше поглед от корниза на стената. С лице, по-бяло от корниза, тя проговори през стиснати устни:

— Марсела не знае нищо, Тулия. Никой не знаеше.

— Не смей да разговаряш с мен! — нахвърли ѝ се Тулия.

— Хайде, хайде, скъпа... — подхвана Гай.

Марсела вдигна вежди и се изтегна върху най-близкото ложе.

— Какво става?

— Вчера разпитах прислужницата на Корнелия. — Тулия сновеше напред-назад по мозайката, развяла коралова копринена роба. — Исках да разбера защо Корнелия е толкова тиха напоследък. Притеснявах се да не е болна! И как ми се отплати за загрижеността? Прислужницата ми отговаряше с недомлъвки, но след един хубав бой най-после призна, че месеци наред Корнелия се е измъквала тайно всяка нощ. За да се среща с някакъв легионер!

Марсела стрелна с очи сестра си, предвкусвайки бурна реакция. Лицето на Корнелия се обагри от нахлупата кръв, но тя замълча. Марсела си спомни странната ѝ сънливост напоследък, дългите разходки, безкрайните часове в обществената баня...

— Корнелия — възторжено възкликна тя, — не вярвах, че си способна на това!

Сестра ѝ отвърна с бегла усмивка, която се стопи тутакси от писъка на Тулия.

— Вдовица в твоето положение, някогашна съпруга на императорски наследник, да си намери любовник от гетото! Кой е той?

— Няма значение — отговори Корнелия. — Вече приключи.

— Предполагам, че не е единствен, нали? Стига да са недодялани плебеи, ти е все едно кои са, нали? Открай време усещах, че свършената ти фасада е измамна. Ти си обикновена уличница...

— Хайде, хайде — обади се пак Гай.

— ... И от кога скверниш семейството? От кога ме заблуждаваш?

— Тулия — Корнелия я изгледа презрително, — никак не е трудно да те заблуди човек. Следващия път, когато някой ти каже, че е престоял пет часа в банята, знай, че не се е къпал.

Тулия пое дълбоко дъх за поредния яростен крясък, но Гай я улови припряно за ръката.

— Скъпа, позволи ми... Корнелия?

— Знам какво ще кажеш, Гай — прекъсна го изморено Корнелия. — Да, бях дискретна. Знаем само ние.

— И двайсетина роби — добави Марсела. — Всички подслушват усърдно.

— Този... войник... — Гай едва съумя да произнесе думата. — Ще ни създаде ли неприятности?

Корнелия извърна глава.

— Не.

— Курва! — просъска Тулия.

— Наистина, Корнелия... — укоризнено вметна Гай. — Не го очаквах от теб. Не помисли ли за семейната ни чест, за положението ни, за репутацията ни... да не говорим за твоята собствена...

— Този въпрос може да почака — стана Марсела. — Тайният любовник на Корнелия сигурно е впечатляващ. Всъщност и аз съм впечатлена, но този следобед научих още една любопитна вест. Заловили са Фабий Валент и са го екзекутирали в Урбино, а армията му се е предала.

Настъпи гробно мълчание. Гай се обърна рязко към нея, а Тулия застина с уста, зейнала за поредната лавина от обиди. Корнелия се взираше сляпо в скута си.

— Императорът и съветниците му са уведомени, а новината е достигнала и до Сената — продължи Марсела.

Корнелия вдигна очи към нея.

— Как разбра?

— От Домициан — сви рамене Марсела.

— Императорът... — гласът на Гай прозвуча пискливо и той прочисти гърло. — Императорът ще събере нова войска...

— Няма друга войска. А Мизийските легиони напредват към Рим. Лагеруват на петдесетина мили на север.

Отново тишина. Марсела си помисли как през целия ноември всички таяха увереност, че нещо ще спаси Рим. Фабий Валент или преданите легиони на юг. Или боговете. Все някой.

— О, не — Тулия закрочи отново напред-назад по мозайката. — О, не. О, не. О, не. Не можем да останем, Гай, не можем да останем. Варварите са пред прага ни... Тези легионери от Дакия и Германия...

— Препоръчвам Терачина — лицето на Корнелия постепенно възвръщаше цвета си. — Прекарах там две седмици с моя войник от гетото. Признавам, не успях да поправа банята, но по това време на годината климатът е прекрасен.

Тулия обаче вече не я слушаше. Изтича в атриума и извика иконома. Извика малкия Паулиний, извика робите, които припряно се заеха да бършат прах, за да докажат, че не са подслушвали, и после се защураха насам-натам, осъзнали, че господарката им е изпаднала в истерия. Гай се втурна нагоре към кабинета си, а Корнелия и Марсела

останаха сами. Корнелия се взираше в мозайката, сякаш се опитва да си представи похода на дивите пълчища, напредващи към тях.

— Е... — погледна я Марсела. — Кой е този твой любовник?

— Има ли значение? — сви рамене Корнелия. Тъмната ѝ коса сияеше като позлатена. — Всичко свърши. Няма да го въвека в неприятности с Тулия и Гай.

— Лолия и нейният роб! — удивено възкликна Марсела. — Ти и твоят войник! Диана и нейният колесничар. Тази година всички Корнелии се държат скандално.

— Освен теб — усмихна се Корнелия през сълзи.

— Марсела, Корнелия... — Гай се втурна при тях, стиснал под мишница препълнена със свитъци папка. — Съберете си багажа. Заминаваме за Брундизиум. Достатъчно далеч е...

— Оставам тук — заяви Корнелия.

— Защо? — изгледа я втречено Гай. — Защото не искаш да напуснеш плебейския си любовник?

— Не — погледна го студено Корнелия. — Понеже разбирам какво означава патрициански дълг, Гай.

Той почервения.

— Марсела, поговори с нея.

— И аз няма да замина — каза Марсела. — Искам да видя какво ще се случи.

Гай поаления още повече и тропна със сандал по разклатена плочка от мозайката. Отвори уста, но нещо се стовари с трясък в коридора, някаква робиня избухна в плач и Тулия изкрещя:

— Гай! Гай!

И той излетя навън.

Корнелия си взе наметалото. Движеше се бавно, сякаш е под вода.

— Ще отида при Лолия. Трябва да ѝ съобщя, че пак е вдовица.

— Сигурна съм, че ще остане доволна — сви рамене Марсела и също си взе мантията.

Корнелия я погледна през рамо.

— Къде отиваш?

Марсела разпери длани.

— Да осведомя всички.

— Да напусна дома си?

Лолия видя как дядо ѝ оглежда атриума — неговата гордост и радост — все още осеян с виолетови минзухари в края на ноември, всяка съвършено изгладена колона, докарана от Коринтия, всяка ниша, украсена с абаносова статуя в естествен ръст с очи от слонова кост. Десетки стаи зад атриума — просторни и безупречни, е мозайки за цяло състояние, с вази и статуи, подбирани с любов сред най-доброто, което предлага светът. Къщата, в която бе прекарал цял живот, създавайки я частица по частица; къщата, за която мечтаел, докато робувал като малко момче и лъскал чуждите вещи.

— Легионите няма да влязат в Рим — обеща Лолия на дядо си. — Хората на Веспасиан ще лагеруват пред стените, Сенатът ще се разколебае, после ще се предадем и Фортуна знае какво ще сполети Вителий. Но къщата ще остане невредима.

— Защо тогава да заминавам? — Той прокара показалец по малка нимфа от розов мрамор.

— Защото не искам дъщеря ми да остане в Рим — мрачно отвърна Лолия.

— Къщата в Остия — въздъхна дядо ѝ след още час колебание. — Достатъчно далеч ли ти се вижда, съкровище мое? Тръгваме след два дни...

— Не, тръгвате утре. Ти ще вземеш Флавия, а аз ще замина с Корнелия, Марсела и чичо Парис за Брундизиум.

— Няма ли да пътуват с Гай и Тулия? — сбърчи чело дядото ѝ. — Тази жена говори като скърцаща каруца...

— Сигурна съм, че ще я изтърпя няколко дни.

Лъжеше, разбира се. Не възнамеряваше да заминава с Гай и Тулия. Знаеше, че Корнелия и Марсела също няма да отпътуват. Щяха да останат заедно в Рим и Лолия се чудеше защо. Е, Корнелия оставаше заради патрицианския си дълг, а Марсела — заради безграничното си любопитство. „Но аз?“ Защо не изпитваше порив да си опакова бижутата, да събере багажа на дъщеря си и да замине с дядо си за Остия? Няколко седмици отдих на слънчевата тераса с изглед към морето. Ще си играе с Флавия, ще ликува, че отново е вдовица и ще чака суматохата в Рим да стихне. Половината

патрициански семейства в Рим се подготвяха да напуснат дискретно и бързо града. „Защо не и аз?“

Лолия не знаеше. Гордееше се със здравия си разум, с робския прагматизъм, наследен от дядо ѝ... ала баща ѝ беше патриций и понякога патрицианският дълг надделяваше и у нея.

С няколко ласкави утешителни думи Лолия изпрати дядо си да се подготви за пътуването, преди да се разколебае. Тя самата слезе в един от складовете да скрие възможно най-много от красивите му вещи. Колекцията от африканска слонова кост, лакираните купи от Индия, статуетките от бял и зелен нефрит, редките книги в инкрустирани със скъпоценни камъни подвързии... Тъкмо запълваше поредния тайник, когато чу стъпки.

— Домина?

— Здравей, Тракс.

Лолия взе малахитова игрална дъска от Крит и я прибра внимателно в малък шкаф, вдълбан в стената. Тракс прескочи последното стъпало и пристъпи в хладната мрачина на склада.

— Икономът казва, че няма да заминете за Остия, домина?

— Не, няма — Лолия погледна една мраморна нимфа, твърде висока за шкафа. — Защо не помагаш на Флавия да си събере багажа, Тракс? Гледай да не забравите нефритените ѝ животни и перлите ѝ. Те са ѝ любими.

Той сякаш не я чу. Дойде по-близо. Не беше го виждала разтревожен преди, но сега ръцете му бяха свити трескаво в юмруци.

— Домина, тук е опасно.

— О, няма да остана в Рим. Ще замина за Брундизиум с братовчедките си.

Тракс поклати рязко глава.

— Лъжа! Познавам ви, господарке.

— Очевидно — отвърна сухо Лолия. — Е, не се безпокой за мен. Никой няма да се осмели да плякосо Рим.

— Защо тогава отпращате малката?

— За по-сигурно. — Вторият тайник се напълни и Лолия го затвори. Ако в къщата проникнат крадци, поне някои от любимите вещи на дядо ѝ щяха да оцелеят.

— Трябва да си наемете телохранители, домина — упорито продължи Тракс.

— Добре.

Той се поколеба.

— Нека остана с вас.

— Не. Трябва да се грижиш за Флавия.

Върху лицето му надвисна сянка.

— Моля те, Тракс!

Той извърна очи. Лолия попиваше с поглед светлата му коса, здравите рамене, широкото галско лице и сините очи, за да ги запомни. Не бяха се докосвали и не бяха разговаряли насаме, откакто го изпрати в дома на дядо си с гръб, покрит с кървави ивици от камшика.

— Искам да те питам нещо, Тракс — тя сведе поглед към купата от слонова кост в ръцете си и я завъртя. — Фабий се разболя точно когато трябваше да тръгне на север с войската...

— Да, домина? — Гласът му внезапно прозвуча предпазливо.

— Всички твърдяха, че е хранително отравяне. От банкетата, който дядо организира тук за Вителий. И наистина? Кой не би се натровил, ако поглъща по петдесет блюда, повръща ги и поглъща още петдесет? Фабий обаче има... имаше волски стомах. Никога не се е натравял с барбун.

Тракс отбягна очите ѝ.

— Опита се да го отровиш, нали?

Последва дълго мълчание.

— На никого няма да кажа — въздъхна Лолия. — Искам само да разбера.

— Беладона... кучешко грозде — тихо отрони Тракс. — Но той го повърна и не взе достатъчно. — Въздишка. — Може би е за добро. Моят бог не обича убийствата.

— Мисля, че щеше да ти прости, Тракс.

Лолия обаче потреперя при мисълта за наказанията, които отреждаха на робите, нападнали господарите си. Публична екзекуция във Форума, изкормване на арената — смятаха всяка жестокост за оправдана. Тракс беше рискувал и живота на другите роби, защото и тях щяха да ги осъдят на смърт... рискува дори живота на дядо ѝ, който трепереше от страх да не го нарочат, че е убил дясната ръка на императора.

— Защо, Тракс? Защо рискува? Заради побоя ли?

Тракс примигна изненадано.

— Защото той ви причини болка.

Леки като пеперуди, пръстите му досегнаха гърлото ѝ на мястото, където Фабий я беше ударил, когато се притече на помощ на роба.

— Но аз не го заслужавам! — възкликна Лолия. — Аз съм глупава млада жена, която се омъжва твърде често, прекалява с виното и харчи разточително...

— Бяхте много добра към мен...

— Нима? Заради мен те наложиха с камшик, Тракс, заради мен! Трябваше да се досетя, че Фабий ще си отмъсти, ако разбере...

— Бяхте добра към мен — повтори упорито Тракс. Акцентът му се усили сега, когато с мъка търсеше думите. — Винаги бяхте добра. Попитахте ме как се казвам. Питахте ме за семейството ми. За сестра ми. Казвахте ми „благодаря“, когато ви донасях нещо.

— И какво от това?

— Господарите... те... имах трима, откакто навърших десет години. И тримата ме купиха заради красотата, но... — той сви неловко рамене. — Държаха се грубо, използваха ме. Вие бяхте добра. Вие сте добра.

Лолия не смееше да го погледне в очите — толкова ярко сияеха.

— Не успях да те предпазя от Фабий — намери сили да изрече тя, — но сега ще се погрижа за теб. Ще заминеш с Флавия, за да си в безопасност.

— Домина...

— На никого друг не бих поверила дъщеря си, Тракс — погледна го отново в очите. — Моля те... бди над нея.

— Все едно е моя — каза простиичко той. — И без това понякога се преструвам, че е моя.

Лолия се протегна и го погали по лицето.

— Когато всичко приключи, ще открия сестра ти и ще я купя. Обещавам ти, Тракс. Ще я купя, ще я освободя и ще я доведа при теб.

Той извърна лице и я целуна по дланта. Лолия се поколеба за миг, спомнила си Фабий, бича и кръвта, шуртяща като фонтан върху цветята в атриума. Фабий обаче беше мъртъв, обезглавен в Урбино и заради това, което беше причинил на Тракс, Лолия се надяваше палачите да са били пияни и да са отрязали гнусната пищяща глава на Фабий едва на десетия удар. На стотния. Но бавно или бързо, той беше

умрял. Тя овдовяваше за втори път през тази година и за първи път нямаше да извърши прелюбодеяние. Лолия прегърна Тракс през раменете и се надигна на пръсти да го целуне. Побутна го да седне върху каца с осолена херинга и се намести в скута му. Той вече бе научил сто различни начина да ѝ доставя удоволствие, но този път тя искаше да достави удоволствие на него и отблъсна ръцете му. Движеше се бавно, възможно най-бавно и той я притискаше силно. Думите, които ѝ шепнеше, бяха на родния му език. Последната дума обаче ѝ беше позната.

— Лолия — промълви той, притиснал устни към врата ѝ, и потрепери, а тя го задържа в прегръдките си още малко.

„За пръв път изрече името ми.“

— Върви сега — нежно го подкани тя.

Той се изправи и за миг Лолия си помисли, че ще я метне през рамо и ще я отнесе, ритача и крещяща, само и само да не я оставя тук, в Рим. Но навикът му да се подчинява все още надделяваше и той ѝ помогна да прибере инкрустиран със злато сервиз за вино в поредния тайник. Тя перна една паяжина, заплела се в светлите му коси, а той свали малкия дървен кръст и го окачи на врата ѝ.

— За да те пази Бог.

Улови я за ръката, стиска я за един дълъг, отчаян миг и после се заизкачва по стълбите.

На другата сутрин Лолия изпрати дядо си за Остия с Тракс и Флавия, с ковчето му с пари и повечето му роби. Флавия се разплака в последния момент. Заповтаря, че иска майка ѝ да дойде, но Тракс я усмири със строг поглед и тя притихна и помахна на Лолия над рамото му, докато я отнасяше към колесницата. Лолия ѝ помахна в отговор с щастлива усмивка. Махаше, докато не се превърнаха в точица върху шосето. После се прибра и седна в опустелия атриум и си поплака на воля, стиснала малкия дървен кръст на Тракс и заобиколена от абаносови статуи с очи от слонова кост. „Аз плача“, помисли си тя. „Аз, скандалната Лолия.“ Този път наистина оправда прозвището си. Дори надмина себе си. Какво ли щяха да кажат другите Корнелии, ако разберат, че е направила неппростимото? По-лошо от десетките ѝ любовници, по-лошо от петте сватби, преди да е навършила двајсет, три от които за една година?

Беше се влюбила в роб.

* * *

— Мисля, че видях достатъчно — каза Диана.

— Достатъчно? — Сърцето на Марсела туптеше трескаво. „Свършено е с него. Свърши се с Вителий.“ Нямаше път за бягство, нямаше милост. И тя видя всичко. — Искаш да си тръгнеш?

— А ти?

Диана измери с поглед дългото преддверие на Домус Ауреа, странно безлюдно, макар че по улиците отвън кънтяха викове.

— Очаквах да ти е приятно да го видиш — призна Марсела. — Нали след онова състезание беше бясна на Вителий?

— Не обичам да гледам как се олюляват окуцели коне — сръза я Диана. — Все още живи, но не разбират, че вече са мъртви.

— О, Вителий, предполагам, знае. Не след дълго някой ще го цапардоса по главата и ще го отърве от злочестините.

— Надявам се да не стана свидетел. — Диана изглеждаше ослепителна както винаги в синя мантия, закопчана на рамото с кръгла сребърна брошка от Британия, но около очите ѝ имаше тъмни кръгове. — Да вървим, преди по улиците да настане още по-голяма суматоха.

Марсела позволи неохотно да я отведат. Да наблюдаваш отблизо как се случва историята, беше вълнуващо наистина, но не искаше да я убият в тълпата. Това беше твърде близо. В заскреженото мораво небе изгряваше луната, когато си запробиваха път през улиците. Разбунени и ликуващи тълпи крещяха на всеки ъгъл и във всеки форум и Марсела се радваше, че Вителий е разпоредил разсеяно на отряд стражари да ги изпроводят до дома им. „Всичко за малката му любимка. Дори сега.“

— Чакайте! — Диана застина за миг и проточи шия, а после се измъкна иззад двамата преторианци. — Какво правиш тук?

Един мъж спря и я погледна. Сива коса, бронзово колие, бричове — да, синът на бунтовника, Лин ап Карадок. Марсела си спомни как се подразни на игрите през пролетта, когато той отказа да отговори на въпросите ѝ за бунта на баща му в Британия. „Какво толкова съм любопитствала?“, учуди се тя. „Провален метеж отпреди двайсет години е далеч по-безинтересен от тлеещ под носа ми бунт. Особено когато лично съм се постарала да го разпаля.“

— Не бива да обикаляте улиците, домина — предупреди Лин ап Карадок Диана. — Чух, че имало кръвопролитие пред Капитолия.

— Правилно си чул. — Диана си разтри уморено врата. — Вителий се опита да абдикира. Не знаеше как да го направи всъщност... Досега никой император не е абдикирал. Предаде си камата на тълпата и произнесе реч, но беше пьян и не се получи много добре.

Марсела си спомни колко наперено се изправи Вителий пред тълпата и какъв ужас просветна в очите му над широката усмивка, когато множеството закрепця името му.

— Е — разпери той грубите си конярски длани, когато се прибра вътре, — засега оставам император. Май все още ме искат.

По червендалестото, издуто от преяждане лице се изписа смесица от ужас и смелост.

Очите на Лин сияеха като бронзови монети.

— Мъртъв ли е?

— Не — отговори Диана, — но войниците побесняха. Тръгнаха да търсят сина на Веспасиан, за да го убият, но не успяха да го намерят. Вместо него накълцаха на парчета безобидния брат на Веспасиан.

Марсела се почуди разсеяно дали Домициан ще преживее следващите няколко дни. Говореше се, че Мизийските легиони, които подкрепят претенциите на баща му за трона, лагеруват само на десет мили от Рим, но Домициан нямаше да доживее да ги посрещне, ако не намери сигурно убежище да ги дочака. „Аз определено няма да го скрия под леглото, ако допълзи пред прага ми.“

Диана оглеждаше изпитателно Лин и очите ѝ се заковаха върху дългата сабя, провесена край единия му крак.

— Убедена съм, че не ти е позволено да носиш сабя.

— Нима? — развесели се той.

— Това не е римска сабя — намеси се Марсела, неволно заинтригувана. — Много по-дълга е от гладиус. Невъзможно е да е британската ти сабя, нали? Положително са ви разоръжили при залавянето.

Той сви рамене.

— Прибирайте се у дома, домини.

— Ти също — каза Диана.

— Имам работа тук.

— Работа? С кого?

— С Вителий.

Диана се усмихна хладно.

— Не се самозалъгвай, че той те е задържал тук, Лин.

Британецът подпря единия си крак върху бордюра. Вечерният вятър развяваше сребрилата му коса.

— Никога не се самозалъгвам.

Впиха очи един в друг. Марсела ги наблюдаваше, привела глава.

— Вителий е жив мъртвец — обади се накрая Диана. — Какво те засяга?

Лин ѝ се усмихна. Догарящите слънчеви лъчи просияха върху бронзовото му колие и гривните по ръцете му. Бойни трофеи от отдавнашни битки срещу друг римски император.

— Аз също съм жив мъртвец, домина.

— Но притежаваш забележителната способност да засенчваш всички останали мъже в Рим — отбеляза Диана. — Искане ми се да те бях срещнала в Британия.

Той се разсмя.

— Щях да те направя воин.

— Направи ме колесничар. Достатъчно е.

— Диана? — Марсела вдигна вежди. — Приключихте ли? Стъмва се, а тъкмо ти ме предупреждаваше за тълпите.

Диана се обърна и даде знак на стражите. Понечи да подмине Лин, но вятърът отметна назад синята ѝ мантия и дланта му улови голата ѝ ръка.

— Случи ли се нещо с мен — каза той, — конете ми са твои.

— Как ти хрумна? — впи очи в неговите Диана. — Сега съм раздвоена кое искам повече — да останеш невредим или конете ти. А конете ти са много добри.

Той се усмихна отново, пусна ръката ѝ и се смеси безшумно с гъмжилото по улицата.

— Що за разговор? — попита Марсела, когато забързаха напред. — Не ми казвай, че този дивак ти е любовник.

— О, божествени колела! — възкликна отвратено Диана. — Да се прибираме, преди да ни нападнат.

ГЛАВА ДВАЙСЕТА

Корнелия обичаше Сатурналиите.

Цялата суетня около празника. Първо почистването до блясък на къщата от основата до покрива за новата година. После традиционното пиршество, когато робите се изтягат върху ложетата, а господарите им сервират. Пизон не харесваше тази част — била под достойнството му — но Корнелия не се притесняваше да обикаля около ложетата с кана вино, докато робите ѝ се усмихват смутено. Какво лошо има веднъж годишно да си разменят ролите? „Учим се на смирение.“ После идваше ред на по-обичайните празненства — Диана гореше в треска покрай състезанията с колесници, Гай оглавяваше смутено трапезата на традиционното пиршество. Лолия прекаляваше с виното и подвикваше: „Да живее Сатурналия!“, а Марсела седеше и наблюдаваше с удивление всички чудатости. Сатурналия — празникът, отбелязващ края на годината.

Тази година Корнелия не предвкушаваше никакви празници. Никакви подаръци. Никакво веселие. Тази година щеше да властва смъртта.

— Господарке! — улови я за ръката ококорена прислужница. — Чух, че се бият при Милвийската порта.

— Сигурно, Зоя. — Корнелия отбеляза една чертичка върху восьмъчната си плочица, стараяйки се да не обръща внимание на гаденето, измъчващо я от сутринта. — Преброи ли чаршафите?

— Не, но...

— Преброй ги, Зоя.

Никакви пиршества и игри, но поне щеше да се погрижи да почистят къщата, преди да я ограбят. С удоволствие установи, че Тулия не е ужасно добра домакиня при цялото ѝ щуране с ключове и менюта. Очевидно снаха ѝ следеше по-скоро робите да не крадат храна и да не си уреждат любовни срещи в празните стаи, отколкото дали всяко ъгълче блести от чистота.

Корнелия побутна леко разтрепераната прислужница към шкафа с чаршафите.

— Залавяй се за работа, Зоя. Така времето минава по-бързо.

Корнелия се запъти към кухнята.

— Изпечена ли е седмичната доза хляб?

— Не... но, господарке, портиерът казва, че е видял войници да напредват към Колинската порта.

— Хлябът трябва да се изпече. Погрижи се. — Очите ѝ зърнаха групичка ококорени момченца да надничат през кепенците. — И нареди на малките да излъскат прозорците.

— Да, господарке.

Робите бяха напрегнати, намусени и уплашени, но Корнелия ги засипваше със задачи. Работеха ли, нямаше да се паникьосват. Ако работеше, и тя нямаше да се паникьосва. По-лесно ѝ беше да проверява дали плочките в атриума не се нуждаят от подмяна, отколкото да мисли за пратениците, които император Вителий бе изпратил тази сутрин да преговарят за мир с армията, разположена пред подстъпите на града. По-лесно ѝ беше да инвентаризира килерите с платове и да си води бележки колко ще трябва да изтъкат през следващата година, отколкото да премисля слуховете, че Мизийските легиони са отхвърлили всички условия и са нахлули в града.

— Напредват в три колони — докладва ѝ задъхано Марсела преди няколко часа. — Основната сила се движи по Фламиниевия път. Второто крило се е насочило към Портата на Аврелий, а третото се точи по Сларианския път.

— Къде отиваш? — Корнелия забеляза порозовелите страни на сестра си и искрящите ѝ очи. — Не бива да излизаш в тази лудница!

— Искам да видя какво ще се случи.

— Марсела! — Но сестра ѝ се откъсна от ръката ѝ и излетя навън, сякаш се втурва нетърпеливо за любовна среща. „Нетърпеливо, както аз тичах към любимия.“ Корнелия изпрати с поглед сестра си, мълвейки молитва към Юнона, Минерва, към когото и да било, склонен да я чуе, и се залови отново с почистването. Битката щеше да стихне, щом войниците на Вителий свалят оръжие. После щяха да въдворят ред.

— Господарке — простена помощник-икономът, — легионерите нахлуха в Градините на Азиатик, да бягаме!

— Няма да бягаме — Корнелия наподобиха заповедния центурионски тон на Друсус. — Прави, каквото ти казвам, и няма да

пострадаш.

Друсус. В бедняшкия квартал той се намираше в безопасност — битката сигурно щеше да се съсредоточи около Форума, около полуопожарения Капитолий, край Марсово поле и градските порти. В деня, когато Гай и Тулия напуснаха Рим, Корнелия му изпрати бележка. „Разбраха“, написа тя и после добави несвързано: „Пази се. Моля те, пази се. Не ми отговаряй и не идвай при мен.“

— Къде е Зоя? — попита Корнелия и потърси с поглед прислужницата си.

Икономът отклони очи.

— Не знам, господарке.

— Намери тогава някой друг да почисти паяжините.

Преди пладне Корнелия започна да чува далечен тропот и приглушени крясъци. Извика носачите да им предаде бележка за Лолия — братовчедка ѝ несъмнено щеше да предпочете да дойде при нея, вместо да чака сам-самичка в огромната къща на дядо си. Носачите обаче бяха изчезнали безследно и Корнелия не успя да изпрати бележката. До пладне всички роби се разбягаха. Следобед вече не разполагаше с достатъчно прислужници да ѝ помогнат да вдигне масивната дълга възглавница с гъши пух за ежегодното ѝ изтупване.

— Е — отпусна се рязко тя върху мекото легло, — това е.

— Господарке — прошепна една млада робиня, — бият се на Юлианския Форум, край Циркус Максимус и пред храма на Минерва...

— Нима? — Корнелия усети как пак ѝ се повдига, но успя да се съвземе. — Бягайте тогава, ако искате.

Прислужниците се разпръснаха безмълвно. Корнелия полегна върху мекото легло и се сви на топка. Диана напусна града с баща си, но Лолия навярно щеше да дойде дори без бележка — сигурно е изплашена сама в огромната къща. Или Марсела щеше да се върне... о, защо излезе? Защо? Корнелия копнееше да стисне ръката на сестра си, да чуе спокойния ѝ глас да обяснява всички логични причини светът да си дойде отново на мястото.

Може би светът никога вече нямаше да си дойде на мястото.

Долу се хлопна врата и Корнелия се изправи рязко. Тежки крака заизкачваха стъпалата — битката едва ли беше стигнала Палатинския

хълм, не беше го стигнала... Озърна се трескаво за някакво оръжие, ала познат глас извика:

— Корнелия!

Тя прекоси стаята и влетя в ръцете му, преди да е прекрачил прага.

— Богове... — той я прегърна с отчаяно облекчение и промълви дрезгаво в косите ѝ: — Мислех, че вече си напуснала града. Защо остана?

— А ти? — отвърна Корнелия, притиснала устни към грубата му вълнена туника. — Казах ти да не идваш.

— Очакваше да те послушам ли?

— Но ако някой те познае, ще те издаде.

— Всички си имат по-неотложни грижи от някакъв незначителен предател. — Друсус се отдръпна и я огледа тревожно. — Нямах ли телохранители? И роби с тояги ще свършат работа...

— Всички избягаха.

— Значи и ние трябва да бягаме. Край Марсово поле се води ожесточена битка, още по-лошо е край Колинската порта. Ще отидем в гетото. Там няма сражения.

— Не мога — поклати глава тя. — Брат ми избяга, но сестра ми и братовчедките ми са в града. Ако им потрябва убежище, ще дойдат тук.

— Тогава да се барикадираме.

Той заснова из къщата като самотен легионер. Залостваше врати, спускаше завеси, влачеше тежки рафтове и каци пред портата.

Корнелия го наблюдаваше.

— Друсус...

— Какво?

Той отметна потната си коса от широкото чело. Носеше груба туника без ръкави, а гладиусът отново висеше на кръста му.

Корнелия се усмихна.

— Нищо...

Нека барикадира, за да си отвлича вниманието.

Той се отпусна тежко на ложето до нея и преплете пръсти в нейните.

— Бележката ти... Пишеш, че брат ти е разбрал. Затова ли отказа да те вземе? Заслужава да го наложа с камшик. Да изостави сестра си!

— Не, аз отказах да тръгна. Но той наистина разбра. Не за теб, а че се... — сви рамене. — Унижавам, както се изрази той.

— Съжалявам — прошепна Друсус, но Корнелия закри устните му с длан.

— Шшт... Радвам се, че си тук.

— Няма да те оставя, докато опасността не отшуми.

Прегърна я, притисна я към топлите си гърди и думите затрептяха отново върху устните ѝ. „Друсус, когато преди два месеца се върнахме от Терачина, месечното ми кръвотечение не дойде. Друсус, не използвах египетските трикове на Лолия, защото мислех, че не мога да раждам. Друсус, бях омъжена осем години без никакви изгледи за дете, но сега... сега съм бременна.“

Усети как късият му меч я притиска по хълбока и преглътна думите. Беше твърде късно да ги изрече, твърде късно да побегне, твърде късно за каквото и да е през този жесток следобед на Сатурналия. Оставаше им само да чакат.

Диана забули коси с мантията си и затича. Видя Лин да се носи пред нея с големи вълчи скокове и определено не можеше да го настигне, но все пак беше бърза и силна след дългите месеци, през които я обучаваше да кара впряг. Възнамеряваше да огледа светкавично улиците и да се върне при Лолия, която бродираше разсеяно в големия пуст атриум в къщата на дядо си и се стараяше да не губи присъствие на духа. Цяла сутрин чакаха в неспокойно мълчание и се убеждаваха, че градските порти ще удържат на напора на нашествениците. Към пладне поддаде Милвийската порта, последва я Колинската и вражеските войски нахлуха в Рим.

Лолия я погледна с подбелени очи като подивял кон.

— Да извикаме стражите — предложи Диана. — Ще отидем да чакаме при Корнелия и Марсела. Те са по-далеч от битката.

Но всички телохранители, наети от Лолия, се бяха разбягали.

Диана се придвижваше по задните улички и се озърташе зорко. Пред вратите стояха жени със застинали, бдителни лица и побутваха децата си зад гърбовете си. От един хан, все още пълен с клиенти, долитаха пиянски крясъци. Няколко пазарски сергии работеха и Диана видя как домакиня подбира невъзмутимо ябълки от кошницата и

подава няколко медни монети за най-свежите плодове. Детето ѝ я стискаше за полите, вперило спокоен поглед в Диана, която забави крачка и спря.

С Лолия щяха да успеят да прекосят улиците. Ако заобиколят Форумата и Лолия свали бижутата си...

Диана се взря надолу по улицата към разрушените порти. Отдалеч долиташе грохот — приличаше на гръмотевица, но Диана знаеше, че е кръвопролитие.

Намираще се близо до конюшните на състезателните фракции.

Диана се поколеба за миг.

„Ще проверя набързо дали са преместили конете на безопасно място.“ Само това я интересуваше. Директорът на Червените напусна града преди седмица, отвеждайки впряговете си, но за Сините не знаеше нищо. Дали са сглупили да решат, че Вителий ще успее да ги защити?

Заобиколи Форумата през лабиринт от тесни пресечки. Обикновено не се осмеляваше да скита сама из тях, но днес малките улички бяха безлюдни, прозорците — със спуснати кепенци, а през процепите на вратите надничаха очи. Двама мъже притичаха край нея, понесли издути торби, луд просяк мърмореше приведен пред безлюден безистен, а над всичко тегнеше странна тишина.

Диана затича отново. Анемоите. Няма да се бави. Само ще надзърне в конюшните на Сините, ще се увери дали конете са в безопасност и ще се върне да отведе Лолия на сигурно място. До утре сутринта всичко ще приключи — по един или друг начин. Само боговете знаеха къде е Вителий сега — носеха се слухове, че е избягал в семейното си имение в Авентина и се е барикадирал вътре, но дали беше вярно?

Диана спря пред входа на конюшната на Сините и се сви на две, задъхана, подпряла ръце върху коленете си.

— Басус! — извика тя директора на Синята фракция, но гласът ѝ отекна самотно. Скъсан син повод се валяше забравен в сламата, а захвърлено ведро лежеше край коритата с вода. Забеляза двама стражари — преторианци, съдейки по униформите — и няколко сенки се щураха в дъното на конюшната, но никой не я спря. Просто бегълци търсеха убежище от развилнелите се войници. Директорът на Сините очевидно беше заминал отдавна и бе отвел конете. На Диана ѝ олекна.

Анемоите бяха невредими. Приблужи до първата преграда, където ги бяха настанили с толкова омразна помпозност, и надникна вътре. Застина. Бързоногият ѝ Зефир стоеше там. Спокойното му воднисто око я погледна през червената грива. Нот протегна глава през съседната преграда. На две крачки по-нататък видя, че и Еврус, и необузданият ѝ Борей са тук, а след тях — и прочутите кестеняви жребци на Сините. Всички бяха побягнали уплашено, оставяйки конете на произвола на съдбата.

— Ах, кучи синове! — просъска тя и се обърна към навеса, където държаха хамутите.

След няколко часа конете щяха да изчезнат, плякосани от доволни легионери, които знаеха цената на добрия кон. Щяха да разделят кестенявите жребци, да ги отведат и да ги продадат или разменят. До сутринта конете щяха да сменят дузина нови собственици. И никога вече нямаше да се състезават. Тази участ обаче нямаше да сполети нейните Анемои.

— Хей! Помогни ми! — извика тя на един от робите, които се мяркаха в дъното на конюшните, но той само се взря в нея.

Диана нахълта в навеса и излезе, метнала по чифт хамути върху всяко рамо. Първо влезе при Борей.

— Идвай при мен и никакво хапане — подхвана тя, но в същия миг занемя и първата сбруя падна в сламата до краката ѝ.

— Здравсти, момиче — тихо поздрави император Вителий.

Седеше в ъгъла зад Борей. Ръцете му лежаха безжизнено върху огромния корем. Пурпурната му мантия беше оплескана с конски тор и той го изстъргваше нехайно с нокът. До него се валяше празен мях за вино. Наблизо стражар заопипва нервно гладиуса си, втрещен в Диана, но Вителий вирна двойната си брадичка и стражарят заобиколи Борей и се отдалечи.

— Цезаре! — възкликна Диана. — Защо сте тук?

— Тръгнах за семейното си имение в Авентина, но... — Вителий сви рамене. — По пътя се води битка. Знаеш ли, че има сражение?

Диана пристъпи по-близо.

— Защо не сте в двореца?

— О... — той се размърда неспокойно и увисналата му гуша затрепери. — Така и не свикнах с този дворец. Всички ще се разбягат.

Да не мислиш, че не знам! Алиен ме предаде, а сега и стражите ми се готвят да го последват. Харесвах Алиен...

Той замълча, а след малко протегна масивната си ръка, осеяна с гривни, и я прокара по покрития с белези преден крак на Борей. Борей зари с копито в сламата, но не го ритна.

— Конете не са предатели — замечтано отрони Вителий.

— Изоставили са ги. — Диана вдигна сбруята, изплъзнала се от ръката ѝ при стъписването ѝ. — Директорът на фракцията ги е оставил...

— Да. Напълних яслите им със сено, когато дойдох. Бяха гладни.

Диана разтвори сбруята. Вителий вдигна кожата, изстиска една бавна капка в устата си и го захвърли. Очите му бяха кървясали и блуждаеха неспокойно, но масивното подпухнало тяло не помръдваше.

— Трябва да избягате, цезаре — настоя Диана. — Скрийте се някъде, най-добре извън града. Ще предадете трона на Веспасиан доброволно.

— Опитах. Не се получи. — Той взе една сламка и я завъртя между пръстите си. — А и императорите не бягат.

— Императорите не се крият и в конюшни!

Заля я вълна от погнуса. Галба беше старец, но умря прав, раздавайки заповеди. Отон отне живота си дръзко и с размах, щом каузата му претърпя поражение.

— Императорите се изправят срещу враговете си!

Кървясалите очи на Вителий прекосиха изморено нейните.

— Е, аз не съм кой знае какъв император.

Не намери думи да отговори.

— Казвал ли съм ти, че навремето бях коняр на Сините? И се гордеех с това.

Вителий се изправи нестабилно, надигайки огромното си туловище от сламата. Протегна големите си длани и Борей приближи до него и пъкна муцуна в тях, предвкусвайки лакомство.

— Богове! — възкликна Вителий и погали масивната му глава. — Обичам конете. Обичам и Сините.

Диана извърна поглед.

— Вземи ги — Вителий потупа Борей за сбогом. — Не биваше да ти ги отнемам. На онова състезание... Леле, момиче, на последната

обиколка копитата им се отлепиха от земята и полетяха. Забележителна гледка! За мен няма да тичат така. За никого няма да тичат така.

— Цезаре...

— Отведи ги! — Той я избута грубо и излезе навън, прибрал пурпурните дипли на мантията си. — Тълпата ме търси. Искам да съм пиян, когато ме открият тук.

— Но, цезаре...

Тя се втурна след него, търсейки ободрителни думи, когато една висока фигура влезе през входа на конюшната с дълга крачка.

— Хей! Махай се!

Един от преторианците на Вителий вдигна гладиуса си и махна на мъжа да излезе, но дълъг меч излетя от ножницата си и прониза врата му. Очите на преторианеца се изцъклиха и той се сгърчи като неизгладена туника. Вителий се закова на място и с разтреперани устни проследи как Лин ап Карадок спокойно избутва тялото от острието си.

— Не доближавай императора!

Вторият преторианец се хвърли към Лин, размахал яростно гладиуса си, ала британецът отскочи гъвкаво и после заби с пестеливо движение сабята си в лицето на мъжа. Очите на преторианеца изчезнаха във водопад от кръв. Третият стражар и неколцината нервни зяпачи бързо се разбягаха и излетяха през входа на конюшната.

— Лин? — прошепна Диана. — Недей...

Той довърши втория преторианец и тръгна напред, приковал поглед в императора. В тъмните му очи светеше бездънна ярост, засенчваща дебелия разтреперан Вителий и жалките му дребни грехове. Ярост, способна да погълне дял Рим, и всички възражения замряха в гърлото на Вителий.

— Е... — рече той глухо. — Който и да си, свършвай по-бързо.

— Цезаре... — обади се Диана.

— Остави ме! — изрева той и поне в този момент заприлича на император.

Тя коленичи, стиснала сбруите.

Грубата длан на Вителий докосна косата ѝ. Когато вдигна поглед, Лин го влачеше за врата към дъното на конюшната, препъваше се и дишаше тежко.

— Махай се от тук! — подвикна ѝ британецът, без да се обръща.

Двамата изчезнаха — високата и дебелиятa фигура — в последното празно ограждение. Диана замръзна, но отблизо долетяха викове, ненадейна вълна от гълчава, която я пришпори да действа.

Скочи на крака и отиде при Борей, надяна му сбруята и после сложи оглавниците на другите — един по един. Състезателната колесница беше твърде показна с позлатените си ивици и яркосинята боя, но в задния навес намери тренировъчни колесници и тя впрегна Анемоите в една от тях. За пръв път впрягаше толкова коне. Погледна веднъж-дваж към последното ограждение, но никой не излизаше от там и тя прокара изжулена длан по очите си.

Анемоите чакаха, извили вратове и разширили ноздри. Озъртаха се на всички страни, надушили възбуда. „Различно вълнение цари днес, обични мои“, помисли си Диана, грабна камшик и скочи в колесницата. „Днес няма да усетите аромат на розови листенца, нито на палмови клонки. Само на кръв.“

Вместо към входа към арената тя ги насочи през широката порта на конюшната, но се оказа твърде късно. Видя факли и войници — безпощадна бронирана маса, устремена към двореца. Друга върволица се виеше към най-красивите къщи по Палатинския хълм и тя пришпори Анемоите в галоп. Беше твърде късно за всичко, освен за бягство.

— Какво правиш? — изпищя Лолия.

— Качвай се.

Диана профуча с Анемоите по виещата се алея към къщата, стъпка леха зимни лилии и влетя във фойето. Осите остъргаха рамката на портата, но колесницата успя да се вмъкне вътре.

— Тук не е безопасно. Сражението е наблизо. Едва надбягах тълпата, втурнала се насам.

Лолия не чака да ѝ повторят. Пъхна един вързоп под мишница и скочи в колесницата.

— Съвсем ли полудя? Отиде да си вземеш конете ли?

— Добре направих, защото ще ни трябват. Само те ще ни отведат навреме при Корнелия и Марсела.

Диана дръпна юздите и зацъка с език на жребците. Безценната мозайка се раздробих шумно под копитата им.

— Тясно е! Няма да успееш да ги обърнеш.

— Ще успея. — Диана се приведе назад, жилите на ръцете ѝ се изопнаха и някак си накара конете да завият и да минат през портата. — Дръж се!

Лолия простена, забелязала светлинките в подножието на хълма и ненадейно отвсякъде ги заобиколиха дюдюкащи мъже в ризници, просветващи под размаханите факли.

— Поспрете, красавици...

Но се разпръснаха, когато Червените изгромолиха през портата и Диана насочи колесницата надолу по улицата.

— Богове! Тръгнаха да плякосват! — възкликна Лолия и се обърна назад към факлите, лъкатушещи като поток през входа на дядовото ѝ имение. — Защо командирите им не ги спрат? Това е Рим, не е варварска крепост! Нима ще го сринат със земята?

— Сигурно командирите им не могат да ги спрат. Или им е все едно дали е Рим или не.

Диана дръпна юздите и конете забавиха ход. Копитата им отекваха шумно по пустата улица. Само дето сега тя не изглеждаше пуста. Сенките се удължаваха с приближаването на нощта и дори без да вижда очите, Диана усещаше, че са там. Лолия стискаше напречните греди на колесницата, зъбите ѝ тракаха при всяка неравност по пътя, но не се оплакваше.

— Чудесна си — успя да отрони през треперещите си устни. — Луда си, но си прекрасна и ми спаси живота...

Диана почти не я чуваше, насочила цялото си внимание към поводите в ръцете си. Конете извиваха подплашено шии и когато приближиха Форум Романум, тя разбра защо.

— О, богове! — простена Лолия.

Върху плочите лежаха неподвижни, сгърчени, обезобразени неща; неща, които навярно бяха тела, тъмни локви, които навярно бяха кръв. Сенки притичваха през входовете на храмовете — по стъпалата пред храма на Юпитер войник с пернат шлем се олюляваше под тежестта на сребърна урна, а зад него бакалин, присъединил се към плякосващите войски, тътреше ръчна количка, натоварена с трофеи. Бездомно куче лочеше от ручейче кръв, процеждаща се към канавката, и конете отметнаха глави, доловили миризмата. Диана сви рязко към тъмна глуха уличка и окървавеният Форум изчезна от погледите им.

— По-бързо! — дръпна ръката ѝ Лолия. — Подкарай ги по-бързо.

Двама войници излязоха, препъвайки се, от една таверна и им заподвикваха пиански. Диана размаха камшика си над главите им и те се отдръпнаха. Друга мрачна уличка, втора, трета...

— Защо се бавим толкова? — изхленчи Лолия.

— Директният път не е безопасен. Преди малко видях, че от двореца излизат десетки войници.

— От двореца? Но императорът...

Диана стисна устни.

— Вителий е мъртъв.

Край тях профучаваха къщите по Палатинския хълм. Диана забеляза как една патрицианка се втурва с писъци през портата си, стиснала наръч дрехи. По петите я следваше роб, понесъл ковчеже за бижута. Някъде крещеше мъж. Лолия едва не падна от колесницата при поредния рязък завой, но след още една пресечка стигнаха семейното имение. Зефир се изправи на задни крака, подбелил очи. От камъните под копитата му се разлетяха искри, а Нот опъна юздата.

— Слизай! — извика Диана на Лолия, удържайки ги с последни сили. — Слизай и доведи Корнелия и Марсела. Не смей да пусна конете!

— Корнелия и Марсела... но нали...

— Не можем да останем тук. Опасно е.

Някъде отзад се чу грохот и Лолия се стовари тежко от колесницата и заизкачва несигурно розовите мраморни стъпала пред входа.

— Корнелия! Корнелия! — захлопа тя по вратата.

Легионер с извадена сабя я отвори рязко. Озьбената му уста разполовяваше лицето му и Лолия изкрещя.

— Не, Лолия... — Корнелия заобиколи легионера. Косите ѝ се спускаха в безпорядък по гърба. — Той е с мен...

— Корнелия, качвай се!

Лолия я задърпа припряно към колесницата, където усмирените най-после коне ги очакваха, застинали в нажежена неподвижност.

— Трябва да бягаме! Доведи Марсела.

— Марсела не е тук.

— Не е тук? О, богове! Марсела...

— Няма време — отсече войникът и прибра сабята си в ножницата. Огледа треперещите коне. — Ще ги удържиш ли? — извика той на Диана.

Тя кимна рязко.

— Да!

Докога обаче беше съвсем друг въпрос. Ръцете ѝ бяха задебелили като изсушена кожа, но нямаше ръкавици и дланите ѝ вече бяха покрити с тъмни мехури.

— Насочете се към Портата на Аврелий — каза войникът на Корнелия. — Сигурно вече е опустяла. Ако търсят императора, сраженията ще се съсредоточат около двореца. — Той улови ръката на Корнелия и я дръпна към колесницата. — Качвай се, любов моя.

— Не. Не и без теб. И ти трябва да дойдеш — притисна се тя към него, но той я отблъсна.

— Няма място.

Колесницата, предвидена за един, едва щеше да побере трите, но не и едрия войник.

— Хайде! — повтори той.

— Не! — проплака Корнелия.

Откъм улицата долетяха крясъци и трясък на строшени дъски.

— Побързай! — подкани Диана.

Ръцете ѝ пламтяха, едва удържаше Анемоите, които извиваха шиш, отмятаха глави и цвилеха, захапали юздите.

— Корнелия — извика Лолия и се покатери в колесницата. — ИДВАЙ!

Корнелия поклати глава и се вкопчи отново във войника си, но той обгърна с длани лицето ѝ и я раздруса.

— Аз ще се измъкна през задния вход — успокои я. — Ще се смеся с войниците. Ще ме вземат за един от тях. Ти няма как да се слееш с тълпата, скъпа. Качвай се.

Той я избути нагоре и тя едва успя да прескочи колелото, преди Червените да се спуснат диво по улицата. Корнелия извърна глава назад. По побелялото ѝ лице се стичаха сълзи. Диана забеляза как по улицата притичва войник с извадена сабя.

— Марсела! — крещеше Лолия. — Къде е Марсела?

Корнелия само поклати безпомощно глава. Марсела я нямаше.

Червените препускаха по склона на Палатинския хълм, къщите и улиците се размазваха като в кошмар пред очите им по пътя за Марсово поле и Портата на Аврелий. Виковете станаха по-оглушителни и ненадейно ги връхлетяха.

— О, богове! — ахна Лолия и стисна малкия дървен кръст, който Тракс ѝ даде.

— Милостива Юнона! — промълви Корнелия и заизрежда имената на предшествениците си, сякаш припяваше предсмъртна молитва.

Марсово поле беше изчезнало. Обикновено патрициите идваха тук да гледат и да ги видят; младите благородници се надпреварваха с конете си, а плебеите се тълпяха да позяпат лицата на знаменитостите, но сега всичко бе потънало под океан от кръв. Нападателят бяха щурмували Портата на Аврелий, а последните войски на Вителий бяха връхлитали отново и отново върху тях и мъртвите тела бележеха границата на всяка атака. Между ранените вече обикаляха мародери и търсеха ценни вещи. Други се тълпяха в безистените, наблюдаваха и залагаха, все едно са на състезание. Гореше храм и пламъците се виеха към здрачното небе, хвърляйки безумни скокливи сенки върху агонизиращите мъже. Легионерите надаваха победоносни крясъци, мъкнеха торби с плячка, размахваха мехове с вино и окървавените си саби. Диана видя как един мъж притича до група войници, посочи врата и закрещя:

— Вителий! Вителий!

Легионерите се втурнаха да разбият вратата. След миг отвътре долетяха женски писъци. Плебеят прибра няколко монети в джоба си и хукна ухилен към друга група войници, сочейки втора врата.

— Право напред! — извика Диана. — Няма друг път.

Размаха камшик и Анемоите ѝ препуснаха към безумието.

Пиян легионер вдигна поглед, но докато успее да протегне ръка, те вече го бяха подминали. Ранен мъж изкрещя и Диана чу глухия удар, когато колелото прегазя крака му. Двама плебеи се разбягаха от пътя им, войник с шлем с пера вдигна копието си да спре колесницата, но образите на всички се сливаха в неясно петно. Анемоите галопираха диво, прилепили уши до главите си, обезумели от миризмата на кръв под копитата им и кръвта във вените им, зовяща ги да тичат по-бързо, още по-бързо, и теглеха Диана извън колесницата

при всеки опит да ги обуздае. Група легионери им изкрещяха нещо, извадиха късите си остриета и ги насочиха към конете, но Диана замахна към тях с камшика и от озъбеното лице на единия рукна кръв. После се сляха отново с лудешкия хаос. С огромен скок заобиколиха фонтана, където дузина ранени мъже виеха от болка и се мъчеха да се доберат до водата. Някъде пред тях се намираше Портата на Аврелий, отвъд нея — шосе, а отвъд него — свят, който все още пазеше разсъдъка си.

— Марсела! — изкрещя Корнелия. — Марсела!

Дръпна изопнатата ръка на Диана, Диана вдигна поглед и забеляза братовчедка си. „Мъртва е, сигурно е мъртва.“ Но Марсела беше жива и само боговете знаеха как Корнелия успя да я различи сред водовъртежа от тела. Стоеше в бледосинята си роба до олтара на Марс, косите ѝ се развяваха около спокойното ѝ лице — колона от лед, съзерцаваща кръвопролитие. Около нея се трупаха плебеи, окуражаваха вкопчилите се в мъртва схватка войници и залагаха шумно, но Марсела не помръдваше.

— Марсела! — нададе вик и Лолия и най-после Марсела ги чу.

Обърна глава и Диана видя спокойното изваяно лице и бдителните очи. В следния миг Марсела се втурна към колесницата.

— Диана, спри конете! Спри ги!

— Не мога... — отрони тя през зъби.

От изранените ѝ длани струеше кръв, но тя се дръпна назад с цялата си тежест и Анемоите забавиха ход, громолейки с копита, с покрити с пяна тела, цвилещи като осакатените мъже във фонтана. Колесницата се наклони зловещо върху едното си колело и всички се вкопчиха в дъските, но не се прекатуриха. Конете се скупчиха, готови отново да препуснат, и този път откъснаха поводите от агонизиращите ръце на Диана. Разбра, че е безпомощна да ги удържи, но Марсела се намираше близо. Лолия и Корнелия протегнаха длани и я вдигнаха, полетяла, в колесницата точно когато Червените се впуснаха в лудешки галоп. Един легионер се опита да улови юздата на Борей, ала отскочи с писък, когато старият жребец посегна с разпенените си зъби и му отнесе ухото и половината буза. Кървящите пръсти на Диана се мъчеха да докопат поводите, но Марсела вече стискаше невредима гредите на колесницата, притисната между Лолия и Корнелия. Едва се побираха и

Марсела висеше опасно от задницата на колесницата, но очите ѝ сияеха.

— Къде отиваме? — извика тя.

Диана, която се бореше с конете, останала без дъх, не можеше да ѝ отговори.

Портата на Аврелий зееше отворена. Наоколо се навъртаха половин дузина войници. Доловили тропота на копита, те застанаха на пътя, вдигнали копия да спрат колесницата, но Анемоите ги стъпкаха, без изобщо да забавят галопа си. Диана усещаше как колелата премазват телата и Корнелия едва не се изхлузи на земята, но Лолия я обгърна през кръста и я задържа. Притискаха се една до друга — четири Корнелии, скупчени зад четири побеснели коня. Първа Диана погледна небето и видя, че е паднала нощ, а после погледна назад и осъзна, че са напуснали града.

ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ПЪРВА

— Къде сме? — примигна сънено Марсела в бледия утринен светлик и впери очи в прашните дъски над тях.

— В имението на Лин ап Карадок — прозя се Диана и се протегна, докато Марсела оглеждаше копите сено, куките за хамути и редиците дъсчени прегради. — Има иконом и няколко роби, но сигурно са избягали. Знам обаче, че Лин няма да възрази, ако отседнем в плевнята му.

— Защо не отседнахме в къщата му? — Марсела потрепери в утринния хлад и разтърка голите си ръце.

— О, няма как. Британците не обичат неканени гости. Никой не бива да влиза в дома им без разрешение.

— Какви странни неща знаеш, Диана.

„Е“, помисли си Марсела, „все пак копа сено е по-добре от нищо“. Въпреки че им отне половин нощ да стигнат до тук. По време на дългото пътуване в мрака Диана им обясни, че имението е близо до градските стени. Оказа се обаче доста отдалечено от Портата на Аврелий, през която избягаха. Диана спря конете в двора доста след полунощ и Марсела слезе доволно от колесницата след Лолия и Корнелия, добра се, куцукайки, до плевнята и се просна безмълвно в сеното.

Лолия спеше, сгушена на топка, и приличаше на връстница на Флавия, но Корнелия се разбуждаше. Марсела се прозя отново, а Диана подпря гръб с длани и се изтегна с гримаса.

— Никога не ме е боляло така — простена тя. — Дори след надбягването в Циркус Максимус.

Вдигна ръце в сивкавия утринен въздух и Марсела забеляза, че от покритите ѝ с мехури длани се е стекла кръв към китките и е засъхнала на ръждиви ивици.

— Конете са ти разкъсали ръцете.

— Не им се сърдя. — Диана подръпна обичливо увисналите уши на стария жребец. — Препускат като богове.

Анемоите изглеждаха изтощени като Диана, все още впрегнати в колесницата, увесили муцуни до коленете. Бяха галопирали половин нощ и тичали в тръс още толкова, когато силите ги напуснаха, а дори след като ги прибра в плевнята, Диана не посмя да ги разпегне.

— Ами ако се появят войници и се наложи да побегнем бързо?

Преди очите ѝ да се затворят, Марсела видя как Диана се сгушва в краката на стария жребец, галейки едрият му нос, сведен до рамото ѝ, и вперва бдителен поглед към пътя.

— Мисля, че вече може да ги разпегнем — Марсела потърка отново голите си ръце. — Съмнявам се тази сутрин да ни нападнат мародери. Войниците ще се борят с махмурлука и ще гледат да си опазят плячката. — Тя махна към конете. — Да помогна ли?

— Ще им донесеш ли вода? Отвън има кладенец.

Марсела напълни четири ведра — по две наведнъж — а Диана започна да сваля каиши и ремъци. Първият жребец се отърси облекчено, когато хамутът се плъзна над ушите му и Диана му зашепна успокоително.

— Наистина си ненадмината, Диана — похвали я Марсела и остави ведрото пред коня. — Лолия каза, че си ги спасила с Корнелия. Не се съмнявам, че е вярно.

— Теб те грозеше истинска опасност. — Диана разкопча нагръдника от тежките гърди на стария жребец и погледна Марсела. — Какво правеше на Марсово поле?

Марсела сви рамене.

— Искях да видя какво ще се случи.

— Ами ако те бяха убили?

— О, не мисля — усмихна се Марсела. — Ти ме спаси, нали?

— Може би. — Диана погали копринената муцуна на втория кон, който залочи жадно от ведрото. — Всички щяхме да загинем, ако Вителий не ми беше дал конете.

— Вителий?

— Криеше се в конюшната на Сините. — Диана метна настрани наръч сбруи. — Говорих с него. Беше...

— Какво? — припряно попита Марсела. — Разкажи ми!

Диана я погледна.

— Нищо. Даде ми конете. Сигурно вече е мъртъв.

— Защо си толкова потайна? — възкликна ядосано Марсела.

— Няма нищо интересно.

Диана праметна по едно въже около двете извити червеникави шии и жребците я последваха кротко като понита към конюшнията. Марсела подбели очи. Докато Диана настани конете в огражденията им и им сложи сено, засипвайки ги с още мили думи, Лолия и Корнелия се събудиха. Вече нямаше как да притисне Диана насаме и да я разпита за повече подробности. „За пръв път знае нещо любопитно“, помисли си Марсела ядосано, „и за пръв път си държи устата затворена.“

— Милостива Юнона! Кога намери време да приготвиш припаси? — възкликна Корнелия, когато Лолия затършува из вързопа си и извади хляб и сирене.

— Е, събирах сили да умра достойно, както си му е редът. — Лолия им раздаде по едно парче хляб. — Но си рекох, че ако случайно постъпим разумно, а не патрициански, и побегнем, няма да е зле да имаме нещо за хапване, малко пари и една-две допълнителни мантии...

Тя заизважда като фокусник монети, мантии и още храна.

Корнелия се засмя, но смехът ѝ замря бързо и тя погледна през широките врати на плевнята към града.

— Тревожиш се за войника си? — попита Диана и се защура из плевнята да търси парцали, за да превърже покритите си със засъхнала кръв ръце.

— Войник? — Лолия бръкна до дъното на торбата.

— Не знаеше ли за любовника на Корнелия? — Марсела разстла мантията си върху сеното. — Тулия крещеше толкова силно, че сигурно са я чули чак в Галия.

— Знаех, разбира се. Много преди вас! Той е бил значи? Онзи войник в къщата. Дошъл е да те пази. Колко романтично! Кой е той? Кажи ни, скъпа — примоли се Лолия.

— Центурион Друсус Семпроний Денсус. — Корнелия отчупи парче сирене и отхапа малко. Марсела си помисли удивено, че дори да умира от глад, Корнелия никога няма да се нахвърли с вълчи апетит върху храната. — Бивш преторианец.

— Ето откъде го познавам! — възкликна доволно Лолия. — Беше ти телохранител! Отдавна подозирах, че ти е хвърлил око.

— Кога започна всичко? — почуди се Марсела. — Не си ми казала нито дума.

— Преди четири месеца — отвърна спокойно Корнелия. — И повече няма да го обсъждам.

— Дали е безопасно да се върнем в града днес? — Марсела разчупи на две парчето хляб и очите ѝ проследиха пътя, отвеждащ към Рим. — Чудя се какво ли се е случило...

— Ако си толкова любопитна, върви си сама. — Диана превързваше разранените си ръце. — Ние ще останем тук няколко дни, докато нещата се успокоят.

— Кой те упълномощи да ни заповядваш? — настръхна Марсела. Диана я изгледа невъзмутимо.

— Само аз мога да карам колесница. Пеша ли смяташ да се върнеш в града? Защото конете остават тук с нас, докато в Рим въдворят ред.

По лицето на Марсела се изписа гняв. Корнелия също не изглеждаше доволна — безпокоеше се за войника си — но Лолия се отпусна върху сеното с щастлива въздишка.

— Няколко дни сън в ароматното сено — истинско блаженство, въпреки че бодe. Все ми едно дали ще ме изнасили някой легионер, стига да не ме буди. Бих могла да проспя дори секс с Фабий и това трябва да ви говори нещо. Богове! Надявам се наистина да е мъртъв. Ще ми подадете ли сирене?

Спаха почти през целия ден. Лолия се сприятели с безименното черно куче, което скиташе из плевнята, както и с конете, спасили живота им. Дори необузданият стар жребец не устоя на ласкавия ѝ глас и ѝ позволи да му сплете гривата на плитки.

— Явно — заключи Марсела — нито един мъжки екземпляр не е способен да устои на Лолия.

Марсела се вира дълго в шосето към града, прехвърляйки наум дузина различни варианти за изхода от стълкновението. „Веспасиан е император? Вителий е затворник? Вителий е мъртъв?...“

Собственикът на имението се върна едва по залез-слънце. Първа го забеляза Марсела — самотна фигура, крачеща по дългия склон на хълма към плевнята. Тялото ѝ се напрегна в миг, ала после осъзна, че мъжът е само един. Държеше сабя, но вървеше твърде бавно за човек, жаден за битка.

— Диана! — извика Марсела. — Това ли е нашият... хмм... домакин?

Диана скочи от дървената ограда, откъдето наблюдаваше как Анемоите ѝ подтичват във високата трева. Светлите ѝ коси просияха под залезните лъчи. Погледна надолу към хълма, обърна се бързо и се спусна към приближаващата фигура. Пресрещна мъжа недалеч от входа на плевнята и Марсела ги чуваше, без да се напруга.

— Чудех се дали ще се върнеш, Лин.

— Върнах се — той я огледа и Марсела се запита дали не се кани да заопипва краката ѝ, сякаш проверява мускулите и ставите на жребец. — Виждам, че си невредима.

— Аз и трите ми братовчедки — Диана посочи плевнята, а Марсела помахала леко от вратата и се оттегли в сянката, все едно не подслушва. — Настаних ги в плевнята ти. Нямаше къде другаде да се скрием. Не се безпокой — добави Диана, макар Марсела да не забеляза лицето на британеца да трепва, — не сме влизали в къщата ти. Не бих злоупотребила с гостоприемството ти. Но заех туниката ти. — Диана подръпна грубата тъкан. Стигаше ѝ до глезените и тя я беше привързала на кръста със скъсан повод. — Дрехите ми са целите окървавени. Туниката висеше на пирон в плевнята, та реших, че правилото за неприкосновеността на домакина не засяга старите дрехи.

— Точно така — отвърна с официален тон британецът. — Сега ви каня — теб и братовчедките ти — в къщата си, въпреки че може да се върнете в града, ако искате.

— Защо? — Диана приведе глава към него. Непокорна къдрица се спусна над челото ѝ като малък полумесец. „Олицетворение на богинята Диана повече от всякога“, помисли си Марсела. — Успокои ли се градът?

— Да. Вече усмириха легионерите. — Черното куче дотича при тях, размахало опашка, и Лин се наведе да го почеше между ушите. — Скоро ще свикат спешно заседание на Сената. Несъмнено ще потвърдят възкачването на Веспасиан на престола. Вече приветстват сина му Домициан в Домус Ауреа.

„Значи Домициан е оцелял.“ Марсела се изненада леко. И Сенатът вече се готвеше да даде благословия на Веспасиан? Тя пое дъх, молейки се британецът да продължи.

— Нов император... — Диана опря превързаните си длани в гърба си и го изви назад. — Винаги ще има император, със или без

твоята намеса. Надявам се да го съзнаваш.

Британецът се усмихна и праметна дългата си сабя през рамо. Марсела ненадейно забеляза, че острието е потъмняло.

— Не си струваше — прецени Диана. — Надявам се да съзнаваш и това.

— Може би.

— Защо тогава?

Британецът помълча, прокарайки пръст по опряното върху рамото му острие.

— От осемнайсет години съм в Рим — рече той най-сетне. — И всяка сутрин, когато се събудя, си мисля, че съм в Британия. Понякога ми се струва, че приятелите ми хлопат по вратата и ме викат на лов. Друг път е татко. Замислил е ново нападение срещу римска крепост и иска да поведе разузнавателния отряд, за да отклоним вниманието на противника. За миг-два усещането е съвсем реално. По-реално от всичко това — махна към хълма, конете, града. — По-реално от теб.

— И?

— Император Клавдий ни накара да се закълнем, че няма да напуснем Рим. Прииска ми се да го удуша. Татко спази клетвата, но той е мъртъв. Умря в плен. Бих убил Клавдий, ако беше жив, но... — Лин сви рамене. — И друг император върши работа.

Диана посочи сабята му.

— Най-добре я скрий.

Британецът не отговори. Клекна и напъха оръжието под купчина хамути в ъгъла на двора, без да отлепя поглед от нея. Марсела се почуди дали някога ще разбере цялата история.

„Свърши ли?“ Марсела чуваше този въпрос навсякъде, докато отмиваха кръвта и хората лека-полека се завръщаха към ежедневието. „Свърши ли?“ Не само дали е приключило кръвопролитие и дали е дошъл краят на управлението на Вителий, а дали всичко е свършило най-после.

Рим беше притихнал. Плебеите се прибираха забързано в залостените си домове, кръвта засъхваше в канавките, разбягалите се роби се връщаха засрамено при господарите си. Имението на семейство Корнелии представляваше развалина: мебелите — разбити

или откраднати, половината статуи — счупени, вратите зееха. Къщата на дядото на Лолия се радваше на по-щастлива участ — избите с вино бяха пресушени, но задачата да ги опразнят очевидно е разсеяла войниците, та всичко останало бе недосегнато, с изключение на няколко счупени статуи, няколко откраднати дреболии и изпотрошената мозайка в преддверието.

— А за мозайката — поясни обичливо Лолия — е отговорна божествената Диана. Ще останете при мен, разбира се, докато разчистят всичко.

— Не мога — възпротиви се Корнелия. Макар и пребледняла от гаденето, което така и не успяваше да преодолее, тя забули коси с мантията си и се запъти решително навън. — Отивам да намеря Друсус.

— Какво ѝ става? — почуди се Марсела и примигна, защото и двете ѝ братовчедки се обърнаха към нея и я изгледаха странно. — Какво?

— Не се ли досещаш? — вдигна вежди Лолия. — Ясно е като бял ден.

— Кое е ясно?

— Бременна е — сви рамене Диана. — И кобилите изглеждат така. Напрегнати.

— Защо не ми е казала? — оплака се Марсела.

— Ти не казваш нищо на никого — напомни Лолия. — Защо ние да ти казваме?

— Но тя ми е сестра!

На другия ден Корнелия се прибра с омекнал, сияен поглед.

— Трябваше да ми съобщиш новината, Корнелия! — нахвърли ѝ се тутакси Марсела.

Корнелия се изненада.

— Защо?

Марсела обаче забрави, че ѝ се сърди, когато Корнелия ѝ събщи друга новина — че Вителий безспорно е мъртъв.

— Никой не знае как точно е станало — сбърчи чело Корнелия. — Скрил се в конюшната и тълпата го е насякла на парчета или са го извели на стъпалата пред двореца и са го обезглавили. Както и да е умрял обаче, тялото му е хвърлено по Гемонийските стъпала. Друсус го е видял.

Марсела забеляза как Диана свежда глава. По-късно тя излезе, забулена с черен воал, и се върна с мрачно лице.

— Какво прави?

— Купих малък медальон на Сините — отговори Диана — и го погребях пред Гемонийските стъпала. На Вителий щеше да му хареса. — Изтри ръце в робата си. — Най-добре да му хареса, защото за пръв и последен път купувам медальон на Сините. Нищо чудно да се състезаваме заедно в отвъдното.

— И какво всъщност ти каза Вителий, преди да умре? — настоя Марсела.

Диана я изгледа презрително.

— Нали знаеш, че ще го изкопча от другиго?

— Но не от мен — Диана отметна черното було и излезе.

„Вителий е мъртъв“, помисли си Марсела. Беше се задържал на трона най-дълго от тримата императори през тази година, а сега идваше ред на четвърти. Сенатът определено не си поплюваше — обяви набързо Веспасиан за император и всички провинции го подкрепиха. Брилянтният му по-голям син Тит пристигаше да поеме командването на вразумените Източни легиони, а самият Веспасиан се очакваше само след няколко седмици. В Златния дом вече честваха Домициан като принц на Рим. Марсела го видя два дни след като се завърна в града. Крачеше като завоевател из атриума на Лолия, а шестима преторианци го следваха в стегнат строй.

— Стражите ми докладваха, че си тук — очите му стрелнаха робите, които събираха счупените мозаечни плочки под зоркия поглед на Марсела. — Наредих им да следят кога ще се върнеш.

— Невредима съм, както виждаш. — Марсела отпрати робите и се усмихна на Домициан. — Както и ти.

Беше чула, че се скрил в храма на Изида и се смесил с тълпата богомолци, докато насието отшумяло. Не особено смело, навярно, но благоразумно.

— Сега съм принц на Рим. Разбра ли? — Върху туниката му вече грееше пурпурна ивица. — Казах ти, че един ден ще стана принц.

— Е, не си единственият принц на Рим — ведро отбеляза Марсела. — Кога пристига брат ти с войската си? Баща ти, предполагам, ще го обяви за наследник.

— Не разчитай много на това — намръщи се Домициан, склучи ръце около Марсела и я целуна.

Тя го остави да обсипе врата ѝ с шумни целувки, питайки се кога ли ще угасне страстта му, щом вече е член на императорското семейство и нищо не му пречи да има всяка жена, която пожелае. „Аз притежавам най-красивите гърди в цял Рим“, рече си Марсела, „но сега той може да избира измежду всички гърди в Рим.“ Е, Домициан изигра ролята си и Марсела си помисли, че няма да се огорчи особено, когато хвърли око на някоя друга. Тя щеше да си намери нов поклонник, когото да насочи в интересна посока. Някой по-възрастен от Домициан, по-интелигентен и многообещаващ...

Големият син на Веспасиан — Тит — пристигна след седмица с първия от Източните легиони и продължи да въдворява ред, подготвяйки нещо празненствата, с които Рим щеше да посрещне баща му след още няколко седмици. Тит... Въображаемото перо на Марсела го екипираше замислено. Десетина години по-възрастен от Домициан, черноок и червенолик като брат си, но винаги усмихнат, за разлика от вечно намръщения Домициан.

— Тит беше най-добрият от съпрузите ми — Лолия сбърчи нос с известна симпатия към набития мъж, който влезе в Сената с бронята, която не сваляше от гърба си. — Почти не го виждах, но винаги се държеше мило. И изискано по свой начин. Домициан, разбира се, е пъпчив черноок грубиян. — Тя потрепери. — Винаги се вмъкваше в банята като малък, за да ме зяпа, докато се къпя. Още ли е влюбен в теб, Марсела?

— Няма да е задълго, сигурна съм.

Тит даде благословията си за официалното подновяване на търговията в Рим и дядото на Лолия се върна незабавно от Остия. Разпореди да възстановят мозайката и винарната още преди да е пристъпил прага, и след два дни организира пищно пиршество, за да скрепи връзките си с новия император. Почетен гост беше малката Флавия.

— Тя е изтъкната личност — повтаряше щастливо дядото на Лолия, наблюдавайки как правнучката му пришпорва Диана на четири крака в атриума, размахала дългостъблена лилия вместо камшик. — Внучка на императора! Това родство ще ти осигури какъвто жених пожелаеш, съкровище мое. Вече дойдоха да ти искат ръката, но

отпратих всички. Никой не те заслужаваше. Сама ще си избереш съпруг и ще вдигнем сватба през новата година...

— Никой не ми е предлагал сама да си избира съпруг — оплака се Марсела. — „Ще се омъжиш за еди-кой си. Надявам се, че имаш подходяща роба; сватбата ще е след седмица.“ И толкоз.

Лолия обаче не я слушаше. Усмихна се замечтано, когато Тракс влезе в атриума, прегърна Флавия и я смъмри нежно.

— Благодаря — Диана се изправи и изплю панделката, която Флавия беше пхнала между зъбите ѝ вместо юзда. — Вече ще проявявам повече милост към впряга си.

Диана живееше отново при баща си, който се бе завърнал в Рим с току-що започнат бюст на новия император. Гай и Тулия се забавиха и Корнелия успя да разтреби цялата къща, преди да пристигнат. „Не че ѝ благодариха“, помисли си Марсела, понеже Тулия веднага подхвана разпратата за развратното поведение на Корнелия, прекъсната в най-неподходящия момент от нашествието в Рим.

— Засега ще отложим спора, Тулия — Корнелия изгледа строго Гай. — Братко, искам да говоря с теб.

Вратата се затвори плътно зад гърбовете им.

— А аз ще огледам къщата! — обяви Тулия и изтрополи по коридора. — Не ми се мисли в какво състояние е. Кой знае в какво е превърнала свободните ми стаи тази разгулна уличница Корнелия.

— Всъщност всичко изглежда безупречно — обади се Марсела, когато Тулия се втурна към горния етаж. — Но ти несъмнено ще намериш за какво да се оплачеш.

— Почакай да кажа на Гай! — долетя гласът на Тулия отгоре. — От две минути съм си у дома, а ти вече се заяждаш!

— Само с теб, Тулия. Само с теб.

Същия ден посрещнаха гост — сенатор Маркус Норбан, освободен от затвора и дошъл да прибере малкия Паулиний.

— Маркус! — поздрави го въодушевено Марсела. — Радвам се да те видя отново.

— А аз се радвам на всичко, което не е каменна килия.

Той огледа атриума с петното зимна слънчева светлина и прозрачното езерце. Косата му — леко посребрена в началото на годината — беше побеляла напълно, а в ъглите на устните му личаха дълбоки бръчки.

— Болен ли си? — попита Марсела, забелязала, че накуцва по пътя към пейката, където го покани да седне.

— Счупиха ми рамото — отвърна кратко той, пусна пухкавата ръчичка на Паулиний и го побутна да отиде да си поиграе. — Тъмничарите не се държаха твърде любезно. Не го наместиха добре и сега ми пречи да пазя равновесие.

— Съжалявам, Маркус.

— Щеше да е още по-зле, ако братовчедка ти Лолия не ми беше изпратила тайно лекар.

Маркус завъртя болното си рамо и се усмихна накриво.

— Лолия ти е изпратила лекар? — примигна Марсела.

— Да. И кошници с храна и кани с хубаво вино. Не ми се мисли колко са й стрували подкупите. Сестра ти също ме посети няколко пъти да ми разкаже как е Паулиний — Маркус се усмихна отново. Този път нежно. — А дивата ти малка братовчедка Диана идваше всяка седмица и ми носеше книги от личната ми библиотека. Криеше ги под робата си и ги внасяше тайно, за да не полудея от скука.

„И аз трябваше да се сетя да го посетя“, помисли си Марсела. Да детронираш император се бе оказало толкова трудно занятие. Дали не можеше да направи нещо за Маркус сега, след като беше излязъл от затвора? Той наистина изглеждаше много достолепно в тогата — изкривеното рамо почти не се виждаше, а очите му бяха пронизателни и будни както винаги. „Сенатор Маркус Норбан, потомък на император Август...“ Толкова интелигентен мъж, толкова уважаван в Сената, станал консул още на трийсет и три. Толкова уважаван, че трима императори тази година се бяха изплашили от влиянието му. Несъмнено се чувстваше оскърбен от причинените му злочестия.

„Чудя се дали си амбициозен, Маркус. Дали те блазни нещо повече от сенаторския пост.“

— Значи положението се е нормализирало — отбеляза ведро Марсела. — Но дали наистина е така?

Маркус наблюдаваше как синът му пляска с ръце във фонтана.

— Да се надяваме.

— Четириима императори! Милостива Фортуна! Какъв ли ще е Веспасиан? — Марсела си повя безизкусно с ветрилото. — Според мен никой от тях не може да ти съперничи.

— Нима?

Очите му не се отлепаха от малкия Паулиний.

— Да. И не съм единствената, която смята, че си достоен за император. Галба, Отон и Вителий несъмнено се плашеха от такава възможност. Не е ли жалко...

— Спри! — възкликна Маркус.

— Какво? — усмихна се Марсела. — Да спра какво?

— Не знам. Но стига — изгледа я със студени и изпитателни очи. — Никога не съм те харесвал, Марсела, и не разбирам защо. Умна жена си все пак, а аз винаги съм харесвал умните жени. Но не мога да се отърва от съмнението, че си интригантка.

Марсела отвори уста, ала за пръв път не знаеше какво да каже.

— Желая ти приятен ден. — Маркус стана и ѝ протегна ръка, а малкият Паулиний дотича до него. — Не си добре дошла в дома ми.

ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ВТОРА

— Слава на боговете, че отвориха баните — въздъхна Лолия. — Кожата ми има нужда хубавичко да се поизпоти, за да се събуди. Тези смени на императори са ужасно вредни за тена.

— Да не говорим за смените на съпрузи — подсмихна се Корнелия и улови Лолия под ръка, а Лолия се засмя в отговор.

Прекошиха калдариума, заобиколиха фонтана в центъра, щуращите се насам-натам прислужници, групичките поруменели жени, увити в хавлии, и се запътиха към две мраморни пейки за масаж. Марсела плуваше в басейна в съседната зала, а Диана реши, че ще потренира, и тръгна, стройна и гола, към гимнастическия салон. Корнелия обаче се чувстваше доволна и ленива и искаше само един масаж.

— Погледни как си шепнат онези стари лисици. — Лолия отпусна порозовяло тяло сред вълните от пара и сбърчи чело към три трътлести матрони със зловни очи, които си шушукаха, закрили уста с длани. — Сплетници!

— Нека сплетничат — усмихна се Корнелия и се изтегна по гръб върху пейката за масажи. Ръката ѝ неволно се спусна и погали корема ѝ под хавлията. „Бременна. На двацет и пет най-сетне съм бременна.“

— Сигурна ли си? — попита я Друсус, когато му каза през онази първа дълга нощ в Рим.

С прегръдката си едва не ѝ счупи костите от облекчение, когато тя се появи пред прага на публичния дом. Скоро обаче облекчението се превърна в остро чувство за вина.

— О, богове! — ужаси се той. — Съжалявам. Трябваше да внимавам. Трябваше...

— Шшт... — Корнелия постави показалец върху устните му. — Знам какво да правя.

— Искаш да кажеш... — погледна той към корема ѝ, — че ще го махнеш.

— Не. — Не и детето, което вече си представяше — здраво момченце, силно и смело, или момиченце с кестеняви къдрици и може

би с нейните трапчинки. — Нищо подобно.

— Но семейството ти... Те ще...

— Ще се справя с тях. Ще трябва да се омъжа, но...

Тя отклони поглед от зашеметените му очи.

— Да — каза рязко Друсус. — Права си.

Корнелия си припомни изражението му, когато въведе брат си в кабинета.

— Гай — подхвана тя без предисловия, преди смелостта ѝ да се изпари, — подготви се за сватбена церемония в началото на следващата седмица. Ще се омъжа за центурион Друсус Семпроний Денсус и сватбата трябва да е скоро, защото съм бременна.

Устата на Гай, затворила се след думата „сватба“, зейна отново.

— Не е много изгодна женитба, но е почтена — продължи Корнелия възможно най-спокойно, макар сърцето ѝ да туптеше шумно в собствените ѝ уши. — Семейството на Друсус е от еквестрианската класа в Тоскана. Не, Гай, не ме прекъсвай. В Преторианската стража Друсус се слави с безупречна репутация, а обвинението в предателство, повдигнато му от вителианците, е отменено. Гай, казах ти да не ме прекъсваш. Друсус ще дойде при теб този следобед да уточните подробностите.

Беше преполовила пътя към вратата, когато Гай успя да изхленчи:

— Какво ще кажа на Тулия?

— Гай! — Корнелия се обърна и изгледа ядосано брат си. — Тулия не е глава на семейство Корнелий. Ти си главата на семейството. Дръж се както подобава.

И толкова. След седмица семейството щеше да присъства на още една сватба, но този път не се омъжваше Лолия. При тази мисъл Корнелия потръпна доволно под пръстите на масажистката.

— Какво си шушукат онези стари кукумявки там? — Диана пристъпи гола в запарения калдариум и уви в хавлия подгизналата си от пот коса. — Ще ни урочасат със зловните си очички.

— О, обсъждат скандалната ни Корнелия — обясни безгрижно Лолия.

— Не съм скандална — не успя да сдържи оправдателната нотка в гласа си Корнелия. Не че се срамуваше от Друсус или от себе си, но

за пръв път в живота си ставаше обект на злостни клюки. — Сключвам съвършено почтен брак.

— Почтен? — изсумтя Диана и протегна ръце напред, та прислужницата да избърше потта по тялото ѝ. — Ще родиш след шест месеца.

— Е, мислехме да се установим извън Рим. — Корнелия подпря брадичка в шепата, когато масажистката приключи с раменете ѝ и премина към гърба. — Така никой няма да разбере откога сме женени...

Днес Друсус дойде в двореца и чакаше с още десетки молители да види дали ще го назначат отново в Преторианската стража.

— Не съм сигурен, че искам да се върна отново в двореца — сподели той. — Но искам да обучавам млади войници. В тренировъчния лагер в Терачина, да речем. Ще ги уча на преданост още от малки, за да не си и помислят да свърнат от правия път като онази пасмина, когато подкупите и императорите потекоха като водопад.

Подаде молба за повторно назначение. Още нямаше отговор, но несъмнено всеки кален в битки командир би се гордял да му служи мъж като бъдещия съпруг на Корнелия... „Съпруг. Милостива Юнона! Обичам тази дума...“

— Е, надявам се бебето да е момиче — каза Диана и простена, когато прислужницата изтърка ожуленото ѝ рамото. — Ще я науча да кара колесница и ще има с кого да се състезавам.

— Няма да направиш дъщеря ми колесничарка! — възпротиви се Корнелия.

Всички в Рим вече знаеха последната история с Диана — как директорът на Сините се изкатерил, пуфтейки, до имението на хълма и си поискал Анемоите, как високият британец безмълвно подал на Диана ножа си — или сабята според някои — и как тя подгонила директора с острието...

— Време е да чуем истината, Диана — Лолия втри розово масло в пухкавите си колене. — Влюбена си лудо в онзи безочлив британец, нали?

— Чудех се известно време — отвърна замислено Диана. — Не, не мисля.

— Признай си, скъпа. Всички тук сме екип скандални — аз спя с роба на дъщеря си, Корнелия се омъжва за плебей.

— Не е плебей!

— ... Длъжна си значи да последваш примера ни, влюбвали се във варварин.

— Влюбването май не ми се удава много. — Диана отметна влажната си коса от очите. — Поне влюбването в двуноги. Виж Борей е друго нещо... той е любовта на живота ми.

И трите се разкикотиха. Корнелия се смъкна от пейката за масажи и се уви целомъдрено в хавлия, а Лолия даде бакшиш на прислужниците. Изнизаха се през парата към тепидариума — залата с топла вода — и Корнелия чу приглушеното шушукане, когато подминаха трите зловни матрони.

— ... вярно ли е, че се запознали в публичен дом?

— О, не е единственият. Половината преториански казарми са минали през леглото ѝ.

— При това преди съпругът ѝ да почине! Клетият Пизон, ако знаеше каква развратница е...

Корнелия се втренчи за миг в пода, но после вдигна брадичка и се усмихна широко, дръзко.

— Милостива Юнона! — опита се тя да се засмее. — Ще се радвам, когато друг скандал да привлече вниманието им.

— По-скоро, отколкото си мислиш.

Диана се обърна, приближи до най-шумната сплетница, сграбчи в шепа бухналите ѝ къдрици и дръпна силно. Жената изпищя, посягайки напразно към перуката си. Диана вдигна ръка като дискохвъргач. Фалшивите къдрици плъснаха във фонтана, а Диана обходи със зловещ поглед ненадейно стихналия калдариум.

— Кажете ли някой лоша дума за братовчедка ми — предупреди тя, — ще последва перуката във фонтана. С главата надолу.

Лолия се разкикоти. Корнелия поруменя и излезе бързо от калдариума, но пътьом стисна признателно ръката на Диана, която я последва бавно. Вратата се захлопна и заглуши писъка на старата сплетница.

— Е, това беше забавно — заключи Лолия, когато нови прислужници ги заобиколиха, понесли парфюми, пудри и вино. — Да, маска за лице за мен, педикюр за Корнелия, може би червено в тон с

булчинския воал? И нещо, което да смъкне мазолите от ръцете на Диана. Не, пемзата няма да свърши работа. Може би длето...

Марсела влезе при тях, увита в хавлия, порозовяла от плуването.

— Не смятах да се бавя толкова, но водата беше прекрасна...

Тръсна мократа си коса около врата и се настани до тях върху дългите мраморни пейки. Лолия обаче я изпревари и посочи тържествуващо, когато робините закръжиха около тях.

— Някой ти оставя белези по врата! Не ми казвай, че онзи дребен плужек, така нареченият принц на Рим, най-последно е сломил съпротивата ти.

— Домициан? — Корнелия сбърчи нос и вдигна крак в скута на робинята, за да изпили и да лакира ноктите ѝ.

Някак си ѝ беше по-лесно да приеме, че Диана е влюбена във високия британец, отколкото да си представи сестра си в леглото с навъсения дребосък.

— Понякога е много отегчителен — Марсела наведе глава назад към робинята, дотичала с гребени и помади, — но е полезен.

— Източник за новата ти история ли? — попита Диана.

Две прислужници държаха ръцете ѝ и се вайкаха при вида на мазолестите ѝ длани.

— О, отказах се да пиша хроники. — Марсела затвори очи, когато гребенът заразресва мократа ѝ коса. — Никой няма да ги прочете, а и е далеч по-интересно да наблюдаваш реалния живот.

— Нима? — възкликна Диана.

— Лолия, приличаш на призрак — засмя се Корнелия.

Една робиня нанасяше хлебна маска по лицето и врата на Лолия за избелване и стягане на кожата.

— „Искам да видя какво ще се случи.“ — Присвитите очи на Диана пронизаха Марсела. — Любимата ти фраза тази година.

— Но аз наистина искам. — Марсела отвори очи и примигна. — Интересна година беше.

— Аз не бих използвала тази дума. — Диана отпрати робините и пристъпи напред с коси, разпилени по голия ѝ гръб. — Казваш, че си се отказала да пишеш хроники. Но винаги пишеш зад писалището си, по салфетки на вечерите, по парчета пергамент по време на състезанията. Какво пишеш, Марсела?

Тя се усмихна — високата сестра на Корнелия, увита в бяла хавлия, с коси, вчесани гладко над гърба ѝ, с изваяно, невъзмутимо лице.

— Нищо съществено.

Диана погледна прислужниците.

— Оставете ни.

— Какво става? — попита Корнелия, когато момичетата излязоха.

Смаяните очи на Лолия надничаха през втвърдената бяла хлебна маска.

— Когато не пишеш, Марсела, шушукаш из целия град — продължи Диана, сякаш Корнелия не бе продумала. Няколко жени от другия край на залата вдигнаха погледи към тях, но се намираха твърде далеч и не можеха да ги чуят. — Виждах ви с Домициан във Форума, не ми приличахте обаче на любовници на среща. Виждах те да седиш до Цецина Алиен в театъра, ала не обръщате внимание на пиесата. Виждах те на пиршествата на Отон как шепнеш в ухото на брата на Вителий. А преди месеци на празненствата на Гапба те виждах да шепнеш на Отон.

Корнелия погледна сестра си, която стоеше неподвижна, стискаше гребена и по устните ѝ играеше бледа усмивка.

— Шушукаше непрекъснато — продължи Диана. — На сенатори, които от вителианци се превърнаха във веспасианци. На претори, които предадоха Отон и застанаха на страната на Вителий. На губернатори, които предадоха Галба и застанаха на страната на Отон. А сега в леглото ти се озова Домициан.

— Диана — прекъсна я Корнелия, — какво...

— Наистина не пишеш хроники, нали? — Синьо-зелените очи на Диана не се отклониха нито за миг от Марсела. — Безсмислено е, както сама каза. Пишеш история.

— О, богове! — тихо отрони Марсела. — Просто разпространявам по някой слух. Съвсем безобидно занимание.

— Нима?

— Ще ми обясни ли някой за какво говорите? — намеси се Лолия. Маската върху лицето ѝ бе започнала да се лющи.

— Аз ще ти обясня — Диана прекоси помещението с две гъвкави крачки. Шегуваха се, че е олицетворение на богинята Диана, но сега тя

наистина беше ловец, дебнещ плячка. — На Марсела ѝ доскучало да пише хроники и решила да се забърка в действителните събития. Подшушнала нещо на Отон, което отприщило бунта. После в Германия провъзгласиха Вителий за император и тя се почудила какво ли ще стане, ако предостави информация за войската на Отон...

— Марсела не е виновна — изчерви се Корнелия. — Бях толкова обезумяла след смъртта на Пизон, че исках само едно — Отон да умре.

— И от къде набавяше ценните си сведения, Корнелия? Ти не би могла да прецениш кое е съществено, но историците знаят. Марсела ти е подшушвала информацията, всичко необходимо на военачалниците на Вителий, за да сразят Отон, и ти си я предавала вместо нея. — Диана погледна отново Марсела, която прокарваше гребена по зъбите си. — Армията на Отон претърпя поражение. Вероятно заради нея. Тя дори замина с войската, за да наблюдава битката. Да види как умира Отон.

— Мислиш ме за пророчица? — запротестира Марсела. — Не съм си и представяла, че ще се самоубие. Отидох, защото...

— Искаше да видиш какво ще се случи — довърши Корнелия.

— И се върна — продължи Диана. — Вителий се обяви за император и ти реши да започнеш да подхвърляш това-онова на Алиен и на мнозина други, за да видиш дали ще станат предатели. Те оправдаха очакванията ти и войската на Вителий изгуби битката. Рим стана на пух и прах. Сега имаме нов император и известно примирие, но ти побърза да приласкаеш Домициан в леглото си и започна да му шепнеш... Какво? Че ще е по-добър император от брат си? — Диана погледна към Корнелия, застинала в хавлията си, и към Лолия — смаяна под бялата маска. — Случи се доста от всичкото това „както ли ще се случи.“ Четирима императори управляваха Рим тази година. И нашата Марсела има пръст в краха на трима.

— Е, четирима, ако броим и миналата година — призна сестрата на Корнелия. Скулите ѝ бяха поруменели леко. Дали от гордост? — Помните ли онзи инцидент с император Нерон? Е, тогава само му подхвърлих нещо. Нямах представа, че ще последва съвета ми и наистина ще се самоубие. Какво? — Тя ги погледна. — Защо ме зяпате така?

Бяха се втреничили в нея, сякаш вместо коса по главата и никнеха змии.

— Преувеличавате. — Марсела остави гребена. — Намесих се тук-там, но поне стотина сенатори заговорничат по същия начин. Защо обвинявате само мен за цели три преврата?

— Бих те разбрала, ако си го правила заради собствена изгода — продължи неумолимо Диана. — Или за да се защитиш. Но ти си се месила за забавление.

Думите се процедиха с усилие през вкочанените устни на Корнелия.

— И съпругът ми умря.

— Не знаех, че ще стане така. Никой не би могъл да го предвиди. — Марсела ги изгледа една по една. — Мислите, че съм искала да ви навредя?

— Без малко да успееш. — Лолия грабна хавлия и се уви, сякаш внезапно усетила хлад. — Пизон загина, аз трябваше да се омъжа за онова животно Фабий и всички едва не умряхме. Първо пред храма на Веста и после в тълпата, когато свалиха Вителий от трона. А ти си стоеше на Марсово поле и наблюдаваше.

Наблюдаваше с поруменяло лице и блеснали очи — Корнелия си я спомняше много ясно. Помисли си, че е от страх, от смайване... сега се почуди дали не е било от задоволство.

— Не толкова заради стореното — продължи Диана, сякаш произнася присъда, — а защото си се наслаждавала. Не те измъчват угризения. Не изпитваш и капчица вина.

— И защо? — Марсела взе отново гребена и го прокара през мократа си коса. — Всичко свърши добре.

Корнелия разпери пръсти в скута си и се втренчи в прясно лакираните си нокти, които отдавна не приличаха на изгризани израстъци, и проговори учтиво. Не вдигна очи, нямаше сили да погледне лицето на сестра си.

— Не искам да идваш на сватбата ми.

— Корнелия! — възкликна обидено Марсела. — Не го заслужавам. Нямах представа колко се радвам, че откри своя центурион след смъртта на Пизон.

— Наистина съм щастлива, но Друсус сигурно ще постъпи отново в преторианската стража и ще охранява новия император. Ако ти подтикваш Домициан да създава неприятности на баща си, нищо

чудно да убият и него. — Корнелия вдигна глава. — Затова не искам да идваш на сватбата ни с пожелания за щастлив живот.

Марсела изгледа и трите с обичайната си отнесена усмивка. Историчката Марсела, Марсела съзерцателката.

— О, богове — въздъхна тя.

Остави гребена, захвърли хавлията и тръгна към калдариума. За миг облаците пара погълнаха високото ѝ голо тяло и тя изчезна.

— Пак мислиш — отбеляза Домициан.

— По природа съм такава, господарю — усмихна се Марсела. Домициан обичаше да го нарича така, но сега само се намръщи.

— Не харесвам жени, които мислят много.

— Защо тогава харесваш мен?

— Не знам. — Той сграбчи голия крак на Марсела и впи устни в глезена ѝ. — Красива си.

Зацелува я по бедрото, отмятайки завивките настрани, и Марсела се облегна върху копринените възглавници. Роб с празен поглед стоеше до леглото и вееше с ветрило от паунови пера над главата ѝ, а друг чакаше до вратата с вино и сладкиши, в случай че огладнее. „Най-доброто за принца на Рим“, помисли си Марсела. „И за любовницата му.“

Не влизаше в планове ѝ — всъщност беше убедена, че Домициан ще я изостави, след като сега всички жени се съревноваваха за императорското благоволение. Домициан обаче все още не беше погледнал към друга. И след като Маркус Норбан се отнесе толкова грубо с нея... е, Домициан ѝ се стори далеч по-привлекателна перспектива. „По-добре да имам любовник, когото мога да контролирам, отколкото любовник със собствено мнение.“

Домициан обаче не беше единственият римски принц. Точно това си мислеше Марсела, когато Домициан я притисна към възглавниците и зацелува гърдите ѝ.

— Срецна ли се вече с брат си? — прошепна тя, извила гръб към устните му.

— Когато пристигна.

— Много е популярен — констатира прямо Марсела, докато Домициан сплиташе пръсти в косите ѝ. — Сигурно си чул оваците

във Форума вчера. Баща ти кога ще го обяви за официален наследник?

Домициан се намръщи и се отдръпна.

— Може и да посочат Тит за наследник, но Несий ми каза, че няма да има синове. Значи аз ще получа короната и мен ще наричат цезар и бог. А теб — господарка и богиня.

— Милостива Фортуна! Колко величествено! — Марсела погледна към сивкавата светлина, процеждаща се през прозореца. — Зазори ли се вече?

Домициан я беше отвел за седмица в едно от наскоро придобитите си императорски имения в Арикия. В много подходящ момент при това. Трите ѝ сроднички ѝ бяха разгневени, трябваше да им даде време да им мине ядът. По-нататък щеше да посети сестра си и да я придума да се сдобрят. Корнелия несъмнено беше твърде погълната от новобрачно щастие, та да се цупи дълго. И без това, откакто като малки се сдърпваха за някоя кукла, не бяха се карали сериозно. Лолия... е, тя беше прекалено вятърничава да се сърди дълго, а Диана — прекалено плиткоумна; при следващата победа на Червените щеше да забрави свадата. И трите щяха да ѝ простят скоро. Междувременно Марсела каза на Гай, че ще гостува на приятелка, направи се, че не чува мърморенето му, и тръгна за Арикия с Домициан.

За пръв път се влюбваха до полуда в нея. Забавно усещане наистина. Понякога Домициан не я пускаше да стане от леглото по цели дни, а ръката му винаги стискаше собственически или лакътя, или врата ѝ. Подаряваше ѝ бижута и после я заплашваше, че ще си ги вземе, присмиваше се на писанията ѝ и после я молеше за прошка, разяряваше се, когато излезеше сама на разходка, и я обвиняваше, че се среща с друг любовник, а сетне я издърпваше в леглото, кълнейки се, че ще се реваншира. Марсела се забавляваше. И от време на време отваряше дума за Тит.

Толкова популярен, толкова обаятелен, толкова енергичен. Далеч по-перспективен от необщителния Маркус Норбан. „Щях да го направя император, но сега е обречен на посредствена кариера в Сената.“ Тит обаче според всички слухове таеше амбиции за императорската корона. Дали малкият брат би могъл да ѝ послужи като мост към големия?

— Къде отиваш? — попита я рязко Домициан, когато стана от леглото.

— Време е да се прибирам у дома. Знаеш, че сватбата на сестра ми е скоро.

Марсела протегна ръце и двама покорни роби пристъпиха напред и започнаха да надиплят столата ѝ около раменете.

— Оставаш при мен. — Домициан седна в леглото.

— Не мога. Ще се чудят къде съм.

— Вече не е необходимо да се безпокоиш за семейството си. — Домициан отметна завивките и стана. — Събери си багажа. Тръгваме.

— Какво си намислил, господарю?

— Не те засяга. Засега.

Той си навлече туниката през главата.

— Засега?

— Ще ти кажа, когато намеря за добре.

— А дотогава няма да узная нищо?

— Точно така.

Той излезе от стаята и зачака нетърпеливо в носилката, докато Марсела си събере малкото лични вещи. Когато се присъедини към него, косата ѝ все още се спускаше свободно по гърба, както му харесваше, но той почти не я погледна. „Вече започнах да го отегчавам.“ Е, знаеше си, че няма как да разгаря дълго тази страст. А и не искаше. Много издръжливост се изисква да опитомяваш ревниви момчета.

Домициан не обели нито дума по пътя от Арикия и Марсела се подготви да я оставят безцеремонно пред прага ѝ. Но носачите не забавиха крачка пред именито на семейство Корнелий с обновените му фонтани и тя вдигна вежди.

— Къде...?

— Шшт! — отсече Домициан и носилката скоро спря пред Златния дом.

— Защо не ме предупреди, че ще ме водиш в двореца? — попита Марсела. — Още веднъж в леглото, преди да ме отпратиш вкъщи?

— Ти си вкъщи.

— Моля?

Той склочи пръсти около китката ѝ и я смъкна от носилката. Преди да успее да си поеме дъх, вече подтичваше по ниски мраморни

стъпала, покрай двама любопитни роби, по коридор с колонада и по още един, който ги отведе от залите за пиршества към личните императорски покои. Най-после Домициан отвори двукрила врата и Марсела видя облицована със зелен мрамор зала с басейн, вграден в пода. Високи сводести коридори отвеждаха към други стаи.

— Новият ти дом — обяви Домициан. — Харесва ли ти?

— Не мога да живея тук — отвърна развеселено Марсела.

— Напротив. — Пот оросяваше долната устна на Домициан. — Тази сутрин информирахме съпруга ти, че вече не си му жена.

— Какво? — Марсела избухна в смях.

— Не ми се присмивай — намръщи ѝ се той. — Сега си моя съпруга. Церемонията ще се състои утре сутринта.

— Баща ти няма да позволи!

Узнаеха ли, Веспасиан или Тит щяха да ги разведат набързо. Или щяха да го оставят на мира, разчитайки сам да поиска развод, щом страстта му охладнее.

Домициан повлече Марсела из другите стаи, бърбейки на твърде висок глас. Лична баня, спалня с огромно легло... и огромен кабинет със сводести прозорци и цяла стена с рафтове, пълни със свитъци. Марсела прокара длан по гладката повърхност на писалището, вече заредено с празни пергаменти, восъчни плочици, подострени пера...

Навярно нямаше да е толкова зле да бъде съпруга на принца за няколко седмици или месеца. Като съпруга на Луций определено страдаше от всички неудобства на неомъжените жени и не ползваше нито една привилегия на омъжените. „А след като Домициан се отегчи от мен, може би няма да се омъжвам повече.“

Корнелия Секунда, известна като Марсела, съпруга на принц. Кому би хрумнало?

— Видя ли? — промърмори Домициан във врата ѝ и я придърпа върху огромното легло. — Казах ти, че ще те имам.

— Колко си необуздан — прошепна му Марсела между целувките. — Брат ти ще се ядоса, нали знаеш?

— Все ми е едно какво ще си помисли.

Домициан задърпа трескаво полите ѝ.

— Той е наследник, скъпи... Може да прави каквото си поиска.

Първо не усети болката. Само стъписването, когато Домициан я зашлеви през лицето.

— Не си играй с мен — спокойно я предупреди той.

За миг Марсела си помисли, че се е върнала в слънчевия атриум и Маркус Норбан я гледа с безучастно неодобрение... в банята, където Диана я гледа с презрение.

— Не си играя с теб — успя да промълви тя.

— Напротив. — Домициан беше проникнал в нея, отпуснал цялата си тежест върху гърдите ѝ, но набитото му тяло замръзна за секунда и той се втренчи в очите ѝ. — Играеш си с всички, Марсела. Много умело. Не обичам умни жени, но с твоя ум ще се примиря. Само не го използвай върху мен. Край на шушукането за Тит. Той не те засяга. Не те засяга и баща ми. Сега единствената ти грижа съм аз.

— Разбира се.

Марсела го прегърна помирително, но той отблъсна ръцете ѝ.

— Ще се грижиш за домакинството ми — започна да изрежда Домициан и тежката му длан притисна гърлото ѝ. — Ще топлиш постелята ми. — Пръстите му потънаха във врата ѝ. — Ще ми родиш деца. — Сключиха се по-силно. — Това са задълженията ти, Марсела. Задължения на порядъчна римска съпруга. Нищо повече.

Тя се опита да проговори, но ръката му тежеше като наковалня върху гърлото ѝ. Черни точки затанцуваха пред очите ѝ. Той започна да се движи в нея и дланта му се отмести едва когато свърши в пълно мълчание.

— Отлично — бодро заключи той и стана. Марсела се надигна, борейки се за глътка въздух. — Ще изпратя един от икономите си да уведоми семейството ти и да ти донесе нещата. Това крило на Домус Ауреа е изцяло наше. Тази нощ на вечеря ще те представя на брат си. — Марсела се закашля болезнено и Домициан я изгледа със смътна изненада. — Не се притеснявай, Тит няма да се противопостави на брака ни. Нито той, нито баща ми искат да се женят пак. Устройва ги аз да имам съпруга, която да поеме досадните социални задължения. А като дъщеря на генерал Гней Корбулон ти си подходяща за съпруга на принц. Дори на император.

Марсела хриптеше, поемайки болезнено дъх. Ръцете ѝ трепереха, а в корема си усещаше вледенена празнота. Още чувстваше дланта на Домициан върху гърлото си, виждаше странно празните му очи — очите на съвсем различно създание от жизнерадостния

червенолик младеж, който стоеше сега пред нея, приглаждаше туниката си и бърбеше.

— Някой ден ще стана император. Несий го предсказа. Каза, че ще бъда господар и бог на Рим, а ти — господарка и богиня. Харесва ти, нали? — Отметна кичур коса от челото ѝ. Марсела потрепери, но той не забеляза. — И, разбира се, за господарката и богинята на Рим, на първо място е съпругът. Ще се занимаваш със семейството и домакинството ми, а не с държавните дела. Никога не приемам съвети от жена.

Плесна с ръце и група робини влязоха в стаята. Поклониха се много ниско на Марсела. „Милостива Фортуна, преди мен ли са научили, че Домициан смята да ме направи своя съпруга?“

— Новите ти прислужници — посочи ги Домициан. — Облечи се за вечеря, но не носи зелено. Не харесвам зеленото. О — добави той, сякаш му е хрумнало току-що, — и никакво писане повече. Няма да ти остава време и не подобава на съпруга на принц. Ще използваш писалището само за писма. Естествено, аз ще ги чета, преди да ги изпратиш.

Диханието на Марсела излиташе на пресекулки. „Не, не, не“ — думата пулсираше в главата ѝ като безсмислен рефрен, но когато отвори устни да заговори, дъхът ѝ застина зад зъбите.

Влезе друга робиня, повела малко момиченце за ръка. Година-две по-малко от Флавия, но по-унило. Оглеждаше Марсела сериозно през завеса от права руса коса.

— Това е втората дъщеря на брат ми — Юлия Флавия — представи я нехайно Домициан. — Отдавна се разведе с майка ѝ, както с онази празноглава уличница Лолия. Ще се грижиш за нея. Ще ти бъде от полза, докато се родят нашите деца. Доста старание хвърлих, сигурно вече са на път.

— Не — промълви Марсела, — не.

Домициан само махна с ръка.

— Брат ми ме чака. Подготви си сватбените дрехи за утре. Ще се видим на вечеря. — Целуна я небрежно по бузата и добави: — Не харесвам името Марсела. Ще го променим.

И излезе. Марсела се взираше след него смаяна; чувстваше се направо вкаменена.

— Домина — обади се почитително бавачката и побутна напред племенницата на Домициан.

Марсела махна с ръка да я отпрати. Вътрешният ѝ глас виеше: „Не, не искам това. Не искам живот, изпълнен с деца и императорски пиршества, и грижи за домакинството. Не е за мен. Не е за историчката Марсела, не е за жената, свалила от трона четирима императори.“

Но край прага ѝ вече се строяваха преторианци — да я закрилят и шпионират, — а любопитни придворни сновяха край колоните в коридора. Стена от хора, които винаги щяха да я ограждат, за да не се почувства никога сама.

„Ще бъда императрица, ако Домициан постигне своето“, помисли си Марсела с неподправен ужас. „И ще съм безсилна да сваля от трона когото и да било.“

Не, невъзможно. Домициан несъмнено щеше се отегчи от нея дълго преди това. Ще поиска развод и всичко ще се подреди постарому. „О, Фортуна, погрижи се да стане така и се кълна, че повече няма да се бъркам в императорските дела.“

— Домина — предпазлив глас прекъсна уплашените ѝ мисли. — Добре дошла в дома на императора. Среждали сме се преди. Няколко пъти. Аз съм Несий.

— Несий?

Едва го чуваше.

— Моят господар Домициан беше така добър да ме назначи за императорски астролог.

Топчестият дребосък ѝ се поклони — млад, но вече оплешивял, навлечен в нова тога с избродирани астрологически символи.

— Казал си му, че ще му стана съпруга, нали? — Ръката на Марсела се стрелна напред и улови ръкава на астролога. — Е, вземи си думите обратно! Кажу му, че няма да съм добра съпруга, кажи му, че няма да му родя деца...

— Няма да сте добра съпруга — каза Несий. — И няма да му родите деца, но това не ме засяга. Сбогом.

Той си дръпна ръкава, ала пръстите на Марсела се впиха в плата. Виждаше втренчените погледи на робите, усещаше как пръстчетата на малката Юлия я теглят за робата, но не им обърна внимание.

— Какво искаш да кажеш?

— О, защо не отворих виночерпница? — изломоти Несий. Изопна рамене, без да среща очите ѝ. — Не съм в състояние да ви помогна, домина. Съжалявам.

— Поне ми разчети звездите. Или ръката, ако е по-бързо... — „Ти не вярваш на астролози“, подигра ѝ се вътрешният ѝ глас, „нито на шарлатани, които гадаят на длан“. Все пак протегна ръка към Несий. — Казвай какво виждаш и предупреди Домициан, че му е писано да се разведе с мен след месец...

— О, не. — Несий скри ръце зад гърба си. — Вече съм виждал дланта ви. Стига ми толкова. Напивах се цяла седмица и едва не смених занаята. Не, благодаря, домина. Сама си тълкувайте бъдещето.

Марсела впи очи в него.

— Защо тогава каза на Домициан, че съдбата е отредила аз да му бъда императрица? Защо?

— Защото е така — отговори изморено Несий и се обърна към атриума.

— Това е нелепо! — Марсела тръгна след него. Робите се отдръпнаха да ѝ сторят път, шушукайки неприкрито, а малката Юлия затопурка да я настигне. — Казваш на Домициан каквото иска да чуе. Залъгваш го със сладки приказки, за да си запазиш поста. Ти си мним...

— Да, и това ме задоволяваше. — Несий се извърна рязко към нея по средата на покрития със зелени плочки под на атриума. — Казвах на хората каквото искат да чуят — не много благородно, но ми плащаше сметките и спях спокойно. Докато не се натъкнах на окървавената ви ръчичка и сега всичко се сбъдва. Всичко! Имате ли представа какви неудобства ми създавате?

— Тогава разчети отново дланта ми! — изкрещя Марсела. — Промени видяното!

— Съжалявам, домина, но не е възможно. Ще станете съпруга на Домициан и императрица на Рим и нито аз, нито вие, нито някой друг е способен да го промени.

Марсела разтвори устни, сухи като пергамент. В ума ѝ витаеше вихрушка от празнота. Малката Юлия я настигна и впи пухкаво детско юмруче в робата ѝ. Несий погледна детето и потрепери.

— Грижете се за нея — поръча изморено той. — Иначе ще я сполети жалката ви участ.

Обърна се и се отдалечи бързо, разблъсквайки тълпата от посетители, скупчили се вече в атриума с надеждата да зърнат бъдещата съпруга на римския принц.

Марсела седна като отсечена върху зелените плочки.

— Той лъже... Лъже...

Малката Юлия пропълзя в скута ѝ и се притисна към окаменялото ѝ рамо. Марсела не я усети. Опитваше се отчаяно да повярва на собствените си лъжи.

ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ТРЕТА

Първият ден на новата година принадлежеше на Янус — бога на дверите, на началото — и както винаги Корнелия и братовчедките ѝ си размениха монети с раздвоения профил на Янус. Едното лице гледаше напред, а другото — назад, и едва ли някой би съумял да намери по-красноречив символ за първия ден на тази година. Корнелия гледаше напред към бъдещето като целия Рим, гледаше обнадеждено към император Веспасиан, който влезе триумфално в града... но очите ѝ неволно се обръщаха и назад и тя с трепет си припомняше как посякоха един император във Форум, как друг император пое на север към поражение и самоубийство и как трети император умря сам и уплашен в конюшня. Трима мъртви императори и хиляди, загинали в опит да ги защитят.

Император Веспасиан влезе в града днес, в първия ден на годината, и по-късно Корнелия чу колко шумно са го приветствали. Но тя не беше сред посрещаните, защото трябваше да изрече други, по-важни думи.

„Quando tu Gaius, ego Gaia.“ Ръцете на Друсус притискаха трескаво нейните, докато декламираше ритуалния обет, и дори през червената мъгла на сватбения воал тя виждаше сълзите в очите му. Скромна сватба, само семейството и приятелите, скупчени около светилището — Лолия се надигаше на пръсти, Диана закъсня както винаги, родителите и сестрата на Друсус изглеждаха горди и малко срамежливи. Марсела не присъстваше — дори съпругата на принца очевидно разбираше, че не бива да се явява там, където е нежелана. Корнелия ѝ беше благодарна.

Ръката на Друсус притисна отново нейната, когато свещеникът доведе бялата жертвена коза и Корнелия погледна мраморната статуя на Юнона, която я наблюдаваше отвисоко. „Усмихва ли ми се?“ Навярно.

Козата се изплъзна от ножа на жреца и побягна, блеейки, по улицата. Жрецът изруга, Корнелия се разкикоти, а Друсус така се запревива от смях, че не можеше да проговори.

— Оставете я! — извика Лолия от кръга гости. — Някоя жена от гетото ще забогатее с пълно виме с козе мляко. Това е по-добра брачна поличба от козята кръв по краката ни!

Корнелия се съгласи от все сърце.

Сватбеното шествие потегли развеселено към къщата на дядото на Лолия, който бе предложил да домакинства на гощавката. Друсус прегърна Корнелия и отметна воала ѝ, за да я целуне.

— Вече си само моя — прошепна ѝ и дланта му погали леко окръгления ѝ корем.

— Само твоя — промълви в отговор тя.

Друсус изглеждаше много представителен в униформата в червено и златисто — отново центурион в Преторианската стража благодарение на император Веспасиан. „Толкова щастлива ли бях, когато се омъжвах за пръв път?“ Не помнеше. На този въпрос навярно нямаше отговор. Сигурно беше достатъчно, че и двамата ѝ съпрузи бяха добри мъже.

— Милостива Юнона! — възкликна Корнелия, когато пристъпиха през огромните двукрили врати на атриума.

Около колоните се виеха гирлянди от мирта и жасмин, от фонтана се лееше фалернско вино, нежна музика се носеше из въздуха, аромат на десетки изтънчени блюда гъделичкаше ноздрите...

— Лолия, не биваше!

— Сватбата ти е малко прибързана, скъпа, но ще я отпразнуваме, както си му е редът. Дядо надмина себе си — Лолия се огледа доволно. — Толкова е забавно да планираш сватба, когато не се омъжвам аз.

— Само най-доброто за теб, скъпа моя — дядото на Лолия щипна обичливо Корнелия по бузата. — Моето съкровище ми разказа как си я утешавала, когато беше съпруга на онзи злобен кучи син Фабий Валент.

Корнелия погледна кръглото лице на дядото на Лолия, озарено отново от щастлива усмивка, и го прегърна. Спомни си как собственият ѝ баща не присъства на първата ѝ сватба и едва ги различаваше със сестра ѝ.

— Грижиш се за мен повече от собствения ми баща — каза тя и разцелува дядото на Лолия.

Той ѝ се усмихна лъчезарно, улови Друсус за ръка и го поведе към другия край на атриума.

— Ела с мен, момчето ми! Много гости искат да се запознаят с нашия смел войник. Да видим какво можем да направим, за да те назначат за командир в Терачина...

В атриума прииждаха хора, дивяха се на цветята и виното. Корнелия обгърна Лолия през кръста.

— Предполагам, че скоро ще се омъжиш отново?

— Да, за някакъв братовчед на Веспасиан — отвърна небрежно Лолия.

Носеше яркожълта роба, поръбена с бродерия, по-семпла от пищните рокли, които предпочиташе миналата година. Вместо рубини яркочервени макове красяха косите ѝ.

— Май се казваше Гней Флавий. Или Публий Флавий? Е, скоро ще разбере.

— Домина... — познатият златокос гал се поклони на Лолия. — Икономът пита дали музикантите да започнат да свирят.

— Да, Тракс. И налейте виното, моля. — Лолия се обърна към Корнелия с ослепителна усмивка. — Длъжна съм да казвам „моля“, защото Тракс вече е свободен мъж. Освободихме го миналата седмица! Старая се да съм много любезна с него, за да не ме напусне.

— Съмнявам се — усмихна се Корнелия. Робът, всъщност — свободният мъж — застана мълчаливо до тях, а когато Лолия пъкна длан в неговата, пръстите му загалиха нежно ръката ѝ. — Нов пръстен ли имаш, Лолия?

— Да — Лолия огледа възторжено простичката желязна халка върху безименния пръст на лявата си ръка. — Красив е, нали? Тракс ми го подари, когато го освободих.

— Къде ще сложиш пръстена на новия си съпруг? — попита весело Корнелия.

— О, над този. За нищо на света няма да го сваля.

Диана влезе в атриума в златиста копринена роба, драпирана високо отпред и разгалваща гърба ѝ почти до основата на гръбнака. Стискаше приятелски под ръка мъж в тога, с посребрени коси и изкривено рамо. Едва след миг Корнелия позна Маркус Норбан.

— Маркус! — възкликна тя, когато той се приведе над ръката ѝ.

Очевидно беше понесъл тежко затвора. Корнелия веднага се зарече да му намери добра съпруга. Сега, когато отново беше омъжена, искаше целият свят да споделя щастието ѝ.

— Твой ред е да вдигнеш сватба — усмихна му се тя.

— О, не мисля. Нямам късмет с жените. Онзи Несий, за когото всички говорят, след като Домициан го назначи за императорски астролог, ме предупреди, че ще е много лоша идея да се оженя пак. Обикновено не се доверявам на астролози, но... — очите на Маркус се стрелнаха към Тулия, която потупваше Гай по рамото с острия си маникюр. — Не искам да предизвиквам съдбата.

— Глупости, Маркус — укори го Корнелия.

„Може би Диана е подходяща за него...“ Дватама се отдалечиха, потънали в дружески разговор. Диана обясняваше нещо, а Маркус я гледаше с предпазливо удивление. Сякаш е интересен природен феномен — ненадейна буря или двуглаво теле.

Лолия плесна с ръце и барабанчиците завъртяха палки в такт, докато гостите заемаха местата си. Не след дълго сватбената гощавка се развихри с пълна сила. Определено най-хубавата сватба от година насам, макар да не бяха малко! Дори робите изглеждаха радостни, смееха се и си говореха, докато разнасяха вино, сребърни подноси с плодове, печено прасенце с листенца от салвия и чесън. Друсус и Корнелия заеха почетното ложе; той се засуети с чашата ѝ с вино, разреждайки го точно както го предпочиташе заради бременността. Корнелия се разсмя и го замери с гроздово зърно. Лолия държеше малката Флавия в скута си и я гъделичкаше с пауново перо, Тракс се навърташе дискретно усмихнат зад тях. Дядото на Лолия окичи палаво перуката си с лавров венец и се заприказва с мъж със зорки очи в императорска тога, очевидно подготвяйки нова изгодна сделка. Родителите на Друсус седнаха на ложето до сина си, а Корнелия бързо ги улови под ръка и ги разведе из залата, за да ги запознае с гостите, и сконфузените им лица постепенно се поотпуснаха.

— Братовчедките ти имат прекрасни роби — отбеляза свенливо сестрата на Друсус и Корнелия се зарече незабавно да подари на момичето нов гардероб.

Диана стоеше, облегната на колона, подхвърляше гроздови зърна във въздуха и ги улавяше безпогрешно с уста. Корнелия я прегърна през кръста и така наруши добрия ѝ прицел.

— Закъсня за сватбата ми! — порица я тя. — Как мина състезанието?

— Червените победиха. Седем от осем. — Диана я прегърна, но внимателно, за да не притисне корема ѝ.

— Не съм от стъкло, Диана, въпреки че съм бременна.

— Знам как да се държа с бременни кобили, но не и с бременни братовчедки — оплака се Диана. — Едва ли мечтаеш да те храня с гореща овесена каша и да увивам копитата ти в затоплена вълна.

Корнелия се разкикоти.

— Трябва да ме заведеш на състезание, преди да се превърна в лоена топка. Ти, аз и Друсус. Ще намерим време, преди да заминем за Терачина. — Бяха назначили Друсус в тренировъчния лагер там и Гай съвсем неочаквано им даде вилата като сватбен подарък въпреки възраженията на Тулия. Същата вила, където си бяха откраднали две щастливи седмици и мечтаеха за деца, гонещи се из лозята. — Знаеш ли? С Друсус си мислехме да си вземем няколко коня — додаде доволно Корнелия. — И да отглеждаме лозя. Друсус е решен да произвежда най-хубавото вино в района... — Усети, че Диана съдържа прозявка, но не успя да млъкне.

Описа ѝ подробно стаята, която вече бяха подготвили за бебето. То, естествено, щеше да се казва Друсила, ако е момиче, или Друсус, ако е момче...

— О, богове. — Сбърчила чело, Лолия приближи в яркожълтата си роба. — Познайте кой пристигна, за да помрачи веселбата.

— Не би посмяла — процеди свирепо Диана.

— Омъжена е за римския принц, скъпа. Всичко ѝ е позволено.

Озърнаха се към другия край на залата, където избухнаха гръмки овации. Корнелия не беше виждала Марсела, откакто потъна гола в парата в банята; чу само мълвата за неочакваната сватба, която се носеше от уста на уста из града. Разпозна я след миг — стоеше пред портата, окичена с бижута, и държеше Домициан под ръка. Дядото на Лолия тръгна да ги поздрави и гостите сведоха глави в поклон. Силен шепот се понесе из залата като далечен грохот, когато Домициан поведе напред новата си съпруга.

— Не е честно! — избухна неволно Корнелия. — Веспасиан няма съпруга, нито пък Тит, и сега Марсела е първа дама в императорския дворец. Това ли е възмездието за всичко, което направи?

— И бъдеща императрица навярно — додаде Диана. — Ако Домициан облече пурпурната тога.

— Е, няма да стане — изсумтя Лолия. — На какво ни научи тази година? Никой наследник на трона не се добира до него. Марсела ще стане императрица, ако отстрани и Веспасиан, и Тит от пътя си.

— Говорим за Марсела все пак — напомни Диана. — Не забравяйте досегашните ѝ постижения.

Спогледаха се. После впериха очи в Марсела: половината зала целуваше ръцете ѝ, обсипани с украшения.

— Носи пурпурно — отбеляза малко тъжно Лолия. — Навремето се обличахме в еднакви цветове.

Четирите ослепителни потомки на рода Корнелий, винаги в тон. Днес Лолия и Диана носеха различни нюанси на жълтото и златното в хармония с шафрановия сватбен воал на Корнелия. Не и Марсела. Корнелия си спомни онзи ден на състезанията преди повече от година, когато и четирите бяха в червено, предвкусвайки безоблачно бъдеще. Тя изглеждаше строга и елегантна, както подобава на императрица, Лолия беше ярка и предизвикателна както винаги, а Марсела — сдържана и без бижута. Сега обаче Лолия излъчваше топлота и женственост, косите на Корнелия се спускаха като нежен водопад, а Марсела в другия край на залата плуваше в дипли от тежка коприна, плътни къдрици стягаха косата ѝ, а около врата ѝ висяха толкова огърлици, че едва го помръдваше. Погледна към Корнелия и Корнелия срещна очите ѝ, но в следния миг ръката на Домициан се спусна собственически върху ръката на Марсела. Корнелия забеляза как сестра ѝ заби очи в пода и го последва покорно.

— Какво ще правим с нея? — попита мрачно Лолия.

— Няма да ѝ проговоря до края на живота си — тихо отвърна Корнелия, но не се сдържа и погледна към отсрещния край на залата, където след бързо разместване на гости Марсела и Домициан заеха почетното ложе. Корнелия бе придружавала сестра си на стотици пиршества; Марсела винаги се подпираше на лакът с недосегнатата чаша вино в ръка, наблюдаваше околните и се усмихваше леко. Сега се бе излегнала до Домициан, миглите засенчваха очите ѝ и отпиваше жадно от бокала. Съвсем неподвижна. Съвсем притихнала.

— Не съм сигурна — обади се Диана след малко, — че трябва да правим нещо.

— Какво имаш предвид? — примигна Корнелия.

— Току-що си поговорих с Марсела! — притича до тях Тулия, развяла бродирани копринени дипли. — Толкова се радвам да я видя отново! Интересно защо не ни покани досега в двореца, но сигурно е била заета с новите си задължения. Е, с Домициан не биваше да се женят толкова сензационно, но младежите са толкова нетърпеливи... — Тулия говореше предимно на Лолия, понеже не одобряваше брака на Корнелия и странеше от Диана. — Представете си само! Син на император за нашата Марсела!

— Ти я мразиш — напомни й Диана.

— Сега се грижи за дъщерята на Тит — Юлия — отлична подготовка, докато си роди свои деца. Дори ми поиска съвет за менюто за императорската гощавка през следващата седмица. И се е отказала да пише. Знаех си, че ще стане порядъчна съпруга, стига да си намери съпруг с твърда ръка...

— Корнелия, поздравявам те! — долетя тих глас иззад Тулия. — Много се радвам за теб.

Марсела — изваяна като от мрамор и накичена с украшения, не приличаше никак на себе си. Отблизо Корнелия забеляза, че тежките й гривни прикриват синина върху китката.

— Донесох ти сватбен подарък — продължи Марсела и й подаде свитък, завързан с панделка. — Накарах Несий да ти разтълкува хороскопа. Каза, че бебето ще е момиче и ще имаш още две момичета и две момчета... Несий, разбира се, говори на хората каквото искат да чуят, но според него ти е отредена щастлива съдба.

Корнелия не посегна към свитъка. Марсела го връчи на първия роб, мярнал се пред очите й.

— Защо не ми дойдете на гости в Домус Ауреа? — предложи тя, вирнала брадичка, но Корнелия я гледаше безмълвно. — Домициан не ми... тоест не е редно да излизам сама от двореца.

— Много съм заета — отвърна студено Корнелия.

— И аз — добави Лолия.

— Корнелия... — Марсела протегна ръка. — Моля те, ела ми на гости. Ще си побъбрим за какво ли не. Помниш ли как като малки си отнасяхме тайно сладкиши в леглото и си говорехме за кого ще се омъжим, като пораснем?

Корнелия си представи Пизон, проснат в локва от собствената му кръв върху стъпалата пред храма на Веста. Видя Друсус с нож, забит в хълбока му, повален на колене, но решен да я защити. Усети обсипаната с пръстени ръка на сестра си да улавя нейната.

— Моля те — настоя Марсела. — Липсваш ми.

Корнелия се отдръпна.

— Нима?

Марсела се втренчи в нея.

— Аз ще ти дойда на гости — ухили се невъзмутимо Тулия. — Мина ли настинката на малката Юлия? Имам много добро лекарство за кашлица...

Марсела хвърли отчаян поглед през рамо, докато Тулия я дърпаше настрана, но Корнелия отвърна очи.

— Няма нужда да правим нищо за Марсела — обади се Диана. — Вече си е получила наказанието.

— Наказание? — горчиво се обади Корнелия. — Та тя е почти императрица!

— И е безсилна. — Очите на Диана се устремиха към Домициан и Корнелия също го погледна.

Набито момче, отпиващо вино. Излегнат на ложето, Домициан разговаряше дружелюбно с Друсус. Всички знаеха, че обича войници, понеже е решил да засенчи генералската слава на брат си. Черните му очи обаче бяха непроницаеми зад обаятелната усмивка.

— Напомня ми за колесничарите, които с нокти и зъби си проправят път нагоре от най-мизерните гета — изкоментира Диана. — Очите им светят гладно дори когато стигнат върха и се окичат с палмови клонки и слава. Нищо на този свят не е в състояние да ги засити.

— Преувеличаваш — подсмихна се Лолия. — Домициан е нищо и никакво момче.

Марсела се върна до съпруга си, безучастна и обсипана с бижута, и ръката на Домициан тутакси стисна собственически лакътя ѝ. Той замлъкна по средата на разговора и я целуна — не, погълна я.

— Не допускам животът ѝ да е кой знае какво от сега нататък — заключи Диана. — Менюта, роби, чужди деца... И безкрайна самота.

— Добре — отсече Корнелия и се върна при съпруга си.

Домициан беше станал от съседното ложе и, повлякъл Марсела след себе си, разпитваше дядото на Лолия. Корнелия се сгуши до Друсус и опря лице в рамото му.

Той я погледна.

— Какво има?

— Нищо — отвърна тя. — Обичам те.

— Притесни те сестра ти, нали?

Познаваше я твърде добре.

Корнелия се поколеба.

— Не ревнувам. Не ми се зловиди, че има нов съпруг. За нищо на света не бих предпочела Домициан пред теб.

— Благодаря — кимна сухо Друсус.

— Но аз трябваше да бъда императрица! — избухна Корнелия.
— А не малката ми сестра!

— Хмм... ти си императрицата на моето сърце — успокои я Друсус.

— Не е същото!

Друсус избухна в смях, прегърна я и я целуна по слепоочието. Неохотна усмивка трепна по устните на Корнелия и тя го остави да й налее още разрежено вино.

След час Домициан стана да си върви внезапно, както беше пристигнал.

— Но ние тъкмо дойдохме — запротестира Марсела.

— Точно така. А сега си тръгваме. Споменах ли на всички? — обърна се той към гостите. — Смених името на жена си. Не харесвам Марсела и от сега нататък ще я наричаме Домиция. Като мен.

— Домиция — повториха всички и заръкопляскаха.

Корнелия забеляза как очите на сестра й започнаха да блуждаят уплашено из помещението и най-после я обзе съжаление. Марсела обаче си тръгна — към двореца и към живота, който някак си бе отвоювала със сплетните си, и Корнелия вече изобщо не я познаваше. Хиляди години дяляха тази Марсела от момиченцето, с което дъвчеха сладкиши под завивките и се кикотеха, представяйки си бъдещето. По-добре, че имаше ново име. Марсела — нейната Марсела — все едно беше мъртва.

Слънцето се спускаше към покрива на атриума и гостите на сватбата се изтягаха доволно и безметежно върху ложетата. Лолия

беше изчезнала някъде, след като отведе малката Флавия горе да подремне. Дядо ѝ, подпийнал, влюбен в целия свят, бе накривил още по-палаво лавровия венец над ухото си. Танцьори забавляваха гостите, преди да сервират десерта. Корнелия затвори очи и се облегна върху рамото на Друсус, сънена и изпълнена с непомрачено доволство. Нещо изпърха в корема ѝ — възможно ли беше да е бебето?

В този момент оглушителен крясък процепи залата.

Музиката заглъхна. Корнелия отвори очи — всички се озъртаха. Тулия стискаше ръба на вратата, отвеждаща към кухнята. Обикновено от там минаваха само робите, но сега бяха заети да поднасят десерта. Всички освен един освободен роб, висок и златокос и познат на всички. Той притискаше Лолия до стената ѝ я целуваше страстно. Лолия беше вплела пръсти в косите му, а прстичкият пръстен блестеше върху безименния ѝ пръст.

— Е, Тулия — промърмори Лолия над широкото и ненадейно окаменяло рамо на Тракс, — никога ли не чукаш?

Тя придърпа главата на Тракс надолу и го целуна отново. Внезапно в залата избухна кикот. Корнелия усети как към гърлото ѝ се надига мехурче смях и бързо закри уста с длан. Устните на Друсус трептяха.

Тулия захлопна вратата с трясък.

— Скъпа — обади се нервно Гай, но тя махна с ръка да смълчи залата, превърнала се в разбунено море от шепот и смях.

Корнелия преглътна с мъка мехурчето смях, стараейки се с всички сили да си придаде възмутено изражение. „Шокиращо! Ядосана съм. Много ядосана.“ Тя се разкашля.

— До гуша ми дойде! — възкликна Тулия. Не крещеше, а шепнеше. — Не мога повече. Опитвах се да шлифовам нравите в това семейство. Не успях. Провалих се! И самата Юнона би вдигнала ръце! Всички сте развратници. — Изцъклените ѝ очи измериха дядото на Лолия с накривения лавров венец. — И плебеи — впи поглед в Друсус. — И уличници — втренчи се в Диана.

— Защо да съм уличница? — полюбопитства Диана.

— Хайде, хайде... — запелтечи Гай, но Тулия му се нахвърли.

— Скъсвам с теб! С теб и твоето разюздано семейство. — Тя изхлузи задъхано брачната си халка и я захвърли в краката му. — Край!

Гай отвори уста. И я затвори. Поаленя. Корнелия му подаде безмълвно чашата си с вино и той я пресуши на една глътка.

— Е? — изпищя Тулия.

Гай посочи вратата.

— Върви си — прошепна.

Някой се изкикоти. Тулия позеленя. В залата избухна гръмогласен смях.

— Ооо... — устата на Тулия зейна в безмълвен писък.

Извърна се и излетя навън. Завинаги, ако боговете проявиха милост. Дядото на Лолия се подсмивваше, Диана ръкопляскаше, Корнелия отпусна глава върху рамото на съпруга си и се смя, докато ѝ потекоха сълзи.

— Ето, братко — Друсус напълни чашата на Гай. — Пийни си.

— Да, да... — кимна Гай и грабна цялата кана.

Смрачаваше се, когато Диана успя да се измъкне. Гощавката очевидно щеше да се проточи дълго и вихрено. Лолия и Тракс изчезнаха отдавна, Корнелия продължаваше да държи глава в скута на Друсус. Той прокарваше длан по корема ѝ, опитвайки се да усети бебето, защото Корнелия настояваше, че се движи. Императорският астролог Несий успя да се откачи от свитата на Домициан и щастливо предсказваше бъдещето на гостите.

— Не, не — цъкеше той с език, стиснал дланта на дядото на Лолия, — не инвестирайте в египетско зърно. Догодина египтяните ще пострадат от жестоки наводнения. Сребърните мини в Галия, там е истината...

Останалите гуляйджии — онези, които още се държаха на краката си — се въртяха около Гай, когото никой не бе виждал толкова пиян, откакто стана достопочтен и отговорен глава на семейство Корнелий.

— Диана — завалено нареждаше той, размахал чашата си с вино за сбогом. — Много си красива, да знаеш... Караш колесница като мъж, но си красива. Още вино! Остани да пийнеш още една чаша вино — той потупа възглавничките до него. — Дали да не се ожения за теб? Ти няма да вдигаш врява и да крещиш, нали?

— Не — отвърна развеселено Диана. — Но ти и без мен си изпати достатъчно от жените, Гай.

— Аз ще се погрижа за него — ухили се Друсус и дръпна чашата с вино на Гай точно навреме. — Излитай от тук, ако искаш, момиче.

Празничното настроение още витаеше из улиците, когато Диана излезе от къщата и се качи в носилката. Хановете бяха пълни с доволни клиенти, децата тичаха, размахваха ярки панделки и си подхвърляха монети с лика на Янус. Годината на четиримата императори, така я наричаха вече. Дали тази година нямаше да е Годината на шестимата императори, или на тримата, или може би само на един-единствен?

Император Веспасиан сигурно вече пристъпваше в Златния дом за императорското пиршество, изморен и триумфален като победителите в Циркус Максимус. Диана му пожела успех. Той влезе в града зад безупречните си легиони. Носеше бронята си като втора кожа и караше колесница с два коня с ловкост, която Диана не пропусна да оцени. Умното му червендалесто лице вече ѝ беше познато — виждаше го всеки ден, изваяно от мрамор върху работната маса на баща си, който дялаше старателно бюста на новия император.

— Още ли не е готов? — попита го Диана след парада.

Беше издялал много по-бързо бюстовете на Галба, Отон и Вителий.

— Мога да се позабавя с този — отвърна Парис, прокарвайки фини прорези в усмихнатото лице на Веспасиан. — Години, ако трябва. Този император ще управлява дълго.

— От къде знаеш? — Диана седна на ръба на работната маса и размаха крака.

— Изписано е върху лицето му. Има чувство за хумор. Всеки император трябва да притежава чувство за хумор. — След кратък размисъл додаде: — И многобройни легиони.

— Щом казваш.

Усети как я пронизва тъга по дебелия, пиян, жизнерадостен Вителий, който подкрепяше толкова гръмогласно любимия си отбор... Днес обаче едва ли щеше да остане доволен. Анемоите спечелиха седем от осем надпревари, а Сините всеки път финишираха последни. Прочутите им кестеняви жребци бяха изчезнали по време на метежа и

сега разполагаха само с кранти. Диана се засмиваше от сърце всеки път щом си ги представи.

След един безкраен час носилката спря и Диана слезе. Колесничарските ѝ медальони просияха на фона на последните слънчеви лъчи. Червените бяха изсекли медальон в чест на победата ѝ на Циркус Максимус — с нейния профил и датата, но тя никога не го носеше. Висеше на почетно място над леглото ѝ, точно до победната палмова клонка.

— Сигурно вече няма да ти е интересно да гледаш състезания — пошегуваха се братовчедките ѝ. Нищо не разбираха. — След като участва лично в тях.

— О, не — отговори им спокойно Диана.

Единствената победа с нейните Четири вятъра ѝ беше достатъчна. Никой не ѝ се присмиваше вече, когато обикаляше в копринена роба конюшните; никой не я поглеждаше накриво, когато Анемоите пъхаха нетърпеливо муцуни в дланите ѝ, сякаш ѝ казват: „Помниш ли как летяхме заедно?“ В спалнята ѝ имаше изсъхнала палмова клонка, умееше да кара колесница и въпреки че Анемоите щяха да се състезават още стотици пъти, никога нямаше да препускат с друго така, както бяха препускали с нея. Конете бягат така само веднъж в живота си... или два пъти. Тя се усмихна, спомнила си как галопираха по време на метежа. Може би Несий наистина излезе прав — беше участвала в две надпревари.

А сега... какво?

Препаса полите си с пояса и забърза по дългия хълм към имението на Лин. Влезе по навик в конюшнията. Обикновено по това време той вече подготвяше конете за сън, но този път не го откри вътре.

— Лин?

Излезе на двора и заслони очи с длан, вперила поглед към оградата, където той често стоеше и се взираше на запад към Британия. Но сега не го намери и там.

Диана тръгна към къщата, надникна през вратата и го повика отново. Никакъв отговор. Поколеба се за миг, спомнила си келтските закони за гостоприемството, ала все пак влезе. Къщата с колони, макар и твърде просторна и разхвърляна, беше уютна. Черното куче я погледна и пак отпусна муцуна между лапите си.

— Лин?

Двама роби само я изгледаха и продължиха мълчаливо работата си. Диана ги подмина и тръгна към атриума в средата на къщата. Никакви каменни саксии, никакви декоративни колони — само квадрат с трева и вместо обичайното езерце в центъра камък. Тъмен чуждестранен камък, грубо издялан и изгладен отгоре като олтар. От Британия? Някак си беше сигурна, че е оттам.

Видя нещо върху него и го взе. Една от бронзовите гривни на Лин с преплетени листа и усмихнати лица.

— Прекалено ведра е за теб — каза му веднъж Диана, взряна в плетеницата от бронзови овали. Лежаха в плевнята, потта съхнеше по голите им тела, а ръцете им бяха склучени под главите. — Очаквах мечове и черепи.

— Беше на татко — обясни той. — Беше предводител на всички вождове, избран от друидите. Властелин на войната. Властелин на смъртта. Един друид му я даде. — Той докосна усмихнатите, изгладени от времето лица. — Да му напомня, че е и властелин на живота. Подари ми я миналата година, преди да умре.

Гривната беше още топла. Нещо лежеше върху камъка под нея — восьмична плочица, подписана, нотариално удостоверена, съвсем официална.

— Ако нещо се случи с мен — каза ѝ веднъж Лин, — конете ми са твои.

Ала той, живял достатъчно дълго в Рим, разбираше тежестта на правилата, затова беше узаконил думите си. Конете, конюшнията, къщата, робите — всичко ѝ принадлежеше.

— Мислил ли си да избягаш от Рим? — попита го веднъж Диана, докато лежаха в сеното, проследявайки с показалец стария дълбок белег върху гърдите му. — Да се върнеш в Британия?

— Да. — Рамото под ръката ѝ се размърда неспокойно. — Дал съм обаче обет. Император Клавдий ме принуди силom, но ги изрекох.

— Не си ли заслужава да го нарушиш? Вместо да забиеш нож в гърдите си след няколко години?

Той разроши крайчеца на косите ѝ с пръсти — дълги пръсти, мазолести и с тъпи върхове.

— Обетът е единственото, което отличава хората от зверовете.

Диана седна върху ръбатия камък в атриума и завъртя бронзовата гривна. Тежеше в ръцете ѝ и миришеше на него.

— Миришеш на бронз — осведоми го тя първия път, когато се озоваха в сеното. — И на слама.

— А ти миришеш на кон — отсече той и прокара широка длан по голата кожа на извития ѝ гръб.

Изглеждаше смаян, все едно се съмнява, че е истинска. Усмиваше се тъжно, сякаш недоумява как се е озовал в копа сено с момиче, което не е съвсем истинско.

Стана лесно. Блъскаха се заедно в колесници, вдигаха се от паднали колесници, превързваха драскотините си и масажираха схванатите си мускули, пиеха вино, риеха конски тор и спореха как се развъждат коне. По някое време включиха съвсем естествено и любовта.

Черното куче притича в атриума и Диана го почеса зад ушите.

— Ама че година! — възкликна гласно. — Каква година!

Каза същото на Лин миналата седмица. Сеното боцкаше голите ѝ крака, а слънчевите лъчи се процеждаха като сияйни пръсти през процежите в покрива на плевнята.

— Лоша година. — Изглеждаше толкова мрачен, че Диана се приведе и го целуна леко по устните.

— Не съм срещала по-унил човек от теб — каза тя. — Хайде. Трябва да нахраним конете.

Тогава той се засмя — засмя се истински за пръв път, откакто го познаваше, докато измъкваша туниките си от сеното и си помагаша да се облекат.

Обгърна я през кръста и я смъкна от лъчистата тъмнина на плевнята — винаги една и съща — и рамо до рамо тръгнаха да нахранят конете, спорейки кога жребчетата трябва да се впрягат за пръв път в колесница — на три или на четири години.

Този буен смях с пълно гърло... щеше да го запомни най-ярко.

Диана вдигна очи към открития покрив на атриума. Наситен императорски пурпур обагреше небето горе, но на запад — към Британия — личеше ивица оранжева светлина. Представи си го как върви към нея — с широки крачки, изяждащи разстоянията, с меч, повесен край бедрото в бричове. Запита се дали Британия ще му се стори непоносимо променена; почуди се дали се връща да продължи

борбата на баща си, или да умре в мир. После се усмихна леко и взе восъчната плочица. Корнелия отново имаше дом и съпруг; Марсела притежаваше власт, макар властта да се беше оказала нож с две остриета. А Диана?

— Аз ще отглеждам най-добрите коне в Рим — каза тя и решението прозвуча съвсем разумно.

Мислеше си понякога, че Лин ще ѝ помага, но сега явно щеше да е сама. И това ѝ се стори правилно.

Стана и наниза бронзовата гривна с усмихнатите лица над лакътя си. Черното куче я последва мълчаливо по коридора към конюшните.

ЕПИЛОГ

81 година след Христа

„За пръв път от години сме в тон“, помисли си Корнелия. Четирите Корнелии, всички облечени отново в еднакви цветове. Като целия град между впрочем, защото император Тит беше мъртъв и всички граждани на Рим носеха черно.

— О, богове! — промълви Корнелия на многолюдното погребение. — Толкова надежди възлагах на Тит.

Жизнерадостен и енергичен, интелигентен и прям — и мъртъв само след две години на трона.

Най-голямата дъщеря на Корнелия се притискаше към нея, несигурна какво става, но диреща утеха. Корнелия опря буза в меката ѝ кестенява коса. Друсус държеше момчетата — по едно във всяка ръка — и те махаха на преторианците, сякаш са на парад.

— Всички възлагаха надежди на Тит — въздъхна Лолия, премести бебето си на другия хълбок и изви врат да вижда по-добре. Малката Флавия стоеше до нея — петнадесетгодишна! Къде отлетя времето? Беше сгодена за братовчедата на новия император и беше много изтъкната личност, но не чак толкова, че да откаже да носи първото от златокосите си полубратчета върху раменете си. Тракс стоеше зад тях както винаги. Съпрузите на Лолия все така идваха и си отиваха — стигна до седем, преди дядо ѝ да почине, и след това заяви, че си дава почивка. Тракс обаче беше постоянно присъствие като въздуха. Римското общество отдавна не се впечатляваше.

— А сега — заключи мрачно Лолия — си имаме Домициан.

Ликуващи възгласи се понесоха като вълни над тълпата. Домициан приближаваше на сив кон в генералска униформа, с венец върху главата. Понаедрял в сравнение с деветнайсетгодишното момче, оженило се за Марсела, ала дълбоките му черни очи изглеждаха все така непроницаеми, когато се усмихна и помахна на вече своите поданици. С всяка изминала година хората шушукаха все повече за порочния му нрав.

— Няма ли някой да го каже? — Диана погледна братовчедките си.

Изглеждаше по-екзотична отвсякога; сред ореола от светла коса лицето ѝ беше добило загар като старо злато от дългите часове с жребчетата под палещото слънце. Изтъкнати мъже продължаваха да обсаждат дома ѝ с надеждата да се омъжи за тях, но Корнелия отдавна се отказа да ѝ търси кандидати.

— Всички си го мислим, нали? Марсела най-последно успя. Императрица е.

— Да ни помага Бог. — Лолия докосна малкия златен кръст, който висеше на врата ѝ — брат близък на дървения около врата на Тракс. — Ето я.

Корнелия усети как гърлото ѝ се стяга, когато погледна към жената в златната носилка зад император Домициан. Марсела махаше на множеството с хладна длан, с безучастна, еднообразна усмивка. „Малката ми сестра.“ Макар в това съвършено мраморно изваяние да не бе останало нищо от сестра ѝ. През тези дванайсет години Корнелия не си бе разменила нито дума със сестра си извън задължителните безсмислени любезности.

Корнелия се протегна към ръката на Друсус и той притисна успокоително дланта ѝ. Домициан изчезна от погледите им, сподирян от императрицата си. Оваците го следваха като грохот на лавина. Единнайсетиет император на Рим.

Многобройният му антураж се точеше като върволица след него. Корнелия забеляза императорския астролог в тогата му с избродирани звезди — хороскопът му ѝ бе предсказал три дъщери и две момчета, тоест щеше да роди още една дъщеря. Е, ако можеше да се вярва на хороскопи... Диана помахна енергично на Маркус Норбан, назначен отново за консул. Никой друг не би могъл да накуцва толкова изискано.

— Питам се... — подхвана Друсус, но замълча.

Корнелия не любопитства какво го измъчва. Нито пък братовчедките, станали ѝ повече сестри, отколкото родната ѝ сестра. Всички си задаваха същия въпрос. И четирите помнеха как стояха на стъпалата пред храма на Веста, когато градът се беше разбунил, и споменът остави неизличима диря. Десет мирни години под властта на Веспасиан, още две мирни години под властта на Тит, но и трите неволно се питаха винаги когато на трона сядаше нов император.

Докога?

Диана сви ъгловатите си рамене.

— Елате на състезанията днес — предложи тя. — Червените са вечни.

За разлика от императорите.

ИСТОРИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

В действителност император Веспасиан влиза в Рим едва в края на следващата година след преврата му, но не устоях на изкушението да позволя на читателя да зърне лицето на мъжа, сложил най-последен край на безумната Година на четиримата императори. Веспасиан е проникателен, с чувство за хумор, разумен и интелигентен и управлението му слага началото на епоха от насъщен за Рим мир. Наследява го брилянтният му син Тит, а след него — вторият му син Домициан, който се оказва по-непопулярен, но тази история е разказана в друга книга — „Господарката на Рим.“ Основните събития в тази книга — смъртта на Галба, убийството на Пизон пред храма на Веста, речта и самоубийството на Отон след битката край Бедриакум, любовта на Вителий към храната и Сините, метежите в Рим, връзката на Домициан с омъжена жена — са засвидетелствани в историята, както и много от героите в „Дъщерите на Рим.“ След скандалната си афера Домиция — дъщеря на известния генерал Гней Корбулон и преименувана тук на Марсела, — преживява две мрачни десетилетия като съпруга на Домициан; впоследствие той я намразва, но не я освобождава от мъртвата си хватка. Сестра ѝ Корнелия, по-голямата дъщеря на Корбулон (също наречена Домиция, но преименувана от мен за яснота) е смътна историческа фигура и потъва в домашна анонимност. Бракът ѝ с Пизон Лициниан е моя измислица, въпреки че Пизон наистина е съществувал и е убит от преторианците, които отсичат главата му, за да я покажат на новия император, а по-късно я продават на семейството на Пизон. Центурион Друсус от Преторианската стража също е историческа личност, макар хрониките да документират, че е загинал в нощта на убийството на Галба в безплоден опит да спаси живота на Пизон. Този край ми се стори несправедлив за толкова смел и предан войник и му отредих пощастлива участ в „Дъщерите на Рим.“

Лолия е измислен герой, но съпрузите ѝ са исторически личности — дясната ръка на Галба, сенатор Виний, безобидният брат

на император Отон, Салвий Тициан и Фабий Валент, безмилостният генерал, осигурил трона на Вителий, — са съществували наистина и ги е сполетяла описаната тук участ. Събратът на Валент — Цецина Алиен — също е историческа личност и наистина предава Вителий, когато го назначават за военачалник на императорската армия, понеже заболяване поваля на легло Фабий Валент. Награждават го за измяната, но в крайна сметка след няколко години го екзекутират заради пореден опит за предателство.

Диана също е художествена измислица, Лин ап Карадок обаче вероятно е съществувал. Баща му — Карадок или Каратакус — е изтъкнат британски воин, чийто бунт срещу Рим е добре документиран. Залавят го със семейството му — някои свидетелства споменават дъщери, други — син, наречен Линус, Лиен или Лин. Отвеждат ги в Рим, където ги помилват. В този момент те изчезват от хрониките, но винаги съм се питала какво се е случило с Каратакус и семейството му. Синът му — ако е имал син — навярно е бил жизнен млад воин, принуден да живее сред враговете, които е ненавиждал. Историческият Каратакус не успява да избяга от плен — иначе историците щяха да го документират, но „Дъщерите на Рим“ ми позволи да изразя надежда, че синът му все пак е успял да се завърне у дома.

Римските състезания с колесници, които ангажират почти изцяло вниманието на Диана и Лин, са описани възможно най-точно. Окичилите се с победа колесничари били знаменитости в Древния Рим и много млади патриции се състезавали на големите арени — но никога жени, доколкото ми е известно. Съперничеството между четирите състезателни фракции било ожесточено — представете си „Ред Сокс“ и „Янкис“.

Годината на четиримата императори се оказва гибелна за гражданите на Рим. Преврати е имало и преди, но винаги поне привидно законни. През 69-а година Империята за пръв път пада във властта на узурпатор с армия — шокиращо събитие за нацията, съществувала векове наред като Република. Период на сравнителна стабилност се установява по времето на Веспасиан и наследниците му, но Рим никога вече няма да е неуязвим за амбициозни претенденти за престола. Започва нова ера.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.